

Atlas lázeňství na česko-polském pohraničí

Atlas uzdrowisk na pograniczu czesko-polskim

Irena Smolová a kol.

Autoři / Autorzy: doc. RNDr. Irena Smolová, Ph.D. – zodpovědná řešitelka, doc. RNDr. Zdeněk Szczyrba, Ph.D., Mgr. Pavel Roubínek, Ph.D., RNDr. Pavel Ptáček, Ph.D., Mgr. Kristýna Křištofová

Zpracování map v GIS a konzultační činnost / Opracowanie map w GIS i konsultacje: Mgr. Ivo Dostál, Mgr. Marek Havlíček, Ph.D., Mgr. Peter Mackovčín, Ph.D., Mgr. Marek Sova, Mgr. Tomáš Zvardoň, Mgr. Jakub Trojan, Ph.D.

Autoři fotografií / Autorzy zdjęć: Irena Smolová, Zdeněk Szczyrba, poděkování za poskytnutí fotografií: Horské lázně Karlova Studánka, s. p., Schrothovy léčebné lázně s. r. o., Státní léčebné lázně Janské Lázně, s. p., Lázně Teplice nad Bečvou, a. s., AquaKlim, s. r. o. Sanatoria Klimkovice, Lázně Bělohrad a. s., Léčebné lázně Bohdaneč a. s., Lázně Slatinice, a. s., Lázně Libverda, a. s.

Překlady / Tłumaczenia: Zdeněk Szczyrba (část I / cześć I), Jaroslav Radimersky (profily lázní / profile uzdrowisk)

Grafická úprava / Opracowanie graficzne: Dušan Gavenda, Mgr. Kristýna Křištofová, Mgr. Petr Jančík, Mgr. Lenka Wünschová

Recenzenti / Recenzenci: doc. RNDr. Milan Jeřábek, Ph.D., doc. RNDr. Karel Kirchner, CSc.

Tisk / Druk: Tiskárna Helbich, a. s.

Valchařská 36, 614 00 Brno

IČ 255 92 505

Atlas vznikl díky podpoře v rámci řešeného grantového projektu Lázeňství v česko-polském pohraničí a jeho přínos pro regionální rozvoj – Spa 4 Development (Registrační číslo projektu: CZ.11.4.120./0.0/0.0/17_028/0001635).

Projekt byl spolufinancován Evropskou unií z prostředků Evropského fondu pro regionální rozvoj v rámci Programu Interreg V-A Česká republika – Polsko.

Atlas powstał dzięki wsparciu w ramach projektu grantowego Lecznictwo uzdrowiskowe na pograniczu czesko-polskim i jego wkład w rozwój regionalny – Spa 4 Development (Numer rejestracyjny projektu: CZ.11.4.120./0.0/0.0/17_028/0001635).

Projekt był współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Interreg V-A Republika Czeska – Polska.

ISBN 978-80-244-5994-3

Partneři projektu:

Univerzita Palackého
v Olomouci

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014—2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Obsah / Spis treści

Úvod	5	Wprowadzenie	5
Poloha lázní	7	Lokalizacja uzdrowisk	7
Přírodní prostředí lázní	9	Środowisko naturalne uzdrowisk	9
Socioekonomické prostředí lázní	29	Środowisko społeczno-gospodarcze uzdrowisk	29
Zaniklé lázně – rozvojové možnosti	41	Wymarłe uzdrowiska – możliwości rozwoju	41
Typologie lázní	51	Typologia uzdrowisk	51
Klasifikace lázní podle léčebných indikací	53	Klasyfikacja uzdrowisk według wskazań	53
Profily lázní	59	Profile uzdrowisk	59
Literatura a zdroje dat	123	Literatura i źródła danych	123

Úvod

Lázeňství má v česko-polském pohraničí dlouhou tradici. Na tomto území se nachází jedna z největších koncentrací lázní v obou zemích. Celá oblast se vyznačuje bohatstvím přírodních zdrojů, a ačkoliv má využívání těchto zdrojů dlouhou tradici, je pro rozvoj území prozatím nedostatečné. Důvodů je mnoho, jedním z klíčových je institucionální roztržitost, která způsobuje, že ekonomické cíle jsou realizovány izolovaně a jsou málo koordinovány. Značně omezená je i vzájemná přeshraniční spolupráce. Balneologické a přírodní zdroje jsou důležitým vnitřním potenciálem pohraniční oblasti, na jehož základě by měl být podpořen rozvoj území a omezen vliv negativních sociálních a ekonomických jevů.

Lázně byly a jsou místem, kde se vzájemně prolínají přírodní a kulturní prostředí. V lázních jsou divadla, koncertní prostory, pořádají se v nich festivaly. Architektonicky hodnotné lázeňské objekty jsou obklopeny lázeňskými parky s typickými vodními prvky a vytváří tak harmonické prostředí. Lázně jsou místem, kde navrací zdraví, to nejcennější, co člověk má.

Doposud byla lázním, jakožto nositeli česko-polské spolupráce, věnována minimální pozornost. I proto vznikl projekt, jehož hlavním cílem bylo posílit síť vzájemné spolupráce se zaměřením na rozvoj efektivnějšího využívání stávajícího potenciálu lázní, protože v současné době neexistují žádné společné česko-polské ekonomické iniciativy v této oblasti.

Pro naplnění cíle byly realizovány kulaté stoly a platformy a díky využití geografických informačních systémů (GIS) byl vytvořen Atlas lázní na česko-polském pohraničí. Elektronická verze je k dispozici na adrese: <https://spa.upol.cz/>

Za autorský kolektiv
Irena Smolová

Wprowadzanie

Lecznictwo uzdrowiskowe na pograniczu polsko-czeskim ma wieloletnią tradycję. Obszar ten stanowi jedną z największych koncentracji uzdrowisk w obu krajach. Obszar charakteryzuje się bogactwem zasobów przyrodniczych, ale ich wykorzystanie na rzecz rozwoju obszaru jest jak na razie niewystarczające, pomimo wieloletniej tradycji. Jednym z kluczowych powodów takiej sytuacji jest instytucjonalne rozproszenie, które powoduje, iż cele ekonomiczne są realizowane w odizolowaniu i bez wystarczającej koordynacji. Ponadto bardzo ograniczona jest także wzajemna współpraca transgraniczna. Zasoby balneologiczne i przyrodnicze stanowią ważny potencjał endogeniczny obszaru przygranicznego, na bazie którego powinno się wspierać rozwój regionu i ograniczyć wpływ negatywnych zjawisk społecznych i gospodarczych.

Uzdrowiska były i są miejscem przeplatania się środowisk przyrodniczych i kulturowych. W uzdrowiskach znajdują się teatry, sale koncertowe i festiwale. Cenne architektonicznie obiekty uzdrowiskowe otoczone są parkami zdrojowymi z typowymi cechami wodnymi, tworząc w ten sposób harmonijne otoczenie. Uzdrowisko to miejsce, gdzie przywracane jest zdrowie, najcenniejsza rzecz, jaką ma człowiek.

Jak dotąd, z punktu widzenia czesko-polskiej współpracy, niewiele uwagi poświęcono uzdrowiskom. Między innymi z tego powodu powstał projekt, którego głównym celem było wzmocnienie sieci wzajemnej współpracy z nastawieniem na bardziej efektywne wykorzystanie istniejącego potencjału uzdrowiskowego, gdyż obecnie nie ma wspólnych czesko-polskich inicjatyw gospodarczych na tym obszarze. Aby zrealizować ten cel zrealizowano okrągłe stoły oraz platformy dyskusyjno-merytoryczne, oraz dzięki zastosowaniu systemów informacji geograficznej (GIS) został opracowany Atlas uzdrowisk na pograniczu czesko-polskim. Wersja elektroniczna dostępna jest pod adresem: <https://spa.upol.cz/>

W imieniu zespołu autorów
Irena Smolová

LÁZEŇSKÁ MÍSTA V ČESKO-POLSKÉM POHRANIČÍ UZDROWISKA NA POGRANICZU CZESKO-POLSKIM

Poloha lázní

Atlas lázeňství na česko-polském území pokrývá plochu 47 097 km², která je územím podporovaným v rámci programu Interreg V-A Česká republika – Polsko, tj. programu, který umožnil realizaci projektu. Česká část programového území zaujímá 23 135 km², polská část tvoří 23 962 km². Na české straně se jedná o Liberecký kraj, Královéhradecký kraj, Pardubický kraj, Olomoucký kraj a Moravskoslezský kraj. Na polské straně podregion Bielski a Rybnicki, Jeleniogórski a Wałbrzyski, Nyski a Opolski. Do řešeného území na polské straně dále spadá okres Strzelin a okres Pszczyna.

V současné době je v území česko-polského pohraničí 29 lokalit, které mají statut lázeňského místa, z nichž dvě jsou aktuálně mimo provoz a jedna lokalita funguje mimo původní areál lázní. Historicky byly na česko-polském pohraničí desítky dalších lázeňských míst. Jejich význam se v průběhu staletí měnil. Lázně procházely složitým vývojem, střídala se období prosperity a poklesu jejich významu. V každé době si našly své místo. Musely se vyrovnat s válečnými obdobími, kdy se řada z nich stala vojenskými lazarety, socialistickou érou, kdy jen ve vybraných lázních byla poskytována léčebná péče, v jiných byly poskytovány služby různého druhu, jiné naopak zanikly. Novou výzvou byla transformace ekonomik obou zemí po roce 1989. Hlavním procesem tohoto vývoje byla privatizace lázní. Samostatnou kapitolou postsocialistického vývoje lázeňství je hledání využití pro zaniklé lázně. Dnešní lázně primárně zůstávají zařízeními léčebné péče, ale významně roste podíl jejich wellness aktivit. Poslední dva roky do jejich provozu výrazně zasáhla pandemie covid-19. Věřme, že lázně v česko-polském pohraničí budou dále fungovat a že jejich odborný a kulturně-společenský význam bude růst.

Lokalizacja uzdrowisk

Atlas Uzdrowisk na terenie czesko-polskim obejmuje obszar 47 097 km², który jest obszarem wspieranym w ramach programu Interreg V-A Czechy – Polska, czyli programu, który umożliwił realizację projektu. Czeska część obszaru programu obejmuje 23 135 km², polska część to 23 962 km². Po stronie czeskiej są to Kraj Liberecki, Kraj Hradec Králové, Kraj Pardubice, Kraj Ołomuniecki i Kraj Morawsko-Śląski. Po stronie polskiej podregiony bielski i rybnicki, jeleniogórski i wałbrzyski, nyski i opolski. Obszar po stronie polskiej obejmuje również powiat strzeliński i powiat pszczyński.

Obecnie na pograniczu czesko-polskim znajduje się 29 miejscowości, które mają status uzdrowiska, z których dwa są obecnie nieczynne, a jedno działa poza pierwotnym kompleksem uzdrowiskowym. Historycznie na pograniczu czesko-polskim istniały dziesiątki innych uzdrowisk. Ich znaczenie zmieniło się na przestrzeni wieków. Uzdrowiska przeszły złożony rozwój, na przemian okresy prosperity i spadku jego znaczenia. Za każdym razem odnajdywały swoje miejsce. Musiały radzić sobie z okresami wojny, kiedy wiele z nich stało się wojskowymi infirmeriami, epoką socjalizmu, kiedy tylko wybrane uzdrowiska zapewniały opiekę medyczną, w innych świadczone były różnego rodzaju usługi, inne zniknęły. Nowym wyzwaniem była transformacja gospodarek obu krajów po 1989 roku. Głównym procesem tego rozwoju była prywatyzacja, w tym też uzdrowisk. Osobnym rozdziałem postsocjalistycznego rozwoju uzdrowisk jest poszukiwanie wykorzystania uzdrowisk wymarłych. Dzisiejsze uzdrowiska to przede wszystkim placówki opieki medycznej, ale udział działań wellness znacząco rośnie. Pandemia COVID-19 znacząco wpłynęła na funkcjonowanie uzdrowisk w ciągu ostatnich dwu lat. Miejmy nadzieję, że uzdrowiska na pograniczu czesko-polskim będą nadal funkcjonowały i że ich znaczenie zawodowe i kulturalno-społeczne będzie rosło.

Lázně na česko-polském pohraničí Uzdrowiska na pograniczu czesko-polskim

Česká republika

Běloves*
Bludov
Janské Lázně
Jeseník
Karlova Studánka
Karviná-Darkov
Klimkovice
Lázně Bělohrad
Lázně Bohdaneč
Lázně Kundratice
Lázně Libverda
Lipová-Lázně
Slatinice
Teplíce nad Bečvou
Velichovky
Velké Losiny

Polská republika

Cieplice Śląskie-Zdrój
Czerniawa-Zdrój**
Długopole-Zdrój
Duszniki-Zdrój
Goczałkowice-Zdrój
Jedlina-Zdrój
Kudowa-Zdrój
Lądek-Zdrój
Polanica-Zdrój
Przerzeczyn-Zdrój*
Świeradów-Zdrój
Szczawno-Zdrój
Ustroń

* *aktuálně mimo provoz / * obecnie nieczynny*

** *aktuálně částečně mimo provoz / ** obecnie częściowo nieczynny*

Přírodní prostředí lázní
Środowisko naturalne uzdrowisk

V ČESKO-POLSKÉM POHRANIČÍ
W POGRANICZU CZESKO-POLSKIM

Geomorfologické provincie / Prowincje geomorfologiczne

Česká vysočina

Česká vysočina je geomorfologická provincie a zároveň geologická jednotka Český masiv ve střední Evropě v rozsahu pohraničních hor a centrálních vyvýšených pahorkatin. Český masiv má podobu bloku s vyzdviženými okraji, které tvoří horská pásma přesahující výšku 1 000 m n. m. Převážná většina České vysočiny se nachází v České republice, vnější okrajová pohoří zasahují částečně do Polska, Rakouska a Německa. Česká vysočina je součástí hercynského orogenního pásma západní Evropy a tvoří vyzdvižený fragment paleozoické platformy ve střední a západní Evropě. Geologickou stavbu tvoří prekambrikové metamorfované horniny s průniky paleozoických granitoidů, silně denudovaných. Nejvyšším vrcholem je Sněžka (1 602 m n. m.)

Masyw czeski

Masyw czeski to prowincja geomorfologiczna, jednocześnie jednostka geologiczna w Europie Środkowej w paśmie gór pogranicznych i wyżyn wypiętrzonych. Masyw Czeski przypomina blok o podniesionych brzegach, tworzących góry, które przekraczają wysokość 1000 m n.p.m.. Przeważająca większość Masywu leży na terenie Czech, zaś zewnętrzne skrajne pasma górskie – częściowo na terenie Polski, Austrii i Niemiec. Masyw Czeski stanowi część hercyńskiego pasa górotwórczego Europy Zachodniej i stanowi wypiętrzony fragment podłoża platformy paleozoicznej środkowej i zachodniej Europy. Jest zbudowany głównie ze sfałdowanych prekambryjskich skał metamorficznych poprzecinanych intruzjami paleozoicznych granitoidów, silnie zdenurowane. Najwyższym szczytem jest Śnieżka (1602 m n.p.m.).

Lázně / Uzdrowiska:

Běloves, Bludov, Cieplice Śląskie-Zdrój, Czerniawa-Zdrój, Długopole-Zdrój, Duszniki-Zdrój, Janské Lázně, Jedlina-Zdrój, Jeseník, Karlova Studánka, Karviná-Darkov, Kudowa-Zdrój, Łądek-Zdrój, Lázně Bělohrad, Lázně Bohdaneč, Lázně Kundratice, Lázně Libverda, Lipová-Lázně, Polanica-Zdrój, Przerzecznyn-Zdrój, Świeradów-Zdrój, Szczawno-Zdrój, Velichovky, Velké Losiny

Středoevropská rovina

Středoevropská rovina je pás nížin severně od České vysočiny a polských pahorkatin. Středoevropská nížina má charakter klínu o délce asi 1 500 km a šířce od 150 km na západě až po 350 km na východě. Na východě je pokračováním Středoevropské roviny velká Východoevropská nížina, která končí Uralem. Středoevropská nížina leží v oblasti velké tektonické sníženiny a ve druhohorách a třetihorách byla vyplněna sedimenty a následně ve čtvrtohorách byla pokryta postglaciálními útvary. Reliéf většiny území Středoevropské roviny byl formován v průběhu pleistocenního zalednění pevninským skandinávským ledovcem. Napříč územím leží několik pásem morénových valů, které dokládají jednotlivé fáze zalednění. Na vnějších stranách morén jsou velké výplavové kužely (sandry) a pradoliny.

Nizina Środkowoeuropejska

Nizina Środkowoeuropejska stanowi pas nizin, leżących na północ od Masywu Czeskiego i Wyżyn Polskich. Nizina Środkowoeuropejska ma kształt klina o długości około 1500 km i szerokości od 150 km na zachodzie do 350 km na wschodzie. Na wschodzie przedłużeniem Niziny Środkowoeuropejskiej jest wielka Nizina Wschodnioeuropejska, kończąca się na Uralu. Nizina Środkowoeuropejska leży na obszarze wielkiego zapadliska tektonicznego i w mezozoiku i w trzeciorzędzie zostało zapełnione osadami, a następnie w czwartorzędzie zostało pokryte utworami polodowcowymi. Rzeźba przeważającej części powierzchni Niziny Środkowoeuropejska została ukształtowana podczas zlodowacenia plejstocenńskiego przez lodowiec skandynawski. Przez Nizinę przebiega kilka pasm moren, odzwierciedlających poszczególne stadia zlodowacenia. Po zewnętrznych stronach moren leżą wielkie równiny sandrowe i pradoliny.

Západní Karpaty

Západní Karpaty jsou geomorfologickou provincií Karpatské oblasti, jsou nejzápadnější a nejsevernější částí karpatského horského pásma. Na česko-polském pohraničí tvoří okrajovou jihovýchodní část území. Západní Karpaty byly utvořeny a zvrásněny v období křídy a třetihor v důsledku alpinské orogeneze. Dominuje v nich velká geologická jednotka flyšového pásma Vnějších Západních Karpat, složená převážně ze střídajících se vrstev pískovců, slínovců a slepenců (flyš).

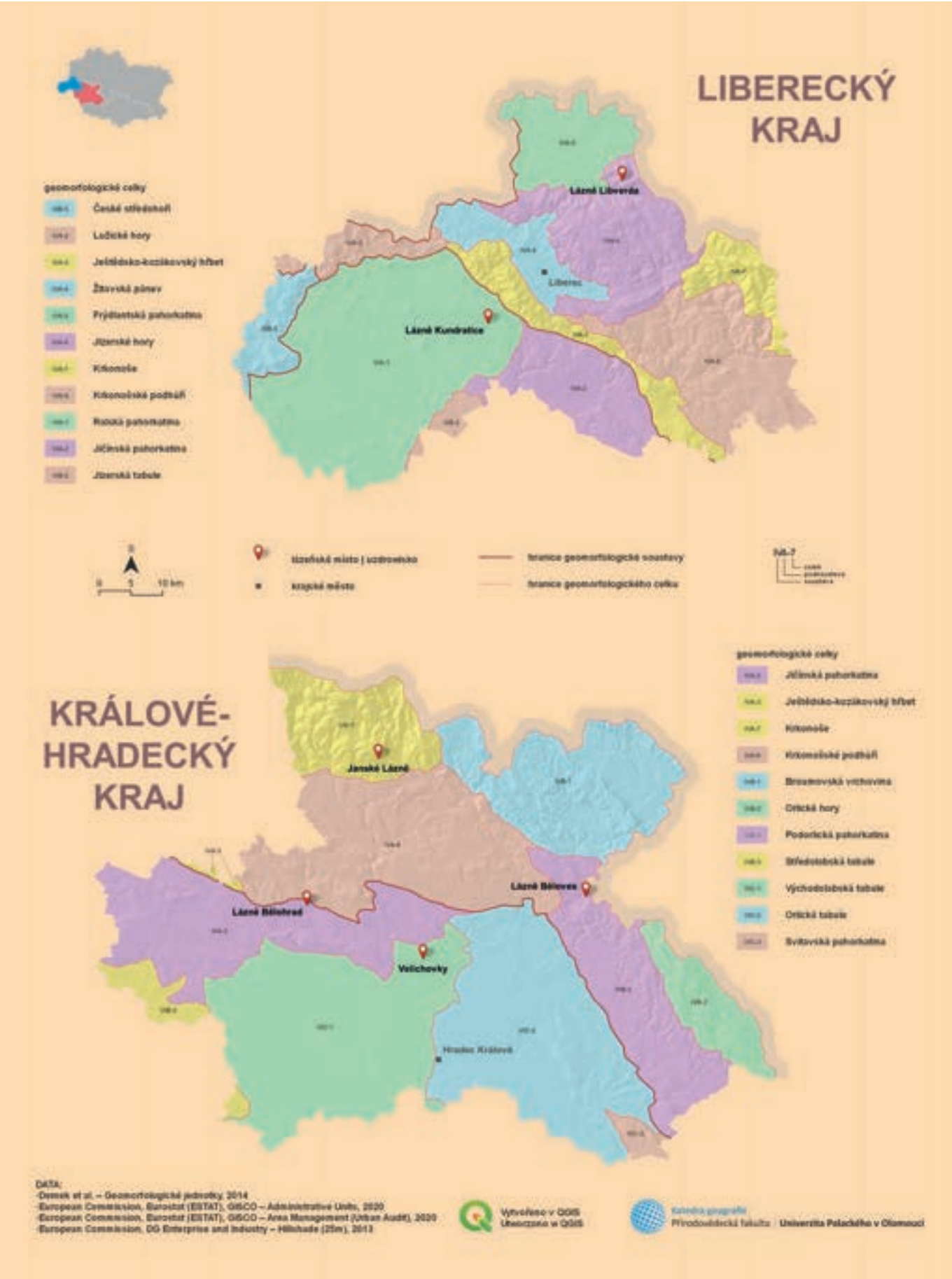
Karpaty Zachodnie

Karpaty Zachodnie to prowincja geomorfologiczna Regionu karpackiego wysunięta najbardziej na zachód i północ części łańcucha górskiego Karpat. Na pograniczu czesko-polskim tworzy marginalną południowo-wschodnią część terytorium. Karpaty Zachodnie zostały sfałdowane i wypiętrzone w kredzie i trzeciorzędzie w wyniku orogenezy alpejskiej. Wyróżnia się w nich wielka jednostka geologiczna Karpaty Zewnętrzne (fliszowe), zbudowane głównie z naprzemianległych warstw piaskowców i łupków ilastych (flisz).

Lázně / Uzdrowiska:

Goczałkowice-Zdrój, Karviná-Darkov, Klimkovice, Slatinice, Teplice nad Bečvou, Ustroń

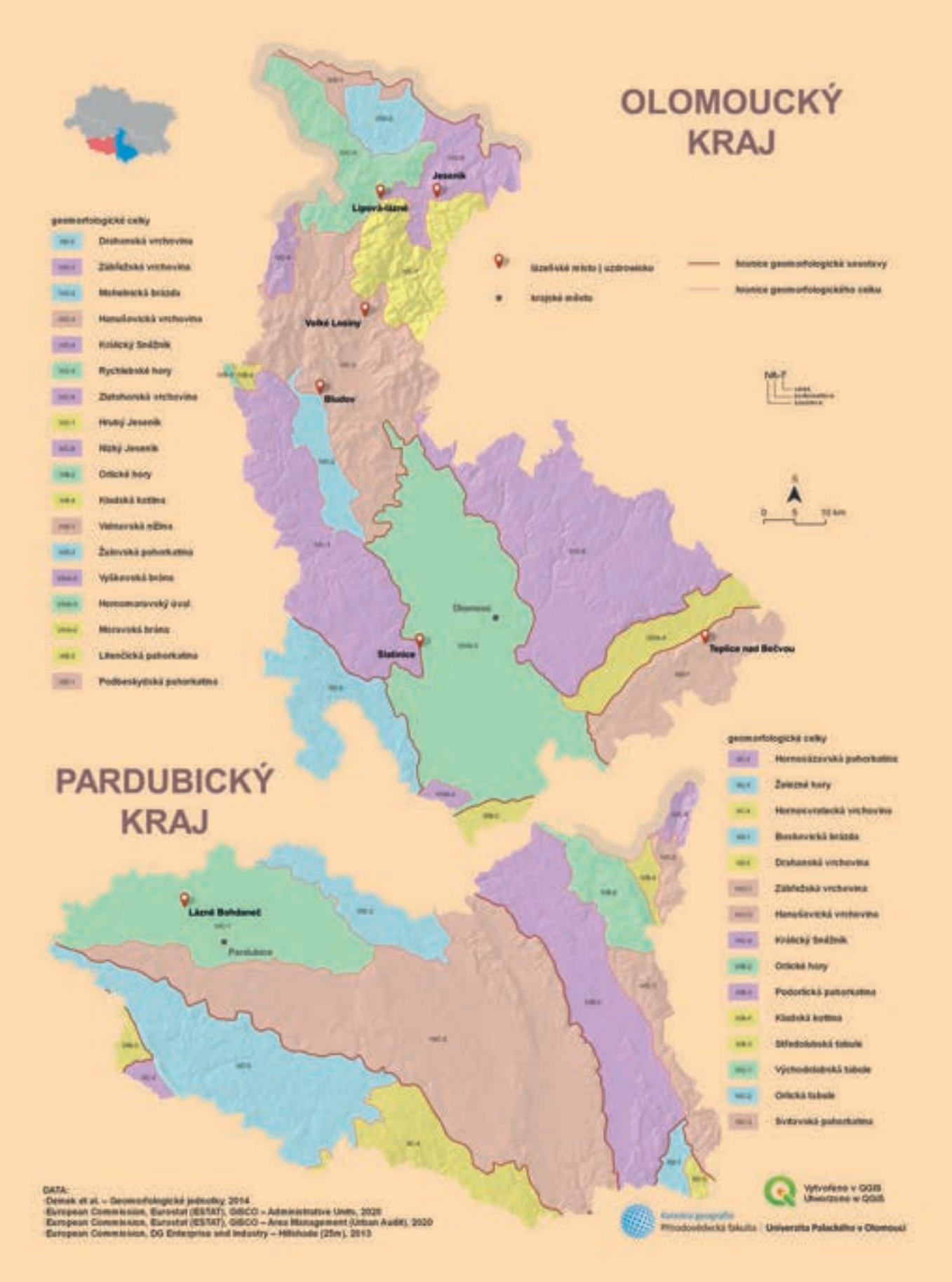

Liberecký kraj / Kraj liberecki

Geomorfologické celky	Mezoregiony geomorfologiczne
Lázně Libverda	
Jizerské hory Jizerské hory jsou jedno z nejvyšších pohoří v ČR. Jsou součástí horského pásma Krkonoško-jizerské soustavy. Od Krkonoš jsou oddělené Novosvětským sedlem. Nejvyšší vrchol je v Polsku Wysoka Kopa (1126 m n. m.), nejvyšší na české straně je vrchol Smrk (1124 m n. m.).	Góry Izerskie Góry Izerskie należą do najwyższych gór w Republice Czeskiej. Są częścią pasma górskiego systemu Sudet Zachodnich. Od Karkonoszy oddziela je siodło Przełęcz Szklarska. Najwyższym szczytem w Polsce jest Wysoka Kopa (1126 m n.p.m.), najwyższym po czeskiej stronie jest szczyt Smrk (1124 m n.p.m.).
Lázně Kundratice	
Ralská pahorkatina Ralská pahorkatina je tvořena převážně svrchnokřídovými pískovci, místy s intruzemi neovulkanických suků (bazaltů, znělců a trachytů). Nejvyšším vrcholem je Ralsko (696 m n. m.).	Ralská pahorkatina Ralská pahorkatina zbudowana jest głównie z górnokredowych piaskowców, miejscami z intruzjami neowulkanitów (bazaltów, fonolitów i trachitów). Najwyższym wzniesieniem jest Ralsko (696 m n.p.m.)

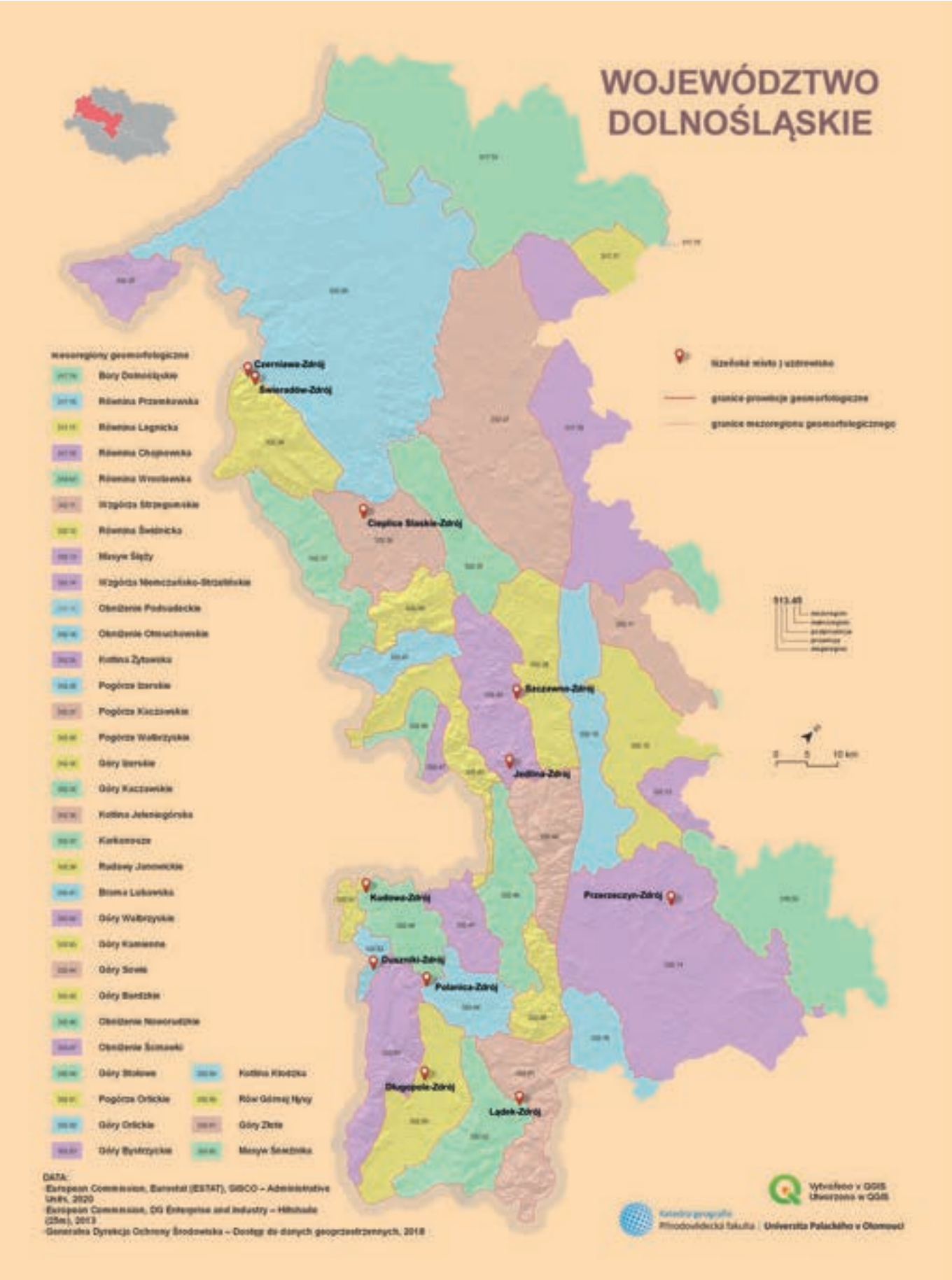
Královéhradecký kraj / Kraj hradecki

Geomorfologické celky	Mezoregiony geomorfologiczne
Janské Lázně	
Krkonoše Krkonoše jsou staré krystalické pohoří střední Evropy, táhnoucí se od severozápadu na jihovýchod podél hranice mezi Českou republikou a Polskem. Jejich nejvyšším vrcholem je Sněžka (1 602 m n. m.), nejvyšší vrchol česko-polského pohraničí. Relativní výška od úpatí po nejvyšší části Krkonoš je přes 1 200 metrů, což se odráží v extrémně rozmanité krajině a přírodním prostředí. Geologický vývoj Krkonoš sahá do proterozoika a paleozoik. Během orogenních procesů byl tehdy vytvořen strukturně geologický základ krkonoško-jizerský masiv. Mezozoické zvětřování, vlivy třetihorní alpské orogeneze, následně pak fluvialní eroze a opakované zalednění ve čtvrtohorách postupně formovaly Krkonoše do současné podoby.	Karkonosze Karkonosze to stare krystaliczne góry Europy Środkowej, ciągnące się w kierunku północny zachód — południowy wschód wzdłuż granicy między Republiką Czeską i Polską. Ich najwyższy szczyt to Śnieżka (1 602 m n. p. m.), najwyższy szczyt pogranicza polsko-czeskiego. Wysokość względna od podnóża do najwyższych części Karkonoszy wynosi ponad 1 200 metrów, co znajduje odzwierciedlenie w niezwykle zróżnicowanym krajobrazie i przyrodzie. Początek historii geologicznej Karkonoszy to proterozoik i paleozoik. Podczas procesów górotwórczych powstała wtedy pierwsza forma masywu blok karkonosko-izerski. Mezozoiczne wietrzenie, trzeciorzędowe fałdowanie alpejskie, następnie erozja wodna i powtarzające się zlodowacenia w czwartorzędzie stopniowo kształtowały Karkonosze aż do ich dzisiejszej postaci.
Lázně Běláhrad	
Jičínská pahorkatina Jičínská pahorkatina je součástí České tabule, tvořené křídovými pískovci a rozptýlenými průniky neovulkanických těles. Typický je reliéf skalních měst a neovulkanických suků. Nejvyšším vrcholem je Sokol (562 m n. m.).	Jičínská pahorkatina (Wzgórza wokół Jičína) Jičínská pahorkatina (Wzgórza wokół Jičína) są częścią České tabule (Płyta Czeska), utworzone przez kredowe piaskowce i rozproszone skrzyżowania intruzji neowulkanicznych. Charakterystyczna jest rzeźba miast skalnych i skal plutonicznych (neowulkanicznych) - neki. Najwyższym szczytem jest Sokół (562 m n.p.m.).
Velichovky	
Východolabská tabule Východolabská tabule je východní částí České tabule. Tvořena je převážně křídovými pískovci.	Východolabská tabule (Płyta Wschodniolabska) Východolabská tabule (Płyta Wschodniolabska) jest zachodnią częścią Płyty Czeskiej. Zbudowana jest głównie przez piaskowce kredowe.
Lázně Běloves	
Podorlická pahorkatina Podorlická pahorkatina je geomorfologický celek, který je součástí centrálních Sudet (Krkonoško-jesenické soustavy), leží v Orlické podsoustavě (střední Sudety) na území České republiky i Polska. Jeho součástí na polské straně jsou mikroregiony Vyvýšenina Lewinská (Wzgórze Lewińskie) a Kudovská sníženina (Obniżenie Kudowy). Geologická stavba území Podorlické pahorkatiny je pestrá, vystupují zde fylity, amfibolity, žuly, gabro a ve spodních částech sedimentární horniny (pískovce, jílovce a opuky). Nejvyšším bodem pahorkatiny je Špičák (841 m n. m.).	Pogórze Orlickie Pogórze Orlickie to mezoregion wchodzący w skład Sudetów Środkowych, położone są w Sudetach Środkowych na obszarze Czech i Polski. W jego skład na na terenie Polski wchodzą mikroregiony Wzgórze Lewińskie i Obniżenie Kudowy. Budowa geologiczna Pogórze Podorlickiego jest bardziej urozmaiconą, występują tu fylity, amfibolity, granity, gabro, a w niższych partiach skały osadowe (piaskowce, iłowce i margle). Najwyższym wzniesieniem pogórze jest Śpičák (841 m.n.p.m.).

Geomorfologické celky	Mezoregiony geomorfologiczne
Jeseník Lipová-lázně	
Rychlebské hory Pohoří Rychlebské hory, na polském území Góry Złote, se nachází ve východních Sudetech. Hřeben Rychlebských hor je historickou hranicí Kladska a dnes je hranicí mezi Polskem a Českou republikou. Jejich nejvýraznější omezení tvoří linie sudetského okrajového zlomu na severu a severovýchodě. Ze západu svahy Rychlebských hor uzavírají Kladskou kotlinu a na jihozápadě hraničí s masivem Králíckého Sněžníku. Bohatá mineralizace hornin byla základem rozvoje těžby surovin, nejznámějším příkladem byla těžba zlata v okolí města Zlatý Stok. Nejvyšší vrchol Rychlebských hor je Smrk (1125 m n. m.) a v polské části Postawna (1 117 m n. m.).	Góry Złote (na stronie české Góry Rychlebskie) Góry Złote położone są w Sudetach Wschodnich. Grzbiet Gór Złotych stanowi historyczną granicę Ziemi Kłodzkiej, a dzisiaj przebiega tędy granica pomiędzy Polską a Republiką Czeską. Najwyraźniejszą ich krawędź stanowi linia sudeckiego okrajowego brzeźnego na północy i północnym wschodzie. Od zachodu zbocza Gór Złotych zamykają Kotlinę Kłodzką, a na południowym zachodzie graniczą z Masywem Śnieżnika. Po czeskiej stronie przyjmują Góry Złote nazwę Gór Rychlebskich. Bogate okruszczowanie skał skutkowało z kolei rozwojem górnictwa, którego najbardziej znanym przykładem była eksploatacja złota w okolicach Złotego Stoku. Najwyższym szczytem Gór Złotych jest Smrk (1125 m n.p.m.), a w polskiej części Postawna (1 117 m n.p.m.).
Bludov Velké Losiny	
Hanušovická vrchovina Hanušovická vrchovina je geomorfologický celek tvořený vyvýšeninami a sníženinami o nadmořských výškách 350–1003 m n. m. ležící v povodí Moravy a Desné v severovýchodní části České republiky. Geologická stavba Hanušovické vrchoviny je různorodá, je budována metamorfovanými (břidlice, fylity) a usazenými horninami. Nejvyšším bodem Hanušovické vrchoviny je Jeřáb (1 003 m n. m.).	Wyżyna Hanuszowicka (Hanušovická vrchovina) Hanušovická vrchovina to jednostka geomorfologiczną złożona z wzniesień i zagłębi o wysokości pomiędzy 350 - 1003 m n. p. m. położona w dorzeczu Morawy i Desny (Desná) w północno-wschodniej części Republiki Czeskiej. Budowa geologiczna pogórza Hanušovická vrchovina jest bardziej urozmaicona, masyw zbudowany jest ze skał metamorficznych (łupky, fylity) i osadowych. Najwyższym wzniesieniem pogórza jest Jeřáb (1 003 m n. p. m.).
Slatínice	
Hornomoravský úval Hornomoravský úval je Západní Vněkarpatská sníženina, která je vyplněna pliocenními sedimenty a kvarterními fluvialními sedimenty, místy vystupují kry starších hornin Českého masivu. Osou sníženiny je řeka Morava, která v úvalu vytváří meandrující úsek toku. Hornomoravský úval je tektonická sníženina směru SSZ – JJV a vyvinutým fluvialním systémem teras. Široká akumulací rovina o rozloze 1315 km² a střední výšce 226 m je intenzivně osídlena i zemědělsky využívána, v ose leží město Olomouc.	Kotlina Górnomorawska (Hornomoravský úval) Kotlina Górnomorawska (Hornomoravský úval) to Zachodnia Kotlina Wniekarpcka, która jest wypełniona osadami plioceniskimi i rzecznyimi osadami czwartorzędowymi, gdzieniegdzie wystają starsze skały Masywu Czeskiego. Osią obniżenia jest rzeka Morawa, która w dolinie tworzy meandrujący odcinek toku. Kotlina Górnomorawska to depresja tektoniczna o kierunku NNW - SSE i rozwinięty system teras rzecznych. Szeroka równina akumulacyjna o powierzchni 1315 km² i średniej wysokości 226 m jest intensywnie zaludniona i użytkowana rolniczo, na osi leży miasto Ołomuniec.
Teplice nad Bečvou	
Podbeskydská pahorkatina Podbeskydská pahorkatina je geomorfologická jednotka (fyzický a geografický mezoregion) v české části Slezska a na severní Moravě, tvoří nejzápadnější část Západobeskydského podhůří. Pahorkatinu tvoří převážně flyšové horniny a kvartérní sedimenty, místy se vyskytují kry kulmských břidlic a bradla jurských vápenců. V podloží jsou ložiska zemního plynu a zatím netěžená ložiska černého uhlí.	Pogórze Morawsko-Śląskie (Podbeskydská pahorkatina) Pogórze Morawsko-Śląskie (Podbeskydská pahorkatina) to jednostką geomorfologiczną (mezoregion fizycznogeograficzny) w czeskiej części Śląska i na północnych Morawach, skrajny zachodni fragment Pogórza Zachodniobeskidzkiego. Pogórze składa się głównie ze skał fliszowych i osadów czwartorzędowych, miejscami występują kry kulmskich i jurajskich grzbietów wapiennych. W podglebiu występują złoża gazu ziemnego oraz jeszcze nieeksploatowane złoża węgla kamiennego.

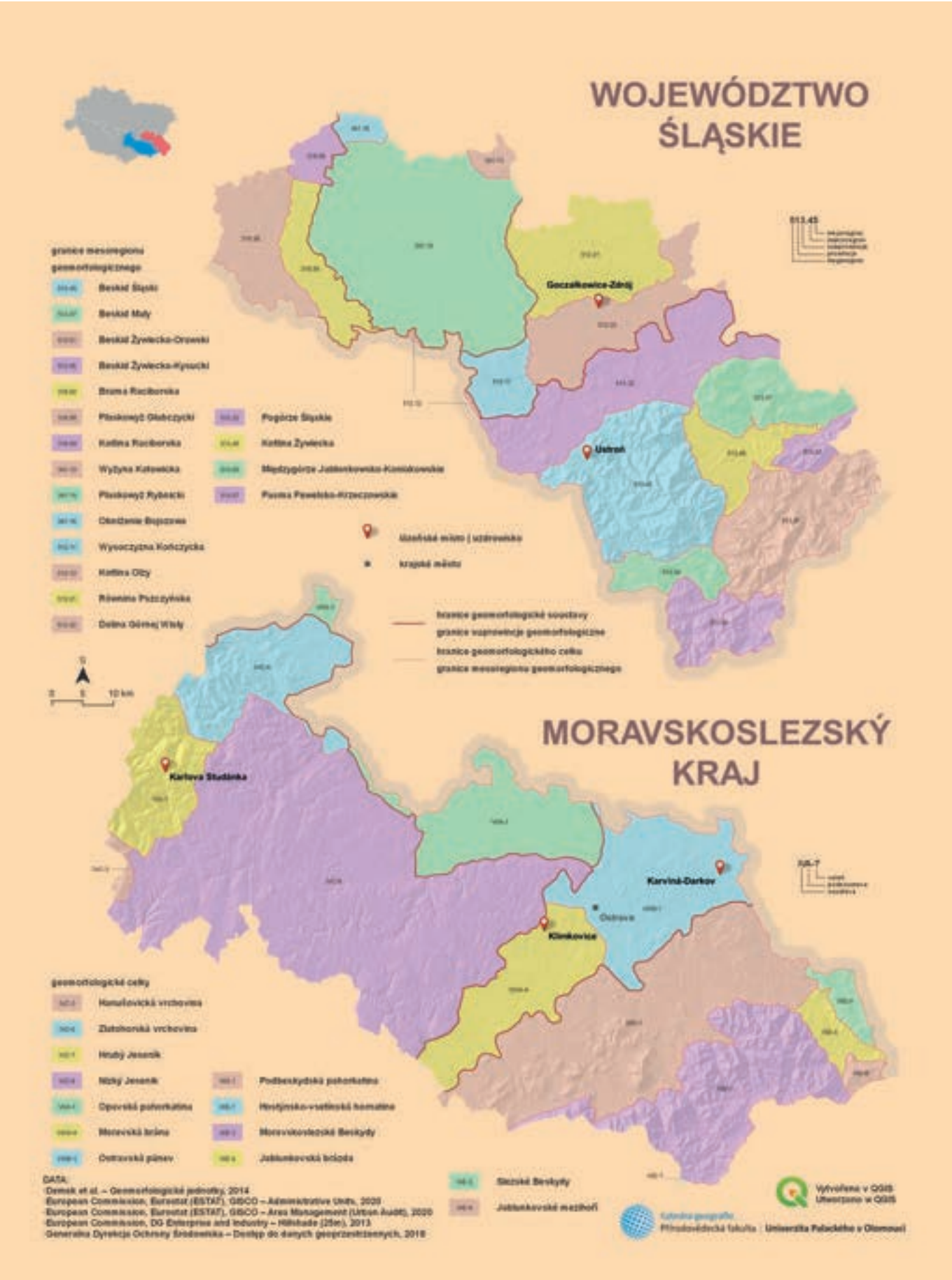
Geomorfologické celky	Mezoregiony geomorfologiczne
Lázně Bohdaneč	
Východolabská tabule Východolabská tabule je východní částí České tabule. Tvořena je převážně křídovými pískovci.	Východolabská tabule (Płyta Wschodniolabska) Východolabská tabule (Płyta Wschodniolabska) jest zachodnią częścią Płyty Czeskiej. Zbudowana jest głównie przez piaszkowce kredowe.

Geomorfologické celky	Mezoregiony geomorfologiczne
Czarniawa-Zdrój Świeradów-Zdrój	
Jizerské hory Jizerské hory jsou jedno z nejvyšších pohoří v ČR. Jsou součástí horského pásma Krkonošsko-jizerské soustavy. Od Krkonoš jsou oddělené Novosvětským sedlem. Nejvyšší vrchol je v Polsku Wysoka Kopa (1126 m n. m.), nejvyšší na české straně je vrchol Smrk (1124 m n. m.).	Góry Izerskie Góry Izerskie należą do najwyższych gór w Republice Czeskiej. Są częścią pasma górskiego systemu Sudet Zachodnich. Od Karkonoszy oddziela je siodło Przełęcz Szklarska. Najwyższym szczytem w Polsce jest Wysoka Kopa (1126 m n.p.m.), najwyższym po czeskiej stronie jest szczyt Smrk (1124 m n.p.m.).
Cieplice Śląskie-Zdrój	
Kotlina Jeleniogórska Kotlina Jeleniogórska (Jelenohorská kotlina) je velká vnitrohorská deprese s kosočtvercovým půdorysem a výraznými morfologickými hranicemi, podmíněnými průběhem tektonických dislokací a litologických rozhraní uvnitř krystalického fundamentu Sudet. Kotlina Jelenohorská je omezena na severu od Kaczawských hor středosudetským zlomem, jižní hranice je výrazně tektonická a probíhá v linii zlomového svahu Krkonoš, v části Krkonošského podhůří. Relativní výška zlomového svahu dosahuje od 150 m do 350–400 m.	Kotlina Jeleniogórska Kotlina Jeleniogórska jest dużym obniżeniem śródgórskim, ma zarys zbliżony do rombu i wyraźne granice morfologiczne, nawiązujące do przebiegu dyslokacji podłoża i granic litologicznych w obrębie krystalicznego fundamentu Sudetów. Kotlina Jeleniogórska jest ograniczona od północy, od Gór Kaczawskich uskokiem śródsudeckim, granica południowa jest w miarę wyraźna, przebiega w miejscu gwałtownego załamania stoku Karkonoszy a ściślej Pogórza Karkonoskiego. Wysokość względna progów ograniczających kotlinę wynosi od 150 m do 350–400 m.
Jedlina-Zdrój Szczawno-Zdrój	
Wałbrzyské hory Wałbrzyské hory jsou pohořím ve středních Sudetech mezi pohořím Kamienne Góry, Sowie Góry, Rudawy Janowickie a Kaczawskie Góry. Pohoří se vyznačuje složitou geologickou strukturou, která se odráží v rozmanitosti zde se vyskytujících hornin. V nižších částech hor a na většině podhůří se v mělkém moři vytvořily usazené horniny vyplňující tzv. Vnitrosudetskou pánev. Typická jsou ložiska uhlí, využívaná na různých místech od 16. století do 90. let 20. století. Nejvyšším vrcholem je Borowa, Góra Czarna (853 m n. m.).	Góry Wałbrzyskie Góry Wałbrzyskie to pasmo górskie leżące w Sudetach Środkowych pomiędzy Górami Kamiennymi, Sowimi, Rudawami Janowickimi i Górami Kaczawskimi. Góry Wałbrzyskie charakteryzują się złożoną budową geologiczną, którą odzwierciedla różnorodność występujących tu skał. W niższych partiach gór oraz większości Pogórza Wałbrzyskiego przeważają skały osadowe, które powstały w płytkim morzu wypełniającym tzw. nieckę śródsudecką. Typowe są złoża węgla kamiennego, eksploatowane w różnych miejscach od XVI w. do lat 90. XX w. Najwyższym szczytem jest Borowa, Góra Czarna (853 m n.p.m.).
Kudowa-Zdrój	
Stolové hory (Góry Stołowe) Stolové hory (Góry Stołowe) jsou geomorfologickou jednotkou (mezoregionem), která je součástí centrálních Sudet. Stolové hory vytvořené před 30 miliony let jsou jedním z mála příkladů stolových hor v Evropě. Stolové hory tvoří centrální část Vnitrosudetské pánve a největší plochu Stolových hor zaujímají svrchnokřídové sedimentární horniny (cenoman, turon, coniak) Vnitrosudetské pánve a tyto horniny tvoří skalní komplexy. Nejvyšším vrcholem Stolových hor je Szczeliniec Wielki (Velká Hejšovina, 919 m n. m.). Vývoj reliéfu Stolových hor (Gór Stołowych) začal po ústupu (regresi) svrchnokřídového moře. Po ústupu moře následovalo dlouhé období tektonického klidu, což vedlo k vytvoření rozsáhlého zarovnaného povrchu vytvořeného erozně-denudačními procesy. Fragmenty zarovnaného povrchu se zachovaly ve výškách 850–920 m n. m. (např. lokality Szczeliniec Wielki a Mały, Skalniak). Na konci středního oligocénu se začalo území zvedat (v důsledku tektonických pohybů), zarovnaný povrch byl rozčleněn a vyzdvižen do různých výškových úrovní. V měnících se klimatických podmínkách podléhaly pískovcové skalní útvary intenzivním procesům zvětrávání. V roce 1993 byl na území Stolových hor vyhlášen národní park Stolové hory (Park Narodowy Gór Stołowych).	Góry Stołowe Góry Stołowe to mezoregion górski wchodzący w skład Sudetów Środkowych. Wypiętrzone przed 30 milionami lat są jednymi z nielicznych w Europie gór stołowych. Góry Stołowe stanowią centralną część Niecki śródsudeckiej (depresja śródsudecka) i największy obszar w Górach Stołowych zajmują górnokredowe (cenoman, turon, coniak) skały osadowe (sedymentacyjne) niecki śródsudeckiej i skały te tworzą kompleksy skalne. Najwyższym wzniesieniem Gór Stołowych jest Szczeliniec Wielki (919 m.n.p.m.). Rozwój rzeźby Gór Stołowych rozpoczął się w chwili wycofania się morza górnokredowego. Po wycofaniu się morza nastąpił długotrwały okres spokoju tektonicznego, wskutek czego powstała rozległa powierzchnia zrównania (płaska) utworzona wskutek długotrwałej denudacji. Fragmenty zachowały się na wysokości 850–920 m n.p.m. (na przykład Szczeliniec Wielki i Mały, Skalniak). Pod koniec środkowego oligocenu góry zaczęły się wypiętrzać, powierzchnia zrównania została rozczłonkowana i wyniesiona na różne wysokości. W zmiennym klimacie ławice górnego piaskowca ciosowego ulegały intensywnym procesom wietrzenia. W 1993 roku na terenie Gór Stołowych został utworzony Park Narodowy Gór Stołowych.

Duszniki-Zdrój	
Orlické hory Orlické hory tvoří hřeben dlouhý 50 km, táhnoucí se od údolí řeky Bystré a sedla Polskie Wrota na severu až k obci Heřmanice na jihu. Geomorfologicky jsou Orlické hory rozděleny na tři hřebeny: hřeben Deštné s nejvyšším vrcholem celého pohoří Velká Deštná (1115 m n. m.) a hraniční Orlice (1084 m n. m.), což je nejvyšší bod polské části, Mladkovský hřbet a Bukovohorský hřbet. Orlické hory jsou z geologického hlediska součástí krystalinika orlicko-kladského (orlicko-sněžnické krystalinikum) a jsou tvořeny prekambrikými krystalickými horninami, převážně rulami a slídovými břidlicemi.	Góry Orlickie Góry Orlickie tworzą grzbiet długości 50 km, ciągnący się od doliny Bystry i przełęcz Polskie Wrota na północy po wieś Heřmanice na południu. Geomorfologicznie Góry Orlickie dzielą się na trzy grzbiety: Dešteński, z najwyższym szczytem całego pasma, Velką Deštną (1115 m) oraz pograniczną Orlicą (1084 m) stanowiącą najwyższy punkt polskiej części, grzbiet Mładkowski i Bukovohorski. Z geologicznego punktu widzenia Góry Orlickie stanowią część krystalinika orlicko-łódzkiego i zbudowane są z prekambryjskich skał krystalicznych, głównie gnejsów i łupków łyszczykowych.
Polanica-Zdrój	
Bystrické hory (Góry Bystrzyckie) Bystrické hory (Góry Bystrzyckie) jsou budovány převážně metamorfovanými horninami metamorfika Bystrických a Orlických hor, které náleží do orlicko-kladské (orlicko sněžnické) klenby. Lokálně, převážně v jižní části pohoří, se nacházejí vápencové skály: krystalické vápence a erlany, se kterými jsou spojeny krasové jevy. Tyto horniny byly dříve těženy v mnoha malých lomech. V jižní části se nachází nejvyšší vrchol pohoří Sasanka (985 m n. m.) v masivu Jagodnej (977 m n. m.). Bystrzycké hory končí na státní hranici a nepřecházejí na území České republiky a pokračují jako Orlické hory.	Góry Bystrzyckie Góry Bystrzyckie zbudowane są głównie ze skał metamorficznych należących do metamorfiku Gór Bystrzyckich i Orlickich, należące do kopuły łódzko-orlickiej (orlicko-śnieżniczej). Lokalnie, głównie w części południowej pasma występują skały wapienne: wapienie krystaliczne i erlany, z którymi związane są zjawiska krasowe. Skały te były dawniej eksploatowane w licznych małych kamieniołomach. W części południowej wznosi się najwyższy szczyt gór Sasanka (985 m n.p.m.) w masywie Jagodnej (977 m n.p.m.). Góry Bystrzyckie kończą się na granicy państwowej i nie przechodzą na teren Czech, a ich kontynuację stanowią Góry Orlickie.
Długopole-Zdrój	
Kotlina Horní Nisy Kotlina Horní Nisy je tektonická deprese ve středních Sudetech. Česká část příkopu Horní Nisy se nazývá Králická brázda. Je to přirozená hranice oddělující Střední Sudety (Bystrzycké hory) od Východních Sudet (masiv Sněžníku). Sníženina vznikla tektonickými pohyby, které způsobily zdvih sousedních horských masivů nad původní zarovnaný povrch. Kotlina je odvodňována Klodskou Nisou a jejími horními přítoky. Je to dopravní trasa, která protíná Sudety a spojuje sever a jih.	Rów Górnej Nisy Rów Górnej Nisy jest wyraźnym obniżeniem tektonicznym w Sudetach Środkowych. Czeska część rowu Górnej Nisy nazywa się Králická brázda. Jest naturalną granicą oddzielającą Sudety Środkowe (Góry Bystrzyckie) od Sudetów Wschodnich (Masyw Śnieżnika). Obniżenie powstało w wyniku ruchów górotwórczych, które doprowadziły do wydzwignięcia sąsiednich masywów górskich ponad uprzednio istniejącą powierzchnię zrównania. Obszar rowu odwadniany jest przez Nysę Kłodzką i jej górne dopływy. Stanowi szlak transportowy przecinający Sudety i łączący północ z południem.
Łądek-Zdrój	
Pohoří Zlaté hory (Góry Złote) Pohoří Zlaté hory (Góry Złote), na českém území Rychlebské hory, se nachází ve východních Sudetech. Hřeben Zlatých hor je historickou hranicí Kladska a dnes je hranicí mezi Polskem a Českou republikou. Jejich nejvýraznější omezení tvoří linie sudeckého okrajového zlomu na severu a severovýchodě. Výškový rozdíl v této části dosahuje až 150 metrů. Ze západu svahy Zlatých hor uzavírají Kladskou kotlinu a na jihozápadě hraničí s masivem Sněžníku. Na české straně mají název Rychlebské hory. Rozmanitost hornin vyskytujících se v této oblasti se odráží ve velkém počtu lomů, z nichž většina je v současnosti mimo provoz (uzavřena). Bohatá mineralizace hornin byla základem rozvoje těžby surovin, nejznámějším příkladem byla těžba zlata v okolí města Zlatý Stok. Nejvyšší vrchol Zlatých hor je Smrk (1125 m n. m.) a v polské části Postawna (1 117 m n. m.).	Góry Złote Góry Złote położone są w Sudetach Wschodnich. Grzbiet Gór Złotych stanowi historyczną granicę Ziemi Kłodzkiej, a dzisiaj przebiega tędy granica pomiędzy Polską a Republiką Czeską. Najwyraźniejszą ich krawędź stanowi linia sudeckiego uskoku brzeżnego na północy i północnym wschodzie. Różnica wysokości w tym miejscu dochodzi nawet do 150 metrów. Od zachodu zbocza Gór Złotych zamykają Kotlinę Kłodzką, a na południowym zachodzie graniczą z Masywem Śnieżnika. Po czeskiej stronie przyjmują Góry Złote nazwę Gór Rychlebskich. Różnorodność skał występujących na tym terenie wyraża się dużą ilością kamieniołomów, obecnie w większości już nieczynnych. Bogate okruszcowanie skał skutkowało z kolei rozwojem górnictwa, którego najbardziej znanym przykładem była eksploatacja złota w okolicach Złotego Stoku. Najwyższym szczytem Gór Złotych jest Smrk (1125 m n.p.m.), a w polskiej części Postawna (1 117 m n.p.m.).
Przerzeczyn-Zdrój	
Vyvýšenina Niemczańsko-Strzelińska (Wzgórza Niemczańsko-Strzelińskie) Vyvýšenina Niemczańsko-Strzelińska (Wzgórza Niemczańsko-Strzelińskie) se skládá z nízkých elevací (vrcholů), oddělených širokými sníženinami, které tvoří výrazné prvky reliéfu, a zaujímá severovýchodní část regionu Przedgórze.	Wzgórza Niemczańsko-Strzelińskie Obszar Wzgórza Niemczańsko-Strzelińskiego stanowią niewysokie wzniesienia, pooddzielane szerokimi obniżeniami, które wyraźnie wyodrębniają się w terenie i obejmuje północno-wschodnią część Przedgórze.

Slezské vojvodství / Wojwództwo Śląskie

Geomorfologické celky	Mezoregiony geomorfologické
Ustroń	
Slezské Beskydy Slezské Beskydy jsou geomorfologická jednotka (fyzickogeografický mezoregion), horské pásmo, které je součástí Západních Beskyd. Slezské Beskydy jsou budovány masivními godulskými a istebňanskými pískovci, v jižní části jsou tvořeny magurským flyšem. Pro Slezské Beskydy je charakteristická přítomnost poměrně četných a místy dosti rozsáhlých skalních výchozů a také největší koncentrace jeskyní (pseudokrasových) v polských Beskydech. Nejvyšším vrcholem Slezských Beskyd je vrchol Skrzyczne (1257 m n. m.), v české části Velká Čantoryje (Czantoria Wielka, 995 m n. m.).	Beskid Śląski Beskid Śląski to jednotka geomorfologická (mezoregion fyzyczno-geograficzny), pasmo górskie, stanowiące część Beskidów Zachodnich. Beskid Śląski zbudowany jest z maszynych piaskowców godulskich i istebniańskich. W części południowej góry zbudowane są z fliszu magurskiego. Charakterystyczne dla Beskidu Śląskiego jest występowanie stosunkowo licznych i miejscami dość rozbudowanych wychodni skalnych, a także największa na terenie polskich Beskidów koncentracja jaskiń (pseudokrasowych). Najwyższym szczytem Beskidu Śląskiego to Skrzyczne (1257 m n.p.m.), dla części czeskiej Czantoria Wielka (995 m n.p.m.).
Goczałkowice-Zdrój	
Údolí Horní Visly Údolí Horní Visly je mezoregionem Osvětimské pánve a zaujímá fragment horního údolí řeky Visly. V údolí se nachází množství rybníků (četné komplexy chovných rybníků) a hlavně retenční nádrž v lázeňské obci Goczałkowice (přehradní nádrž Goczałkowice – retenční nádrž jako zdroj pitné vody). Území je jedním z nejdůležitějších útočišť pro stanoviště a migrace ptáků v jižním Polsku. Rozkládá se podél řeky Visly od Skoczowa po Czechowice-Dziedzice.	Dolina Górnej Wisły Dolina Górnej Wisły to mezoregion Kotliny Oświęcimskiej, obejmuje fragment doliny górnego biegu Wisły. W dolinie znajduje się wiele stawów rybnych (liczne komplekсы stawów hodowlanych), a przede wszystkim zbiornik retencyjny w gminie uzdrowiskowej Goczałkowice (Zbiornik zaporowy Goczałkowicki - zbiornik wody pitnej). Obszar ten jest jedną z najważniejszych ostoi ptactwa lęgowego i migrującego w południowej Polsce. Ciągnie się wzdłuż rzeki Wisły na odcinku od Skoczowa aż po Czechowice-Dziedzice.

Moravskoslezský kraj / Kraj morawsko-śląski

Geomorfologické celky	Mezoregiony geomorfologické
Karlova Studánka	
Hrubý Jeseník Hrubý Jeseník je geomorfologický celek, nejvyšší část Jesenické podsoustavy Krkonoško-jesenické soustavy. Pohoří Hrubý Jeseník tvoří tři hornatiny, vzájemně oddělené sedly (Červenohorské, Ramzovské, Videlské), které tvoří hlavní komunikační trasy v území. Nejvyšším vrcholem Hrubého Jeseníku je Praděd (1 491 m n. m.), na jehož vrcholu je televizní věž vysoká 145,5 m. Geologická stavba Hrubého Jeseníku je velmi pestrá, území náleží do Silesika. Vývoj reliéfu zásadně ovlivnilo hercynské vrásnění a tektonické pohyby související s alpskou orogenezí, kdy došlo k rozčlenění území na dílčí kry. V pleistocénu byl v pohoří horský ledovec a vrcholové části ovlivnily periglaciální procesy. Důsledkem jsou unikátní tvary (tory, skalní hradby, kamenná moře) a na zarovnaných površích mrazem tříděné půdy a rašeliniště.	Wysoki Jesionik (Hrubý Jeseník) Wysoki Jesionik (Hrubý Jeseník) jednostką geomorfologiczną (mezoregion fizyczny-geograficzny), najwyższą część jesenickiego podsystemu w ramach Karkonosko-jesenickiego systemu. Pasma górskie Hrubý Jeseník składa się z trzech pasem górskich, oddzielonych od siebie przełęczy (Czerwonohorskie sedło, Ramzovské sedło, Videlské sedło), które tworzą główne szlaki komunikacyjne. Najwyższym szczytem Wysokiego Jesionika to Pradziad (Praděd, 1491 m n.p.m.), na szczycie którego znajduje się wieża telewizyjna o wysokości 145,5 m. Budowa geologiczna Wysokiego Jesionika jest bardzo zróżnicowana, obszar należy do Silesika. Zasadniczy wpływ na kształtowanie rzeźby miały procesy orogentyczne hercyńskie i ruchy tektoniczne związane z orogenezą alpejską, kiedy obszar został podzielony na struktury tektoniczne. W plejstocenie w górach występował lodowiec górski, a na szczyty miały wpływ procesy peryglacjalne. Efektem są unikalne kształty (tory, ściany skalne, gołoborze) oraz przemarznięte gleby i torfowiska na wyrównanych powierzchniach.

Karviná-Darkov	
Ostravská pánev Ostravská pánev je geomorfologický celek v severovýchodní části Moravy a Slezska a je součástí Severních Vněkarpatských sníženin. Jedná se o jižní část Hornoslezské pánve, která většinou zasahuje na území Polska. Ostravská pánev leží v čelní předhlubni, na rozhraní Českého masivu a Karpat. Významné jsou fluvialní, eolické a glaciální sedimenty (důsledek pevninského zalednění), rozsáhlé sprašové pokryvy a antropogenní sedimenty. Ostravská pánev je významnou soutokovou oblastí (Odra, Ostravice, Opava). Jedná se o silně urbanizované území, které zásadně ovlivnila těžba černého uhlí, v současnosti v útlumové fázi.	Kotlina Ostrawska (Ostravská pánev) Kotlina Ostrawska (Ostravská pánev) jest jednostką geomorfologiczną w północno-wschodniej części Moraw i Śląska i wchodzi w skład Północnych Zagłębiów Wniekarpackich (Podkarpacie Północne). Jest to południowa część Zagłębia, która w większości należy do Polski. Kotlina Ostrawska znajduje się w zapadlisku czołowym na granicy Masywu Czeskiego i Karpat. Istotne znaczenie mają osady rzeczne, eoliczne i polodowcowe (w wyniku zlodowacenia lądowego), rozległe pokrywy lessowe oraz osady antropogeniczne. Kotlina Ostrawska jest ważnym obszarem zbiegu cieków wodnych (Odra, Ostravice, Opawa). Kotlina to obszar silnie zurbanizowany, na którym zasadniczy wpływ miało wydobywanie węgla kamiennego, znajdujące się obecnie w schyłkowej fazie.
Klimkovice	
Moravská brána Moravská brána je geomorfologická jednotka (fyzickogeografický mezoregion) mezi horským pásmem Krkonošsko-jesenickým (sudetským) a Karpaty. Délka Moravské brány je asi 40 km, šířka od 5 do 20 km a maximální výška dosahuje 310 m n. m. (průměrná výška od 200 do 250 m n. m.). Moravskou bránu tvoří akumulční rovina, v okrajových částech pahorkatina vyplněná neogenními sedimenty a mocnými kvarterními sedimenty. Významné jsou fluvialní, eolické a glaciální sedimenty (důsledek pevninského zalednění) a rozsáhlé sprašové pokryvy. Moravskou branou prochází napříč hlavní evropské rozvodí mezi úmořím Baltského moře (Odra) a Černého moře (Bečva). Brána je významným dopravním koridorem.	Brama Morawska (Moravská brána) Brama Morawska (Moravská brána) to jednostką geomorfologiczną (mezoregion fizyczno-geograficzny) pomiędzy terenem gorskim Sudet i Karpat. Długość Bramy Morawskiej wynosi około 40 km, szerokość od 5 do 20 km, maksymalna wysokość sięga do 310 m n.p.m. (średnia wysokość od 200 do 250 m n.p.m.). Brama Morawska to równina akumulacyjna, w peryferyjnych częściach wzniesień, wypełniona osadami neogenu i potężnymi osadami czwartorzędu. Istotne znaczenie mają osady rzeczne, eoliczne i polodowcowe (konsekwencja zlodowaceń lądowych) oraz rozległe pokrywy lessowe. Przez Bramę Morawską przechodzi główny europejski dział wodny między Morzem Bałtyckim (Odra) a Morzem Czarnym (Bečva). Brama jest ważnym korytarzem transportowym.

POVRCHOVÉ VODY WODY POWIERZCHNIOWE

V ČESKO-POLSKÉM POHRANIČÍ
W POGRANICZU CZESKO-POLSKIM

- Wzrostła miasto / uzdrowisko
- Krajowe miasto / miasto województwa
- — — — — Między granicami / granice państwowe
- — — — — granice české dotační oblasti / granice českého obvodu výpomoci
- — — — — granice polské dotační oblasti / granice polskiego obszaru wsparcia
- — — — — granice území mimo dotační oblast / granice terytorium poza zasięg obywateli
- — — — — Území / stowiska
- — — — — Białe aho moře / Morze Bałtyckie
- — — — — Černého moře / Morze Czarne
- — — — — Severního moře / Morze Północne
- — — — — Stanice území / stowiska
- — — — — vodní tok / strumień wody
- — — — — vodní plocha / obszar wody

DATA:
European Commission, Eurostat (ESTAT), GBCO – Area Management (Urban Audit), 2020
European Commission, DG Enterprise and Industry – Hláška (201), 2013
European Commission, Eurostat (ESTAT), GBCO – Hydrography, 2020
European Environmental Agency – Copernicus, CORINE Land Cover, 2018

Vytvořeno v QGIS
Utvorzone w QGIS

Katedra geografie
Prírodovědná fakulta · Univerzita Palackého v Olomouci

Povrchové vody / Wody powierzchniowe

Česko-polské pohraničí je významnou pramennou oblastí největších evropských řek a náleží ke třem úmořím: Severní-
ho, Baltského a Černého moře. V Krkonoších pramení Labe, v Jeseníkách Odra a Beskydech Visla. Hlavní evropské
rozvodí se stýká v tzv. trojném bodě na česko-polské hranici na vrcholu Klepý (Trójmorski wierch) v masivu Králického
Sněžníku. Srážková voda dopadající na vrchol se zde roztéká do tří moří. Vodní zdroje – povrchové i podpovrchové –
jsou jedním z nejcennějších přírodních zdrojů v území.

Pogranicze czesko-polske jest ważnym obszarem źródłowym największych rzek Europy i należy do zlewisk trzech
mórz: Morza Północnego, Bałtyckiego i Czarnego. Łaba wypływa w Karkonoszach, Odra w Jesionikach a Wisła w
Beskidzie. Wielki Europejski Dział Wodny (Europejski Dział Wodny) spotyka się na szczycie Trójmorski Wierch (Klepý)
v Masywu Śnieżnika (Kralický Sněžník) na granicy czesko-polskiej. Wody deszczowe spadające na szczyt odpływają
do trzech mórz. Zasoby wodne – powierzchniowe i podpowierzchniowe, należą do najbardziej cenynch zasobów
przyrodniczych na tym obszarze.

Úmoří Severního moře / Zlewisko Morza Północnego	Úmoří Baltského moře / Zlewisko Morza Bałtyckiego	Úmoří Baltského moře / Zlewisko Morza Bałtyckiego	Úmoří Černého moře / Zlewisko Morza Czarnego
Hlavním vodním tokem úmoří Severního moře na česko- -polském pohraničí je Labe. Labe je největší řekou v České republice a jednou z největších evropských řek a vodních komunikačních a dopravních cest. Labe Pramen: 1 384 m n. m. (Krkonoše, Labská louka) Délka: 1 165 km Plocha povodí: 148 268 km² Průměrný průtok v ústí: 870 m³/s Główną rzeką zlewiska Morza Północnego na pograniczu czesko-polskim jest rzeka Łaba. Łaba jest największą rzeką Czech oraz jedną z większych europejskich rzek i rzecznych szlaków komunikacyjno-transportowych. Labe (Łaba) Źródło: 1 384 m n. p. m. (Karkonosze, Łabska Łąka) Długość: 1 165 km Powierzchnia zlewni: 148 268 km² Średni przepływ rzeki przy ujściu: 870 m³/s	Hlavními vodními toky úmoří Baltského moře na česko- -polském pohraničí jsou Visla a Odra. Odra je podle celkové délky druhou (po Visle) nejdelší řekou v Polsku. Odra Pramen: 634 m n. m. (Nízký Jeseník, Fidlův kopec) Délka: 840 km Plocha povodí: 119 074 km² Průměrný průtok v ústí: 567 m³/s Główną rzeką zlewiska Morza Bałtyckiego na pograniczu czesko-polskim rzeka Wisła i Odra. Odra pod względem całkowitej długości jest drugą (po Wiśle) najdłuższą rzeką Polski. Odra Źródło: 634 m n. p. m. (Niski Jesionik, Fidlów kopec) Długość: 840 km Powierzchnia zlewni: 119 074 km² Średni przepływ rzeki przy ujściu: 567 m³/s	Hlavními vodními toky úmoří Baltského moře na česko- -polském pohraničí je Visla a Odra. Visla je nejdelší polská řeka a také nejdelší řeka ústící do Baltského moře. Visla Pramen: 1 107 m n. m. (Slezské Beskydy) Délka: 1 047 km Plocha povodí: 194 424 km² Průměrný průtok v ústí: 1 046 m³/s Główną rzeką zlewiska Morza Bałtyckiego na pograniczu czesko-polskim rzeka Wisła i Odra. Wisła to najdłuższa rzek Polski, a także najdłuższa rzeka uchodząca do Morza Bałtyckiego. Wisła Źródło: 1 107 m n. p. m. (Beskid Śląski, Barania Góra) Długość: 1047 km Powierzchnia zlewni: 194 424 km² Średni przepływ rzeki przy ujściu: 1 046 m³/s	Hlavním vodním tokem úmoří Černého moře na česko- -polském pohraničí je Morava. Morava je největší a hlavní řeka historického území Moravy, která leží téměř výhradně v jejím povodí a je jedním z největších přítoků Dunaje. Morava Pramen: 1 380 m n. m. (Králický Sněžník) Délka: 354 km Plocha povodí: 26 658 km² Průměrný průtok v ústí: 120 m³/s Główną rzeką zlewiska Morza Czarnego na pograniczu czesko-polskim rzeka Morawa. Morawa jest największą i główną rzeką Moraw, które niemal w całości znajdują się w jej zlewisku. Równocześnie jest jednym z największych dopływów Dunaju. Morava Źródło: 1 380 m n. p. m. (Masyw Śnieżnika) Długość: 354 km Powierzchnia zlewni: 26 658 km² Średni przepływ rzeki przy ujściu: 120 m³/s
			

KRAJINNÝ POKRYV POKRYCIE KRAJOBRAZU

V ČESKO-POLSKÉM POHRANIČÍ
W POGRANICZU CZESKO-POLSKIM

- šlechtická město / uzdrowisko
- krajové město / miasto województwa
- státní hranice / granice państwowa
- hranice české dotuční oblasti / granice českého obszaru wparcia
- hranice polské dotuční oblasti / granice polskiego obszaru wsparcia
- hranice území mimo dotuční oblast / granice terytorium poza część obszaru wsparcia
- kategorizace krajinného pokryvu / kategorizacja pokrycia krajobrazu**
- urbanizované území / urbanizowane terytorium
- zemědělská plocha / obszar rolniczy
- lesní a poloprodukční území / obszar leśny i półrolniczy
- mokřady / mokradła
- vodní plocha / obszar wodny

DATA:
European Commission, Eurostat (ESTAT), GISCO – Administrative Units, 2020
European Commission, Eurostat (ESTAT), GISCO – Area Management (Urban Audit), 2022
European Commission, DG Enterprise and Industry – HRHade (25m), 2013
European Environmental Agency – Copernicus, CORINE Land Cover, 2018

Vytvářeno v QGIS
Utvorzone w QGIS

Katedra geografie
Wrocławská filie - Uniwersita Palackého v Olomouci

Krajinný pokryv / Pokrycie krajobrazu

Typologie krajiny podle krajinného typu byla vytvořena podle CORINE Land Cover. Na území česko-polského pohraničí byly vymezeny základní typy krajinného pokryvu, které vychází ze struktury využití ploch v osách krajiny přírodě blízké až krajiny člověkem podmíněné až přeměněné. Jde o charakteristiku sekundární krajinné struktury, která člení krajinu podle převažujícího způsobu jejího využití. Tato charakteristika také vyjadřuje intenzitu antropogenní přeměny přirozených stanovišť. Na tomto účelově zjednodušeném základě lze v zájmovém území vymezit pět základních rámcových typů využití území.

Typologia krajobrazu według typu krajobrazu została stworzona zgodnie z CORINE Land Cover. Na obszarze pogranicza czesko-polskiego określono podstawowe typy pokrycia krajobrazowego, które opierają się na strukturze użytkowania gruntów w osiach krajobrazu bliskiego naturze do krajobrazu stworzonego przez człowieka do krajobrazu przekształconego. Jest to cecha wtórnej struktury krajobrazu, która dzieli krajobraz według dominującego sposobu jego użytkowania. Ta cecha wyraża również intensywność antropogenicznych przekształceń siedlisk przyrodniczych. Na tej celowo uproszczonej podstawie można w obszarze zainteresowania zdefiniować pięć podstawowych rodzajów użytkowania gruntów.

Urbanizované území Obszar zurbanizowany	Zemědělská plocha Obszar rolniczy	Lesní a polopřírodní oblast Obszar leśny i półnaturalny	Mokřady Mokradła (tereny podmokłe)	Vodní plocha Obszar wodny
Urbanizované území je člověkem nejintenzivněji ovlivněný typ krajiny. Je charakteristický převahou budov a zpevněných ploch. Jedná se zejména o funkční typ ploch pro městský typ bydlení, průmyslovou výrobu, rekreaci a technickou infrastrukturu. Rozhodující pro tyto krajiny jsou intenzivní urbanizační procesy. Urbanizované krajiny mohou obsahovat i nezastavěné plochy (parky, zahrady, menší plochy lesa nebo vodních ploch). Často klimaticky vytváří tepelné ostrovy v území. Obszar zurbanizowany to najbardziej intensywnie przekształcony typ krajobrazu. Charakteryzuje się przewagą zabudowy i terenów utwardzonych. Jest to głównie funkcjonalny typ terenów pod zabudowę miejską, produkcję przemysłową, rekreację i infrastrukturę techniczną. Intensywne procesy urbanizacyjne mają kluczowe znaczenie dla tych krajobrazów. Krajobrazy zurbanizowane mogą zawierać również tereny niezabudowane (parki, ogrody, mniejsze obszary lasów czy zbiorników wodnych). Często w okolicy tworzą wyspy ciepła.	Zemědělská plocha je lidskou kultivací silně pozměněný typ krajiny, kde lesy zaujímají méně než 10 % plochy a 90 % tvoří zemědělské plochy polí a trvalých travních porostů. Nedílnou součástí zemědělské krajiny je i vesnické sídlo, které tvoří základní obytně-hospodářskou jednotku využití území. V území výrazně převládá orná půda a v chladnějších podhorských oblastech se významněji uplatňují i trvalé travní porosty (louky a pastviny). Mají pohledově otevřený charakter krajiny. Obszar rolniczy to silnie zmieniony przez człowieka typ krajobrazu, gdzie lasy zajmują mniej niż 10% powierzchni, a 90% to tereny rolnicze, pola i trwałe użytki zielone. Integralną częścią krajobrazu rolniczego jest wiejskie osadnictwo, które stanowi podstawową mieszkaniową i gospodarczą jednostkę użytkowania ziemi. Obszar jest znacznie zdominowany przez grunty orne, a na chłodniejszych terenach podgórskich w większym stopniu wykorzystywane są trwałe użytki zielone (łąki i pastwiska). Mają wizualnie otwarty charakter krajobrazu.	Lesní a polopřírodní oblast je lidskými zásahy méně pozměněný, vzácně až přírodní typ krajiny. Lesní krajiny jsou charakteristické velkou převahou lesních porostů (nejméně 70 % plochy). Z pohledu vnitřní struktury se jedná o heterogenní, přechodový krajinný typ, charakteristický střídáním lesních a nelesních stanovišť. Zastoupení ploch porostlých dřevinou vegetací kolísá mezi 10 % až 70 %. Toto typické míšení signalizuje polohy zemědělsky méně úrodné, či stanovištěně abnormálně pestré. Krajiny mají charakter převážně polootevřený až pohledově uzavřený. Obszar leśny i półnaturalny jest mniej zmodyfikowanym, rzadko naturalnym typem krajobrazu spowodowanym ingerencją człowieka. Krajobrazy leśne charakteryzują się dużą przewagą drzewostanów (co najmniej 70% powierzchni). Z punktu widzenia struktury wewnętrznej jest to niejednorodny, przejściowy typ krajobrazu, charakteryzujący się przemiennością siedlisk leśnych i nieleśnych. Udział obszarów porośniętych roślinnością drzewiastą waha się od 10% do 70%. To typowe mieszanie sygnalizuje mniej żyzne rolniczo lub nieprawidłowo wielobarwne siedliska. Krajobrazy te są w większości półotwarte do wizualnie zamknięte.	Termín mokřad je definován mnoha způsoby, proto stejná stanoviště mohou nebo nemusí být považována v různých přístupech za mokřady. Nejširší definici mokřadů přijala Mezinárodní unie pro ochranu přírody a byla zahrnuta do Ramsarské konvence (úmluvy). Podle ní mokřady nazýváme plochy bažin, slatin a rašelinišť nebo i vodní nádrže (přírodní i umělé), trvalé i periodické, se stojatými nebo tekoucími vodami, sladkou, brakickou nebo slanou vodou. V mapě jsou vyznačeny jako plochy periodicky nebo trvale zamokřené, s mělkou hladinou podzemní vody. Mokřady jsou specifickými biotopy, které jsou podmíněny existencí povrchové vody nebo vysoko položené hladiny podzemní vody. Mokřady představují přechod mezi suchozemským a vodním ekosystémem. Termin mokradło (teren podmokły) jest zdefiniowany na wiele sposobów, w związku z czym w różnych ujęciach te same siedliska mogą być uznane za mokradło lub nie. Najszerszą definicję tego pojęcia przyjęła Międzynarodowa Unia Ochrony Przyrody i została ona zawarta w Konwencji Ramsarskiej. Według niej mokradłami nazywane są tereny bagien, błot i torfowisk lub zbiorniki wodne (naturalne i sztuczne), stałe i okresowe, o wodach stojących lub płynących, słodkich, słonawych lub słonych. Tereny oznaczone w mapie jako obszary okresowo lub stale zabagnione, z płytkim poziomem wód gruntowych. Tereny podmokłe to specyficzne siedliska uwarunkowane występowaniem wód powierzchniowych lub wysokim poziomem wód gruntowych. Tereny podmokłe stanowią przejście między ekosystemami lądowymi i wodnymi.	Vodní plochy jsou plochy významné koncentrace povrchové vody v určitém prostředí (např. v jezeře, vodní nádrži, v korytě vodního toku). Největší vodní plochy na česko-polském pohraničí představují vodní nádrže plnicí retenční a regulační funkce. Přirozené vodní plochy (jezera) se vyskytují většinou jen v horských oblastech. Významné zastoupení mají systémy rybníků (rybníční soustavy) a přehradní nádrže. Obszary wodne to obszary o koncentracji wód powierzchniowych w określonym środowisku (np. w jeziorze, zbiorniku wodnym, korycie rzeki). Największe obszary wodne na pograniczu czesko-polskim to zbiorniki retencyjne i regulujące. Naturalne zbiorniki wodne (jeziora) występują głównie na terenach górskich. Ważne są systemy stawów i zbiorniki zaporowe.
				

**NÁRODNÍ PARKY
PARKY NARODOWE
CHRÁNĚNÉ KRAJINNÉ OBLASTI
PARKI KRAJOBRAZOWE**

- 1 Nízkohorský národní park
- 2 Karkonoski Park Narodowy
- 3 Park Narodowy Gór Stołowych

- 17 Park Krzyżobrzowy Beskidy Śląskie
- 18 Stobrawski Park Krzyżobrzowy
- 19 Park Krzyżobrzowy Beskidy Małe
- 20 Park Krzyżobrzowy Dolina Bystrzycy
- 21 Park Krzyżobrzowy Sudetów Wodzisławskich
- 22 Książski Park Krzyżobrzowy
- 23 Śnieżnicki Park Krzyżobrzowy
- 24 Orlin Gwiazd
- 25 Park Krzyżobrzowy Stawki
- 26 Złotecki Park Krzyżobrzowy
- 27 Dolny Bobru
- 28 Radowski Park Krzyżobrzowy
- 29 Park Krzyżobrzowy Góry Opawskie

- ŹRÓDŁA:
 - AOPK CR – Wzrost gospodarki i zrównowagowanie środowiska, 2020
 - European Commission, Eurostat (ESTAT), GISCO – Administrative Units, 2020
 - European Commission, Eurostat (ESTAT), GISCO – Area Management
 (Urban Audit), 2020
 - European Commission, DG Enterprise and Industry – Hiltshade (25w), 2013
 - European Commission, Eurostat (ESTAT), GISCO – Hydrography, 2013
 - Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska – Dostęp do danych geoprzestrzennych, 2014

Formy ochrany přírody / Formy ochrany przyrody

Obecná ochrana přírody a krajiny představuje ochranu krajiny, rozmanitosti druhů, přírodních hodnot a estetických kvalit přírody, ale také ochranu a šetrné využívání přírodních zdrojů. Týká se nejširších zájmů, největší plochy území státu a největšího okruhu subjektů. Je zajišťována prostřednictvím zákona, v České republice: zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v Polsku Dz.U. 2004 nr 92 poz. 880, Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Zákon rozlišuje obecnou ochranu přírody a krajiny ve třech úrovních – obecná ochrana územní, obecná ochrana druhová a obecná ochrana neživé části přírody a krajiny. Zákon definuje cíle, zásady a formy ochrany živé a neživé přírody a krajiny. Rovněž ukládá povinnost péče o přírodu, která je národním dědictvím a bohatstvím, nejen státu a místním vládám, ale také soukromým subjektům a fyzickým osobám.

ČESKÁ REPUBLIKA

Formy ochrany přírody (část 3, § 14 zákona č. 114/1992 Sb. České národní rady ze dne 19. února 1992 o ochraně přírody a krajiny)	Formy ochrony przyrody (część 3, § 14 ustawy nr 114/1992 Dz.U. Czeskiej Rady Narodowej z dnia 19 lutego 1992 r. o ochronie przyrody i krajobrazu)
Kategorie zvláště chráněných území: a) národní parky, b) chráněné krajinné oblasti, c) národní přírodní rezervace, d) přírodní rezervace, e) národní přírodní památky, f) přírodní památky.	Kategorie obszarów szczególnie chronionych: a) parki narodowe, b) parki krajobrazowe, c) krajowe rezerваты przyrody, d) rezerваты przyrody, e) narodowe pomniki przyrody, f) pomniki przyrody.

Národní park / Park Narodowy

Národní parky (část 3, § 15 zákona č. 114/1992 Sb. České národní rady ze dne 19. února 1992 o ochraně přírody a krajiny): Rozsáhlá území s typickým reliéfem a geologickou stavbou a převažujícím výskytem přirozených nebo člověkem málo pozměněných ekosystémů, jedinečná a významná v národním či mezinárodním měřítku z hlediska ekologického, vědeckého, vzdělávacího nebo osvětového, lze vyhlásit za národní parky. Veškeré využití národních parků musí být podřízeno zachování jejich ekologicky stabilních přirozených ekosystémů odpovídajících danému stanovišti a dosažení jejich přirozené biologické rozmanitosti a musí být v souladu s cíli ochrany sledovanými jejich vyhlášením. Dlouhodobým cílem ochrany národních parků je zachování nebo postupná obnova přirozených ekosystémů včetně zajištění nerušeného průběhu přírodních dějů v jejich přirozené dynamice na převažující ploše území národních parků a zachování nebo postupné zlepšování stavu ekosystémů, jejichž existence je podmíněna činností člověka, významných z hlediska biologické rozmanitosti, na zbývajícím území národních parků. Posláním národních parků je naplňovat dlouhodobé cíle ochrany národních parků a také umožnit využití území národních parků k trvale udržitelnému rozvoji, ke vzdělávání, výchově, výzkumu a k přírodě šetrnému turistickému využití, a to způsoby, které nejsou v rozporu s dlouhodobými cíli ochrany národního parku. Národní parky a jejich ochranná pásma se vyhlášují zákonem.

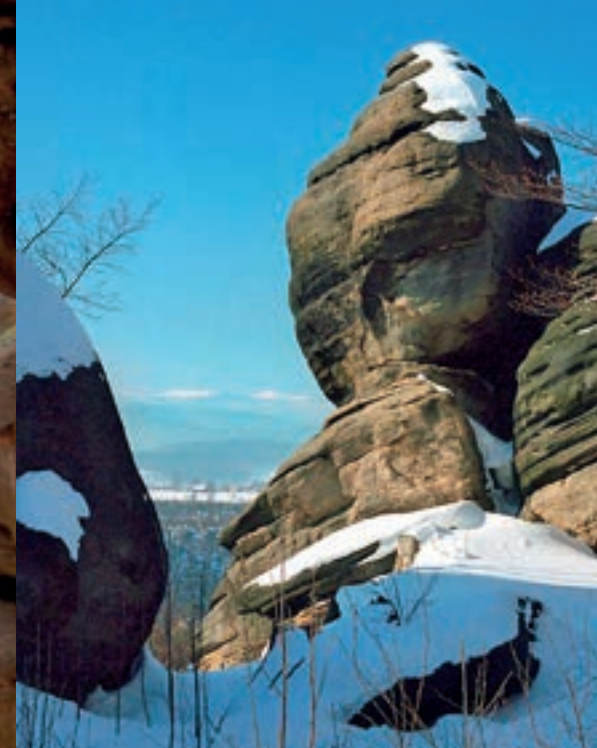
Chráněná krajinná oblast / Park krajobrazowy

Chráněné krajinné oblasti (část 3, § 25 zákona č. 114/1992 Sb. České národní rady ze dne 19. února 1992 o ochraně přírody a krajiny): Rozsáhlá území s harmonicky utvářenou krajinou, charakteristicky vyvinutým reliéfem, významným podílem přirozených ekosystémů lesních a trvalých travních porostů, s hojným zastoupením dřevin, popřípadě s dochovanými památkami historického osídlení, lze vyhlásit za chráněné krajinné oblasti. Hospodářské využívání těchto území se provádí podle zón odstupňované ochrany tak, aby se udržoval a zlepšoval jejich přírodní stav a byly zachovány a vytvářeny optimální ekologické funkce těchto území. Rekreační využití je přípustné, pokud nepoškozuje přírodní hodnoty chráněných krajinných oblastí. Chráněné krajinné oblasti, jejich poslání a bližší ochranné podmínky vyhláší vláda republiky nařízením.

Ogólna ochrona przyrody i krajobrazu to ochrona krajobrazu, różnorodności gatunkowej, walorów przyrodniczych i walorów estetycznych przyrody, ale także ochrona i staranne korzystanie z zasobów naturalnych. Dotyczy najszerzych interesów, największego obszaru państwa i najszerzego kręgu podmiotów. Jest to przewidziane przez prawo, w Republice Czeskiej: Ustawa nr 114/1992 Coll., o ochronie przyrody i krajobrazu, w Polsce Dz.U. 2004 nr 92 poz. 880, ustawa z dnia 16 maja 2004 r. o ochronie przyrody. Ustawa rozróżnia ogólną ochronę przyrody i krajobrazu na trzech poziomach - ogólną ochronę terytorialną, ogólną ochronę gatunkową oraz ogólną ochronę nieożywionej części przyrody i krajobrazu. Ustawa określa cele, zasady i formy ochrony przyrody żywej i nieożywionej oraz krajobrazu. Nakłada też obowiązek dbałości o przyrodę będącą dziedzictwem i bogactwem narodowym nie tylko na państwo i samorządy, ale także wszystkie na podmioty prywatne i osoby fizyczne.

Parki narodowe (część 3, § 15 ustawy nr 114/1992 Dz.U. Czeskiej Rady Narodowej z dnia 19 lutego 1992 r. o ochronie przyrody i krajobrazu): Za parki narodowe można uznać duże obszary o typowej budowie rzeźby i geologii, z przewagą naturalnych lub sztucznych ekosystemów, unikalnych i znaczących na poziomie krajowym lub międzynarodowym z punktu widzenia ekologicznego, naukowego, edukacyjnego, w takich przypadkach można powołać park narodowy. Wszelkie użytkowanie parków narodowych podlega ochronie ekologicznie stabilnych ekosystemów naturalnych, odpowiednich dla siedliska i osiągnięcia ich naturalnej różnorodności biologicznej oraz jest zgodne z celami ochrony realizowanymi przez ich wyznaczenie. Długookresowym celem ochrony parków narodowych jest zachowanie lub stopniowa odbudowa ekosystemów przyrodniczych, w tym zapewnienie sprawnego przebiegu procesów przyrodniczych w ich naturalnej dynamice na przeważającym obszarze parków narodowych oraz zachowanie lub stopniowa poprawa stanu ekosystemów, których istnienie uwarunkowane jest działalnością człowieka ważną dla bioróżnorodności, na pozostałym terenie parków narodowych. Posłannictwem parków narodowych jest realizacja długookresowych celów ochrony parków narodowych, a także umożliwienie wykorzystania parków narodowych do zrównoważonego rozwoju, edukacji, szkolenia i przyjaznego naturze wykorzystania turystycznego, w sposób bezkolizyjny z długoterminowymi celami ochrony parków narodowych. Parki narodowe i ich strefy ochronne określa ustawa.

Parki krajobrazowe (część 3, § 25 ustawy nr 114/1992 Dz.U. Czeskiej Rady Narodowej z dnia 19 lutego 1992 r. o ochronie przyrody i krajobrazu): Za parki krajobrazowe można uznać duże obszary o harmonijnie ukształtowanym krajobrazie, charakterystycznie ukształtowanej rzeźbie terenu, znacznym udziale naturalnych ekosystemów leśnych i trwałych użytków zielonych, o licznym udziale roślinności drzewiastej lub z zachowanymi zabytkami osadnictwa historycznego. Gospodarcze użytkowanie tych obszarów odbywa się według zróżnicowanych stref ochronnych w celu zachowania i poprawy ich stanu naturalnego oraz zachowania i tworzenia optymalnych funkcji ekologicznych tych obszarów. Użytkowanie rekreacyjne jest dozwolone pod warunkiem, że nie narusza walorów przyrodniczych parku krajobrazowego. Obszary parków krajobrazowych, ich posannictwo i szczegółowe warunki ochrony powołuje w drodze rozporządzenia Rada Ministrów.

Formy ochrany přírody / Formy ochrony przyrody

POLSKÁ REPUBLIKA

Formy ochrany přírody (věstník zákonů z roku 2004, č. 92, položka 880, zákon ze dne 16. dubna 2004 o ochraně přírody)	Formy ochrony przyrody (Dz.U. 2004 nr 92 poz. 880, Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody):
Formy ochrany přírody jsou: 1) národní parky; 2) přírodní rezervace; 3) krajinné parky – chráněné krajinné oblasti; 4) přírodní parky; 5) oblasti Natura 2000; 6) přírodní památky; 7) dokumentační místa (lokality); 8) menší části ekosystémů ekologicky cenné; 9) přírodní a krajinné komplexy; 10) druhová ochrana rostlin, živočichů a hub.	Formami ochrony przyrody są: 1) parki narodowe; 2) rezerваты przyrody; 3) parki krajobrazowe; 4) obszary chronionego krajobrazu; 5) obszary Natura 2000; 6) pomniki przyrody; 7) stanowiska dokumentacyjne; 8) użytki ekologiczne;9) zespoły przyrodniczo-krajobrazowe; 10) ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Národní park (kapitola 2, článek 8. věstníku zákonů z roku 2004, č. 92, položka 880) / Park Narodowy (Rozdział 2, Art. 8. Dz.U. 2004 nr 92 poz. 880)

Národní park pokrývá oblast, která se vyznačuje zvláštními přírodními, vědeckými, sociálními, kulturními a vzdělávacími hodnotami, o rozloze nejméně 1 000 ha, kde jsou chráněny všechny hodnoty přírody a krajiny. Národní park je vytvořen za účelem zachování biologické rozmanitosti, přírodních zdrojů, výtvorů a složek hodnot neživé přírody a krajiny, obnovení správného stavu přírodních zdrojů a složek přírody a obnovy narušených přírodních stanovišť, stanovišť rostlin, stanovišť zvířat nebo stanovišť hub. Národní park je jednotka státního rozpočtu ve smyslu ustanovení o veřejných financích. Ministr odpovědný za životní prostředí prostřednictvím vyhlášky uděluje národnímu parku statut definující jeho organizační strukturu.

Park narodowy obejmuje obszar wyróżniający się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, o powierzchni nie mniejszej niż 1 000 ha, na którym ochronie podlega cała przyroda oraz walory krajobrazowe. Park narodowy tworzy się w celu zachowania różnorodności biologicznej, zasobów, tworów i składników przyrody nieożywionej i walorów krajobrazowych, przywrócenia właściwego stanu zasobów i składników przyrody oraz odtworzenia zniekształconych siedlisk przyrodniczych, siedlisk roślin, siedlisk zwierząt lub siedlisk grzybów. Park narodowy jest państwową jednostką budżetową w rozumieniu przepisów o finansach publicznych. Minister właściwy do spraw środowiska, w drodze zarządzenia, nadaje parkowi narodowemu statut określający jego strukturę organizacyjną.

Chráněná krajinná oblast / Park krajobrazowy (Rozdział 2, Art. 16 Dz.U. 2004 nr 92 poz. 880)

Krajinný park (chráněná krajinná oblast) pokrývá oblast chráněnou přírodními, historickými a kulturními hodnotami a krajinnými hodnotami, aby byly tyto hodnoty zachovány a popularizovány v podmínkách udržitelného rozvoje.

V oblastech hraničících s krajinným parkem (chráněnou krajinnou oblastí) může být určena nárazníková zóna.

Zřízení krajinného parku (chráněné krajinné oblasti) nebo rozšíření jeho území probíhá podle nařízení vojvodství, které definuje jeho název, rozsah území, průběh hraniční a nárazníkové zóny, pokud byla stanovena, konkrétní cíle ochrany a zakazy vhodné pro daný krajinný park nebo jeho část vybrané ze zakazů uvedených v čl. 17 s 1, vyplývající z potřeb jeho ochrany. Zrušení nebo zmenšení plochy krajinného parku probíhá regulací vojevody (reprezentuje zájmy státní správy na území vojvodství), po konzultaci s místními zastupitelstvími, z důvodu nenahraditelné ztráty přírodních, historických a kulturních hodnot, jakož i krajinných hodnot v oblastech plánovaných na vyloučení z ochrany.

Návrh vyhlášky o zřízení, změně hranic nebo zrušení krajinného parku vyžaduje konzultaci s místní radou obce.

Statut chráněné krajinné oblasti nebo komplexu krajinných parků specifikující organizační strukturu parku nebo komplexu parků vyhláší vojevoda, formou regulace.

Zemědělská a lesní půda a další nemovitosti nacházející se v krajinném parku jsou ponechány k ekonomickému využití.

Projekty studií podmínek a směrů územního rozvoje v obcích, plány místního územního rozvoje, plány územního rozvoje pro vojvodství a plány územního rozvoje pro vnitřní mořské vody, teritoriální moře a výhradní ekonomickou zónu v části týkající se krajinného parku a jeho nárazníkové zóny vyžadují ujednání s místně příslušným vojvodstvím.

Park krajobrazowy obejmuje obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania, popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Na obszarach graniczących z parkiem krajobrazowym może być wyznaczona otulina.

Utworzenie parku krajobrazowego lub powiększenie jego obszaru następuje w drodze rozporządzenia wojewody, które określa jego nazwę, obszar, przebieg granicy i otulinę, jeżeli została wyznaczona, szczególne cele ochrony oraz zakazy właściwe dla danego parku krajobrazowego lub jego części wybrane spośród zakazów, o których mowa w art. 17 ust. 1, wynikające z potrzeb jego ochrony. Likwidacja lub zmniejszenie obszaru parku krajobrazowego następuje w drodze rozporządzenia wojewody, po uzgodnieniu z właściwymi miejscowo radami gmin, z powodu bezpowrotnej utraty wartości przyrodniczych, historycznych i kulturowych oraz walorów krajobrazowych na obszarach projektowanych do wyłączenia spod ochrony.

Projekt rozporządzenia w sprawie utworzenia, zmiany granic lub likwidacji parku krajobrazowego wymaga uzgodnienia z właściwą miejscowo radą gminy.

Statut parku krajobrazowego lub zespołu parków krajobrazowych określający strukturę organizacyjną parku lub zespołu parków nadaje wojewoda, w drodze zarządzenia.

Grunty rolne i leśne oraz inne nieruchomości znajdujące się w granicach parku krajobrazowego pozostawia się w gospodarczym wykorzystaniu.

Projekty studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, planów zagospodarowania przestrzennego województw oraz planów zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej w części dotyczącej parku krajobrazowego i jego otuliny wymagają uzgodnienia z właściwym miejscowo wojewodą.

OCHRANA PŘÍRODY
OCHRONA PRZYRODY

**PŘÍRODNÍ PARKY
OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU**

V ČESKO-POLSKÉM POHRANIČÍ
W POGRANICZU CZESKO-POLSKIM

Přírodní parky / Obszar chronionego krajobrazu

Přírodní park / Park przyrodniczy

Přírodní park je kategorie chráněného území (podle zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny). Přírodní parky zřizují krajské úřady vyhláškou, ve které omezují činnosti, jež by mohly vést k narušení, poškození nebo k zničení dochovaného stavu území, cenného pro jeho krajinný ráz a estetické a přírodní hodnoty. Dříve se přírodní parky označovaly jako tzv. klidové oblasti, které však byly zřizované pro omezení negativních vlivů na rekreační využívání těchto oblastí. Z klidových oblastí se podle uvedeného zákona staly po roce 1992 přírodní parky.

Oblast přírodního parku / Obszar chronionego krajobrazu (Rozdział 2, Art. 23 Dz.U. 2004 nr 92 poz. 880)

Oblast přírodního parku zahrnuje oblasti chráněné díky svérázně krajině s rozmanitými ekosystémy, cenné díky možnosti uspokojit potřeby související s turistikou a rekreací nebo plnit funkci ekologických koridorů.

K vymezení území přírodních parků dochází prostřednictvím vyhlášky vojedy, která upřesňuje její název, polohu, oblast, dozor, opatření pro aktivní ochranu ekosystémů a zákazy specifické pro danou oblast přírodního parku nebo jeho část vybrané na základě uvedeného v čl. 24 s 1, vyplývající z potřeb jeho ochrany. Zrušení nebo změna hranic probíhá regulací vojvodství poté, co k tomu vydá stanovisko rada vojvodství pro ochranu přírody a místní zastupitelstvo z důvodu nenahraditelné ztráty výrazné krajiny s rozmanitými ekosystémy a možnosti uspokojení potřeb souvisejících s turistikou a volným časem.

Návrh vyhlášky o vymezení nebo rozšíření přírodního parku vyžaduje konzultaci s místně příslušným obecním zastupitelstvem.

Pokud vojevoda nevymezil území přírodního parku, může tuto oblast určit zastupitelstvo obce usnesením, které stanoví její název vojvoda, umístění, oblast, na kterou dohlíží, opatření pro aktivní ochranu ekosystémů a zákazy vztahující se na dané území nebo její část vybrané ze zákazů uvedených v čl. 24 s 1, vyplývající z potřeb jeho ochrany. Zrušení nebo změna hranic území probíhá usnesením zastupitelstva obce.

Návrhy studií podmínek a směrů územního rozvoje v obcích, plány místního územního rozvoje, plány územního rozvoje pro vojvodství a plány územního rozvoje pro vnitřní mořské vody, teritoriální moře a výlučné ekonomické zóny v části obklopující přírodní park vyžadují souhlas samotného vojvody.

Park przyrodniczy to kategorie obszaru chronionego (zgodnie z ustawą nr 114/1992 Sb. o ochronie przyrody i krajobrazu). Parki przyrodnicze powoływane są przez władze regionalne na mocy dekretu, w którym ograniczone są działania mogące doprowadzić do zakłócenia, uszkodzenia lub zniszczenia zachowanego stanu obszaru, cennego ze względu na jego charakter krajobrazowy oraz walory estetyczne i przyrodnicze. Wcześniej parki przyrodnicze nazywano też strefami ciszy, które powstały w celu ograniczenia negatywnych skutków rekreacyjnego użytkowania tych terenów. Zgodnie z ustawą po 1992 roku tereny ciszy uznane były za parki przyrodnicze.

Obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych.

Wyznaczenie obszaru chronionego krajobrazu następuje w drodze rozporządzenia wojewody, które określa jego nazwę, położenie, obszar, sprawującego nadzór, ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów oraz zakazy właściwe dla danego obszaru chronionego krajobrazu lub jego części wybrane spośród zakazów wymienionych w art. 24 ust. 1, wynikające z potrzeb jego ochrony. Likwidacja lub zmiana granic obszaru chronionego krajobrazu następuje w drodze rozporządzenia wojewody, po zaopiniowaniu przez wojewódzką radę ochrony przyrody oraz właściwe miejscowo rady gmin, z powodu bezpowrotnej utraty wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach i możliwości zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem.

Projekt rozporządzenia w sprawie wyznaczenia lub powiększenia obszaru chronionego krajobrazu wymaga uzgodnienia z właściwą miejscowo radą gminy.

Jeżeli wojewoda nie wyznaczył obszaru chronionego krajobrazu, obszar ten może być wyznaczony przez radę gminy, w drodze uchwały, która określa jego nazwę, położenie, obszar, sprawującego nadzór, ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów oraz zakazy właściwe dla danego obszaru chronionego krajobrazu lub jego części wybrane spośród zakazów wymienionych w art. 24 ust. 1, wynikające z potrzeb jego ochrony. Likwidacja lub zmiana granic obszaru chronionego krajobrazu następuje w drodze uchwały rady gminy.

Projekty studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, planów zagospodarowania przestrzennego województw i planów zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej, w części otaczającej obszar chronionego krajobrazu, wymagają uzgodnienia z właściwym wojewodą.

PŘÍRODNÍ LÉČIVÉ ZDROJE NATURALNE SUROWCE LECZNICZE

Socioekonomické prostředí lázní
Środowisko społeczno-gospodarcze uzdrowisk

V ČESKO-POLSKÉM POHRANIČÍ
W POGRANICZU CZESKO-POLSKIM

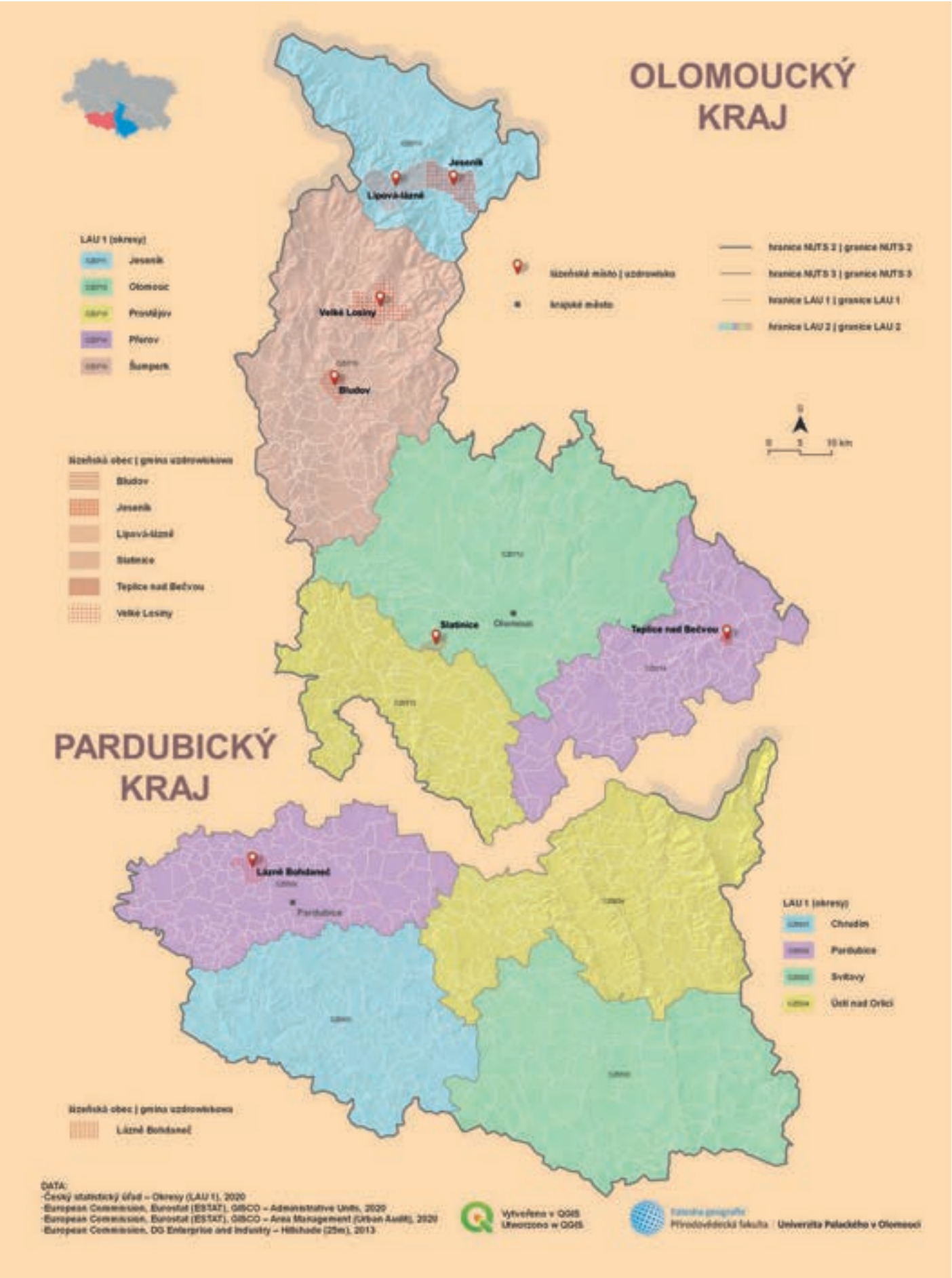
CZ	LEVEL	PL
Česká republika	NUTS 0	Rzeczpospolita Polska
části státu České republiky	NUTS 1	makroregiony (grupowiska województw)
regiony (soodržnost)	NUTS 2	regiony (województwa lub ich części)
okresy	NUTS 3	podregiony (grupowiska powiaty)
obce	LAU 1	powiaty i miasta na prawach powiatu
	LAU 2	gminy

Liberecký kraj / Kraj liberecki	
NUTS 2 Region soudržnosti / Regiony (województwa lub ich części)	Severovýchod / Północny wschód
NUTS 3 Kraj / Podregiony (grupujące powiaty)	CZ051
Rozloha (km²) / Powierzchnia (km²)	3 163
Počet obyvatel (1. 1. 2020) / Liczba ludności (1. 1. 2020)	443 690
Index počtu obyvatel 2020/2010 / Index populacji 2020/2010	99,5 %
Hustota zalidnění (obyv./ km²) / Gęstość zaludnienia (os./km²)	140,3
Nejvyšší místo / Najwyższe miejsce (m n. m. / m n.p.m.)	1 435 Kotel, Krkonoše / Karkonosze
Nejnižší místo / Najniższe miejsce (m n. m. / m n.p.m.)	208 koryto Smědé / koryto rzeki Smědá
Počet obcí / Liczba gmin	215
Krajské město / Miasto regionalne	Liberec
Krajské město – počet obyvatel (1. 1. 2020) / Miasto regionalne – Liczba ludności (1. 1. 2020)	104 802
Lázně / Uzdrowiska	Lázně Kundratice Lázně Libverda

Královéhradecký kraj / Kraj hradecki	
NUTS 2 Region soudržnosti / Regiony (województwa lub ich części)	Severovýchod / Północny wschód
NUTS 3 Kraj / Podregiony (grupujące powiaty)	CZ052
Rozloha (km²) / Powierzchnia (km²)	4 759
Počet obyvatel (1. 1. 2020) / Liczba ludności (1. 1. 2020)	551 647
Index počtu obyvatel 2020/2010 / Index populacji 2020/2010	99,5 %
Hustota zalidnění (obyv./ km²) / Gęstość zaludnienia (os./km²)	115,9
Nejvyšší místo / Najwyższe miejsce (m n. m. / m n.p.m.)	1 602 Sněžka, Krkonoše / Snieżka, Karkonosze
Nejnižší místo / Najniższe miejsce (m n. m. / m n.p.m.)	202 koryto Cidlina / koryto rzeki Cidlina
Počet obcí / Liczba gmin	448
Krajské město / Miasto regionalne	Hradec Králové
Krajské město – počet obyvatel (1. 1. 2020) / Miasto regionalne – Liczba ludności (1. 1. 2020)	92 939
Lázně / Uzdrowiska	Běloves Janské Lázně Lázně Bělohrad Velichovky

Olomoucký kraj / Kraj ołomuniecki	
NUTS 2 Region soudržnosti / Regiony (województwa lub ich części)	Střední Morava
NUTS 3 Kraj / Podregiony (grupujące powiaty)	CZ071
Rozloha (km²) / Powierzchnia (km²)	5 271,54
Počet obyvatel (1. 1. 2020) / Liczba ludności (1. 1. 2020)	632 015
Index počtu obyvatel 2020/2010 / Index populacji 2020/2010	98,4 %
Hustota zalidnění (obyv./ km²) / Gęstość zaludnienia (os./km²)	119,9
Nejvyšší místo / Najwyższe miejsce (m n. m. / m n.p.m.)	1 491 Praděd, Hrubý Jeseník / Pradziad, Wysoki Jesionik
Nejnižší místo / Najniższe miejsce (m n. m. / m n.p.m.)	190 koryto Moravy / koryto rzeki Morava
Počet obcí / Liczba gmin	401
Krajské město / Miasto regionalne	Olomouc
Krajské město – počet obyvatel (1. 1. 2020) / Miasto regionalne – Liczba ludności (1. 1. 2020)	100 663
Lázně / Uzdrowiska	Bludov Jeseník Lipová-lázně Slatnice Teplice nad Bečvou Velké Losiny

Pardubický kraj / Kraj pardubicki	
NUTS 2 Region soudržnosti / Regiony (województwa lub ich części)	Severovýchod / Północny wschód
NUTS 3 Kraj / Podregiony (grupujące powiaty)	CZ053
Rozloha (km²) / Powierzchnia (km²)	4 519
Počet obyvatel (1. 1. 2020) / Liczba ludności (1. 1. 2020)	522 662
Index počtu obyvatel 2020/2010 / Index populacji 2020/2010	101,2 %
Hustota zalidnění (obyv./ km²) / Gęstość zaludnienia (os./km²)	115,6
Nejvyšší místo / Najwyższe miejsce (m n. m. / m n.p.m.)	1 423 Králický Sněžník / Śnieżnik
Nejnižší místo / Najniższe miejsce (m n. m. / m n.p.m.)	201 koryto Labe / koryto rzeki Labe
Počet obcí / Liczba gmin	451
Krajské město / Miasto regionalne	Pardubice
Krajské město – počet obyvatel (1. 1. 2020) / Miasto regionalne – Liczba ludności (1. 1. 2020)	91 727
Lázně / Uzdrowiska	Lázně Bohdaneč

Česká republika / Republika Czeska

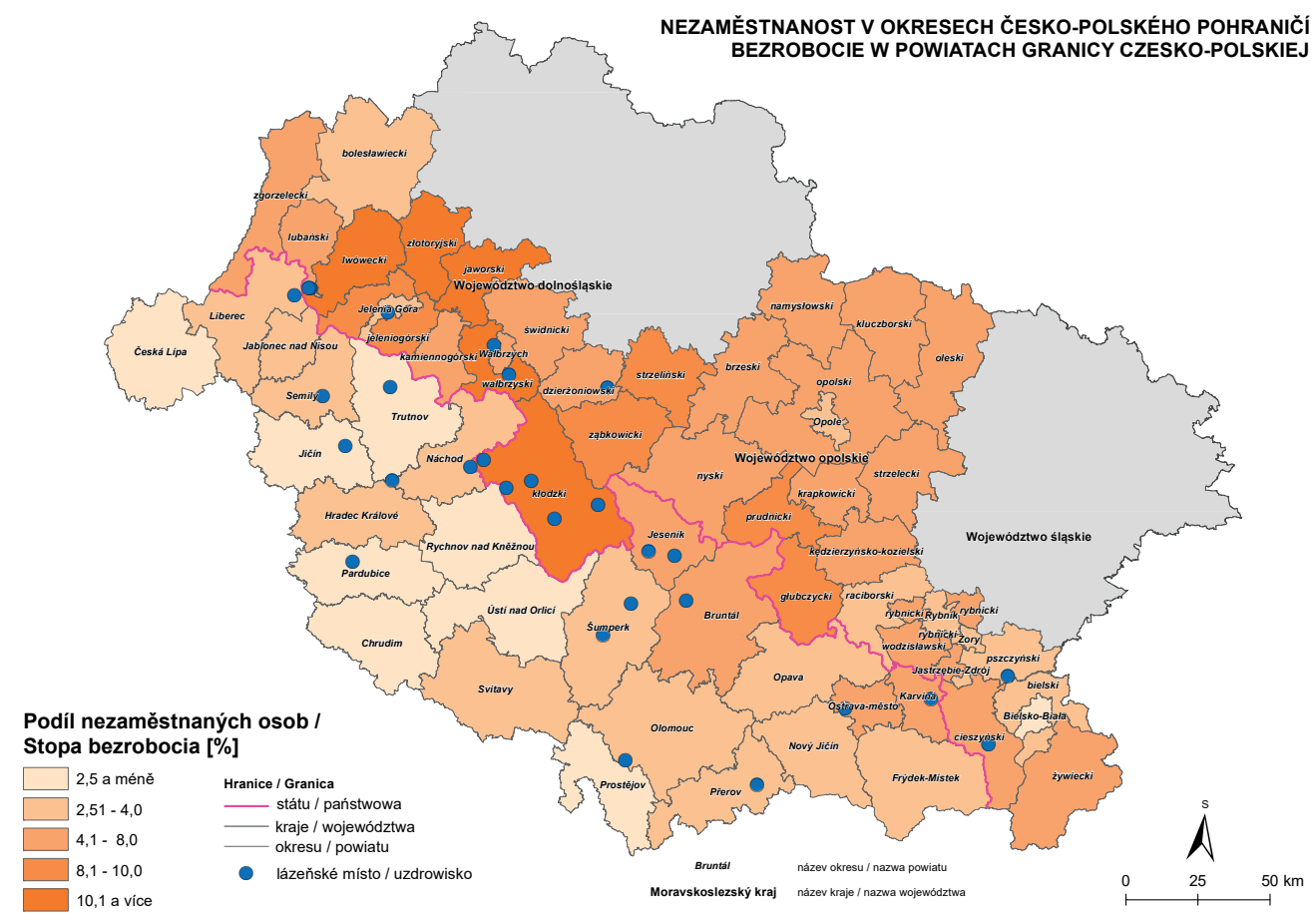
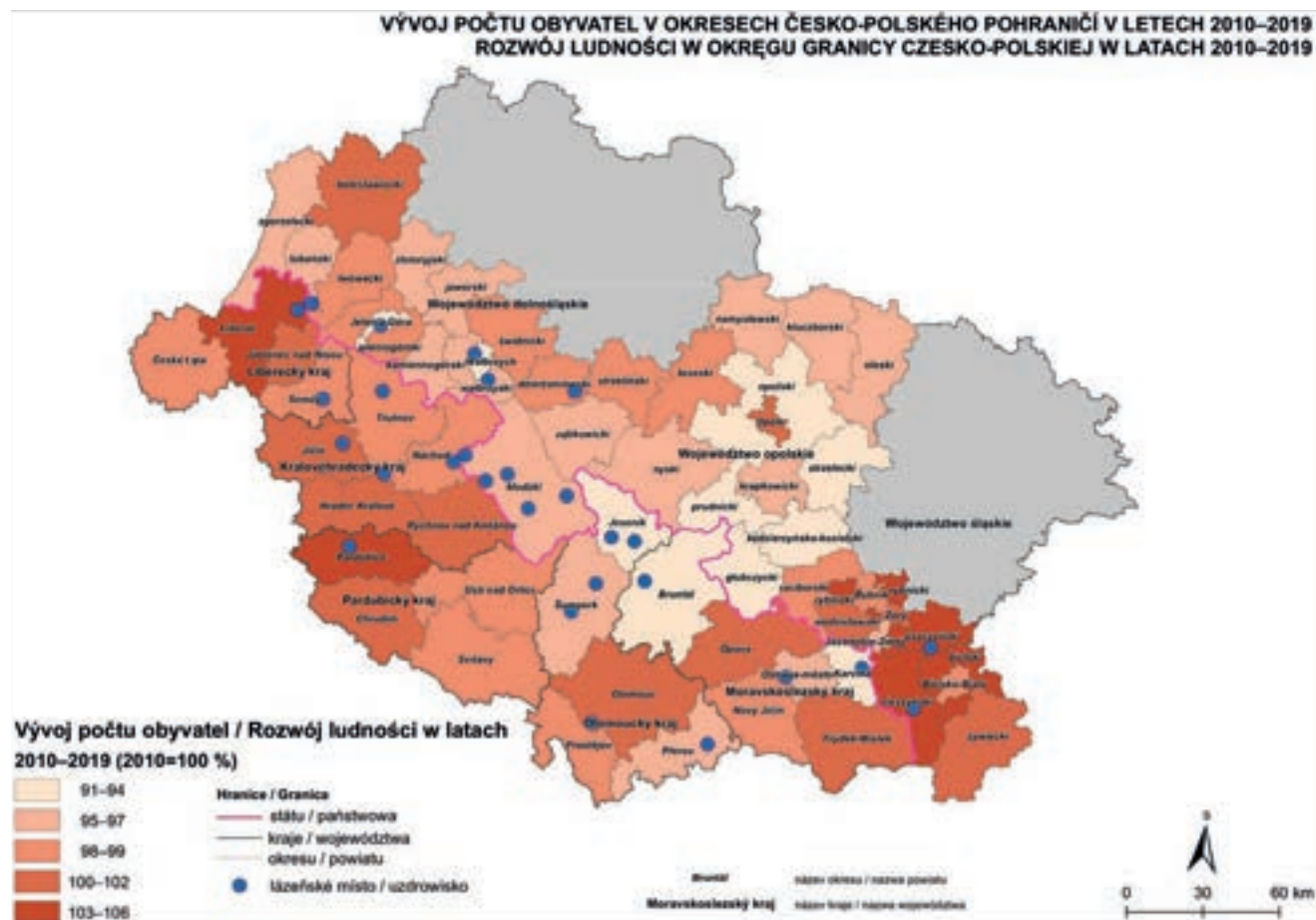
Současná platná legislativa: Zákon ze dne 13. dubna 2001 o přírodních léčivých zdrojích, zdrojích přírodních minerálních vod, přírodních léčebných lázních a lázeňských místech a o změně některých souvisejících zákonů (lázeňský zákon).

Aktualny akt prawny: Ustawa z dnia 13 kwietnia 2001 r. o naturalnych zasobach leczniczych, naturalnych źródłach wód mineralnych, naturalnych uzdrowiskach i uzdrowiskach oraz o zmianie niektórych ustaw pokrewnych (ustawa o uzdrowiskach).

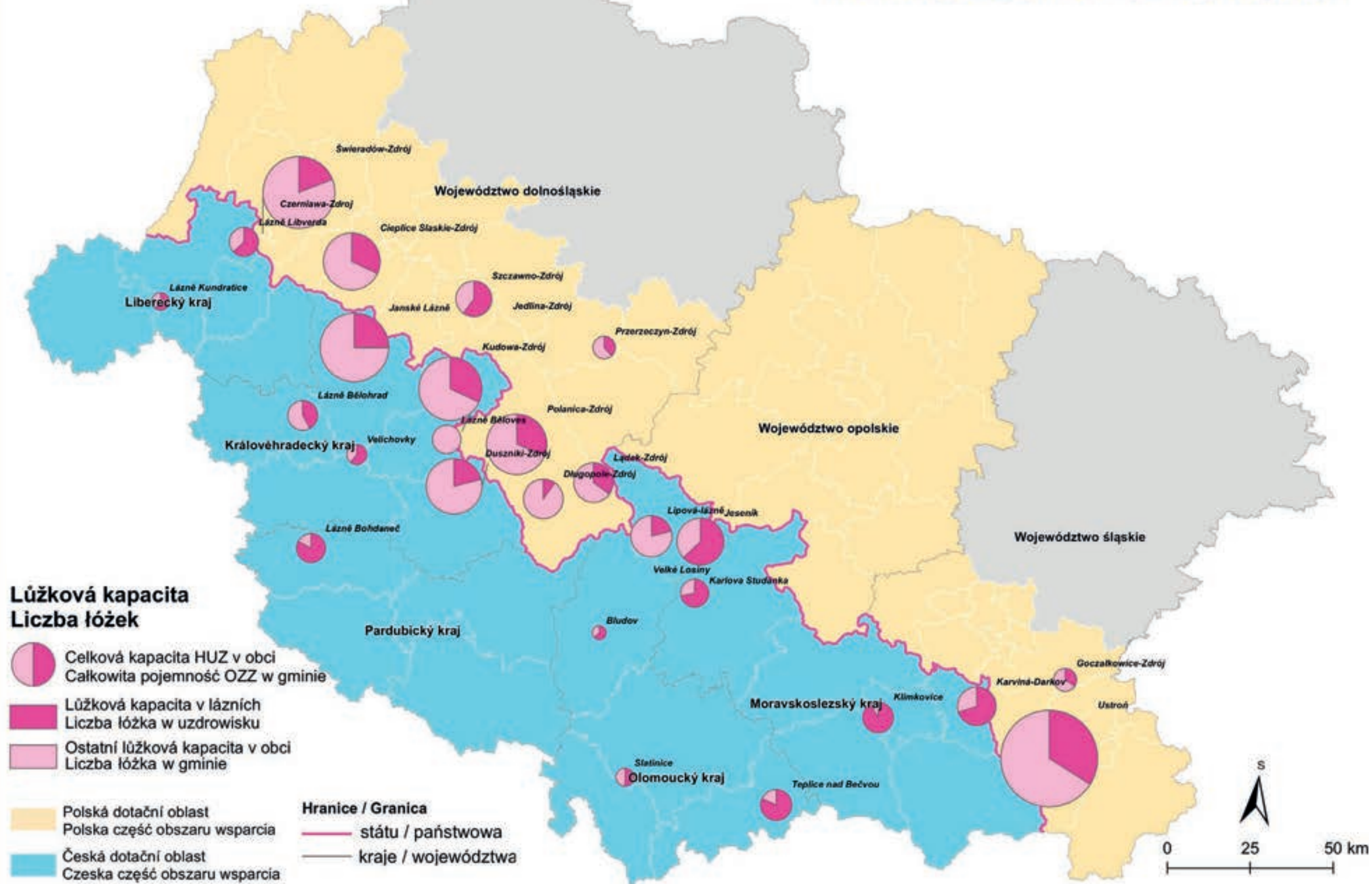
Polská republika / Rzeczpospolita Polska

Současná platná legislativa: Zákon ze dne 28. července 2005 o lázeňské léčbě, lázeňství a lázeňských ochranných oblastech a o lázeňských obcích.

Aktualny akt prawny: Ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych.

UBYTOVACÍ INFRASTRUKTURA V LÁZNÍCH BAZA NOCLEGOWA W UZDROWISKACH

HUZ = hromadná ubytovací zařízení
OZZ = objekty zbiorowego zakwaterowania

V ČESKO-POLSKÉM POHRANIČÍ
NA POGRANICZU CZESKO-POLSKIM

DOSTUPNOST SILNIČNÍCH HRANIČNÍCH PŘECHODŮ DOSTĘPNOŚĆ PRZEJŚĆ DROGOWYCH GRANICZNYCH

V ČESKO-POLSKÉM POHRANIČÍ
NA POGRANICZU CZESKO-POLSKIM

● lázeňské místo | miejsce uzdrowiskowe

Silniční hraniční přechod | Drogowe przejście graniczne

◆ hlavní | główne

◆ vedlejší | wtórne

◆ ostatní | inne

— hranice NUTS 0 | granice NUTS 0

— hranice NUTS 2 | granice NUTS 2

— hranice NUTS 3 | granice NUTS 3

— hranice NUTS 2 | granice NUTS 2

česká dotační oblast | česká část obcegaru wsparcia

polská dotační oblast | polská część obszaru wsparcia

území mimo dotační oblast | terytorium poza częścią obszaru wsparcia

Vzdálenost od přechodu | Odległość od przejścia

5 km

5 km

20 km

20 km

Mapa byla vytvořena v rámci projektu „Analýza dostupnosti silničních hraničních přechodů v česko-polském pohraničí“ (2021-2022) financovaného z prostředků Ministerstva vnitra ČR a Ministerstva infrastruktury a vývoje Polna. Autorem mapy je Úřad pro regionální rozvoj a spolupráci s Polnem (ÚRRP).

0 10 20 km
1 : 1 000 000
DPPG-001 (DPPG-001) výtisk 1/1000 000

Mapa byla vytvořena v rámci projektu „Analýza dostupnosti silničních hraničních přechodů v česko-polském pohraničí“ (2021-2022) financovaného z prostředků Ministerstva vnitra ČR a Ministerstva infrastruktury a vývoje Polna. Autorem mapy je Úřad pro regionální rozvoj a spolupráci s Polnem (ÚRRP).

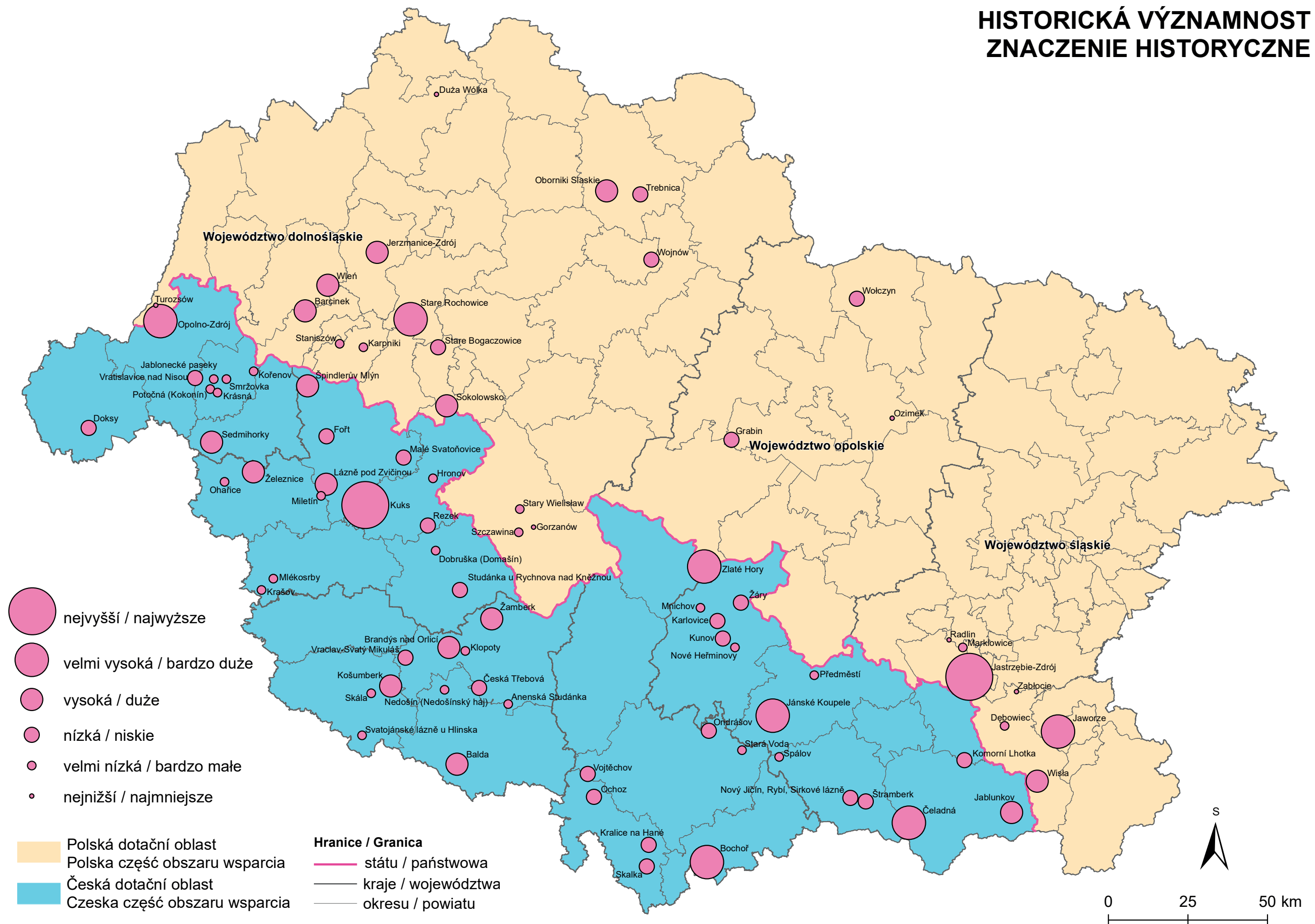

Zaniklé lázně – rozvojové možnosti
Wymarłe uzdrowiska – możliwości rozwoju

ZANIKLÉ LÁZNĚ WYMARŁE UZDROWISKA

HISTORICKÁ VÝZNAMNOST ZNACZENIE HISTORYCZNE

Zdroj dat: vlastní šetření a expertní posouzení řešitelským kolektivem projektu/
Źródło danych: badania własne i ocena ekspercka zespołu projektowego

ZANIKLÉ LÁZNĚ – DOBA VZNIKU LÁZNÍ
WYMARŁE UZDROWISKA – CZAS POWSTANIA UZDROWISKA

DOBA ZÁNÍKU LÁZNÍ ZAKOŃCZENIE DZIAŁALNOŚCI UZDROWISKOWE

AKTUÁLNÍ STAV ZANIKLÝCH LÁZNÍ AKTUALNY STAN WYMARŁYCH UZDROWISK

Zdroj dat: vlastní šetření a expertní posouzení řeřitelským kolektivem projektu/
Źródło danych: badania własne i ocena ekspercka zespołu projektowego

**POTENCIÁL MOŽNÉHO OBNOVENÍ LÁZNÍ
POTENCJAŁ DO EWENTUALNEJ RENOWACJI UZDROWISKA**

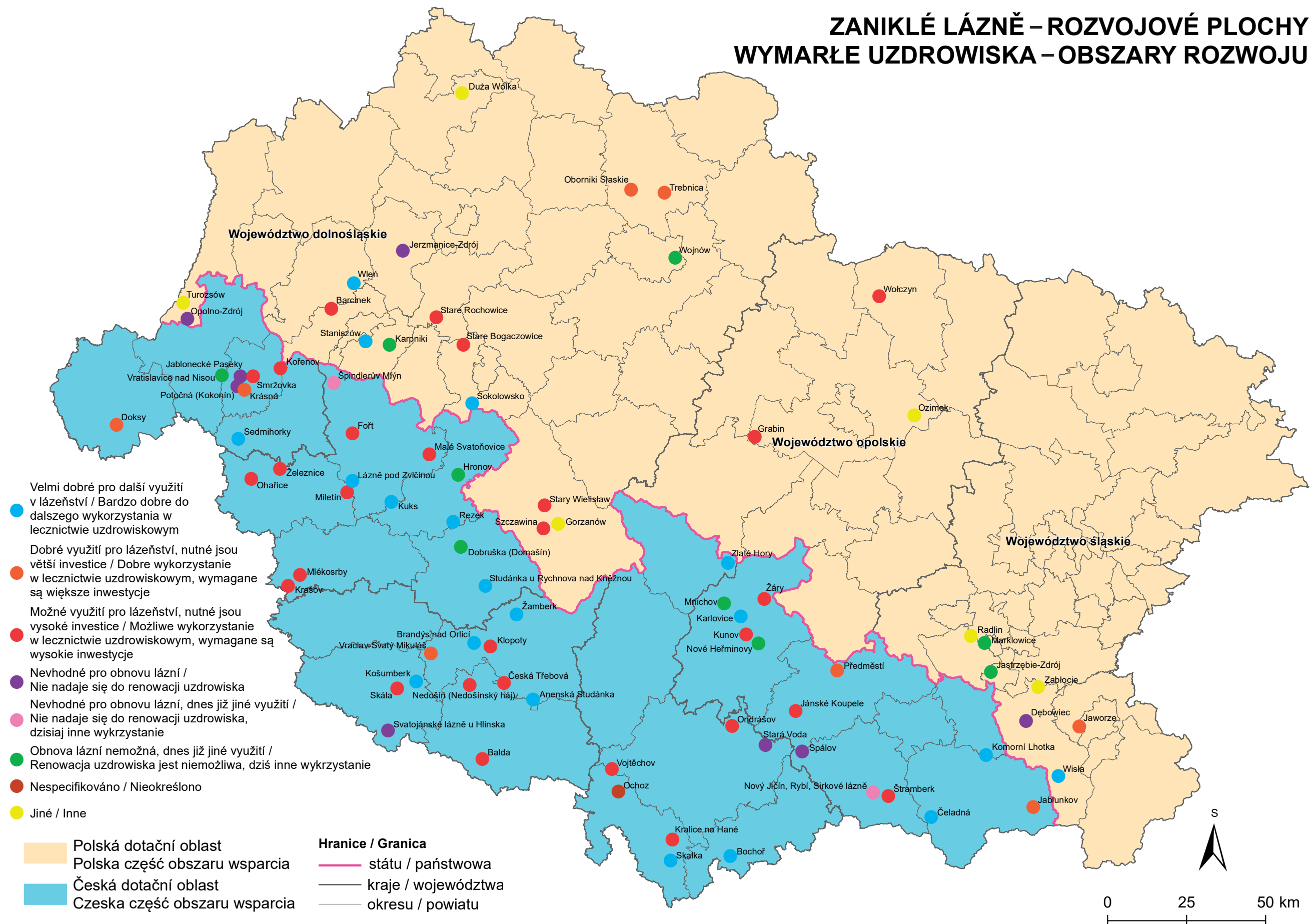
Zdroj dat: vlastní šetření a expertní posouzení řešitelským kolektivem projektu/
Źródło danych: badania własne i ocena ekspercka zespołu projektowego

**SOUČASNÉ VYUŽITÍ HISTORICKÉHO AREÁLU LÁZNÍ
AKTUALNE WYKORZYSTANIE ZABYTKOWEJ
STREFY UZDROWISKOWEJ**

Zdroj dat: vlastní šetření a expertní posouzení řešitelským kolektivem projektu/
Źródło danych: badania własne i ocena ekspercka zespołu projektowego

ZANIKLÉ LÁZNĚ – ROZVOJOVÉ PLOCHY WYMARŁE UZDROWISKA – OBSZARY ROZWOJU

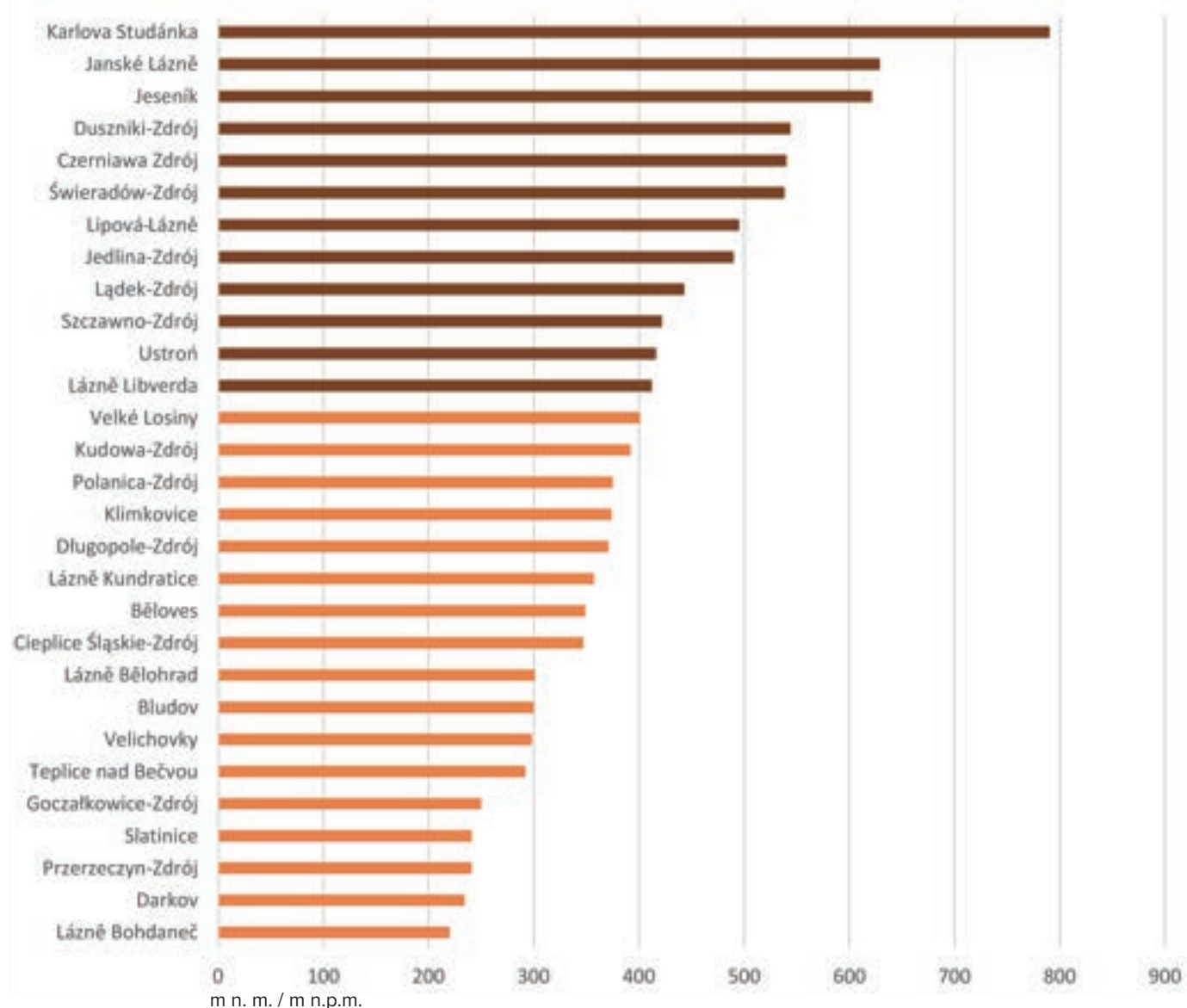
Zdroj dat: vlastní šetření a expertní posouzení řešitelským kolektivem projektu/
Źródło danych: badania własne i ocena ekspercka zespołu projektowego

Typologie lázní
Typologia uzdrowisk

Nadmořská výška lázní / Wysokość uzdrowisk nad poziomem morza

Karlova Studánka – nejvyšše položené lázně / Karlova Studánka – najwyższe uzdrowisko

Klasifikace lázní podle léčebných indikací
Klasyfikacja uzdrowisk według wskazań

Lázně / Uzdrowisko	CZ / PL	Indikační skupiny / Grupy wskazań											
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Běloves*													
Bludov	CZ				•			•					
Cieplíce Śląskie-Zdrój	PL		•				•	•	•				•
Czerniawa-Zdrój*	PL		•		•	•		•					
Długopole-Zdrój	PL		•	•				•					
Duszniki-Zdrój	PL		•	•		•		•				•	
Goczałkowice-Zdrój	PL						•	•					
Janské Lázně	CZ	•			•	•	•	•		•	•		
Jedlina-Zdrój	PL		•	•		•	•	•	•				
Jeseník	CZ	•			•	•				•	•		
Karlova Studánka	CZ	•	•		•	•	•	•		•	•		
Karviná-Darkov	CZ		•		•		•	•			•	•	
Klimkovice	CZ		•		•		•	•			•	•	
Kudowa-Zdrój	PL		•	•	•			•					
Lądek-Zdrój	PL		•				•	•			•	•	
Lázně Bělohrad	CZ	•					•	•			•	•	
Lázně Bohdaneč	CZ						•	•					
Lázně Kundratice	CZ						•	•					
Lázně Libverda	CZ	•	•		•		•	•					
Lipová-Lázně	CZ				•	•				•	•		
Polanica-Zdrój	PL		•	•		•		•					
Przerzeczyn-Zdrój*	PL						•	•					
Slatinice	CZ	•	•				•	•			•		
Świeradów-Zdrój	PL		•		•	•	•	•			•	•	
Szczawno-Zdrój	PL			•	•	•		•	•				
Teplice nad Bečvou	CZ	•	•		•		•	•					
Ustroń	PL		•		•	•	•	•					
Velichovky	CZ	•					•	•					
Velké Losiny	CZ	•	•				•	•			•		

I	Nemoci onkologické Choroby onkologiczne	
II	Nemoci oběhového ústrojí Choroby układu krążenia	
III	Nemoci trávicího ústrojí Choroby układu trawiennego	
IV	Nemoci z poruch výměny látkové a žláz s vnitřní sekrecí Choroby związane z zaburzeniami przemiany materii oraz gruczołów wydzielania wewnętrznego	
V	Nemoci dýchacího ústrojí Choroby układu oddechowego	
VI	Nemoci nervové Choroby układu nerwowego	
VII	Nemoci pohybového ústrojí Choroby aparatu ruchu	
VIII	Nemoci močového ústrojí Choroby układu moczowego	
IX	Duševní poruchy Zaburzenia psychiczne	
X	Nemoci kožní Choroby skórne	
XI	Nemoci gynekologické Choroby ginekologiczne	
XII	Nemoci oka Choroby oczu	

LÁZNĚ – CELKOVÉ POČTY INDIKACÍ ŁĄCZNA LICZBA – WSKAZAŃ W UZDROWISKU

**LÁZNĚ S LÉČBOU OBĚHOVÉHO ÚSTROJÍ
UZDROWISKO Z LECZENIEM UKŁADU KRAŻENIA**

**LÁZNĚ S LÉČBOU TRÁVICÍHO ÚSTROJÍ
UZDROWISKO Z LECZENIEM UKŁADU TRAWIENNEGO**

**LÁZNĚ S LÉČBOU DÝCHACÍHO ÚSTROJÍ
UZDROWISKO Z LECZENIEM UKŁADU ODDECHOWEGO**

Profily lázní
Profile uzdrowisk

Lázně Běloves

Lázeňská 92
547 01 Náchod

**Získání statutu lázeňského místa /
Uzyskanie statusu uzdrowiska**

1978

Právní forma / Forma prawna

Město Náchod / Miasto Náchod

Majitel, zřizovatel / Właściciel, założyciel

Město Náchod / Miasto Náchod

Přírodní léčivý zdroj /

Naturalne lecznicze źródło

Minerální voda / Woda mineralna

Kapacita lázní / Liczba miejsc w uzdrowisku

Mimo provoz / Nieczynne

Bezbariérovost /

Dostęp dla osób niepełnosprawnych

Lázně ve výstavbě / Uzdrowisko w budowie

Vybavenost obce / Infrastruktura gminy

Dostupnost veřejnou dopravou /

Dojazd transportem publicznym

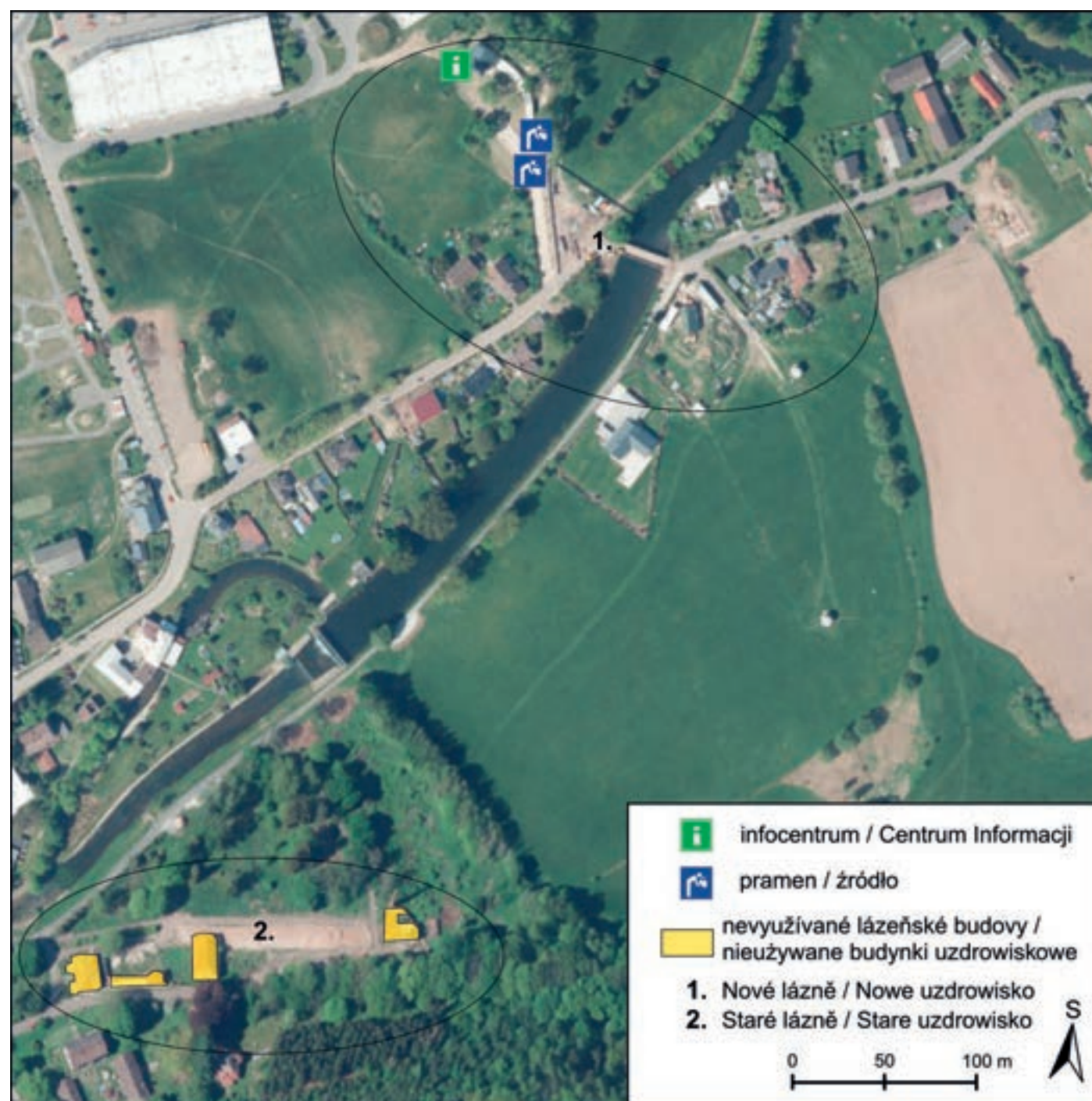
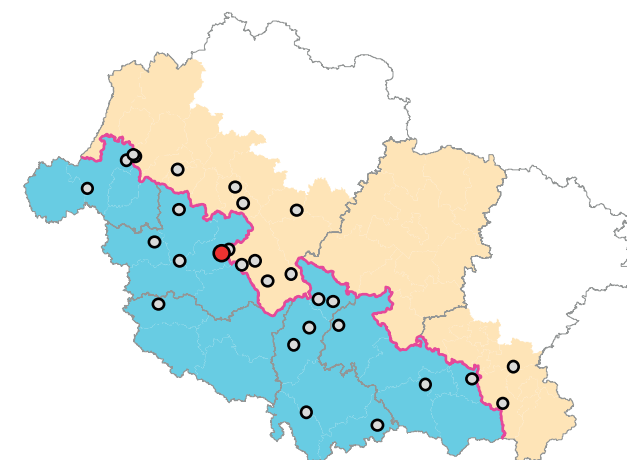

Vzdálenost do krajského města /

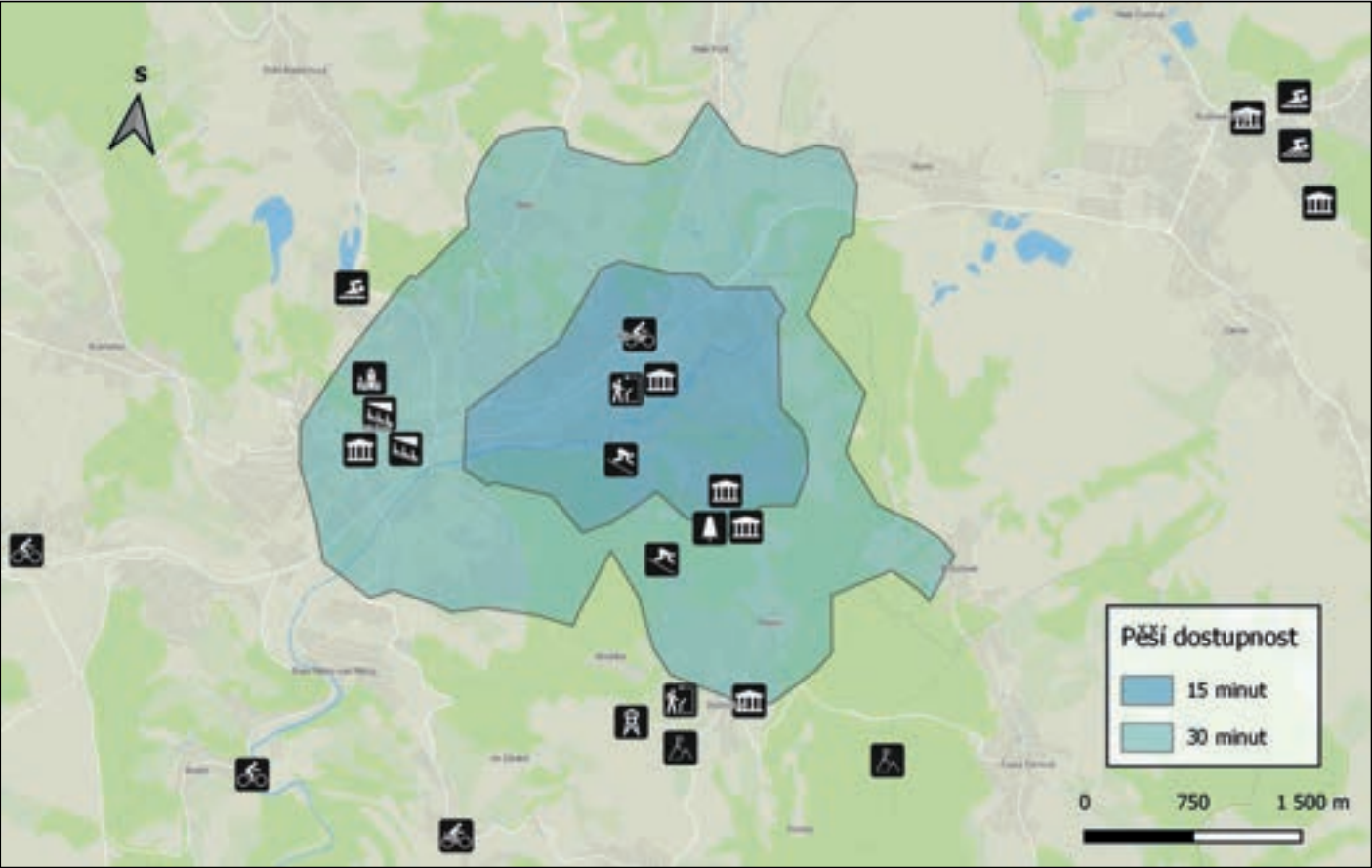
Odległość od miasta wojewódzkiego

Hradec Králové	54 km		0:44
Liberec	122 km		2:10
Wrocław	128 km		2:00

Lázně Běloves

Dostupnost atraktivit cestovního ruchu / Dostępność atrakcji turystycznych

Hydrogeologie, prameny / Hydrogeologia, źródła

Hydrogeologická jednotka /
Jednostka hydrogeologiczna

Náchodský perm (5151) / Nachodski perm (5151)

Typ pramenů / Typ źródeł

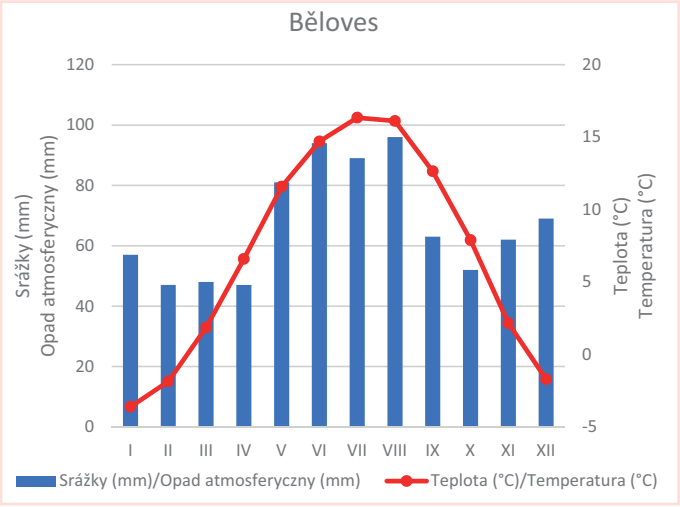
Minerální vody jsou studené kyselky převážně typu Na-Ca-HCO₃-SO₄, s velmi odlišnou celkovou mineralizací kolísající mezi 0,7 a 7 g/l. Nejsilnější mineralizované kyselky jsou prameny Hedva a vrt S-8, nacházející se na pravém břehu Metuje v místech hlavních výstupních cest CO₂. Kyselky s mineralizací obvykle pod 1 g/l jako prameny Ida, Ivan ad., ředěné mělkou podzemní vodou nebo vznikající sycením vod oxidem uhličitým přímo v náplavech, jsou zachyceny na levém břehu řeky. Obsah volného CO₂ se obvykle pohybuje mezi 2,4 až 2,8 g/l (Krásný et al., 2012). Pro běloveské kyselky je charakteristický vysoký obsah arsenu (kolem 0,5, ale až přes 2,7 mg/l), podobně jako pro některé okolní vody (Náchod, Kudowa Zdrój).

Wody mineralne to zimne kwaśne wody mineralne (szczawy) głównie typu Na-Ca-HCO₃-SO₄, o bardzo różnej całkowitej mineralizacji, wahającej się od 0,7 do 7 g/l. Najsilniej zmineralizowane kwaśne wody pochodzą ze źródła Hedva i odwiertu S-8, znajdujacego się na prawym brzegu Metuji w miejscach głównych dróg wylotowych CO₂.

wych CO₂. Szczawy o mineralizacji zwykle poniżej 1 g/l, takie jak ze źródła Ida, Ivan i innych, rozcieńczone płytką wodą podziemną lub powstałe w wyniku nasycenia wód dwutlenkiem węgla bezpośrednio w aluwkach, są wychwytywane na lewym brzegu rzeki. Zawartość wolnego CO₂ zwykle utrzymuje się w granicach od 2,4 do 2,8 g/l (Krásný et al., 2012). Dla kwaśnych wód z Bělovsi charakterystyczna jest wysoka zawartość arsenu (około 0,5, ale nawet do ponad 2,7 mg/l), podobnie jak w niektórych okolicznych wodach (Náchod, Kudowa Zdrój).

Jednotlivé prameny / Poszczególne źródła

Název	Celková mineralizace	Hĺoubka vrtu	Chemické složení
Nazwa	Całkowita mineralizacja	Głębokość odwiertu	Skład chemiczny
Jan	4 256 mg/l + 3 230 mg/l CO ₂	100,0 m	studené kyselky převážně typu Na-Ca-HCO ₃ -SO ₄
Běla	3 789 mg/l + 3 190 mg/l CO ₂	100,0 m	zimna kwaśna woda (szczawa) głównie typu Na-Ca-HCO ₃ -SO ₄

Bazén / Basen

Ve městě je Náchod krytý bazén jako součást sportovního areálu (2 bazény – 25 × 12,5 m a 10 × 7,5 m) a letní Jiráskovo koupaliště (bazén o velikosti 50 × 25 metrů, chlříč vody, masážní trysky, čtyřdráhová skluzavka, dětský bazén a brouzdaliště s vodním hříbem).

W mieście Náchod jest kryty basen, stanowiący część kompleksu sportowego (2 baseny – 25 × 12,5 m i 10 × 7,5 m) oraz letni basen Kąpielisko Jirasek (basen o wymiarach 50 x 25 m, bicze wodne, dysze masujące, czterotorowa zjeżdżalnia, basen dla dzieci i brodzik z grzybkiem wodnym).

Stáčírna vody / Rozlewnia wody

Voda pramene Ida se plnila do lahví, následně byla vybudována i moderní plnárna kyselky, kdy se láhve o objemu 0,7 litru prodávaly od roku 1903 pod obchodním názvem **Běloveská kyselka Ida**. Od konce 50. let 20. století probíhal v Bělovsi intenzivní průzkum s cílem zachytit nové zdroje kyselky. Koncem 70. let 20. století bylo rozhodnuto o výstavbě nové moderní stáčírny v prostoru za železniční tratí při Kladské ulici a zkušební provoz byl zahájen v roce 1981. Kapacita stáčírny 160 tis. lahví denně znamenala výrobu až 35 milionů lahví ročně a Ida se tak stala jednou z nejznámějších a také nejoblíbenějších minerálních vod v tehdejší Československu. Pro pitné účely byla voda upravována (zbavována arzénu a snižován obsah železa).

Woda ze źródła Ida była na miejscu rozlewana do butelek, następnie zbudowano także nowoczesną rozlewnię szczawy Ida i od 1903 roku butelki o pojemności 0,7 litra sprzedawano pod nazwą handlową **Běloveská kyselka Ida**. Od końca lat 50. XX wieku w Bělovsi prowadzono intensywne badania w celu znalezienia nowych źródeł szczawy. Pod koniec lat 70. XX wieku podjęto decyzję o zbudowaniu nowoczesnej rozlewni. Eksploatację próbną rozpoczęto w 1981 roku. Wydajność rozlewni – 160 tys. butelek dziennie – oznaczała produkcję 35 milionów butelek rocznie, dzięki czemu Ida stała się jedną z najbardziej znanych i najpopularniejszych wód mineralnych w ówczesnej Czechosłowacji. Aby była zdatna do picia, szczawa była specjalnie uzdatniana (pozbawiano ją arsenu i zmniejszano zawartość żelaza).

Základní charakteristika /
Podstawowa charakterystyka

Lázně Běloves leží v těsném sousedství státní hranice s Polskem na březích Metuje v nejsevernějším výběžku Podorlické pahorkatiny. Historicky významné lázně i známá minerální voda Ida distribuovaná po celém tehdejší Československu více než 20 let chátraly. Dnes je projekt obnovy lázní významnou investiční akcí v regionu.

Uzdrowisko Běloves znajduje się tuż przy granicy z Polską nad brzegiem rzeki Metuje w najbardziej wysuniętym na północ występie Pogórza Podorlickiego. Historycznie ważne uzdrowisko ze słynną wodą mineralną Ida, dostępną w całej ówczesnej Czechosłowacji, przez ponad 20 lat popadało w ruinę. Dziś projekt odtworzenia uzdrowiska jest ważnym regionalnym przedsięwzięciem inwestycyjnym.

Historie / Historia

Běloveská kyselka je známá již od roku 1392 a vlastní lázně byly založeny roku 1818, kdy byla postavena první budova u pramene a voda zavedená do budovy se pacientům musela předehřívat. Původní přírodní vývěry byly postupně zachycovány. Od roku 1870 bylo zahájeno lázeňské využívání pramene Ida pro koupele a pro pitnou léčbu, byla stanovena řada průzkumných a jímacích vrtů a studní. Zlom v rozvoji lázní však nastal po roce 1989, kdy lázně v rámci restitucí byly navraceny potomkům původních majitelů a lázně začaly čelit problémům (nedořešené pozemkové záležitosti, spory o vodu, nové hygienické normy ad.). V roce 1996 areál včetně stáčírny vody získal nový majitel, lázně uzavřel, zrušil i obchodování s minerální vodou a od té doby celý areál stále rychleji chátral.

Běloveská kyselka (szczawa) jest znana od 1392 roku, a samo uzdrowisko zostało założone w 1818 roku, gdy przy źródle wzniesiono pierwszy budynek i zaczęto podgrzewać wodę doprowadzoną do budynku. Stopniowo postawały ujęcia wody bijącej z naturalnych źródeł. W 1870 r. rozpoczęto wykonywanie studni badawcze i zbiorcze. IPrzełom w rozwoju uzdrowiska nastąpił po 1989 r., gdy uzdrowisko zostało zwrócone potomkom dawnych właścicieli w ramach restytucji i rozpoczęto rozwiązywanie narosłych problemów (nierozstrzygnięte kwestie własnościowe, spory o wodę, nowe standardy higieniczne, itp.). W 1996 roku kompleks uzdrowiska wraz z rozlewnią wody przejął nowy właściciel, zamknął uzdrowisko, zlikwidował sprzedaż wody mineralnej i od tego czasu kompleks uzdrowiska ulegał już tylko degradacji.

Státní léčebné lázně Bludov, s. p.

Lázeňská 572
789 61 Bludov

**Získání statutu lázeňského místa /
Uzyskanie statusu uzdrowiska**
1974

Právní forma / Forma prawna
Státní podnik / Przedsiębiorstwo państwowe

Majitel, zřizovatel / Właściciel, założyciel
Ministerstvo zdravotnictví ČR / Ministerstwo
Zdrowia RCz

**Přírodní léčivý zdroj /
Naturalne lecznicze źródło**
Minerální vody / Woda mineralna

Kapacita lázní / Liczba miejsc w uzdrowisku
120 lůžek / 120 miejsc

**Bezbariérovost /
Dostęp dla osób niepełnosprawnych**
Částečně bezbariérové / Częściowo bez barier

			♿		
♿					

Vybavenost obce / Infrastruktura gminy

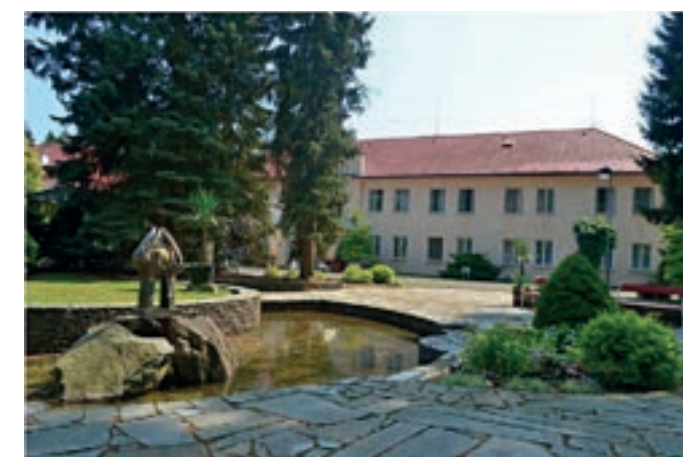
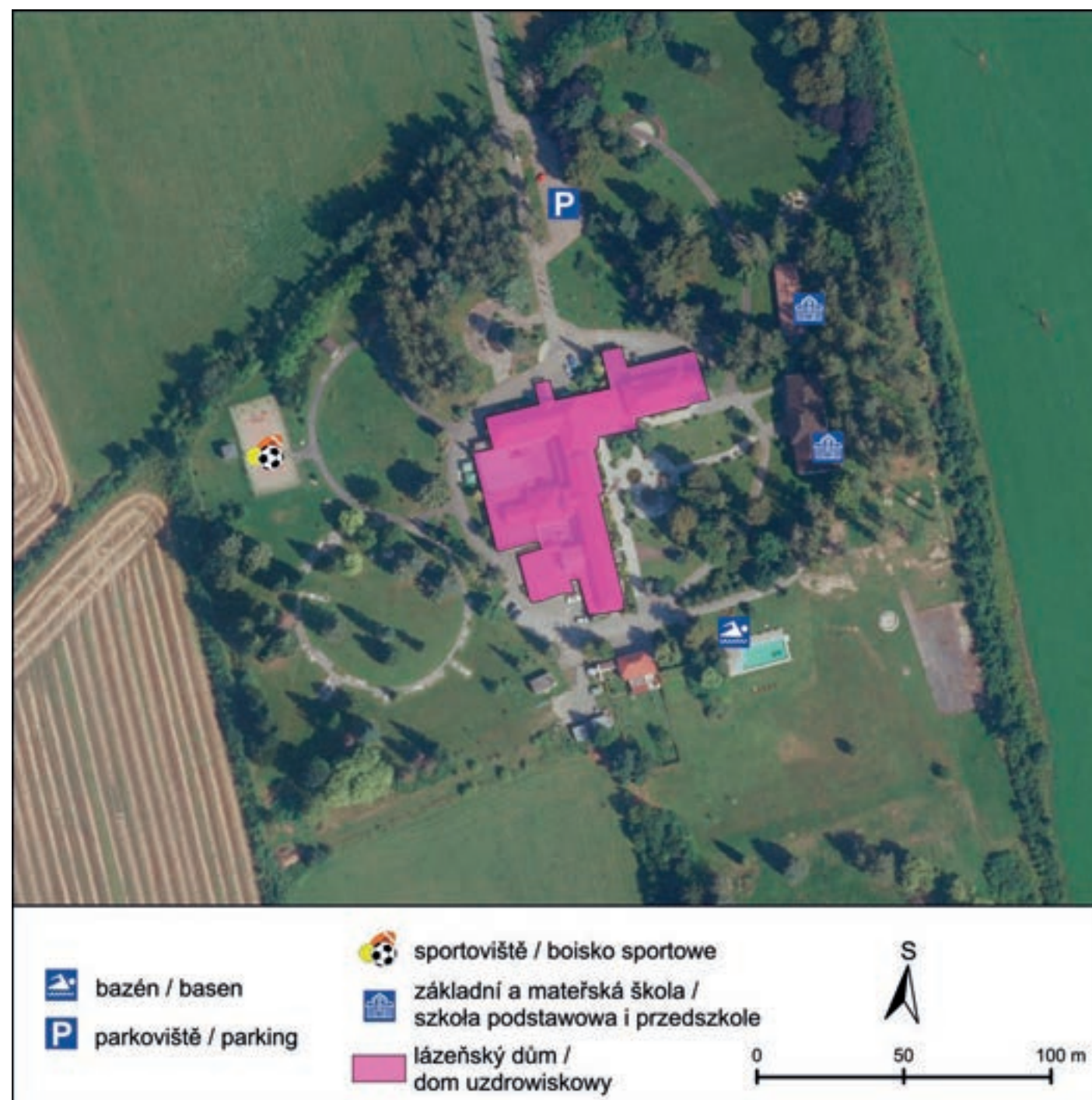
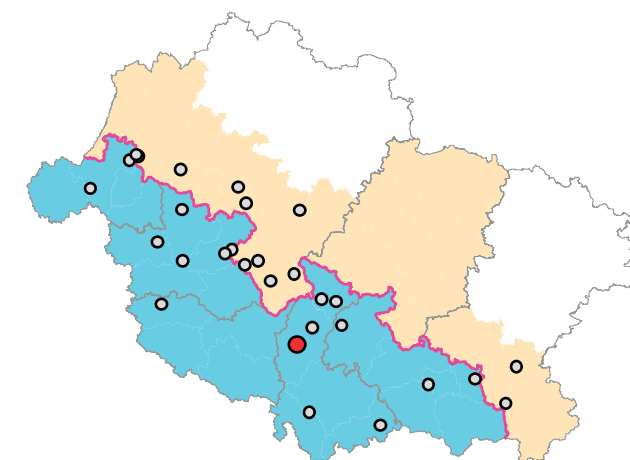
**Dostupnost veřejnou dopravou /
Dojazd transportem publicznym**

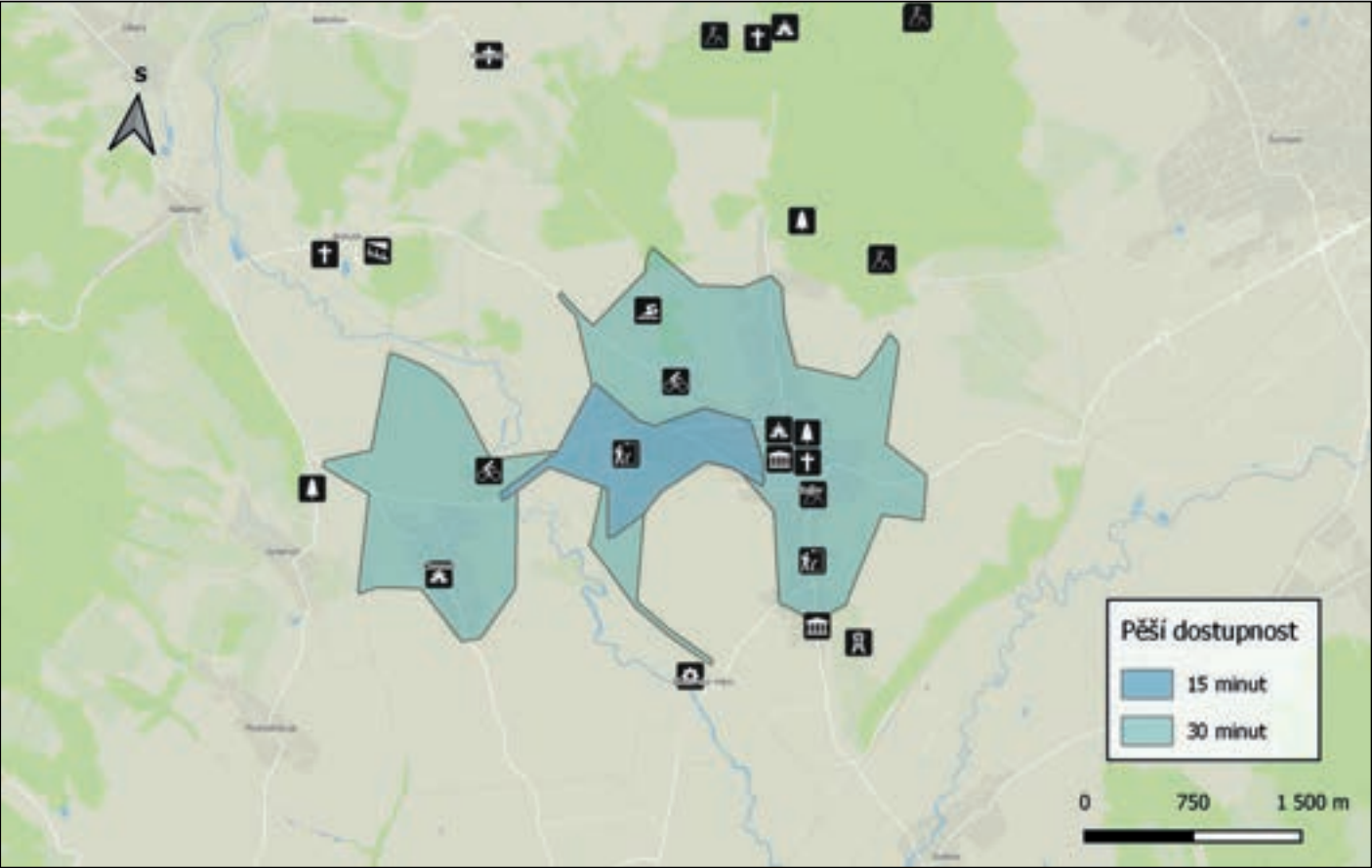
**Vzdálenost do krajského města /
Odległość od miasta wojewódzkiego**

Olomouc 56 km 0:45

Bludov

Dostupnost atraktivit cestovního ruchu / Dostępność atrakcji turystycznych

Hydrogeologie, prameny /
Hydrogeologia, źródła

Přírodním léčivým zdrojem je prostá termální voda, silně alkalická se zvýšeným obsahem fluoru a se zvýšenou teplotou (24 °C), pramenící přímo v areálu lázní. Voda se tvoří v hloubce 500–600 m v horninách šumperského granodioritu.

Naturalnym źródłem leczniczym jest zwykła woda termalna, typu siarczanowo-chlorkowo-sodowego, silnie alkaliczna o zwiększonej zawartości fluoru i o podwyższonej temperaturze (24 °C), wybijająca bezpośrednio na terenie uzdrowiska. Woda powstaje na głębokości 500–600 m w skałach šumper-skiego granodiorytu.

Hydrogeologická jednotka / Jednostka hydrogeologiczna
Kvartér Horní Moravy / Czwartorzęd Horní Moravy 1610

Typ pramenů / Typ źródeł

Akratoterma typu Na-SO₄-Cl

Jednotlivé prameny / Poszczególne źródła

Název	Celková mineralizace	Hloubka vrtu	Chemické složení
Nazwa	Całkowita mineralizacja	Głębokość odwiertu	Skład chemiczny
HG-1	486 mg/l	124,0 m	Akratoterma typu Na-SO ₄ -Cl

Léčebné metody, terapie /
Metody lecznicze, terapie

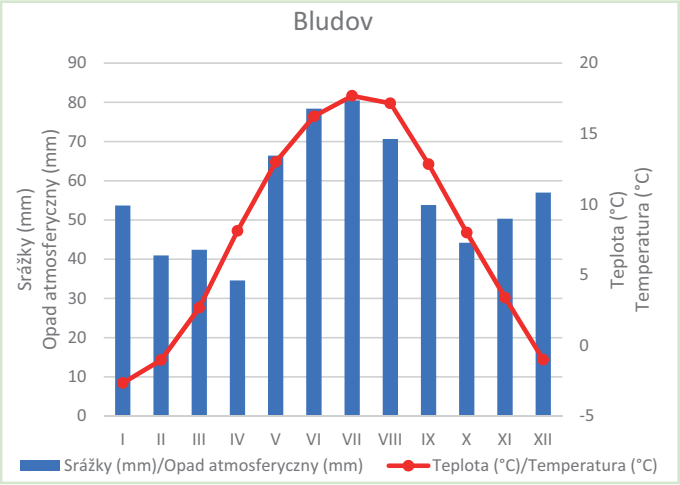
Při léčbě pohybového ústrojí dospělých i dětí lázně dlouhodobě spolupracují také s MUDr. Richardem Smíškem, autorem světově známé metody spirální stabilizace.

Przy leczeniu dorosłych i dzieci Uzdrawisko Bludov współpracuje także z MUDr. Richardem Smíškiem, autorem znanej na świecie metody spiralnej stabilizacji, która jest odpowiednia do leczenia chorób układu ruchu.

Bazén / Basen

Malý vnitřní termální bazén.

Mały wewnętrzny basen termalny.

Lázeňský park / Park uzdrowiskowy

Lázeňský lesopark bezprostředně obklopuje lázeňské budovy, s obcí je propojen lázeňskou alejí Zdeňka Pospíšila. Lázně leží blízko soutokové oblasti Moravy a Desné, které tvoří v blízkosti lázní přirozené meandrující úseky.

Park lešný otacza bezpośrednio budynki uzdrowiskowe, z gminą jest połączony aleją uzdrowiskową Zdeňka Pospíšila. Uzdrawisko znajduje się w pobliżu zbiegu rzek Morawy i Desnej, które w pobliżu uzdrowiska tworzą naturalne meandrujące odcinki.

**Základní charakteristika /
Podstawowa charakterystyka**

Lázně Bludov leží v rovinatém výběžku sníženiny Mohelnické brázdy. Jsou položeny v soutokové oblasti Desné a Moravy, která v blízkosti lázní tvoří přirozený úsek toku s množstvím meandrů a zákrutů. Lázně se specializují na léčbu dětské obezity a pohybových problémů dospělých a mají dlouholetou tradici v léčbě onemocnění pohybového aparátu dospělých.

Uzdrawisko Bludov leży na równinnym cyplu Doliny Mogielnickiej. To rejon zbiegu rzek Desnej i Morawy, które w pobliżu uzdrowiska tworzą naturalny odcinek cieku wodnego z mnóstwem meandrów i zakrętów. Uzdrawisko specjalizuje się w leczeniu otyłości dzieci i problemów ruchowych dorosłych, mają też wieloletnią tradycję leczenia chorób układu ruchu dorosłych.

**Architektura lázní /
Architektura uzdrowiska**

Areál lázní tvoří uzavřený komplex obklopený parkem s centrální hlavní budovou z roku 1929.

Uzdrawisko obejmuje zamknięty kompleks otoczony parkiem z centralnym budynkiem głównym z 1929.

Historie / Historia

Teplé prameny u Bludova byly známe již v minulých stoletích a s oblibou je vyhledávali místní obyvatelé k léčení a ke koupelím. Využívání pramene je doloženo nálezem zbytků zděného bazénu, nejspíše ze 16. století. Do devatenáctého století býval na místě vývěru pramene velký rybník zvaný Zrcadlo. Novodobá historie lázní začíná v roce 1924, kdy pozemky koupil František Pospíšil, správce žerotínského velkostatku Bludov-Chromeč. Nechal udělat v místě pramene vrt, nechal pramen odborně zachytit a vybudoval nedaleko Bludova lázeňské budovy, lázně zahájily provoz v roce 1929.

Gorące źródła koło Bludova były znane już w minionych wiekach, ciesząc się popularnością wśród miejscowych mieszkańców, którzy wykorzystywali je do celów leczniczych i do kąpieli. Dowodzą tego odkryte pozostałości murowanego basenu, najprawdopodobniej z XVI wieku. Do XIX wieku w miejscu, gdzie tryska źródło, był duży staw zwany Lustrem (Zrcadlo). Nowożytna historia uzdrowiska zaczyna się w 1924 roku, gdy tereny te kupił František Pospíšil, zarządca majątku Żerotínów Bludov-Chromeč. W miejscu źródła kazał zrobić odwiert i wykonać specjalne ujęcie wody, a w pobliżu Bludova wzniósł budynki uzdrowiskowe, które powitały pierwszych kuracjuszy w 1929 roku.

Uzdrowisko Cieplice

ul. Piotra Ściegiennego 9b
58-560 Jelenia Góra

Získání statutu lázeňského místa / Uzyskanie statusu uzdrowiska

1967

Právní forma / Forma prawna

Společnost s ručením omezeným / Spółka
z ograniczoną odpowiedzialnością

Majitel, zřizovatel / Właściciel, założyciel

Uzdrowisko Cieplice Sp. z o.o. – Grupa PGU

Přírodní léčivý zdroj /

Naturalne lecznicze źródło

Termální voda / Woda termalna
Klima / Klimat

Kapacita lůžek / Liczba miejsc w uzdrowisku

575 lůžek / 575 miejsc (+ 229 Sanatorium AGAT)

Bezbariérovost /

Dostęp dla osób niepełnosprawnych

Částečně bezbariérové / Częściowo bez barier

Vybavenost obce / Infrastruktura gminy

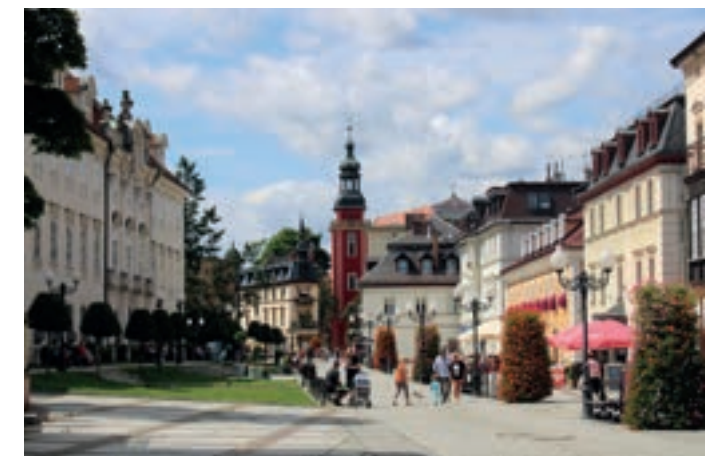
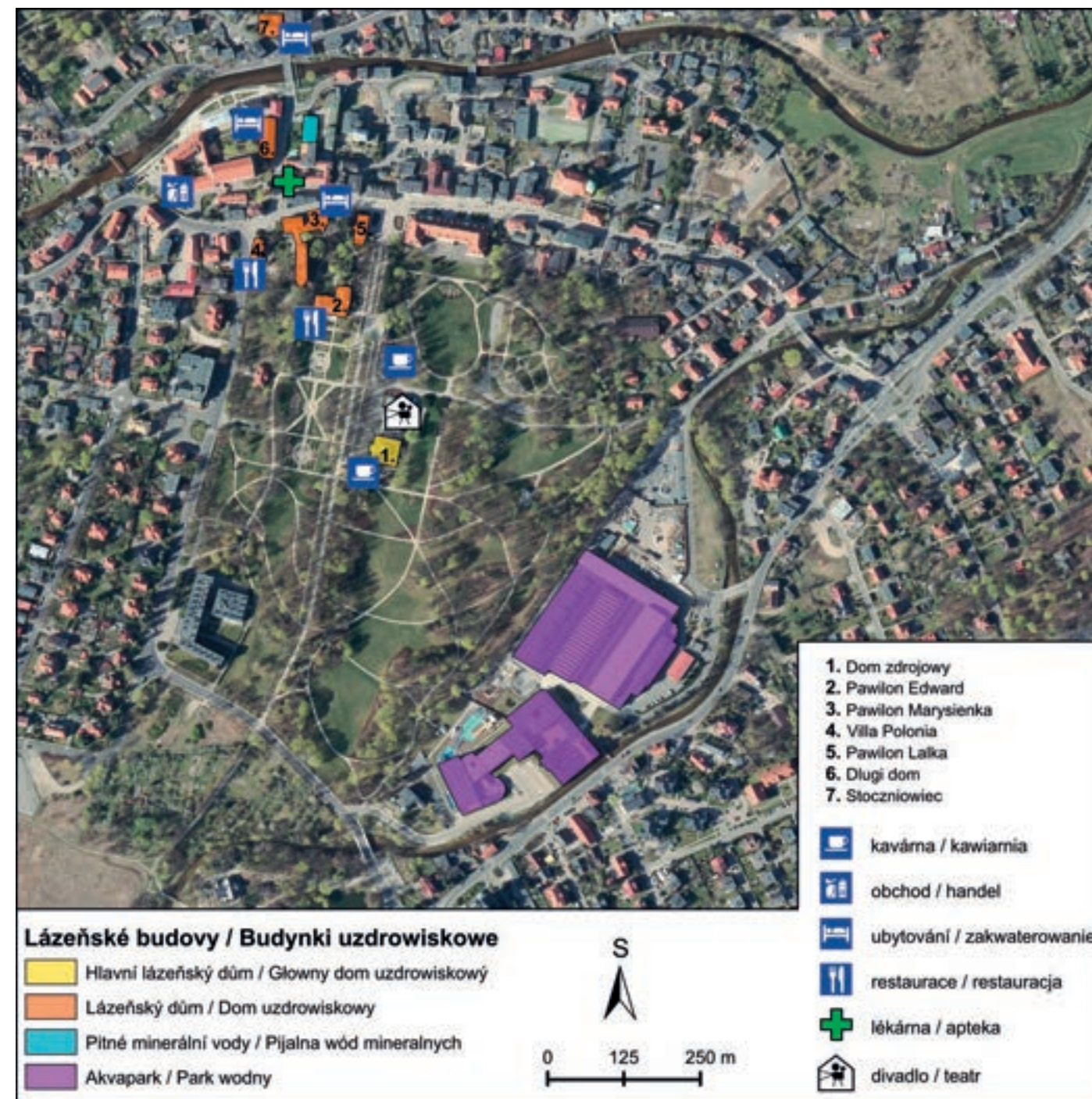
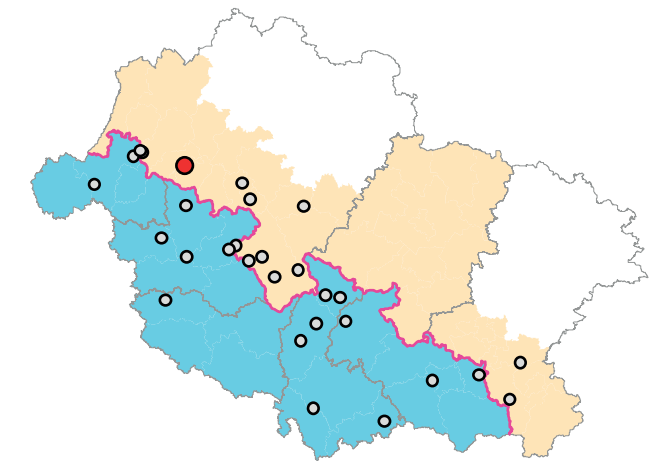
Dostupnost veřejnou dopravou / Dojazd transportem publicznym

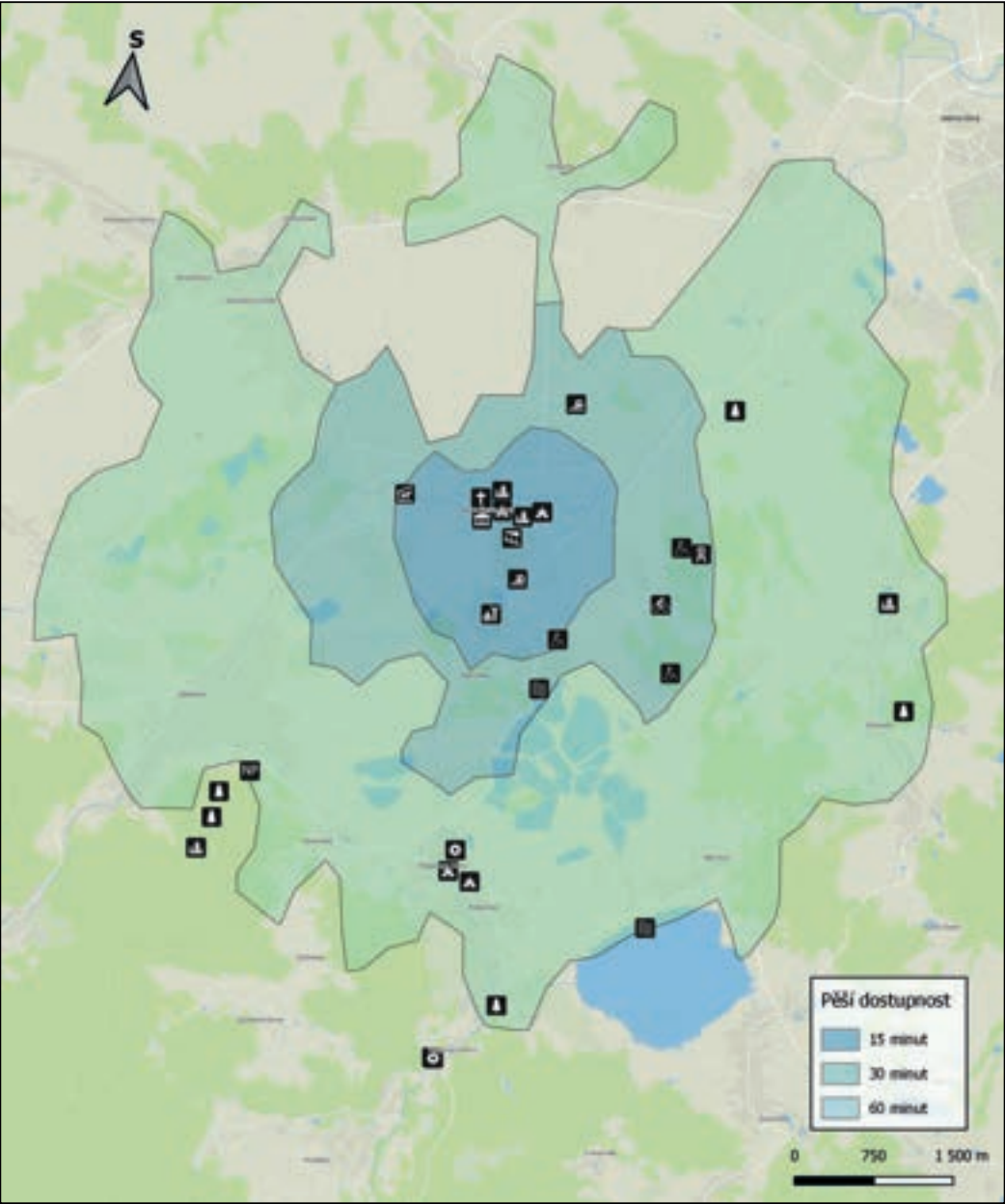
Vzdálenost do krajského města / Odległość od miasta wojewódzkiego

Wrocław	125 km	2:00
Liberec	65 km	1:30
Hradec Králové	115 km	2:30

Cieplice Śląskie-Zdrój

Dostupnost atraktivit cestovního ruchu /
Dostępność atrakcji turystycznych

Historie / Historia

První ústní záznamy, které se objevily v rukopisných kronikách, hovoří o roce 1175, kdy měl prameny v Cieplicach objevit pastýř ovcí. Historické prameny týkající se Cieplic pocházejí ze 13. století. Udělení privilegia ze dne 8. března 1288 slezským knížetem Bolkem se souhlasem měšťanů z Jelení Hory (Jelenie Góry) ke stavbě hostince v nedalekých Marczycích navždy v majetku johanitů se považuje za počátek lázeňství v Cieplicach. Cieplice Śląskie se staly známým lázeňským městem mezi 17. a 20. stoletím. Jak rostl počet lékařských úkonů, rostla poptávka po vodě, což bylo realizováno hloubením pramenů kopanými studnami o hloubkách okolo 60 m.

Prwsze przekazy ustne, które następnie pojawiły się w rękopisach kronik, mówią o roku 1175, kiedy to źródła cieplickie miały zostać odkryte przez pasterza owiec. Źródła historyczne dotyczące Cieplic pochodzą z XIII w. Przywilejem z dnia 8 marca 1288 r. Bolko, książę śląski, pan na Lwówku dał za zgodą mieszczan jeleniogórskich pozwolenie na budowę w pobliskich Marczycach zajazdu. Datę tę można uznać za początek istnienia uzdrowiska cieplickiego. Cieplice Śląskie stały się słynnym uzdrowiskiem między XVII a XX wiekiem. W miarę wzrostu liczby zabiegów leczniczych zwiększało się zapotrzebowanie na wodę, które starano się zaspokajać przez pogłębianie źródeł studniami kopanymi, a także wierząc w nich otwory o głębokości nieprzekraczającej 60 m.

Hydrogeologie, prameny / Hydrogeologia, źródła

Hydrogeologická jednotka / Jednostka hydrogeologiczna

Sudetská hydrogeologická oblast, podoblast jizersko-krkonošská, kde se hlavní využitelná hladina podzemní vody nachází v paleozoických a proterozoických krystalických formacích (90)

Sudecki region hydrogeologiczny, podregion izersko-karkonoski, w którym główny poziom użytkowy wód podziemnych znajduje się w utworach krystalicznych paleozoiku i proterozoiku (90)

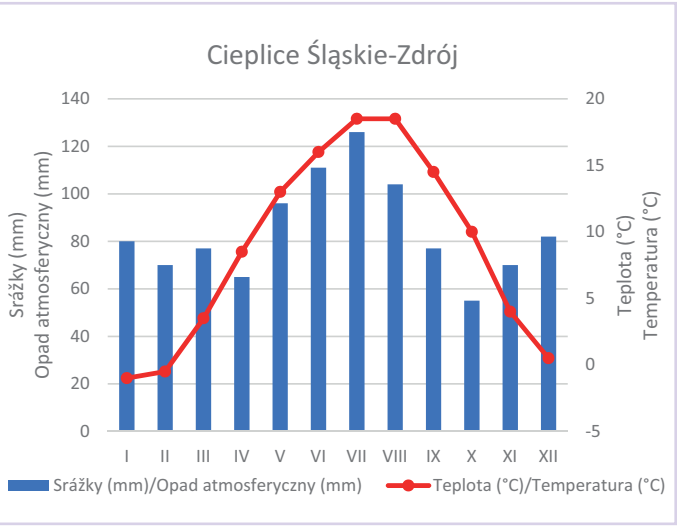
Typ pramenů / Typ źródeł

Termální vody lázní Cieplice Śląskie-Zdrój jsou nejdůležitějším výskytem těchto vod v oblasti Sudet. Termální vody lázní patří do jeleniogórskeho geotermálního systému. Termální vody jsou spojeny s karbonskými žulami a granodiority. Chemické složení vody je jednotné, jedná se o minerální vody typu $\text{SO}_4 - \text{HCO}_3 - \text{Na} + \text{F}$, jehož mineralizace je 500–620 mg/l.

Wody termalne Cieplic Śląskich-Zdroju są najważniejszym wystąpieniem takich wód w regionie sudeckim. Wody termalne uzdrowiska należą do jeleniogórskego systemu geotermicznego. Wody termalne związane są z karbońskimi granitami i granodiorytami. Skład chemiczny wód jednolity, są to wody o składzie $\text{SO}_4 - \text{HCO}_3 - \text{Na} + \text{F}$, których mineralizacja 500–620 mg/l.

Jednotlivé prameny / Poszczególne źródła

Název	Celková mineralizace	Teplota	Hloubka vrtu	Chemické složení
Nazwa	Całkowita mineralizacja	Temperatura	Głębokość odwiertu	Skład chemiczny
C-1 (Park zdrojowy)	550 mg/l	86,7 °C	2 002,0 m	Termální voda typu $\text{SO}_4\text{-HCO}_3\text{-Na} + \text{F}$
C-2 (Park zdrojowy)	500 mg/l	48 °C	750,0 m	Woda termalna, typ $\text{SO}_4\text{-HCO}_3\text{-Na} + \text{F}$
Nr1 Marysieńka	700 mg/l			Termální voda typu $\text{SO}_4\text{-HCO}_3\text{-Na} + \text{F}$
Nr3 Antoni-Wrocław	500 mg/l	50 °C		Woda termalna, typ $\text{SO}_4\text{-HCO}_3\text{-Na} + \text{F}$
Nr4 Nowe	480 mg/l	50 °C		Termální voda typu $\text{SO}_4\text{-HCO}_3\text{-Na} + \text{F}$
Nr5, Nr6 Basenowe	480 mg/l	50 °C		Woda termalna, typ $\text{SO}_4\text{-HCO}_3\text{-Na} + \text{F}$

Základní charakteristika / Podstawowa charakterystyka

Lázně Cieplice Śląskie-Zdrój jsou nejstarším lázeňským střediskem v Polsku. Kdysi samostatné město, v současnosti součást města Jelenia Góra v Dolno-slezském vojvodství. Lázně jsou známé především díky léčivým termálním vodám. Léčebné účinky vod v lokalitě Cieplice jsou známy již od roku 1281. Cieplice Śląskie-Zdrój se nachází podél řeky Kamienna, ve sníženině Jelenohorské v centrální části Jelenohorské kotliny. Termální vody lázní jsou nejvýznamnějším místem výskytu termálních vod v oblasti Sudet. Lázně se nachází ve správních hranicích města Jelenia Góra (Jelení Hora) a jsou součástí jelenohorského geotermálního systému.

Uzdrowisko Cieplice Śląskie-Zdrój są najstarszym kurortem w Polsce. Niegdyś odrębna miejscowość, dziś Cieplice są jedną z dzielnic Jeleniej Góry w województwie dolnośląskim. Uzdrowisko znane są przede wszystkim z leczniczych wód termalnych. Lecznicze wody Cieplic jest stosowany w lecznictwie już od 1281 roku. Cieplice Śląskie-Zdrój są położone wzdłuż rzeki Kamiennej, w środkowej części Obniżenia Jeleniej Góry, wchodzącego w skład Kotliny Jeleniogórskiej. Wody termalne Cieplic Śląskich-Zdroju są najważniejszym wystąpieniem takich wód w regionie sudeckim. Uzdrowisko znajduje się w granicach administracyjnych Jeleniej Góry, a jego wody termalne należą do jeleniogórskego systemu geotermicznego.

Lázeňský park / Park zdrojowy

Lázeňský park / Park Zdrojowy (17 ha) sousedí na severu s Piastowským náměstím a bezprostředně s palácem Schaffgotschów, historickými lázeňskými budovami Edward a Lalka a obytnými budovami. Park byl založen v 19. století ve stylu francouzského parku z 18. století zahradníkem Walterem Bukowicem a architektem Carlem Antonem Mallickhem. Hlavní kompoziční osa je vyznačena dvouřadou alejí líp a javorů. V parku je mnoho druhů stromů a keřů a jsou zde i historické architektonické stavby.

Park Zdrojowy (17 ha) od północy przylega do Placu Piastowskiego i bezpośrednio sąsiaduje z Pałacem Schaffgotschów, zabytkowymi budynkami uzdrowskowymi Edward i Lalka oraz zabudową mieszkaniową. Park został założony w XIX wieku, na bazie XVIII-wiecznego ogrodu francuskiego, przez ogrodnika Waltera z Bukowca i architekta Carla Antona Mallickha. Główną oś kompozycyjną wyznacza dwurzędowa aleja lipowo-klonowa. W Parku zidentyfikowano wiele gatunków drzew i krzewów i znajdują się zabytkowe obiekty architektoniczne.

Uzdrowisko Świeradów-Czerniawa

ul. Zdrojowa 2
59-850 Świeradów-Zdrój

Získání statutu lázeňského místa / Uzyskanie statusu uzdrowiska

1967/2009

Právní forma / Forma prawna

Společnost s ručením omezeným / Spółka
z ograniczoną odpowiedzialnością

Majitel, zřizovatel / Właściciel, założyciel

Uzdrowisko Świeradów-Czerniawa Sp. z o.o.
+ Klinika Młodości Medical SPA

Přírodní léčivý zdroj /

Naturalne lecznicze źródło

Minerální voda / Woda mineralna
Rašelina / Torf leczniczy (borowina)

Kapacita lázní / Liczba miejsc w uzdrowisku

185 lůžek / 185 miejsc (Klinika Młodości Medical SPA)
(původní areál mimo provoz / pierwotny kompleks nieczynny)

Bezbariérovost /

Dostęp dla osób niepełnosprawnych

Částečně bezbariérové / Częściowo bez barier

Vybavenost obce / Infrastruktura gminy

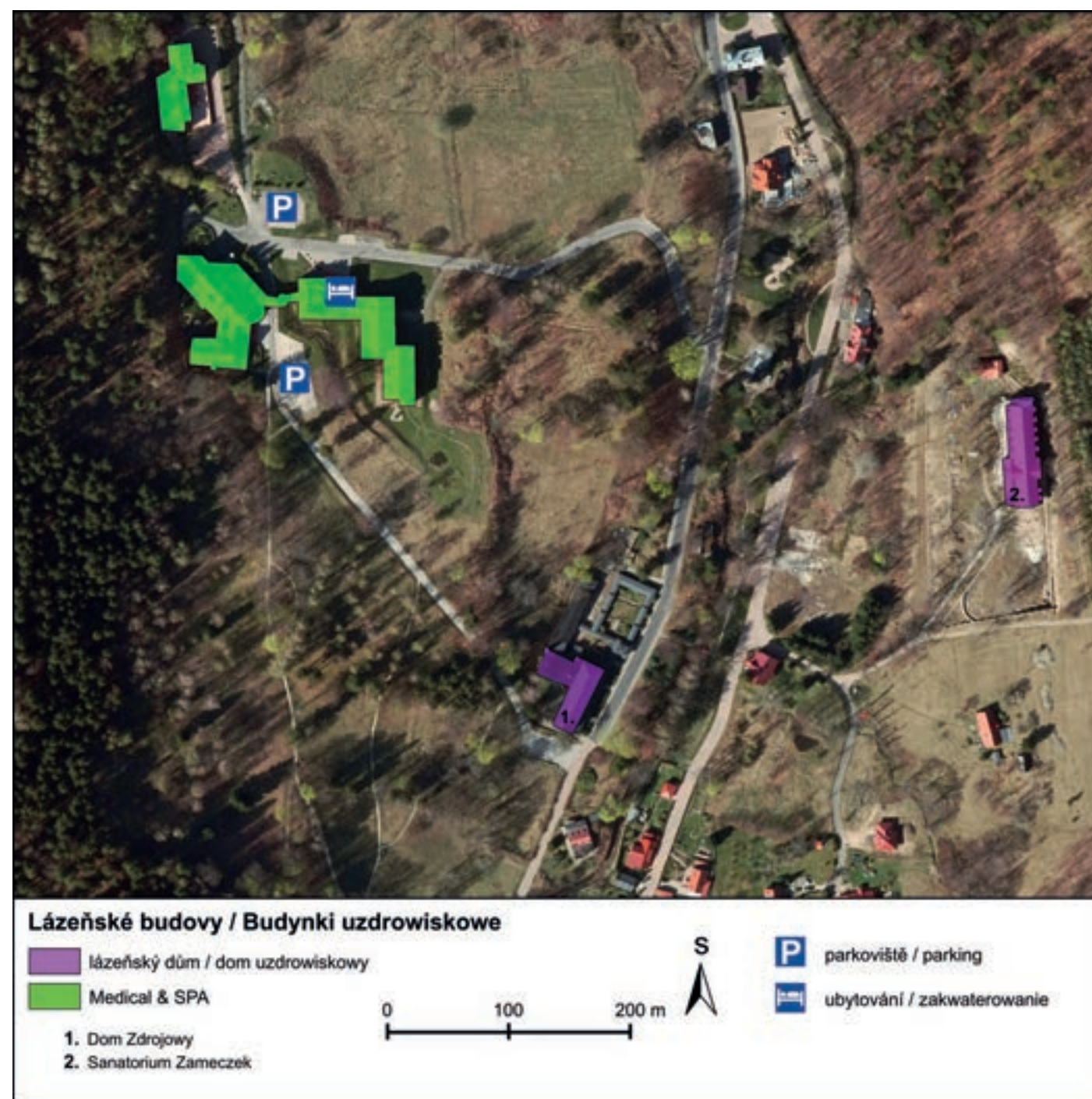
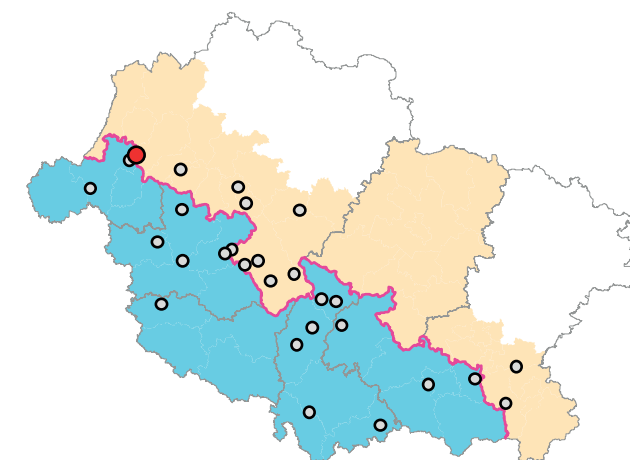
Dostupnost veřejnou dopravou / Dojazd transportem publicznym

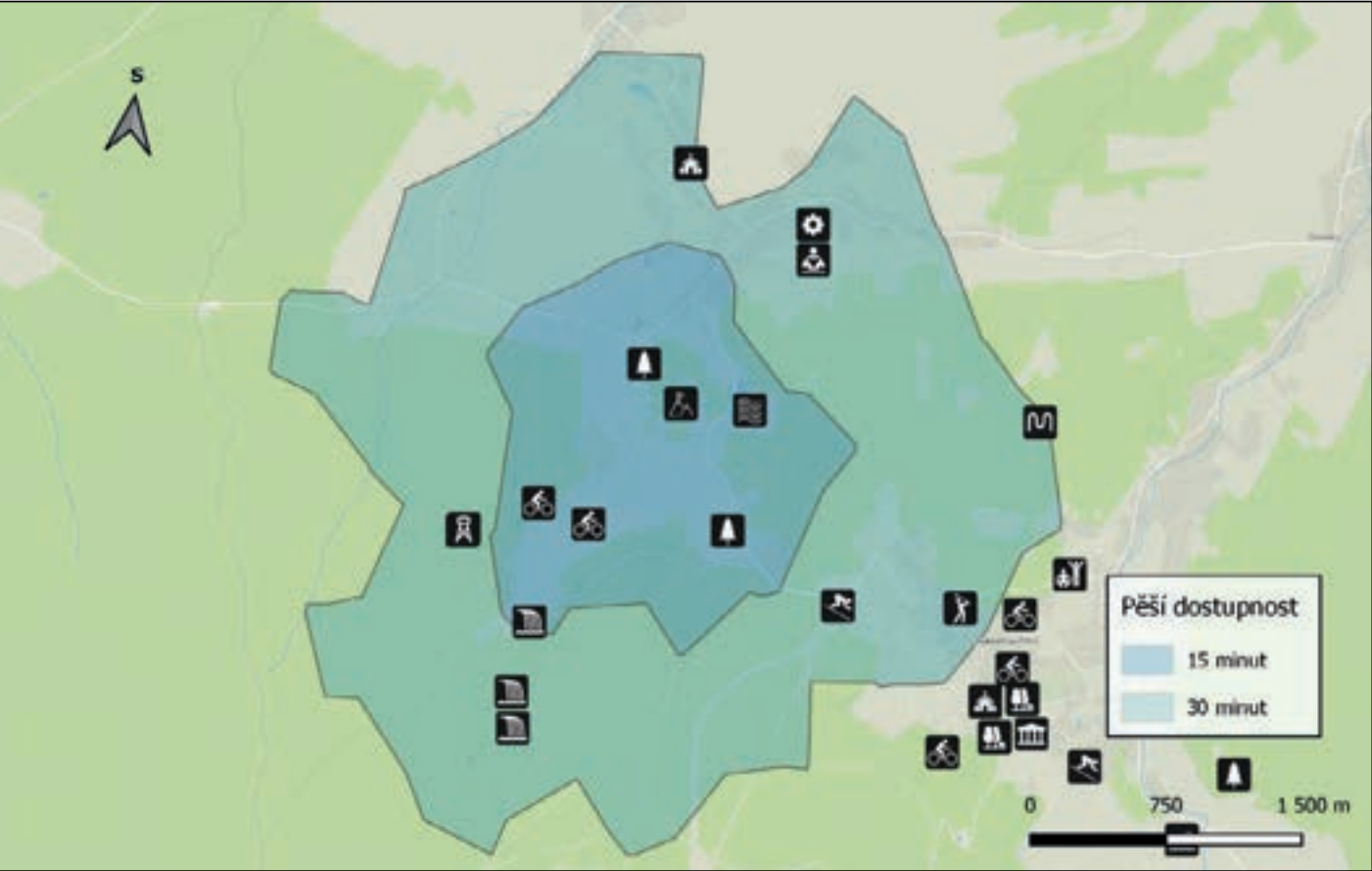
Vzdálenost do krajského města / Odległość od miasta wojewódzkiego

Wrocław	125 km	 2:00
Liberec	65 km	 1:30
Hradec Králové	115 km	 2:30

Czerniawa-Zdrój

Dostupnost atraktivit cestovního ruchu / Dostępność atrakcji turystycznych

Hydrogeologie, prameny /
Hydrogeologia, źródła

Hlavním přírodním léčivým zdrojem v lázních Czerniawa jsou prameny kyselých, železitých, radonových, hydrogenuhličitých a vápnatých využívaných pro pitnou léčbu, minerální koupele, inhalace a hydroterapii. Hlavním zdrojem je pramen Jan III, který je minerální kyselkou vzniklou z podzemních vod nasycením oxidem uhličitým v podmínkách vysokého tlaku a vysoké teploty.

Hlavním činitelem léčebným v Czerniawie Zdroju jsou zdroje szcaw ziemnych, żelazistych, radonowych, wodorowęglanowo -magnezowo-wapniowych do kuracji pitnej, kąpieli mineralnych, inhalacji, hydroterapii. Podstawę leczenia stanowi źródło Zdrój Jan III. Są to szcawys powstające z wód podziemnych przez nasycenie złożowym dwutlenkiem węgla, w warunkach wysokiego ciśnienia i wysokiej temperatury.

Typ pramenů / Typ źródeł

Minerální vody lázní Czerniawa-Zdrój se vyskytují v metamorfních formacích, které tvoří obal žulového masivu Krkonoš. Jedná se o kyselky typu $\text{HCO}_3 - \text{Ca} - \text{Mg} + \text{Fe}$. Jejich přítomnost souvisí s dislokačními zónami ve směru S – J a SZ – JV. Při výzkumu prováděném v letech 1959–1960 byl v Czerniawa-Zdrój objeven pramen mírně mineralizované radonové vody.

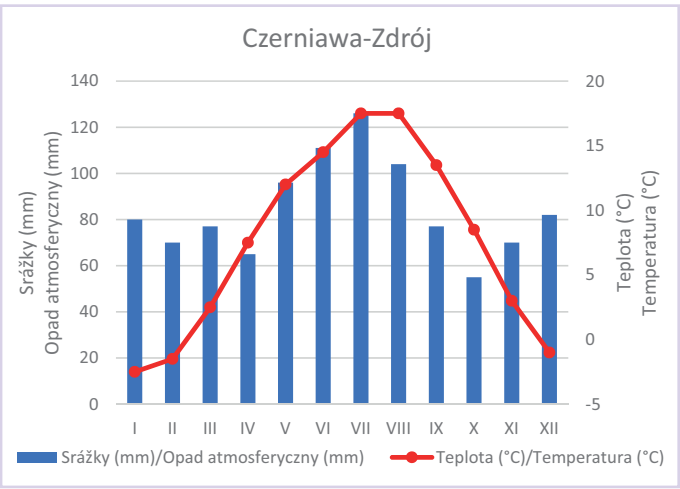
Wody lecznicze Czerniawy-Zdroju występują w utworach metamorficznych stanowiących osłonę granitu Karkonoszy. Są to szcawys typu $\text{HCO}_3 - \text{Ca} - \text{Mg} + \text{Fe}$. Obecność ich jest związana ze strefami dyslokacyjnymi o kierunkach N–S i NW–SE. W trakcie prac badawczych prowadzonych w latach 1959–1960 odkryto w Czerniawie-Zdroju źródło słabo zmineralizowanej wody radonowej.

Jednotlivé prameny / Poszczególne źródła

Název	Celková mineralizace	^{222}Rn (Bq/l)	Chemické složení
Nazwa	Całkowita mineralizacja		Skład chemiczny
Jan III	2 700 mg/l	32–39	$\text{HCO}_3 - \text{Ca} - \text{Mg} + \text{Fe} + \text{Rn}$
P1	1 000–2 000 mg/l	23–47	$\text{HCO}_3 - \text{Ca} - \text{Mg} + \text{Fe} + \text{Rn}$
P2	1 000–2 000 mg/l	14–17	$\text{HCO}_3 - \text{Ca} - \text{Mg} + \text{Fe} + \text{Rn}$
GT1	1 000–2 000 mg/l	102–129	$\text{HCO}_3 - \text{Ca} - \text{Mg} + \text{Fe} + \text{Rn}$

Bazén / Basen

Vnitřní bazén (7 × 10 m, teplota vody 28 °C).
Basen wewnętrzny (7 × 10 m, temperatura wody 28 °C).

Rašelina / Torf leczniczy (borowina)

Charakteristické je bahno používané v lázních, které se také nachází na úpatí Jizerských hor. Bahno se doporučuje především při léčbě degenerativních kloubních procesů, u poranění stavů kloubů, kostí, okostice a svalů, u onemocnění trávicího systému.
Wykorzystywaną w uzdrowisku borowinę, która występuje także u stóp Hali Izerskiej. Borowinę zaleca się przede wszystkim przy leczeniu procesów zwyrodnieniowych stawów, w stanach pourazowych stawów, kości, okostnej i mięśni, w przewlekłych chorobach układu pokarmowego.

Historie / Historia

Czerniawa byla založena v 17. století a postupně se rozrůstala v okolí sklárny patřící rodině Schaffgotschů. Usadili se zde mimo jiné čeští protestanti, kteří unikli náboženskému pronásledování. Na konci 18. století, tj. v době intenzivnějšího geologického výzkumu v celé Evropě, byly v těchto oblastech objeveny první prameny minerální vody. Jednalo se o nízko mineralizované hydrogenuhličitano-vápenaté vody, bohaté na železo, fluor a radon, které přispěly k rozmachu lázní v 19. století. V roce 1860 byl postaven první lázeňský dům a v roce 1945 byl Bad Schwarzbach přejmenován na Leśny Zdrój a o rok později na Czerniawa-Zdrój.
Czerniawa powstała w XVII wieku, rozrastając się wokół huty szkła należącej do rodziny Schaffgotschów. Osiedlali się tu między innymi czescy protestanci, uciekając przed prześladowaniami na tle religijnym. Pod koniec XVIII wieku, a więc w dobie wzmożonych badań geologicznych w całej Europie, odkryto na tych terenach pierwsze źródła wód mineralnych. Były to nisko zmineralizowane szcawys wodorowęglanowo-wapniowo-magnezowe, bogate w żelazo, fluor i radon. Było to przyczynkiem do rozbudowy uzdrowiska w wieku XIX. W 1860 roku powstał pierwszy dom zdrojowy i w 1945 roku Bad Schwarzbach przemianowano na Leśny Zdrój, a rok później – Czerniawa-Zdrój.

Základní charakteristika /
Podstawowa charakterystyka

Lázně Czerniawa-Zdrój leží v Dolnoslezském vojvodství, západně od Jelení Hory (Jeleniej Góry) v Západních Sudetech v údolí řeky Czerniawki.
Lázně ležící na úpatí polské části Jizerských hor, přímo u hranice s Českou republikou, jsou jedním z nejstarších lázeňských míst v Dolním Slezsku. Do roku 1945 užívaly lázně název Bad Schwarzbach. Czerniawa patří administrativně do Świeradów Zdrój a funguje jako jedno lázeňské a rekreační centrum se Świeradówem. Lázně byly založeny na zdrojích minerální vody se zvýšeným obsahem radonu. S využitím přírodních zdrojů minerálních vod a jedinečného mikroklimatu sloužilo toto místo především nemocným dětem po mnoho let. Lázně jsou aktuálně již 7 let zavřené, ale část lázní je otevřena léčbě nemocí dospělých (Klinika Młodości Medical SPA).

Uzdrowisko Czerniawa-Zdrój położone jest w województwie dolnośląskim, na zachód od Jeleniej Góry w Sudetach Zachodnich w dolinie rzeki Czerniawki. Uzdrowisko leżąca u stóp Gór Izerskich przy granicy z Czechami jest jednym z najstarszych uzdrowisk na Dolnym Śląsku. Do 1945 roku nosiła uzdrowisko niemiecką nazwę Bad Schwarzbach. Czerniawa przynależy administracyjnie do Świeradowa Zdroju i w rzeczywistości funkcjonuje jako jeden ośrodek uzdrowiskowy i wakacyjny ze Świeradowem. Uzdrowisko powstało się na źródłach wód mineralnych o podwyższonej zawartości radonu. Wykorzystując naturalne zasoby wód mineralnych i wyjątkowy mikroklimat, miejsce to służyło przez lata przede wszystkim chorym dzieciom. W tym czasie uzdrowisko jest nieczynne od 7 lat, ale część uzdrowiska otwiera się na leczenie schorzeń u osób dorosłych (Klinika Młodości Medical SPA).

Architektura lázní /
Architektura uzdrowiska

V roce 1860 byl postaven první lázeňský dům, jeho současná podoba pochází z roku 1910. / Pierwszy dom uzdrowiskowy powstał w 1860 roku, jego obecny wygląd pochodzi z 1910 roku.
Czarci Młyn (Čertův mlýn) – vodní mlýn v Czerniawie-Zdrój byl postaven kolem roku 1890, jeho základní vybavení je původní a pochází z období stavby. / Czarci Młyn – Młyn wodny w Czerniawie-Zdroju powstał ok. roku 1890, jego podstawowe wyposażenie jest oryginalne i pochodzi z okresu budowy.

Długopole-Zdrój

ul. Wolna 2
57-520 Długopole-Zdrój

**Získání statutu lázeňského místa /
Uzyskanie statusu uzdrowiska**
1967

Právní forma / Forma prawna

Akciová společnost / Spółka akcyjna

Majitel, zřizovatel / Właściciel, założyciel

Uzdrowisko Łądek – Długopole S. A.

Přírodní léčivý zdroj /

Naturalne lecznicze źródło

Minerální voda / Woda mineralna
Rašelina / Torf leczniczy (borowina)

Kapacita lázní / Liczba miejsc w uzdrowisku

257 lůžek / 257 miejsc

Bezbariérovost /

Dostęp dla osób niepełnosprawnych

Částečně bezbariérové / Częściowo bez barier

Vybavenost obce / Infrastruktura gminy

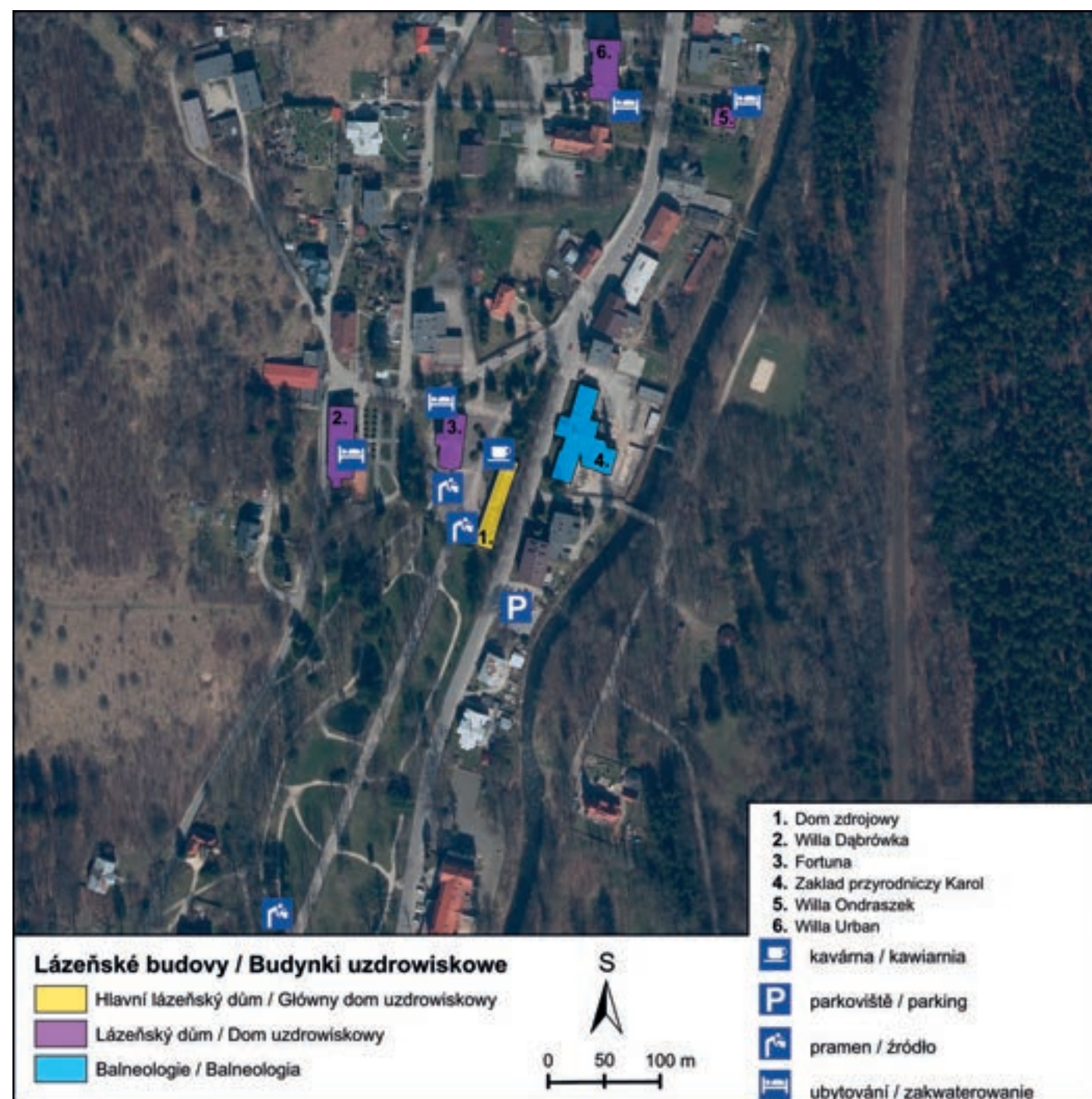
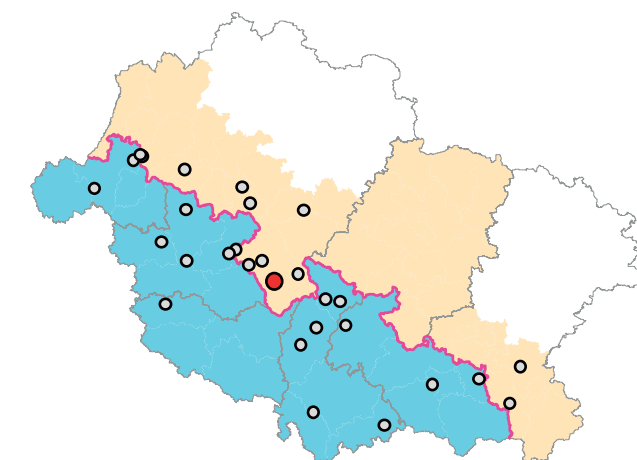
Dostupnost veřejnou dopravou / Dojazd transportem publicznym

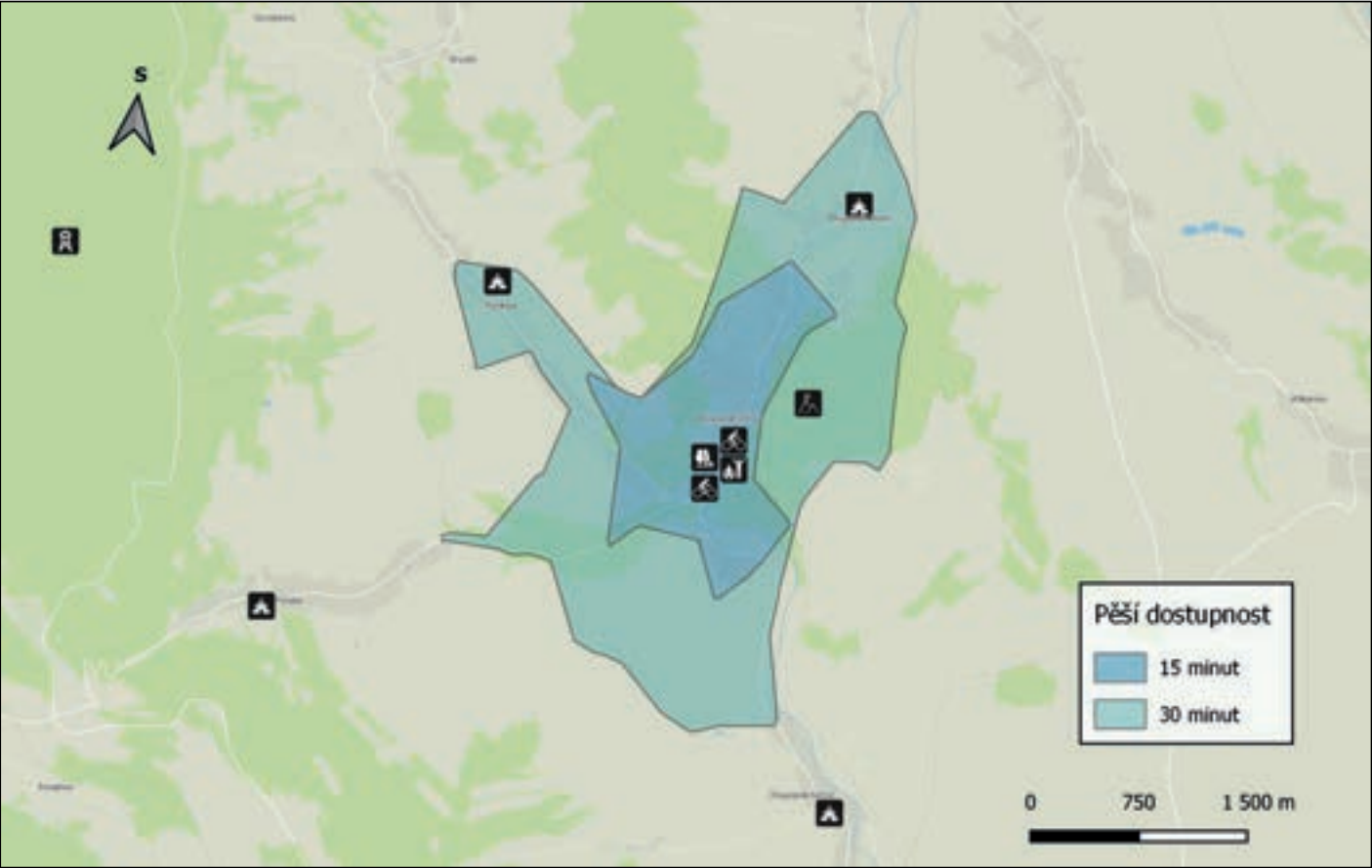

Vzdálenost do krajského města / Odległość od miasta wojewódzkiego

Wrocław	120 km	 2:00
Olomouc	100 km	 1:40
Hradec Králové	80 km	 1:30

Długopole-Zdrój

Hydrogeologie, prameny / Hydrogeologia, źródła

Hydrogeologická jednotka / Jednostka hydrogeologiczna

Sudetský region (125) / Sudecki region (125)

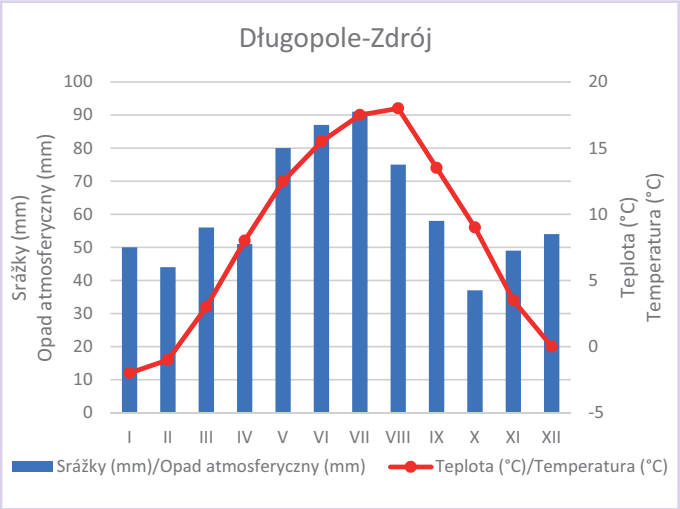
Jednotlivé prameny / Poszczególne źródła

Název	Celková mineralizace	Chemické složení
Nazwa	Całkowita mineralizacja	Skład chemiczny
Emilia	900 mg/l	kyselka / szczawa typu $\text{HCO}_3\text{-Ca-Mg-Na, Fe, CO}_2, (\text{Si})$ radonová / radoczyzna (140 Bq/dm ³)
Kazimierz	1 000–1 200 mg/l	kyselka / szczawa typu $\text{HCO}_3\text{-Ca-Mg-Na, Fe, CO}_2, (\text{Si})$ radonová / radoczyzna
Renata	1 000–1 200 mg/l	kyselka / szczawa typu $\text{HCO}_3\text{-Ca-Mg-Na, Fe, CO}_2, (\text{Si})$ radonová / radoczyzna

Typ pramenů / Typ źródeł

Minerální vody v lázních Długopole-Zdrój jsou kyselky, jejichž přítomnost je spojena s dislokacemi proterozoických slídových břidlic. Tři zdroje minerální vody (Emilia, Renata a Kazimierz) se nacházejí v bývalé štolé vzniklé při hledání kamencové břidlice a rud v proterozoické břidlici Gór Bystrzyckich. Asi 2 km severně od vstupu do lázní, v lokalitě Długopole Dolny (vrt 6R), ve svrchnokřídových ložiscích, byla ve vrtu prokázána přítomnost minerální vody typu $\text{HCO}_3\text{-Na}$ s mineralizací až 4,8 g/dm³ a obsahem jódu (0,2 mg/dm³) a bromu (1,5–3,0 mg/dm³), což je v podzemních vodách Kladzka unikátní.

Wody lecznicze Długopola-Zdroju są szczawami, których występowanie jest związane ze zdyslokowanymi proterozoicznymi łupkami łuszczkowymi. Trzy ujęcia szczaw (Emilia, Renata i Kazimierz), znajdują się w dawnej sztolni wykonanej przy poszukiwaniu łupków alunowych i rud w obrębie proterozoicznych łupków łuszczkowych Gór Bystrzyckich. W odległości ok. 2 km na północ od ujęć uzdrowiska, w Długopolu Dolnym (otw. 6R), w utworach kredy górnej stwierdzono występowanie szczaw typu $\text{HCO}_3\text{-Na}$ o mineralizacji do 4,8 g/dm³ i zawartości jodu (0,2 mg/dm³) oraz bromu (1,5–3,0 mg/dm³), niespotykanych dotychczas w wodach podziemnych ziemi kłodzkiej.

Lázeňský park / Park zdrojowy

Lázeňský park (30 ha) byl založen v roce 1819. V roce 1875 byla do lázeňského parku zahrnuta část lesních komplexů oblasti Wronki (458 m n. m.) na druhém břehu Kłodzské Nisy. Nedávné revitalizační práce (2010–2011) zlepšily vzhled a funkčnost parku. Jedním z jeho největších benefitů je obrovská pestrost rostoucích druhů keřů a stromů.

Park Zdrojowy (30 ha) został założony w 1819 roku. W 1875 roku do Parku Zdrojowego włączono część leśnych terenów w rejonie Wronki (458 m n.p.m.) po drugiej stronie Nysy Kłodzkiej. Niedawne prace rewitalizacyjne (2010–2011 r.) poprawiły wygląd i funkcjonalność parku. Jednym z jego największych atutów jest ogromna różnorodność rosnących gatunków krzewów i wiekowych drzew.

Historie / Historia

V 16. a 17. století byl v lokalitě Długopole-Zdrój kamencový důl, který díky své geologické stavbě, orogenním pohybům a tektonice byl místem, kde vyvěraly silné minerální prameny. Obyvatelé celé oblasti pili tuto osvěžující vodu s vínem a cukrem ve formě šumivého nápoje a sledovali její léčivé vlastnosti. Roku 1705 byly prameny prozkoumány známým geologem Dr. C. Ohmem a zapsány do seznamu léčivých pramenů ve Slezsku a Kladské župě, oficiálně tedy využívány k léčebným účelům. Podle archivních materiálů byly lázně založeny v roce 1802 a byly známy jako Bad Langenau. V roce 1817 byly otevřeny první lázeňské budovy s vanami ve vlastnictví nedalekého města. Až v roce 1839, poté, co lázně od požárem poničené Bystrzycy koupil doktor Julius Hanke z Wrocławu, je rozvinul natolik, že začaly konkurovat starším vyhlášeným letoviskům Kladzka. V roce 1851 došlo k dalšímu rozvoji lázní a v roce 1875 byla do města přivedena železniční trať. V roce 1904 byl vyvrtán další pramen (Renata).

Na přelomu XVI i XVII wieku na terenie Długopola – Zdroju znajdowała się kopalnia alunu, która zapadając się, na skutek ruchów górotwórczych, pozwoliła wytrysnąć silnie bijącym źródłem wydzielającym kwas węglowy. Mieszkańcy całej okolicy pili tą orzeźwiającą wodę z winem i cukrem w postaci musującego napoju, obserwując jej uzdra-wiające własności. W 1705 roku źródła zostały zbadane przez znanego geologa dr C. Ohma i zarejestrowane w spisie źródeł leczniczych Śląska i Hrabstwa Kłodzkiego, tym samym oficjalnie wykorzystane do celów leczniczych. Węgług danych źródłowych w 1802 roku powstaje w Długopolu właściwe uzdrowisko znane w Europie pod nazwą Bad Langenau. W 1817 r. otwarto uzdrowisko z zakładem kąpielowym będącym własnością pobliskiego miasta. Dopiero w 1839 roku dr Julius Hanke z Wrocławia, któremu udało się wykupić uzdrowisko od zniszczonej pożarem Bystrzycy, rozwinął je do tego stopnia, że zaczęło konkurować ze starszymi, renomowanymi kurortami Ziemi Kłodzkiej. W 1851 roku wybudowano nowy zakład kąpielowy i w 1875 roku doprowadzono do miejscowości linię kolejową. W 1904 roku odwiercono następne źródło Renata.

Základní charakteristika / Podstawowa charakterystyka

Lázně Długopole-Zdrój jsou malé lázně v Dolnoslezském vojvodství, v obci Bystrzyca. Lázně jsou situovány v údolí Kłodské Nisy (Nysa Kłodzka) v nadmořské výšce 370–400 m. Přestože se jedná o jedny z nejmenších lázní v Dolním Slezsku, v jejich okolí je mnoho zajímavostí. Tyto lázně lákají hlavně minerálními prameny, jejichž léčivé vlastnosti byly objeveny v 16. století. V 19. století se lázně staly známým letoviskem, jehož největší ozdobou byl lázeňský park. Lázně jsou nedílnou součástí lázeňského města Łądek-Długopole. Jedná se o nejnižší bod výskytu minerálních vod dosud známých v polské části Sudet. Lázně jsou proslulé minerálními vodami s vysokým obsahem hořčíku, vápníku, sodíku, železa a draslíku.

Uzdrowisko Długopole-Zdrój to bardzo kameralne uzdrowisko w województwie dolnośląskim, w gminie Bystrzyca. Uzdrowisko położone jest w dolinie Nysy Kłodzkiej na wysokooci 370–400 m n.p.m. Choć jest jednym z najmniejszych uzdrowisk na terenie Dolnego Śląska, atrakcji na jego obszarze nie brakuje. To uzdrowisko kusi przede wszystkim źródłami mineralnymi, których lecznicze właściwości odkryto już w XVI wieku. W XIX wieku Długopole stało się znanym kurortem, którego największą ozdobą jest park zdrojowy. Uzdrowisko jest integralną częścią Uzdrowiska Łądek–Długopole. Jest to najdalej na południe wysunięty punkt występowania szczaw ze znanych dotychczas na obszarze polskiej części Sudetów. Miejsce to słynie również z Pijalni Wód Mineralnych cechujących się dużą zawartością magnezu, wapnia, sodu, żelaza i potasu.

Uzdrowisko Duszniki-Zdrój

ul. Zielona 23
57-340 Duszniki-Zdrój

**Získání statutu lázeňského místa /
Uzyskanie statusu uzdrowiska**
1967

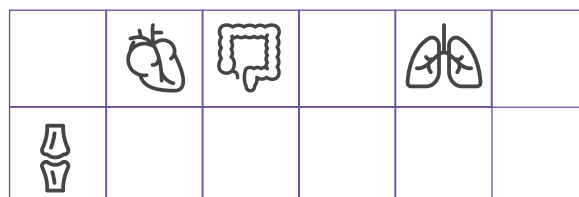
Právní forma / Forma prawna
Akciová společnost / Spółka akcyjna

Majitel, zřizovatel / Właściciel, założyciel
Uzdrowiska Kłodzkie S.A. – Grupa PGU

**Přírodní léčivý zdroj /
Naturalne lecznicze źródło**
Minerální voda / Woda mineralna

Kapacita lázní / Liczba miejsc w uzdrowisku
560 lůžek / 560 miejsc

**Bezbariérovost /
Dostęp dla osób niepełnosprawnych**
Částečně bezbariérové / Częściowo bez barier

Vybavenost obce / Infrastruktura gminy

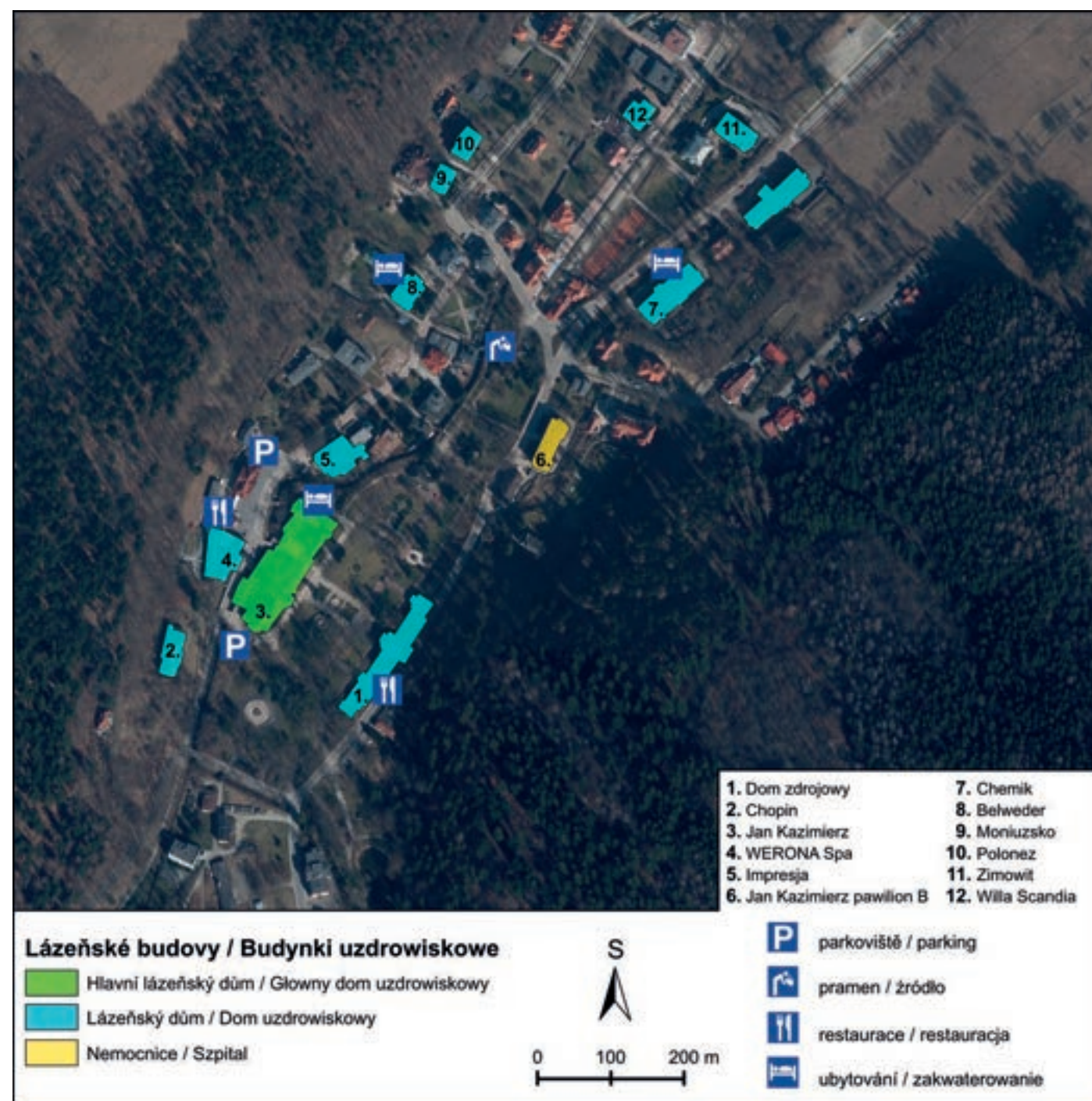
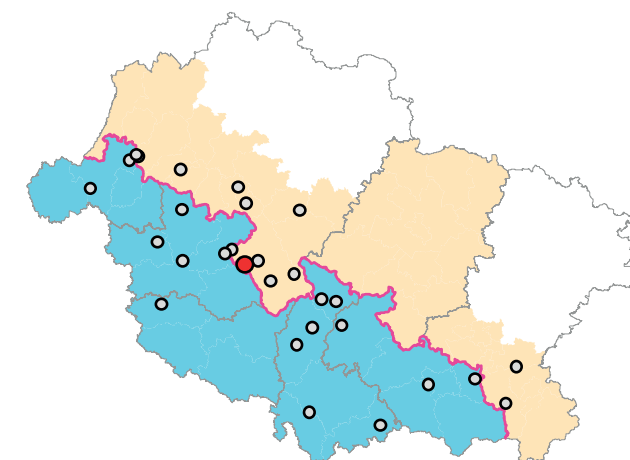
**Dostupnost veřejnou dopravou /
Dojazd transportem publicznym**

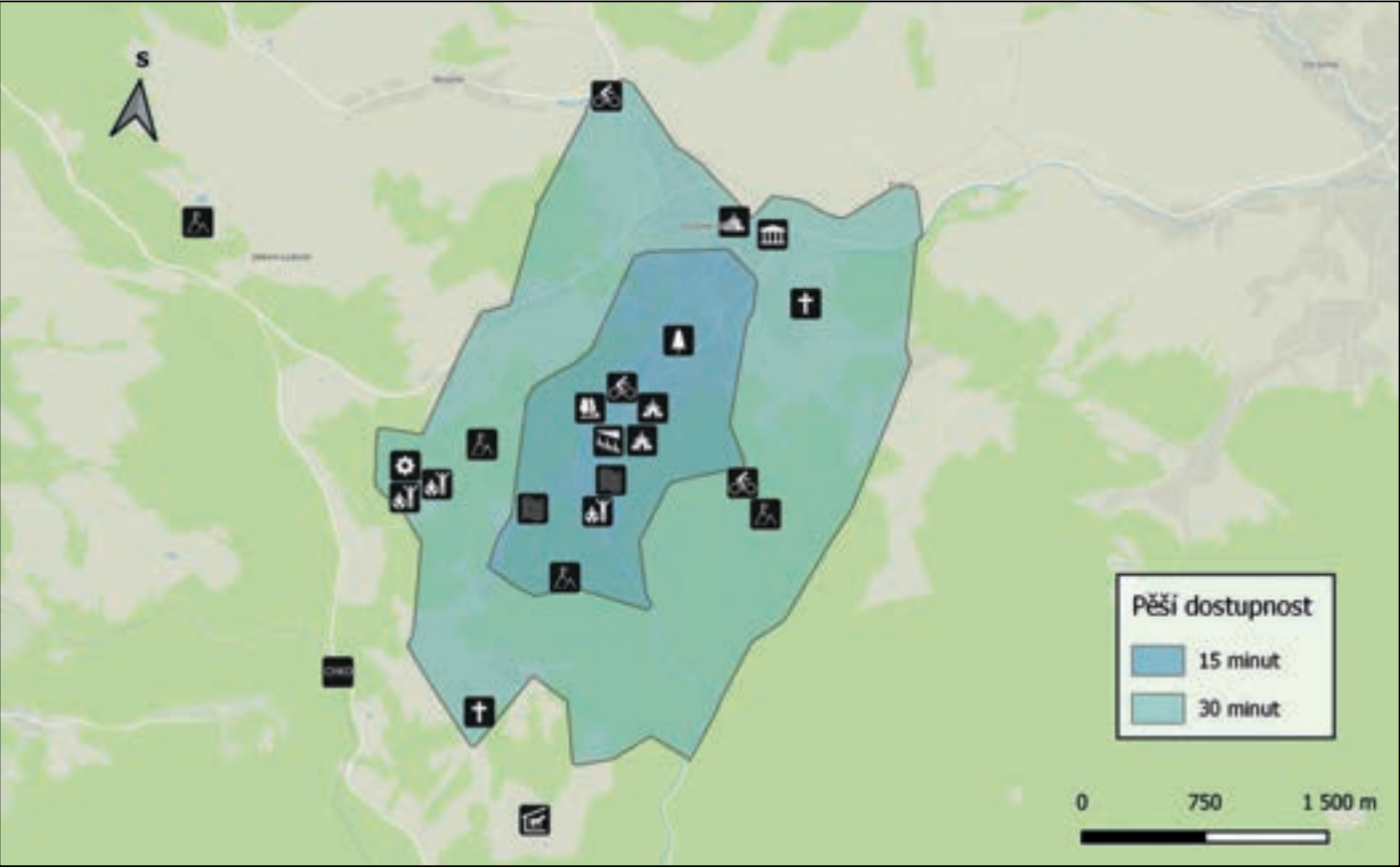
**Vzdálenost do krajského města /
Odległość od miasta wojewódzkiego**

Wrocław 110 km 1:45
Hradec Králové 62 km 1:10

Duszniki-Zdrój

Dostupnost atraktivit cestovního ruchu / Dostępność atrakcji turystycznych

Hydrogeologie, prameny /
Hydrogeologia, źródła

Hydrogeologická jednotka /
Jednostka hydrogeologiczna

Sudetský region (125) / Sudecki region (125)

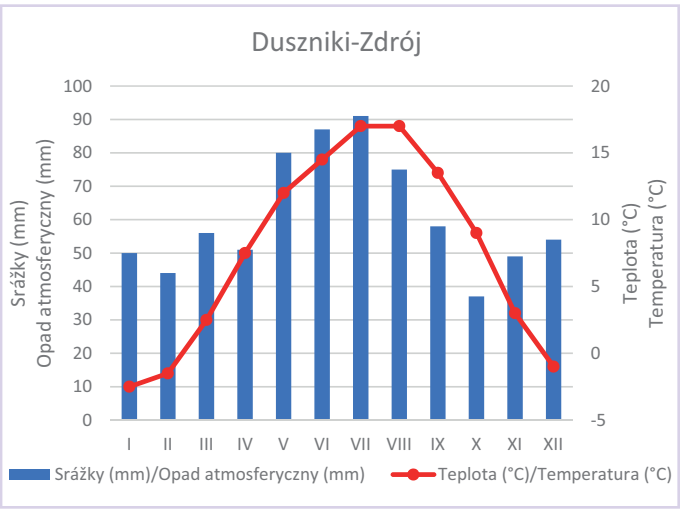
Hlavním přírodním léčivým zdrojem v lázních Duszniki jsou prameny kyselek, tryská zde až pět podzemních pramenů. Minerální vody v Duszníkách jsou alkalické kyselky, vysoce mineralizované, využívané k léčbě emocí oběhového, trávicího a dýchacího systému. Minerální vody lázní Duszniki-Zdrój jsou kyselky $\text{HCO}_3\text{-Ca-Na (Mg)}$ s mineralizací 1–3,5 g/dm³. Jejich výskyt souvisí se silně dislokovanou zónou slídových břidlic a ruly severního svahu Gór Bystrzyckich poblíž hranice orlicko-sněžnické klenby orlicko-sněžnického krystalinika se středosudetským synklinoriem. Hlavním prvkem zóny je zlom Pstrážna-Gorzanów ve směru SZS-VJV vedoucí severně od Duszniků-Zdroje a přecházející v České republice do Hronovské tektonické linie. Zóna sycení kyselky se nachází v pohoří Gór Bystrzyckich a Orlických.

Hlavním činitelem léčebným v Dusznikach Zdroju są zdroje szszaw, tryska tu aż pięć podziemnych źródeł. Dusznickie wody to szczawiny alkaliczne o dużym zmineralizowaniu doskonałe w leczeniu schorzeń układu krążenia, pokarmowego, oddechowego. Wody lecznicze Dusznik-Zdroju są szczawami typu $\text{HCO}_3\text{-Ca-Na (Mg)}$ o mineralizacji 1–3,5

g/dm³. Występowanie ich związane jest z silnie zdyslokowaną strefą łupków tyszczykowych i gnejsów północnego skłonu Gór Bystrzyckich w pobliżu granicy kopuły śnieżnicko-orlickiej z synklinorium śródsudeckim. Głównym elementem strefy jest uskoki Pstrężna–Gorzanów o kierunku WNW–ESE przebiegający na północ od Dusznik-Zdroju i przechodzący na terenie Czech w rów tektoniczny Hronow. Strefa zasilania szczaw dusznickich znajduje się w Górach Bystrzyckich, a także Orlickich.

Jednotlivé prameny / Poszczególne źródła

Název	Celková mineralizace	Hloubka vrtu	Chemické složení
Nazwa	Całkowita mineralizacja	Głębokość odwiertu	Skład chemiczny
Pieniawa Chopina	2 100 mg/l	78,0 m	kyselka / szczawa $\text{HCO}_3\text{-Ca-Na, Fe}$
Jan Kazimierz	1 000–3 200 mg/l	160,0 m	kyselka / szczawa $\text{HCO}_3\text{-Ca-Na, Fe}$
B1-B4	1 000–3 200 mg/l	50,0–55,0 m	kyselka / szczawa $\text{HCO}_3\text{-Ca-Na, Fe}$
Zimny Zdrój	1 000–3 200 mg/l	50,0 m	kyselka / szczawa $\text{HCO}_3\text{-Ca-Na, Fe}$
Źródło Agata	1 000–3 200 mg/l	20,0 m	kyselka / szczawa $\text{HCO}_3\text{-Ca-Na, Fe}$
Jacek	1 000–3 200 mg/l	90,0 m	kyselka / szczawa $\text{HCO}_3\text{-Ca-Na, Fe}$

Bazén / Basen

Vnitřní bazén Jan Kazimierz – Słoneczne Termy – pe-loidní centrum, moderní bazén s hydromasážemi, finská sauna, pára, fitness centrum s kardio vybavením, podpůrný kardio trénink; je přizpůsoben pro ubytování zdravotně postižených osob.

Basen Jan Kazimierz – Słoneczne Termy – centrum bo-rowinowe, nowoczesny basen z hydromasażami, sauna fińska, łaźnia parowa, fit centrum ze sprzętem cardio, wspomagającym trening wysiłkowy; przystosowane jest do przyjmowania osób niepełnosprawnych.

Historie / Historia

První informace o existenci léčivých vod pocházejí z 15. století, ale město bylo dlouho známé hutnictvím (poblíž byla malá ložiska železné rudy). Na konci 16. století zažilo město rychlý rozvoj založený na tkání a výrobě papíru. Teprve na konci 18. století se město stalo oficiálním lázeňským místem. V roce 1748 byl proveden výzkum minerálních pramenů a v roce 1769 byl Zimný Zdrój zapsán na seznam léčivých pramenů tehdejšího Pruska. V roce 1797 byla zahájena ve vyhřívání vodě řádná léčba a byl objeven další pramen Letní Zdrój (dnes známý jako Pieniawa Chopina).

Pierwsze informacje o istnieniu leczniczych wód pochodzą z XV wieku, lecz miasteczko przez długi czas znane było hutnictwa (w pobliżu znajdowały się niewielkie pokłady rud żelaza). Pod koniec XVI w. miasto przeżywało gwałtowny rozwój oparty na tkactwie i piarnictwie. Dopiero pod koniec XVIII wieku miasto stało się oficjalnym uzdrowiskiem. W 1748 r. przeprowadzone zostały badania źródeł mineralnych, a w 1769 roku “Zimny Zdrój” wpisany został na listę źródeł leczniczych ówczesnych Prus. Od 1797 r. rozpoczęło się właściwe leczenie kuracyjne w podgrzanej wodzie z “Zimnego Zdroju” i odkryto kolejne źródło “Letni Zdrój” (dziś występujący pod nazwą “Pieniawa Chopina”).

Základní charakteristika /
Podstawowa charakterystyka

Lázně Duszniki-Zdrój se nachází v úzkém hluboce zařezaném údolí řeky Bystrzyca Dusznicka na bývalé obchodní cestě vedoucí z Prahy do Vratislavi. Duszniki-Zdrój leží na řece Bystrzyca Zielona v Dusznické depresi, která tvoří severozápadní okraj Gór Bystrzyckich (Bystrzyckých hor). Duszniki-Zdrój ležící v Dolnoslezském vojvodství, v kłodzkém okrese. První zmínky o lázních pocházejí z 15. století a minerální prameny byly poprvé prozkoumány v roce 1748 a v roce 1768 se město stalo oficiálním lázeňským střediskem. V centru lázní se nachází rozsáhlý lázeňský park a součástí města je sportovně rekreační areál zaměřený na běžecké lyžování a biatlon. Lázně jsou součástí skupiny Uzdrowiska Kłodzkie S.A., což je největší lázeňský komplex v Polsku, který působí ve městech Polanica-Zdrój, Duszniki-Zdrój a Kudowa-Zdrój.

Uzdrowisko Duszniki-Zdrój leży w wąskiej dolinie rzeki Bystrzycy Dusznickiej na dawnym szlaku handlowym prowadzącym z Pragi czeskiej do Wrocławia. Duszniki-Zdrój położone nad Bystrzycą Zieloną w Obniżeniu Dusznickim, które stanowi północno-zachodni skraj Gór Bystrzyckich. Duszniki-Zdrój to położone w województwie dolnośląskim, powiecie kłodzkim. Pierwsze adnotacje na temat uzdrowiska pochodzą już z XV w. Źródła mineralne po raz pierwszy zostały przebadane w roku 1748 i w roku 1768 miejscowość stała się oficjalnym uzdrowiskiem. W centrum uzdrowiska znajduje się rozległy park zdrojowy, a część miasta to teren sportowo-rekreacyjny nastawiony na narciarstwo biegowe i biathlon. Uzdrowisko jest częścią grupy Uzdrowiska Kłodzkie S.A. – Grupa PGU – stanowią największy w Polsce kompleks uzdrowiskowy, działający na terenie miejscowości Polanica-Zdrój, Duszniki-Zdrój oraz Kudowa-Zdrój.

Architektura lázní /
Architektura uzdrowiska

Lázně byly vybudovány přibližně jeden kilometr od města (směrem na jihovýchod). Jednotná kompoziční úprava byla vytvořena na počátku 19. století pod dohledem architekta C. G. Geislera, kdy byl vytvořen obdélníkový půdorys parku s budovami, které park obklopují.

Uzdrowisko wybudowano kilometr od miasteczka (w kierunku południowo-wschodnim). Jednolity kompozycyjnie układ powstały na początku XIX wieku pod kierunkiem architekta C.G. Geislera tworzył prostokątny plac i otaczające go budynki.

ul. Uzdrowskowa 54
43-230 Goczałkowice-Zdrój

Získání statutu lázeňského místa /

Uzyskanie statusu uzdrowiska

1862/1967

Právní forma / Forma prawna

Společnost s ručením omezeným / Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

Majitel, zřizovatel / Właściciel, założyciel

Uzdrowisko Goczałkowice-Zdrój Sp. z o.o.

Přírodní léčivý zdroj /

Naturalne lecznicze źródło

Minerální voda – solanka / Woda mineralna – solanka
Rašelina / torf leczniczy (borowina) – Rudołtowie

Kapacita lázní / Liczba miejsc w uzdrowisku

446 lůžek / 446 miejsc

Bezbariérovost /

Dostęp dla osób niepełnosprawnych

Částečně bezbariérové / Częściowo bez barier

Vybavenost obce / Infrastruktura gminy

Dostupnost veřejnou dopravou /

Dojazd transportem publicznym

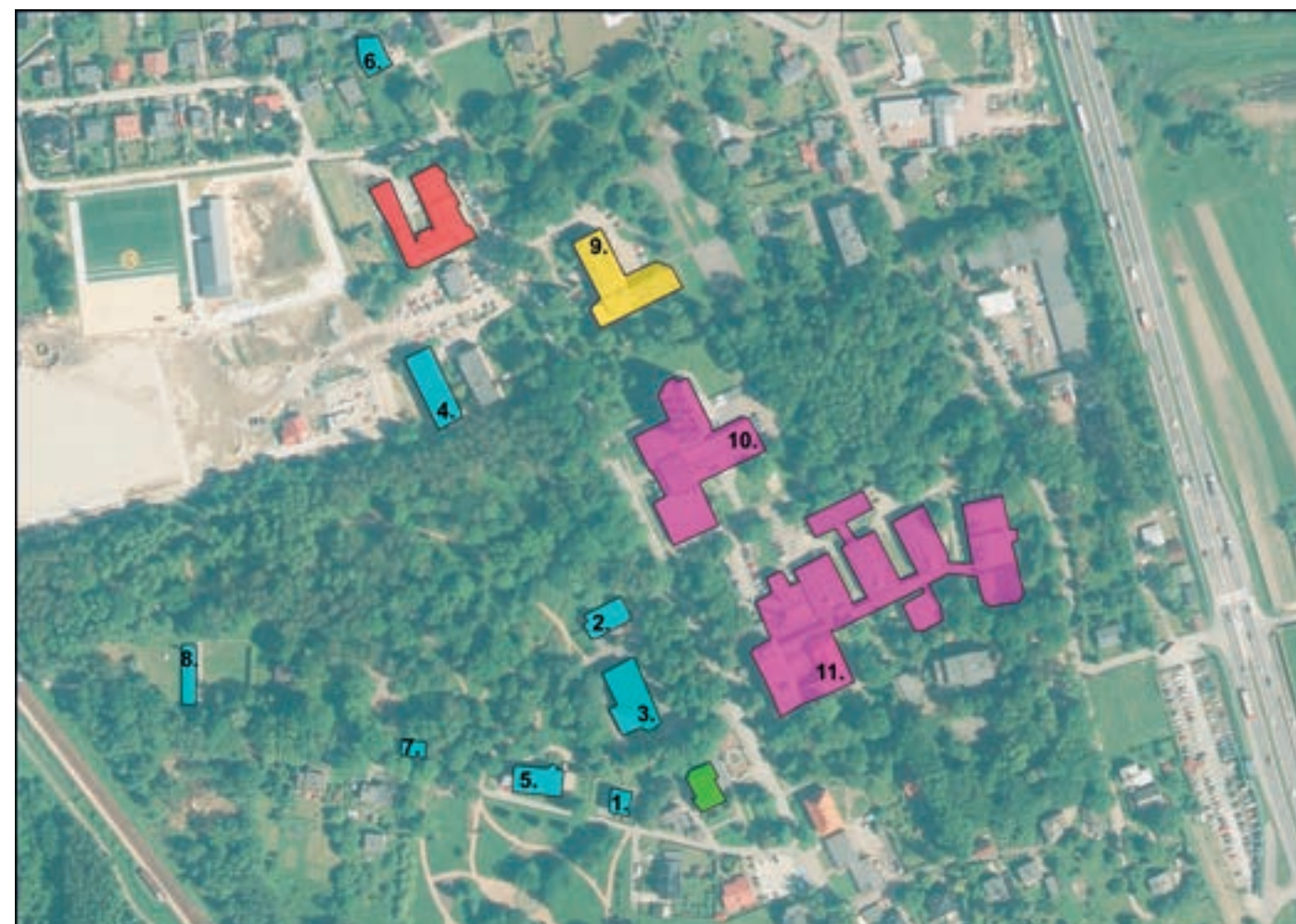
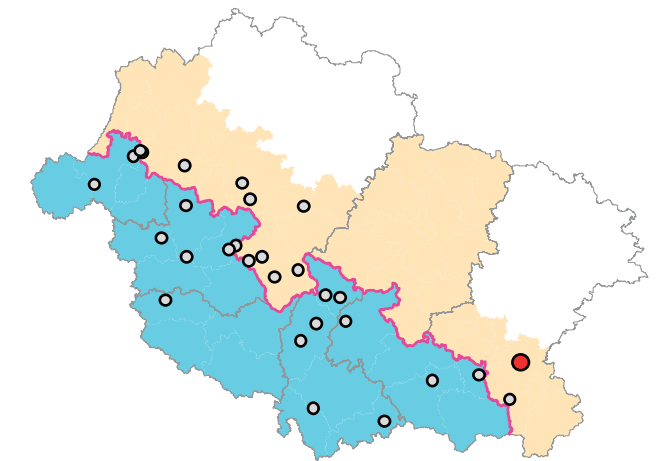
Vzdálenost do krajského města /

Odległość od miasta wojewódzkiego

Katowice 45 km 0:45

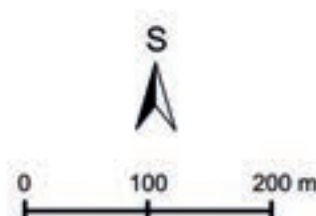
Ostrava 80 km 1:00

Goczałkowice-Zdrój

1. Willa Roma
2. Magnolia
3. sanatorium Wrzos
4. Limba
5. Willa Azalia
6. Willa Anna
7. Willa Krokus
8. Willa Jasmin

11. Sanatorium a nemocniční komplex "Gwarek" / Zespół sanatoryjno-szpitalny "Gwarek"

Lázeňské budovy / Budynki uzdrowiskowe

- Nemocnice / Szpital
- Dětská nemocnice / Szpital Dziecięcy
- Administrativní budova / Budynek biurowy
- Ubytování / zakwaterowanie
- Klášter / Klasztor

Hydrogeologie, prameny / Hydrogeologia, źródła

Hydrogeologiczna jednostka /

Jednostka hydrogeologiczna

Podkarpacki region, podregion podkarpatsko-sleski

Przedkarpacki region, podregion przedkarpacko-slaski

Typ pramenů / Typ źródeł

Na-Cl, chlorowodnikowa solanka, jodobromowa, żelazista

Na-Cl, chlorkowo-sodowa (solanka) jodkowa, żelazista

Jednotlivé prameny / Poszczególne źródła

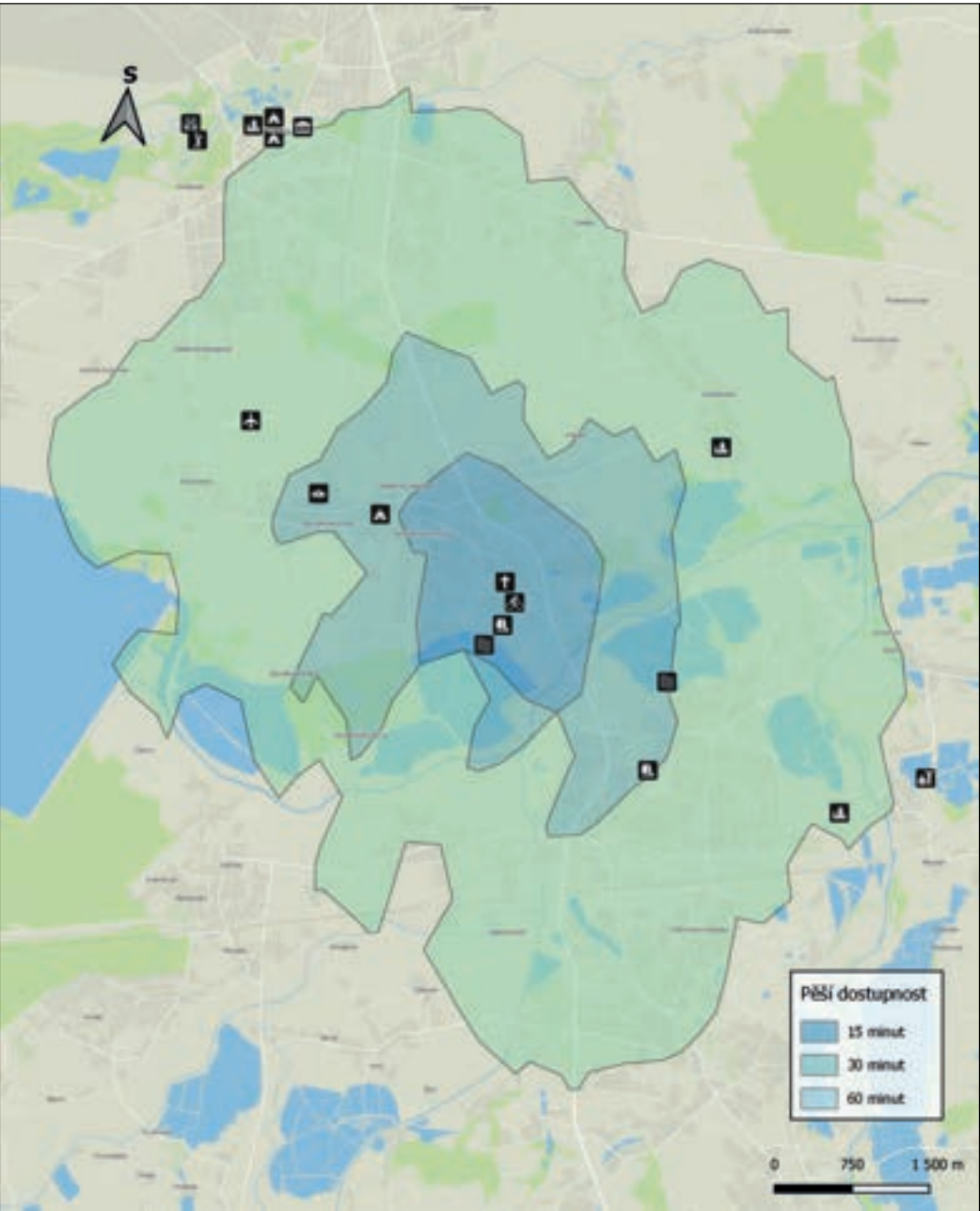
Název vrtu Nazwa	Celková mineralizace Całkowita mineralizacja	Hĺoubka Głębokość odwiertu	Chemické složení Skład chemiczny
Goczałkowice Nowy-1 (GN-1)	75 500 mg/l	490,0 m	Na-Cl, jodkowa, żelazista
Goczałkowice-21 (G-21)	79 400 mg/l	580,0 m	Na-Cl, jodkowa, żelazista
Goczałkowice Nowy-2 (GN-2)	60 400 mg/l	530,0 m	Na-Cl, jodkowa, żelazista

Historie / Historia

V roce 1856 hledala pruská těžební správa v Goczałkowicach ložiska soli. V hloubce 616 m byly nalezeny 4% solanky. Ukázalo se, že nastavení solného roztoku je nerentabilní. V roce 1861 proto vláda dala studnu do prodeje spolu s okolními budovami. Solanky koupila společnost Adolfa Babela, lékaře z Pszczyny, Heinricha Schillera, obchodníka, a Wilhelma Czecha, stavitele. Kupující zadali chemickou analýzu vod Dr. Szwarcowi z Vratislavi. Výsledky analýzy stávají vody Goczałkowic na stejnou úroveň jako tehdy známé prameny v Kreutznachu, v Krankenheilu, v rakouském Halle a v bavorských Adelheids-Quelle. První léčebná sezóna začala v červnu 1862.

W roku 1856 pruski zarząd górniczy w Goczałkowicach poszukiwał złóż soli. Na głębokości 616 m natrafiono na 4% solankę. Okazało się, że założenie saliny jest nieopłacalne. Dlatego w roku 1861 rząd wystawił odwiert na sprzedaż wraz z okolicznymi zabudowaniami. Teren zakupiła spółka Adolfa Babela pszczyńskiego lekarza, Heinricha Schillera kupca i Wilhelma Czecha mistrza budowlanego. Nabywcy zlecili chemiczną analizę wód dr. Szwarcowi z Wrocławia. Wyniki analizy postawiły wody goczałkowickie na równi z ówczesnymi sławnymi źródłami w Kreutznachu, w Krankenheilu, w austriackim Hall i bawarskim Adelheids-Quelle. W VI 1862 rozpoczął się I sezon kuracyjny.

Dostupnost atrakcií cestovního ruchu /
Dostępność atrakcji turystycznych

Základní charakteristika /
Podstawowa charakterystyka

Lázně Goczałkowice-Zdrój leží v regionu Údolí Horní Wisły v Kotlině Oświęcimské. Jedná se o jedno ze dvou lázeňských míst ve vojvodství slezském, které se stalo lázněmi před více než 150 lety. Lázně jsou položeny kilometr od břehu řeky Wisły. V jižní části obce jsou velké vodní plochy, západně pak jedna z nejvýznamnějších vodních nádrží v Polsku – Jezioro Goczałkowickie – hlavní zdroj pitné vody pro Horní Slezsko.

Uzdrowisko Goczałkowice-Zdrój położone w regionie Dolina Górnej Wisły w Kotlinie Oświęcimskiej a jest to jedna z dwóch wsi uzdrowiskowych w województwie śląskim, która swój status uzyskała ponad 150 lat temu. Uzdrowisko leży kilometr od brzegu rzeki Wisły. V jižní části obce jsou velké vodní plochy, západně pak jedna nejvýznamnějších vodních nádrží v Polsku – Jezioro Goczałkowickie – główne źródło wody pitnej dla Górnośląska.

Architektura lázní /
Architektura uzdrowiska

Budovy lázní pocházejí z druhé poloviny 19. století. Patří mezi ně: budova pitného pavilonu postavená ve stylu parkové architektury v roce 1862, neobarokní administrativní budova z roku 1880 a pavilony Wrzos (z roku 1874) a Górnik (z roku 1897), budovy jsou zapsány od registru památek vojvodství.

Zabudowania uzdrowiska pochodzą z II poł. XIX w. Należą do nich: wzniesiony w stylu architektury parkowej w 1862 r. budynek pijalni wód, neobarokowy budynek administracji z 1880 r. oraz pawilony Wrzos (z 1874 r.) i Górnik (z 1897 r.), zabudowa uzdrowiska jest wpisana do wojewódzkiego rejestru zabytków.

Významné osobnosti lázní /
Znane postacie uzdrowiska

Adolph (Adolf) Babel

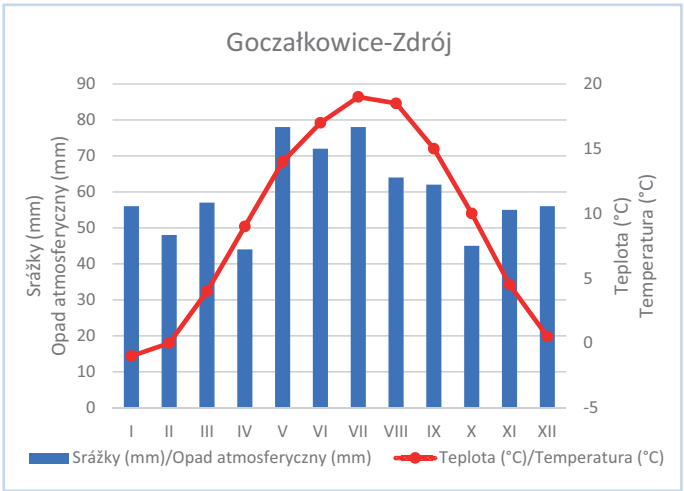
lékař, spoluzakladatel lázní
lekarz, współzałożyciel uzdrowiska

Heinrich Schiller

obchodník, spoluzakladatel lázní
kupiec, współzałożyciel uzdrowiska

Wilhelm Czech

spoluzakladatel lázní
współzałożyciel uzdrowiska

Státní léčebné lázně Janské Lázně, s. p.

náměstí Svobody 272
542 25 Janské Lázně

Získání statutu lázeňského místa / Uzyskanie statusu uzdrowiska

1959

Právní forma / Forma prawna

Státní léčebné lázně / Państwowe uzdrowisko
lecznicze

Majitel, zřizovatel / Właściciel, założyciel

Ministerstvo zdravotnictví ČR / Ministerstwo
Zdrowia RCz

Přírodní léčivý zdroj /

Naturalne lecznicze źródło

Klima / Klima
Minerální voda / Woda mineralna

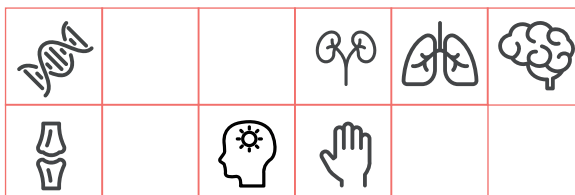
Kapacita lázní / Liczba miejsc w uzdrowisku

778 lůžek / 778 miejsc

Bezbariérovost /

Dostęp dla osób niepełnosprawnych

Částečně bezbariérové / Częściowo bez barier

Vybavenost obce / Infrastruktura gminy

Dostupnost veřejnou dopravou / Dojazd transportem publicznym

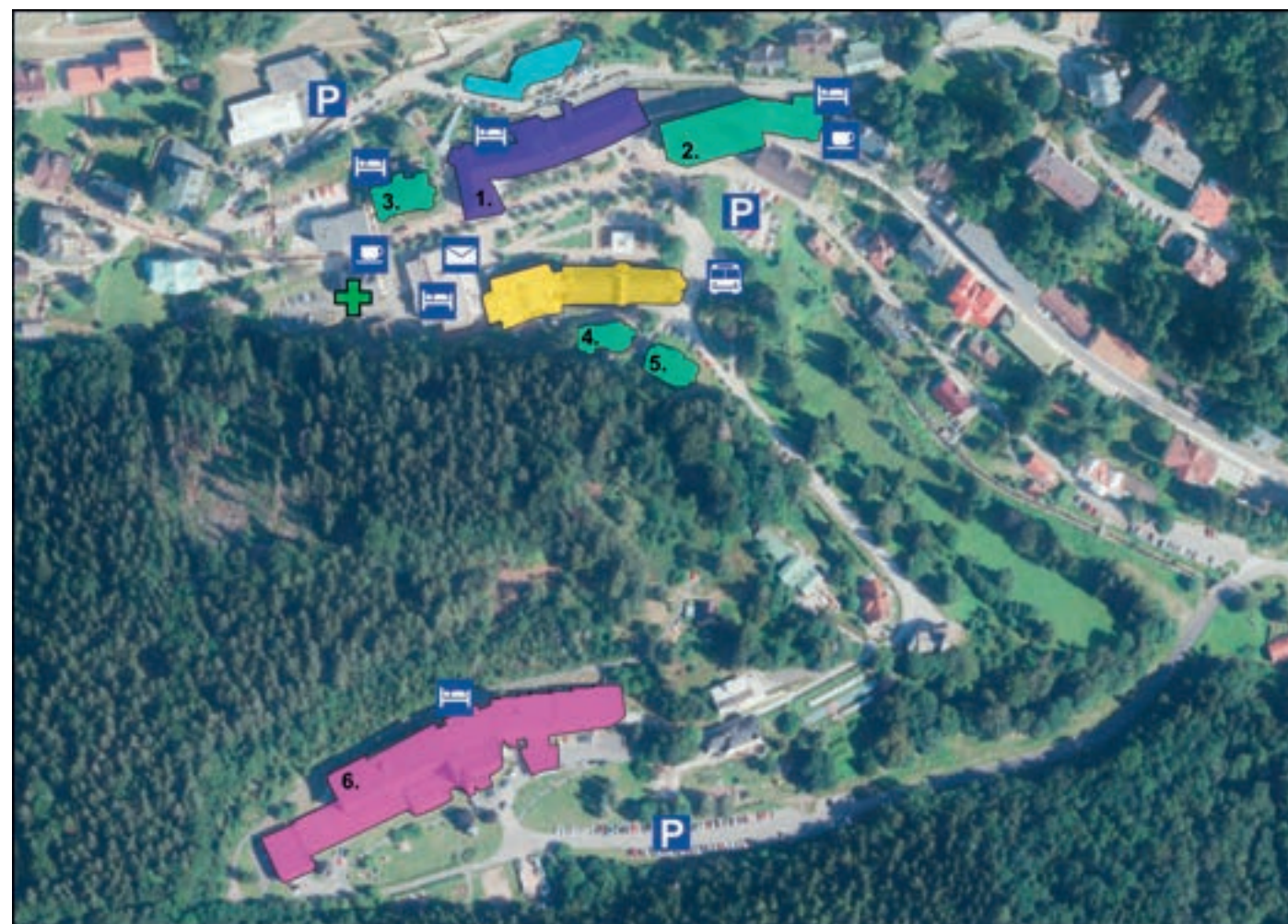
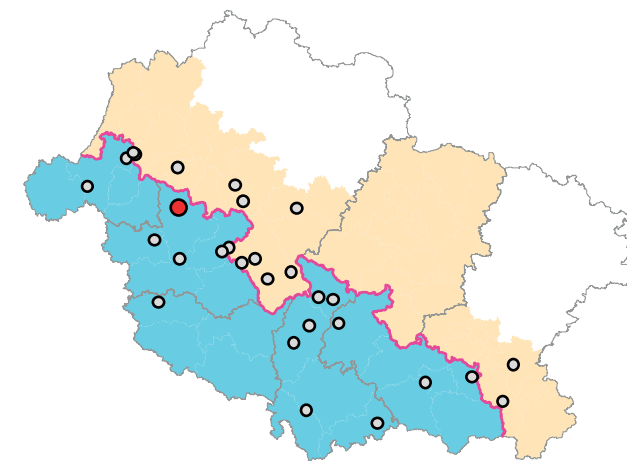
Vzdálenost do krajského města /

Odległość od miasta wojewódzkiego

Hradec Králové 64 km 1:15

Wrocław 140 km 2:15

Janské Lázně

Lázeňské budovy / Budynki uzdrowiskowe

- Hlavní lázeňský dům / Główny dom uzdrowiskowy
 - Lázeňský dům / Dom uzdrowiskowy
 - Dětská léčebna / Szpital dziecięcy
 - Bazén / Basen
 - Kolonáda / Kolumnada
- Lázeňský dům
 - Jánský dvůr
 - Terra
 - Čechie
 - Moravěnka
 - Vesna

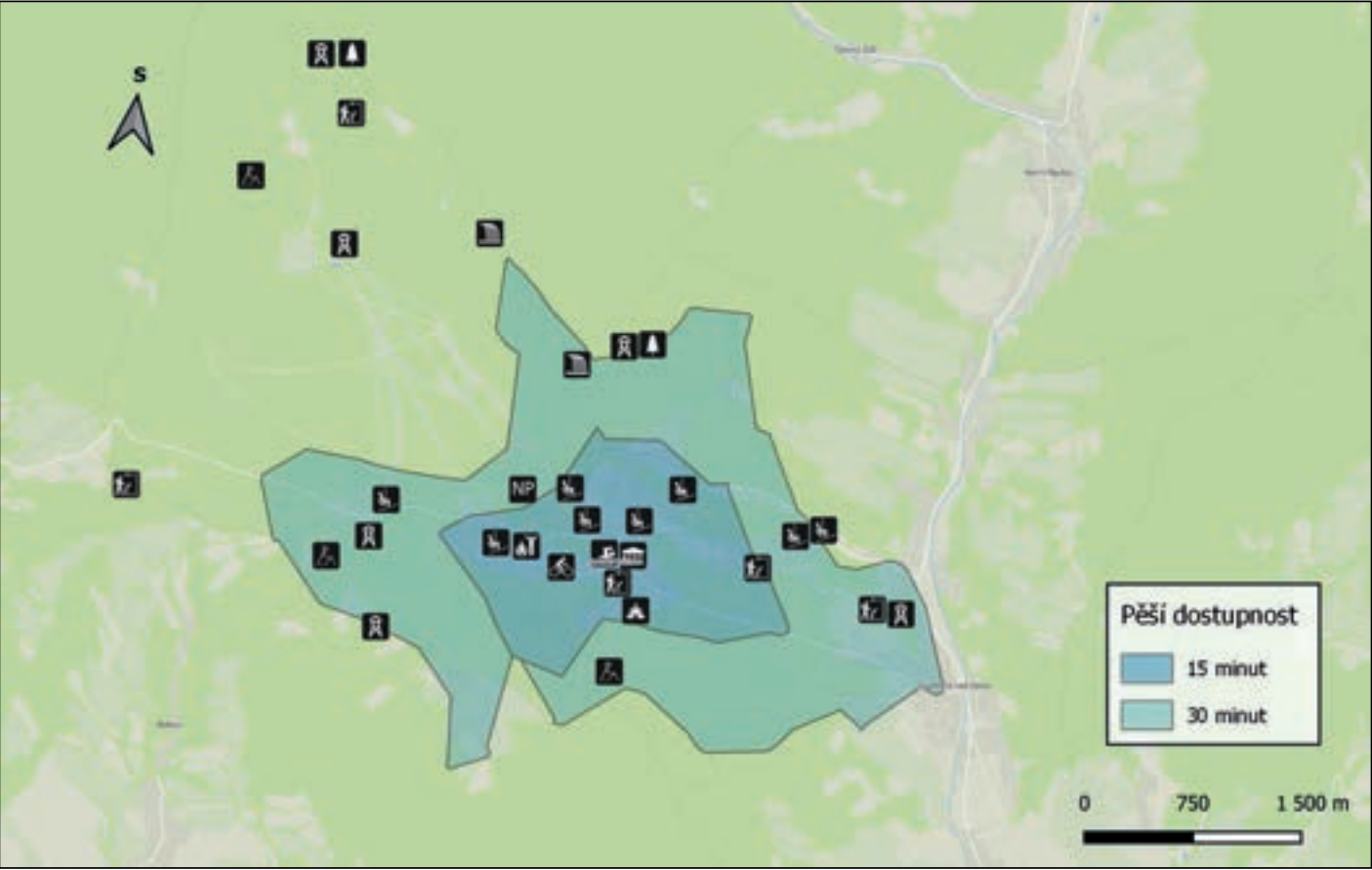

0 50 100 m

- pošta / poczta
- autobusová zastávka / przystanek autobusowy
- kavárna / kawiarnia
- lékárna / apteka
- ubytování / zakwaterowanie
- parkoviště / parking

Dostupnost atraktivit cestovního ruchu / Dostępność atrakcji turystycznych

Hydrogeologie, prameny /
Hydrogeologia, źródła

Hydrogeologická jednotka /
Jednostka hydrogeologiczna

Krystalinikum Jizerských hor v povodí Jizery a Krkonoš
Skała macierzysta Gór Iżerskich w dorzeczu Izery i Karkonoszy
(6414)

Typ pramenů / Typ źródeł

Hydrouhličitano-vápenatá voda, teplá, kalcium hydrokarbonátového typu.

Woda wodorowęglanowo-wapniowa, ciepła, typu wodorowęglanowo-wapniowego.

Jednotlivé prameny / Poszczególne źródła

Název	Celková mineralizace	Hloubka vrtu	Chemické složení
Nazwa	Całkowita mineralizacja	Głębokość odwiertu	Skład chemiczny
Janský pramen	341 mg/l	54,0 m	prostá terma typu Ca-Na-Mg-HCO ₃ naturalne źródło termalne typu Ca-Na-Mg-HCO ₃

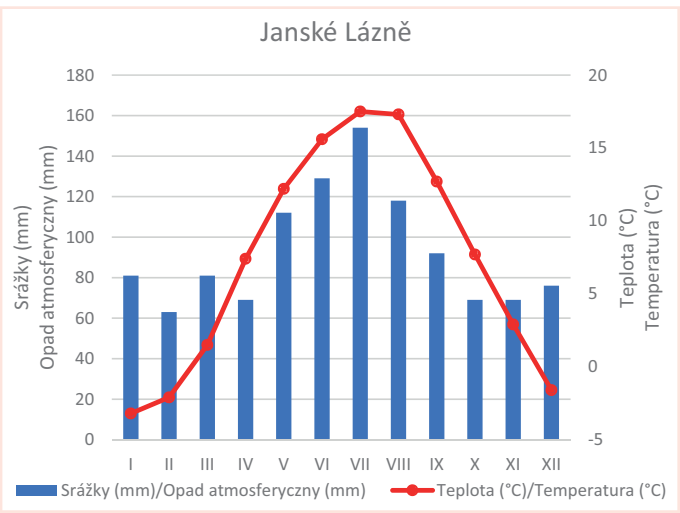
Bazén / Basen

Vnitřní rehabilitační bazén (plocha 230 m², hloubka do 1,5 metru).

Je napouštěn minerálními prameny o teplotě 27 °C vyvěrajícími v areálu lázní jako Janský a Černý pramen.

Wewnętrzny basen rehabilitacyjny (powierzchnia 230 m², głębokość do 1,5 metra).

Jest wypełniony wodą ze źródeł mineralnych w temperaturze 27 °C, bijących na terenie uzdrowiska jako Janský i Černý pramen.

Architektura lázní / Architektura uzdrowiska

Centrem a hlavní lázeňskou budovou Janských Lázní je Lázeňský hotel Terra (název získal zkrácením původního německého „Terrassenhof“ – Terasový dvůr), známější byl pod pozdějším pojmenováním „Kaiser von Österreich“ – Rakouský císař, hotel nechal postavit v letech 1874–1875 Josef Kraus (dnes je to památkově chráněný objekt). V centru lázní je kolonáda v secesním stylu (navrhl v roce 1902 architekt Petr Paul Brang), historicky významný je Lázeňský dům (dříve Baadhaus), stojící na místě původních nejstarších lázní a lázeňských budov ze 17. století.

Centrum i główną budowlą uzdrowiska Janské Lázně jest Hotel Uzdrowiskowy Terra (nazwa powstała poprzez skrócenie pierwotnej niemieckiej nazwy „Terrassenhof“ – Tarasowy Dwór), lepiej znany pod późniejszą nazwą „Kaiser von Österreich“ – Cesarz Austrii), budowę hotelu w latach 1874–1875 zlecił Josef Kraus (dziś obiekt jest objęty ochroną zabytków). Przez centrum uzdrowiska biegnie kolumnada w stylu secesyjnym (zaprojektował ją w 1902 roku Petr Paul Brang). Znaczenie historyczne ma Dom Uzdrowiskowy (wcześniej Baadhaus), który stoi w miejscu pierwotnego, najstarszego uzdrowiska i budynków uzdrowiskowych z XVII wieku.

Bezbariérová turistická stezka /
Trasa turystyczna bez barier

Bezbariérová trasa (7 km) s využitím kabinkové lanovky Černohorský Express s bezbariérovým přístupem na Černou horu, a následně z Černé hory po Černohorské silnici k Hoffmanovým boudám, Zlaté vyhlídce, až do centra Janských Lázní, zavede Horní promenáda. Trasa bez barier (7 km) z wykorzystaniem kabinowej kolejki linowej Černohorský Express, dostępnej dla osób niepełnosprawnych, na Černą horę, a następnie z Černej hory Drogą Černohorską do Hoffmanových boud, Złotego Punktu Widokowego (Zlatá vyhlídka) do centrum miejscowości Janské Lázně, dokąd prowadzi Górna Promenada.

Základní charakteristika /
Podstawowa charakterystyka

Lázně leží v severní části Královéhradeckého kraje na úpatí Černohorské rozsochy v Krkonoších. V rámci ČR patří k nejvýše položeným lázním (druhé nejvýše položené v česko-polském pohraničí). Poloha na jižním úpatí Černé hory (1 298 m n. m.) v údolí Janského potoka vytváří příznivé klimatické podmínky, které v kombinaci s unikátními zdroji minerálních vod jsou ideální pro lokalizaci lázní. Janské Lázně patří mezi turisticky nejnavštěvovanější lokality Krkonoš a v místě se tak kombinuje lázeňská a turistická funkce.

Uzdrowisko leży w północnej części kraju hradeckiego u podnóża Černohorskiej rozsochy w Karkonoszach. To jedno z najwyżej położonych uzdrowisk w RCz (zajmuje drugie miejsce pod względem wysokości n.p.m. na czesko-polskim pograniczu). Położenie u południowego podnóża Černej hory (1 298 m n.p.m.) w dolinie Janskiego potoku zapewnia korzystny klimat, który w połączeniu z wyjątkowymi źródłami wód mineralnych tworzy idealne warunki do lokalizacji uzdrowiska. Janské Lázně to miejscowość zaliczana do najczęściej odwiedzanych przez turystów w Karkonoszach, co pozwala połączyć tutaj funkcję uzdrowiskową i turystyczną.

Historie / Historia

Historie lázní sahá až do 11. století a objevení léčivého pramene se datuje do roku 1006. Od roku 1675 byly lázně součástí panství šlechtického rodu Schwarzenbergů, kteří přispěli k jejich rozvoji. Začala výstavba prvních lázeňských budov, které nesly jméno Svatojánské Teplice. Již v 18. století byly Janské Lázně velmi významným lázeňským letoviskem, kam se sjížděli elitní hosté i ze zahraničí. Další významnou etapou byla první polovina 20. století, kdy zde vznikla jako první v celé Evropě léčebna obrny.

Historia uzdrowiska sięga XI wieku, a odkrycie źródła leczniczego datuje się na rok 1006. Od 1675 roku uzdrowisko stało się częścią dóbr rodu szlacheckiego Schwarzenbergów, którzy przyczynili się do rozwoju uzdrowiska, rozpoczęto budowę pierwszych obiektów uzdrowiskowych, a miejscowość nazwano – Svatojánské Teplice. Już od XVIII wieku Janské Lázně stały się ważnym uzdrowiskowym letniskiem, dokąd zjeżdżali się elitarni goście, także z zagranicy. Kolejnym znaczącym etapem w dziejach uzdrowiska była pierwsza połowa XX wieku, gdy powstał tutaj wyjątkowy w całej Europie zakład leczniczy zajmujący się chorobą Heine-Medina.

Uzdrowisko Szczawno – Jedlina S.A.

ul. Wojska Polskiego 6
58-310 Szczawno – Zdrój

**Získání statutu lázeňského místa /
Uzyskanie statusu uzdrowiska**
1723/1967

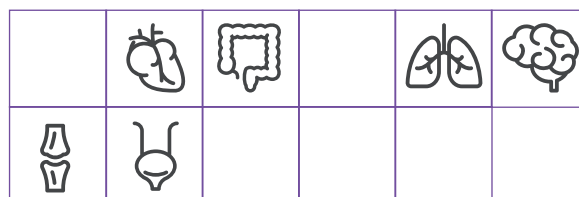
Právní forma / Forma prawna
Akciová společnost / Spółka akcyjna

Majitel, zřizovatel / Właściciel, założyciel
Uzdrowisko Szczawno-Jedlina S.A.

**Přírodní léčivý zdroj /
Naturalne lecznicze źródło**
Minerální voda / Woda mineralna

Kapacita lázní / Liczba miejsc w uzdrowisku
153 lůžek / 153 miejsc

**Bezbariérovost /
Dostęp dla osób niepełnosprawnych**
Částečně bezbariérové / Częściowo bez barier

Vybavenost obce / Infrastruktura gminy

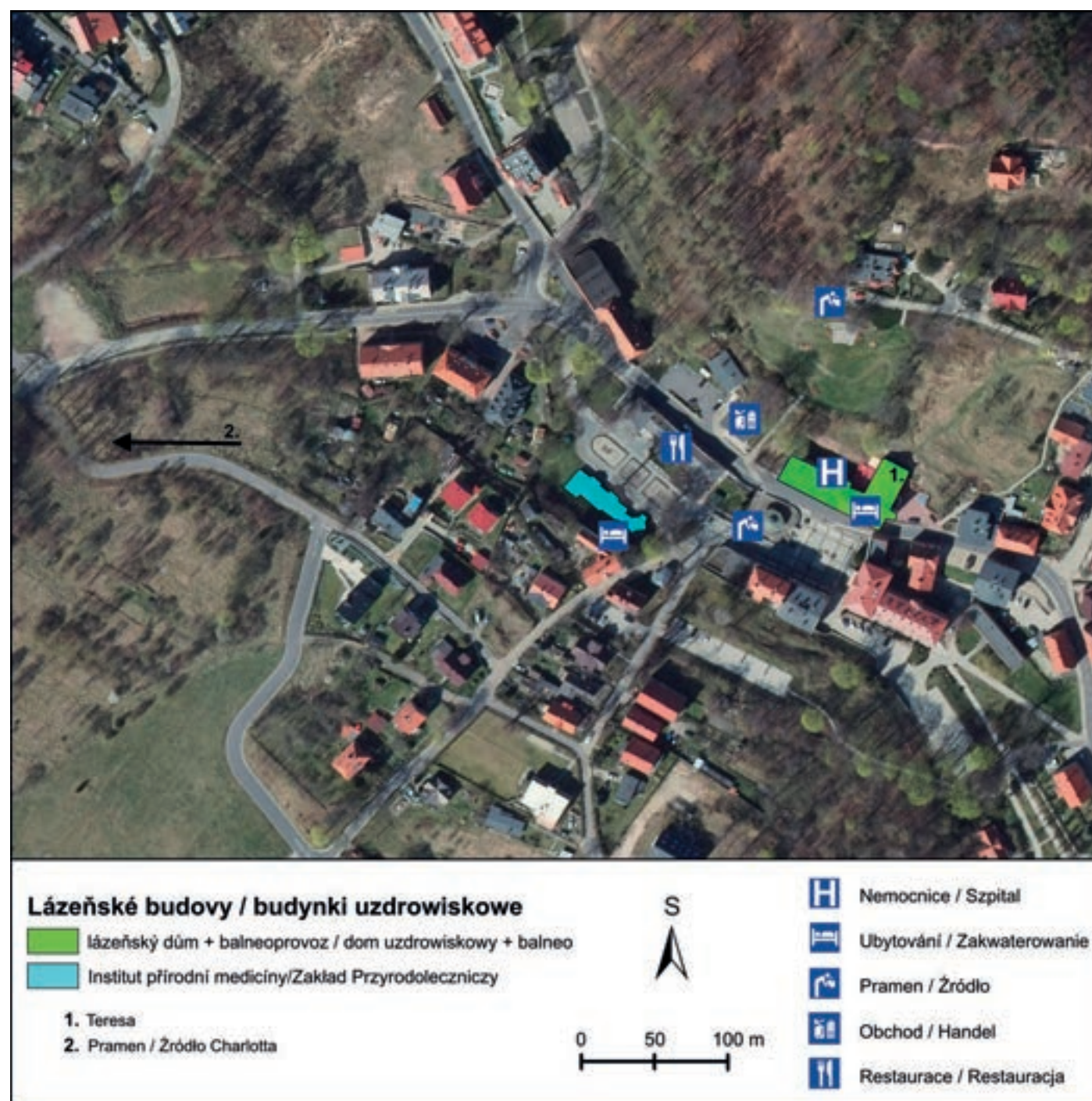
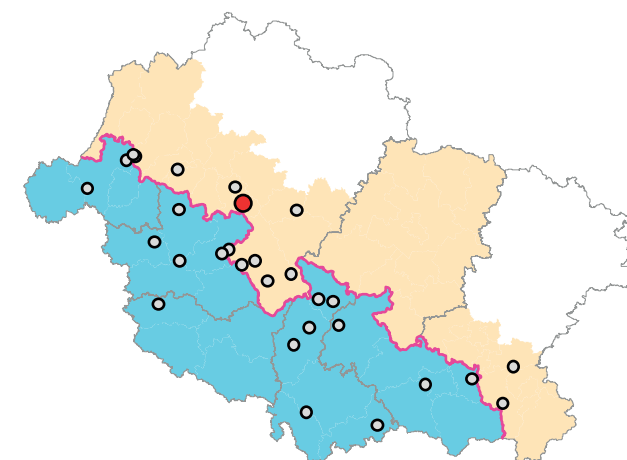
**Dostupnost veřejnou dopravou /
Dojazd transportem publicznym**

**Vzdálenost do krajského města /
Odległość od miasta wojewódzkiego**

Wrocław 78 km 1:30

Jedlina-Zdrój

Hydrogeologie, prameny /
Hydrogeologia, źródła

Hydrogeologická jednotka /
Jednostka hydrogeologiczna

Sudetský region (125) / Sudecki region (125)

Typ pramenů / Typ źródeł

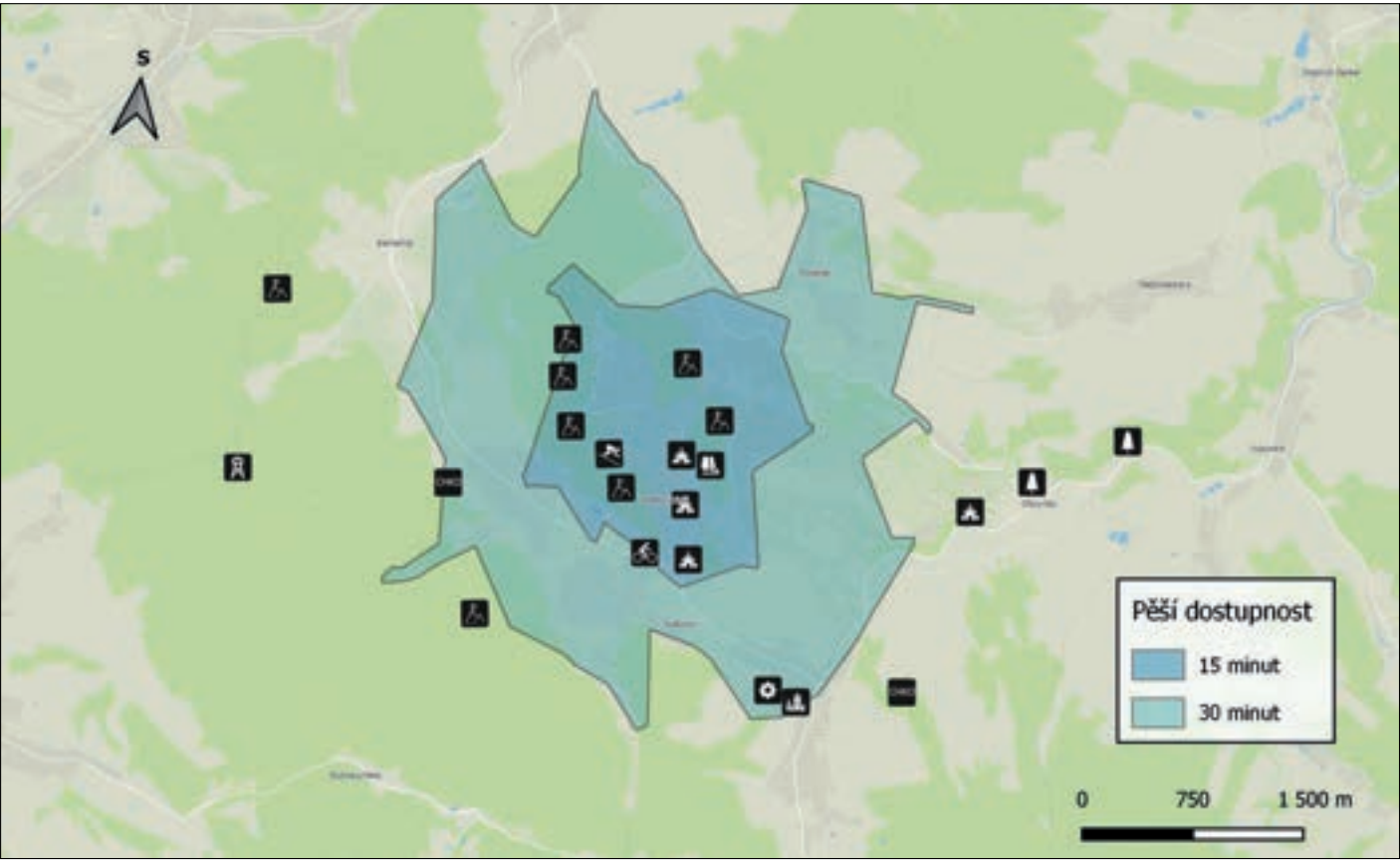
Voda je přítomna v hornokarbonských pískovcích v blízkosti jejich kontaktu s dolnopermským porfyrem. Těžba uhlí ve Wałbrzyské pánvi způsobila odtok vody a úbytek zdrojů.

Woda występuje a w piaskowcach górnego karbonu w pobliżu ich kontaktu z dolnopermskimi porfirami felzytowymi. Wydobywanie węgla w zagłębiu wałbrzyskim spowodowało zdrenowanie wody i zanik źródeł.

Jednotlivé prameny / Poszczególne źródła

Název	Celková mineralizace	Hloubka vrtu	Chemické složení
Nazwa	Całkowita mineralizacja	Głębokość odwiertu	Skład chemiczny
J-600 (1968)	2 000 mg/l	365,0 m	kyselka / szczawa HCO ₃ –Ca–Mg
J-300 (1966)	683 mg/l	290,0 m	radonová voda szczawa radocznyna (192 Bq/l)

Dostupnost atraktivit cestovního ruchu /
Dostępność atrakcji turystycznych

Základní charakteristika /
Podstawowa charakterystyka

Lázně Jedlina-Zdrój se nachází v jižní části Dolnoslezského vojvodství v Sudetském podhůří mezi horským pásmem Gór Wałbrzyskich i Gór Sowich. Ze všech stran místo obklopují zalesněné vrcholy, nejvyššími jsou Rzepiska, Kobiela a nejvyšší vrchol Borová (854 m n. m.). Lázně leží na jihozápadním údolním svahu říčky Jedlina, která vytváří hluboké zalesněné údolí s údolní nivou otevřenou k jihu. Svou polohou jsou lázně již řazeny mezi horské lázně, které využívají k léčbě zdroje minerálních vod i příznivé klimatické podmínky, kdy horské hřbety chrání území před studenými severními větry.

Uzdrowisko Jedlina-Zdrój położone jest w południowej części województwa dolnośląskiego na pogórzu sudeckim pomiędzy pasmami Gór Wałbrzyskich i Gór Sowich. Miejsce otoczone jest ze wszystkich stron przez zalesione szczyty, z których najwyższy to Rzepiska, Kobiela i najwyższy szczyt Borová (854 m n.p.m.). Uzdrowisko położone jest na południowo-zachodnim stoku doliny rzeki Jedliny, która tworzy głęboką zalesioną dolinę z otwartą od południa doliną zalewową. Ze względu na swoje położenie uzdrowisko zaliczane jest już do uzdrowisk górskich, które do leczenia wykorzystuje źródła wód mineralnych oraz sprzyjające warunki klimatyczne, gdzie grzbiety górskie chroni okolice przed zimnymi północnymi wiatrami.

Historie / Historia

Nejstarší zmínky o městě pocházejí ze 13. století. Název je odvozen z rozsáhlých jedlových lesů, které zde původně rostly. Tehdy to byla osada dřevorubců Bolka I. – vévody ze Šwidnice a Jaworu. V 16. století byly objeveny první prameny minerální vody a v 18. století byly považovány za léčivé a začaly se používat ve větším měřítku.

V roce 1723 se osada stala lázní. Zdroj pojmenovaný po Charlotte, manželce Hanse Christophera Barona von Seher-Thossa – majitele Jedlinky, se jmenoval Charlottenbrunn. Tento název přijala celá Jedlina a používal se až do roku 1945.

Najstarsze wzmianki o mieście pochodzą z XIII wieku. Nazwa pochodzi od przelęgłych lasów jodłowych, które pierwotnie tu rosły. W tym czasie była to osada drwali Bolka I. – księcia świdnicko-jaworskiego. Pierwsze źródła wody mineralnej odkryto w XVI wieku, a w XVIII wieku uznano je za lecznicze i zaczęto je wykorzystywać na większą skalę.

W 1723 r. Osada stała się uzdrowiskiem. Źródło nazwane na cześć Charlotte, żony Hansa Christophera Barona von Seher-Thossa – właściciela Jedlinky, nazywało się Charlottenbrunn. Nazwę tę przyjęła cała Jedlina i była używana do 1945 roku.

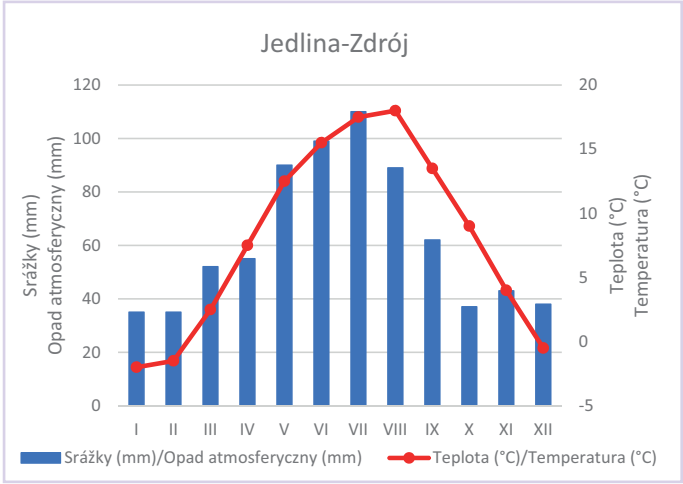
Lázeňský park / Park zdrojowy

Park byl realizován v letech 1820–1830 a jeho součástí je pitný pavilon minerální vody (bývalý pavilon pramenů minerální vody), bývalá pěší hala (nyní lázeňská jídelna a restaurace), nová pěší hala s oranžérií (palmový dům). V roce 2011 byl park revitalizován, byly vytvořeny nové chodníky a květinové záhony a byly zřízeny prvky malé zahradní architektury (lavičky, lucerny).

V jihovýchodní části Jedliny se nacházel druhý lesní park – Karlshain, založený v roce 1849. S centrem města byl propojený lipovou alejí, tzv. Beinert Allee. V zalesněných komplexech byla vytvořena síť vycházkových tras.

Park zbudowany w latach 1820 – 1830, swoim zasięgiem obejmuje pijalnię wód mineralnych (dawny pawilon źródła wód mineralnych), dawną halę spacerową (obecnie jadalnia uzdrowskowa i restauracja), nową halę spacerową z oranżerią (palmiarnią). W roku 2011 park został poddany rewitalizacji, utworzono nowe alejki, kwietniki, ustawiono elementy małej architektury ogrodowej (ławki, latarnie).

W południowo-zachodniej części Jedliny znajdował się drugi park leśny – Karlshain, założony w 1849 r. Z centrum miejscowości prowadziła do niego aleja lip, tzw. Beinert Allee. W naturalnych kompleksach leśnych urządzony tereny spacerowe.

Priessnitzovy léčebné lázně, a. s.

Priessnitzova 299/12
790 01 Jeseník

Získání statutu lázeňského místa / Uzyskanie statusu uzdrowiska

1987

Právní forma / Forma prawna

Akciová společnost / Spółka akcyjna

Majitel, zřizovatel / Właściciel, założyciel

Priessnitzovy léčebné lázně a. s.

Přírodní léčivý zdroj /

Naturalne lecznicze źródło

Klima / Klima

Kapacita lázní / Liczba miejsc w uzdrowisku

934 lůžek / 934 miejsca

Bezbariérovost /

Dostęp dla osób niepełnosprawnych

Částečně bezbariérové / Częściowo bez barier

Vybavenost obce / Infrastruktura gminy

Dostupnost veřejnou dopravou /

Dojazd transportem publicznym

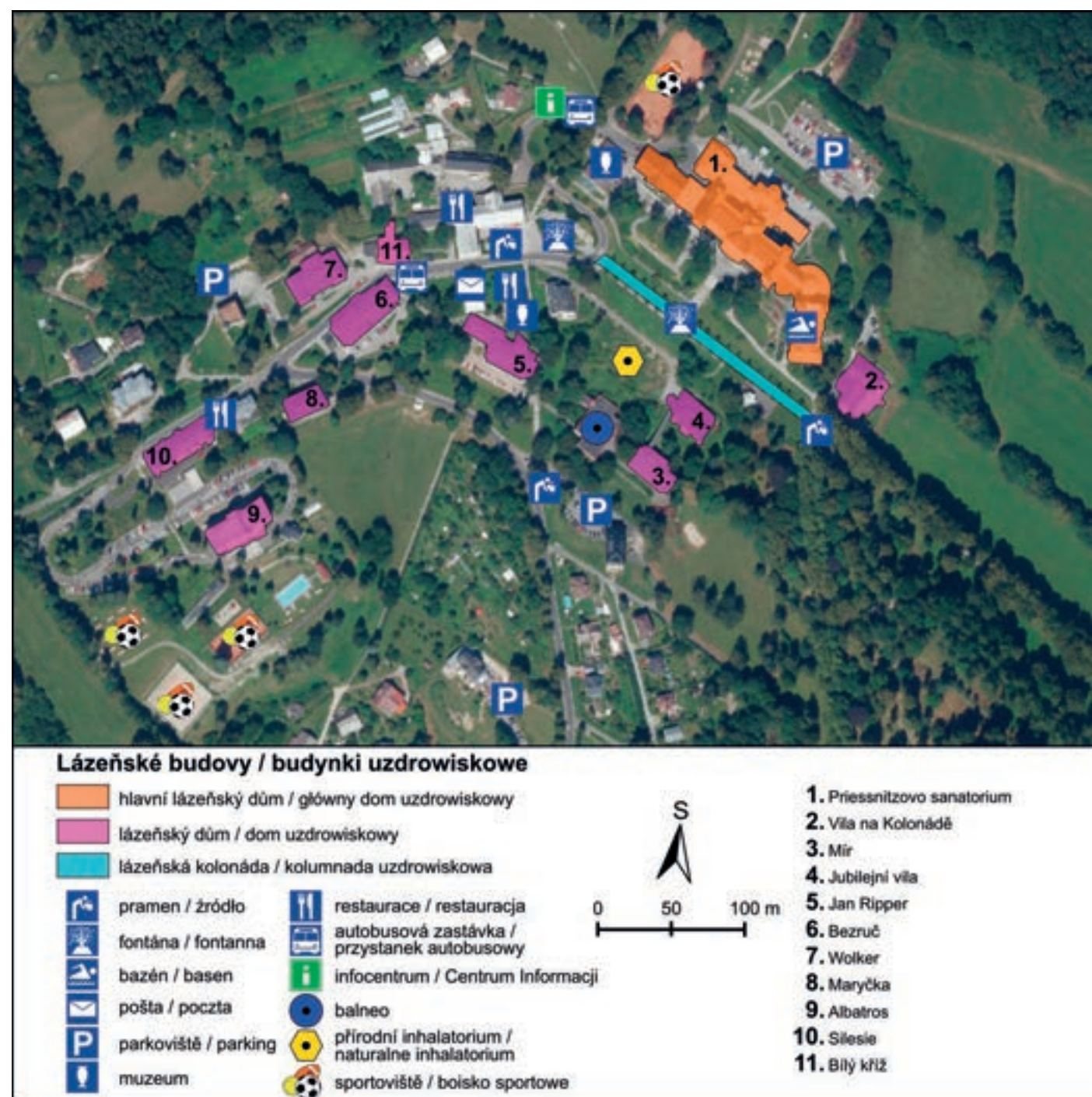
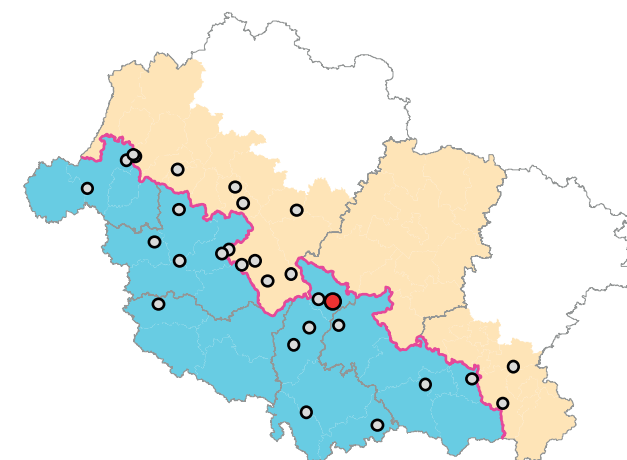

Vzdálenost do krajského města /

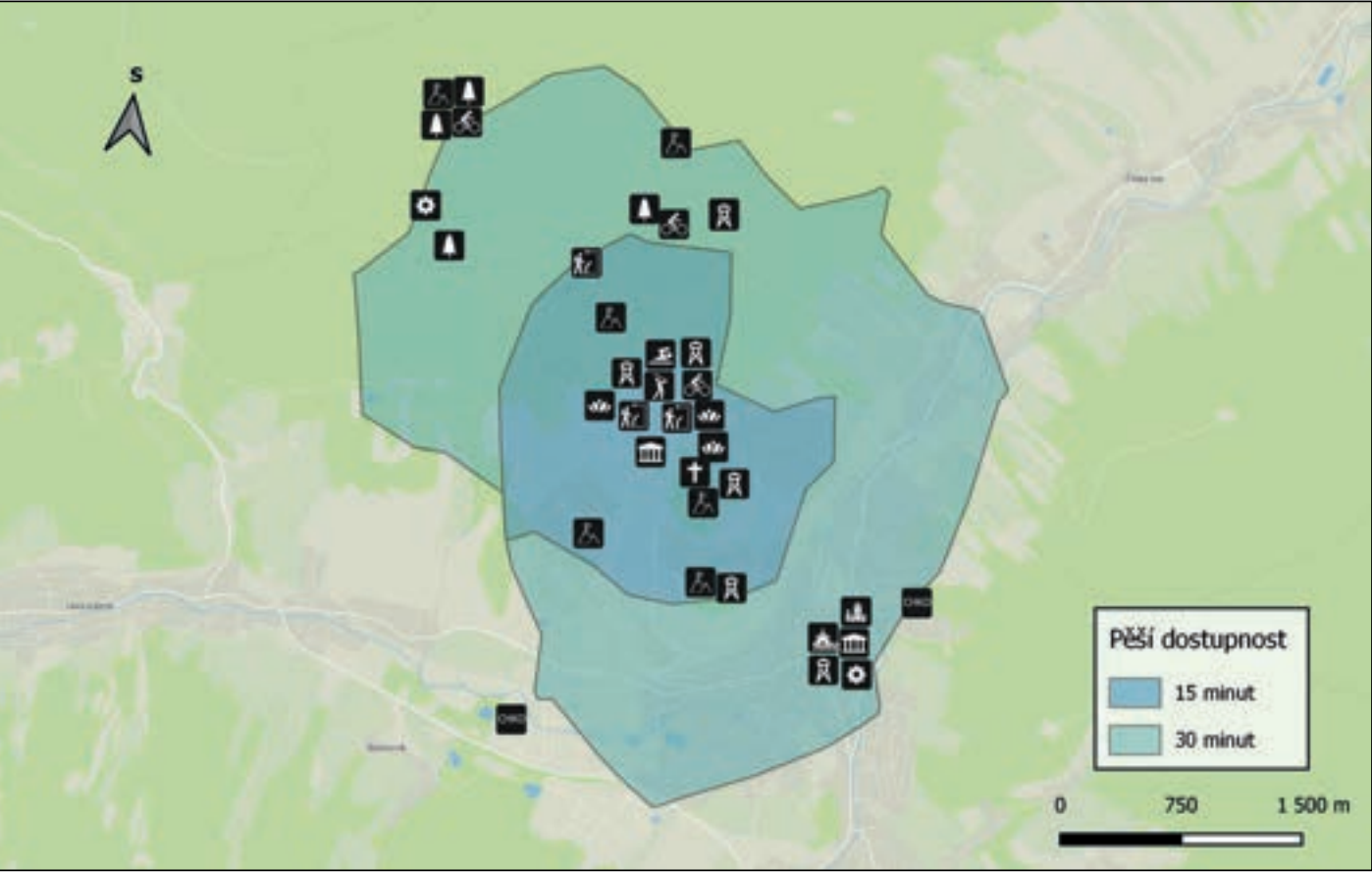
Odległość od miasta wojewódzkiego

Olomouc 100 km ⌚ 1:40

Jeseník

Dostupnost atraktivit cestovního ruchu / Dostępność atrakcji turystycznych

Hydrogeologie, prameny /
Hydrogeologia, źródła

Hydrogeologická jednotka /
Jednostka hydrogeologiczna

Krystalinikum severní části východních Sudet (6431) /
Skała macierzysta północnej części Sudetów Wschodnich (6431)

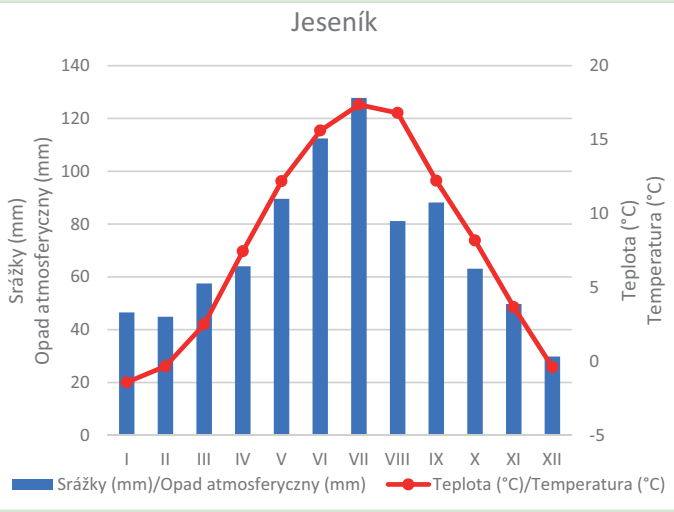
Typ pramenů / Typ źródeł

Prosté studené vody, slabě mineralizované typu Ca HCO_3 / Naturalne wody zimne, słabo zmineralizowane, typu Ca HCO_3

Prostá podzemní voda v minulosti vyvěrala v přibližně 50 upravených pramenních vývěrech v Rychlebských horách a ve 20 pramenech na úbočích Křížového vrchu (666 m n. m.) a Zlatého Chlumu (891 m n. m.) Zlatohorské vrchoviny. Pramenní pomníčky, často umělecky i historicky cenné, vytvářejí v bezprostředním okolí lázeňského areálu unikátní soubor staveb, které svou četností nemají v České republice obdoby. K zachycení pramenních vývěrů a stavbě pomníčků byl využíván především místní stavební materiál (krystalické vápence, slezská žula, kvarcity). Mnozí významní lázeňští hosté pokládali za čest, když mohli zachycení pramene financovat, případně svůj dík za úspěšnou léčbu vyjadřovali i stavbou pomníků nad pra-

menním vývěrem. Podle genetického typu možno označit většinu pramenů za suťové prameny kombinované s prameny puklinovými. V 90. letech 20. století byla zahájena obnova pramenů, jsou začleněny do sítě vycházkových tras propojených s lázeňským areálem.

Naturalna voda podziemna w przeszłości biła w około 50 obudowanych źródłach w Górach Rychlebskich oraz w 20 źródłach na stokach gór Křížový vrch (666 m n.p.m.) i Zlatý Chlum (891 m n.p.m.) Gór Opawskich (Zlatohorská vrchovina). Pomniki stawiane przy źródłach, często o znacznej wartości artystycznej i historycznej, tworzą w bezpośrednim otoczeniu terenu uzdrowiska wyjątkową zespół budowlí, który pod względem swojej liczebności nie ma sobie równych w Republice Czeskiej. Do wykonania ujęcia wody bijącej ze źródła i budowy pomnika wykorzystywano przede wszystkim miejscowy materiał (wapień krystaliczne, granit śląski, kwarcyty). Wielu znaczących gości uzdrowiska poczytywało sobie za zaszczyt możliwość sfinansowania ujęcia źródła, chętnie też wyrażali swoją wdzięczność za udane leczenie, fundując budowę pomników nad bijącymi źródłami. Według typu genetycznego większość źródeł można uznać za źródła zwietrzelinowe połączone ze źródłami szczelinowymi. W latach 90. XX wieku została rozpoczęta odbudowa źródeł, włączono je do sieci tras spacerowych połączonych z terenem uzdrowiska.

Historie / Historia

Historie lázní je nerozlučně spjata se jménem léčitele, místního rodáka Vincenze Priessnitz, který v osadě Gräfenberk nad dnešním Jeseníkem (dříve Frývaldov) v roce 1822 položil základy prvního moderního vodoléčebného ústavu na světě. Začínal ve skromných podmínkách ve svém rodinném domě, který si postupně přestavil na soukromé lázně, a i přes zákaz úřadů léčil. Musel překonat mnoho úskalí, ale svoji léčitelskou prestiž obhájil a rok 1837 se uvádí jako datum oficiálního vzniku vodoléčebných lázní. V polovině 19. století Priessnitzovy lázně patřily ke světové špičce. V roce 1838 se zde léčilo rekordních 1800 hostů, jedinečný ráz lázní, obklopených lesy, prameny a krásnou přírodou Jeseníků a Rychlebských hor, zůstává dodnes jednou z hlavních předností lázní.

Historia uzdrowiska jest nierozłącznie związana z nazwiskiem miejscowego uzdrowiciela, Vincenza Priessnitza, który w osadzie Gräfenberk, położonej nad dzisiejszym Jeseníkiem (wcześniej Frývaldov), w 1822 roku położył fundamenty pod pierwszy nowoczesny zakład wodoleczniczy na świecie. Zaczynał w skromnych warunkach swojego domu rodzinnego, który stopniowo przebudował na prywatne sanatorium, gdzie leczył także mimo urzędowego zakazu. Musiał pokonać wiele przeszkód, aby obronić swój prestiż jako poważnego uzdrowiciela, dlatego dopiero 1837 rok podaje się jako oficjalną datę powstania uzdrowiska wodoleczniczego. W połowie XIX wieku Uzdrowisko Priessnitz trafiło do światowej czołówki. W 1838 roku leczyła się tutaj rekordowa liczba 1800 gości, wyjątkowy charakter uzdrowiska, otoczonego przez lasy, źródła i piękną przyrodę Jesioników i Gór Żłotych (Rychlebskich), pozostaje do dzisiaj

Základní charakteristika /
Podstawowa charakterystyka

V severní části Olomouckého kraje na pomezí Rychlebských hor, Zlatohorské vrchoviny a Hrubého Jeseníku jsou situovány první vodoléčebné lázně světa. Prameny vázané na významné tektonické poruchy a zlomy stály u zrodu unikátních vodoléčebných metod léčby. Lázně patří k nejvýznamnějším v rámci České republiky. Mají statut klimatických lázní a pokračují i v tradici vodoléčby. Součástí areálu lázní je 11 lázeňských budov, rozsáhlý balneopark, hustá síť stezek propojující více než 80 pramenů a moderní sportovně-rekreační zázemí.

W północnej części kraju olomunieckiego na pograniczu Gór Żłotych, Gór Opawskich i Wysokiego Jesionika jest zlokalizowane pierwsze wodolecznicze sanatorium na świecie. Źródła powiązane z wyjątkowymi formacjami tektonicznymi, pęknięciami podłoża skalnego, przyczyniły się do powstania wyjątkowych metod wodoleczniczych. Uzdrowisko jest jednym z najważniejszych na terenie Republiki Czeskiej. Ma status uzdrowiska klimatycznego i kontynuuje tradycję wodolecznictwa. Na terenie uzdrowiska znajduje się 11 budynków sanatoryjnych, rozległy park balneologiczny, gęsta sieć ścieżek łączących ponad 80 źródeł i nowoczesne zaplecze sportowo-rekreacyjne.

Rada pramenů / Rada źródeł

V roce 2018 vznikla tzv. Rada pramenů, která má za úkol sjednocení jednotlivých činností dobrovolníků, ale i majitelů pozemků, a vytvoření dlouhodobé vize a především udržitelnosti s ohledem na údržbu pramenů a okolních stezek a případnou výstavbu nových prvků.

W 2018 roku powstała tzw. Rada Źródeł, która ma za zadanie ujednolicenie działań wolontariuszy, ale też właścicieli gruntów i stworzenie długofalowej wizji, a przede wszystkim zapewnienie jej trwałości, z uwzględnieniem utrzymania źródeł i okolicznych szlaków oraz ewentualnej budowy nowych elementów.

Bazén / Basen

Vnitřní bazén je součástí lázeňského domu Sanatorium Priessnitz.

Basen wewnętrzny jest częścią domu uzdrowiskowego Sanatorium Priessnitz.

Horské lázně Karlova Studánka, s. p.

Karlova Studánka 6
793 24

Získání statutu lázeňského místa / Uzyskanie statusu uzdrowiska

1957

Právní forma / Forma prawna

Státní podnik / Przedsiębiorstwo państwowe

Majitel, zřizovatel / Właściciel, założyciel

Ministerstvo zdravotnictví ČR / Ministerstwo
Zdrowia RCz

Přírodní léčivý zdroj /

Naturalne lecznicze źródło

Klima / Klimat

Minerální vody / Wody mineralne

Peloid / Peloid

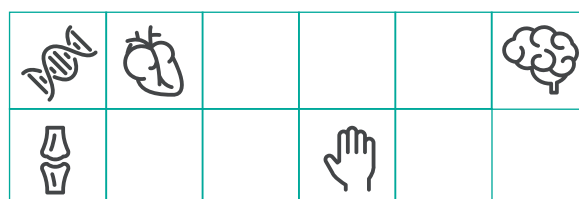
Kapacita lůžek / Liczba miejsc w uzdrowisku

468 lůžek / 468 miejsc

Bezbariérovost /

Dostup dla osób niepełnosprawnych

částečně / częściowo

Vybavenost obce / Infrastruktura gminy

Dostupnost veřejnou dopravou / Dojazd transportem publicznym

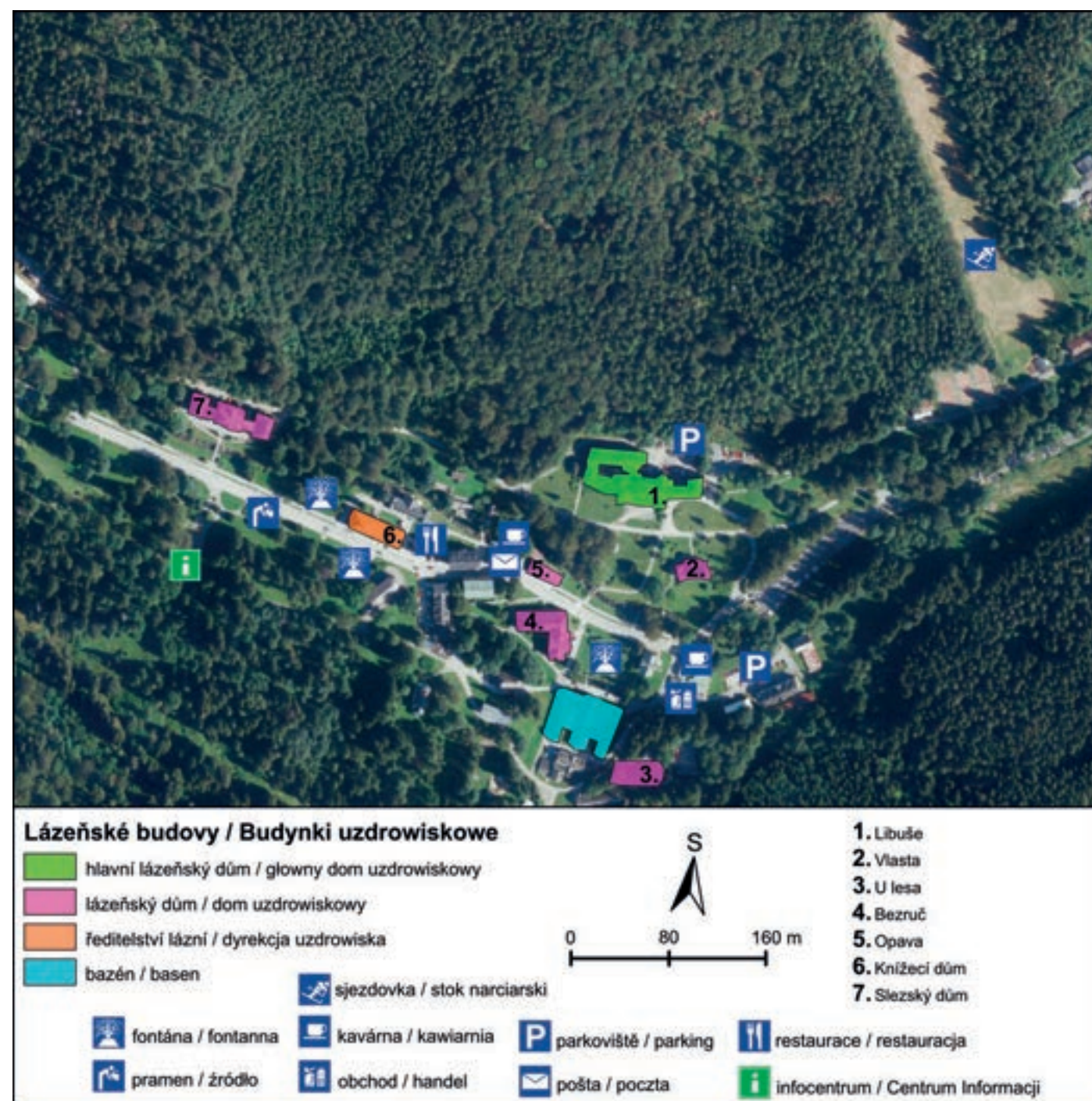
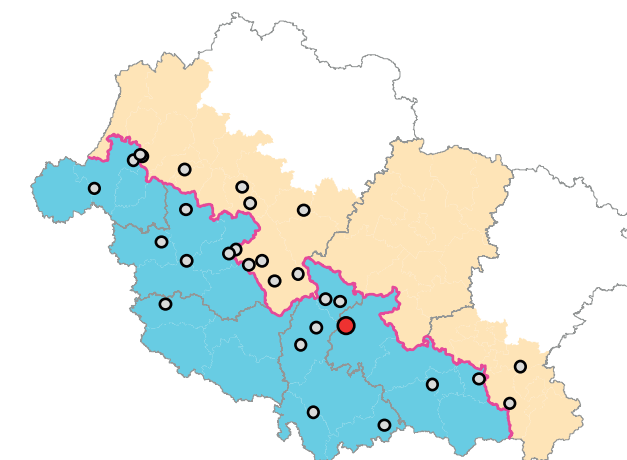
Vzdálenost do krajského města /

Odległość od miasta wojewódzkiego

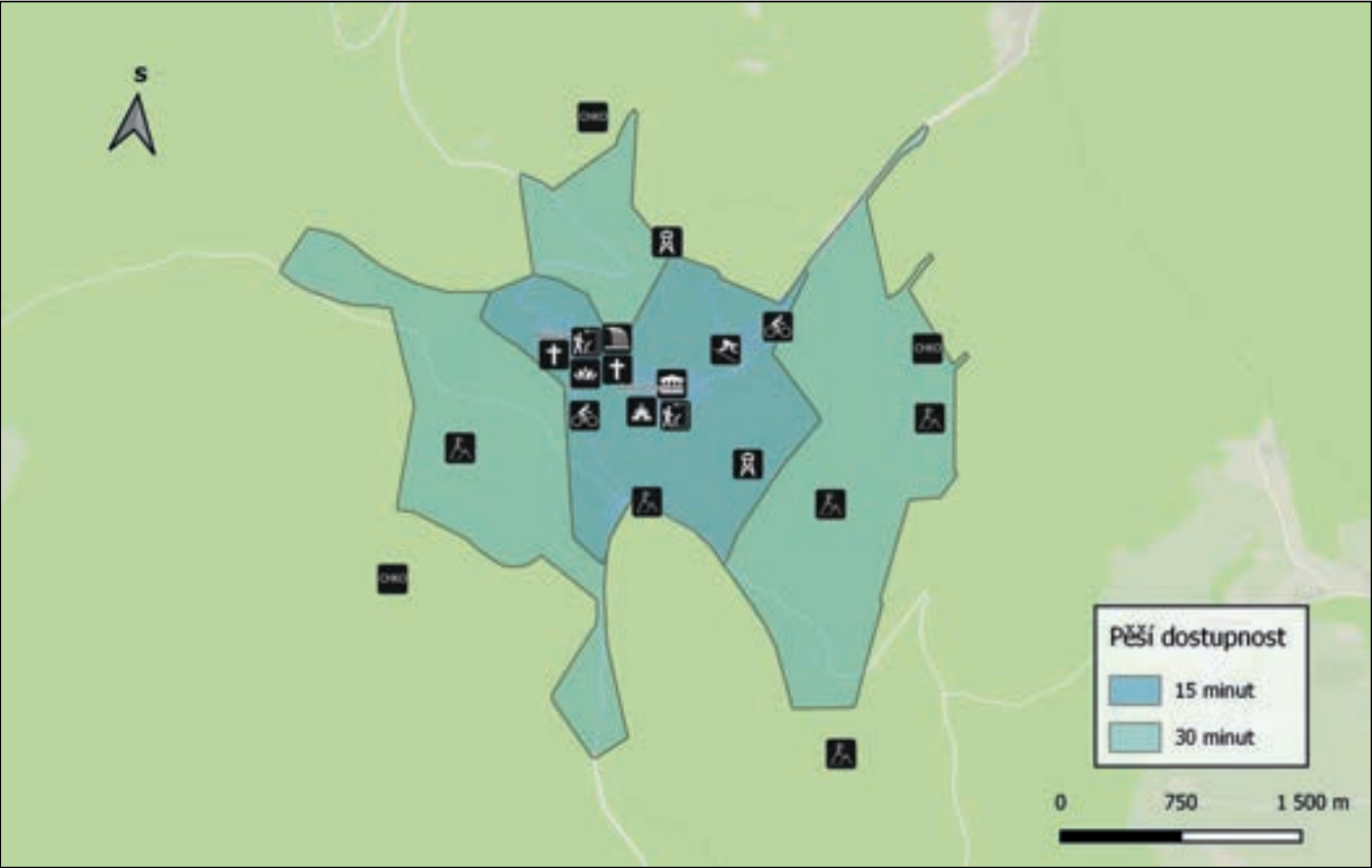
Ostrava 100 km 1:45

Olomouc 68 km 1:20

Karlova Studánka

Dostupnost atraktivit cestovního ruchu / Dostępność atrakcji turystycznych

Hydrogeologie, prameny /
Hydrogeologia, źródła

Hydrogeologická jednotka /
Jednostka hydrogeologiczna

Krystalinikum severní části východních Sudet (6431) /
Skała macierzysta północnej części Sudetów Wschodnich (6431)

Typ pramenů / Typ źródeł

Uhličitě, hydrogenuhlíčanové, vápenato-hořčnaté,
slabě mineralizované, železnaté, studené, hypotonické
minerální vody.

Węglanowe, wodorowęglanowe, wapniowo-magnezowe,
słabo zmineralizowane, żelaziste, zimne, hipotoniczne
wody mineralne.

Jednotlivé prameny / Poszczególne źródła

Název	Celková mineralizace	Hloubka vrtu	Chemické složení
Nazwa	Całkowita mineralizacja	Głębokość odwiertu	Skład chemiczny
S-2A	1 045 mg/l	126,0 m	CO ₂ mg/l: 2 732
Petr			Fe ²⁺ mg/l: 11,76
S-7	1 008 mg/l	117,0 m	CO ₂ mg/l: 3 340
Vladimír			Fe ²⁺ mg/l: 10,17
Norbert	499 mg/l	10,0 m	CO ₂ mg/l: 3 000 Fe ²⁺ mg/l: 12,5

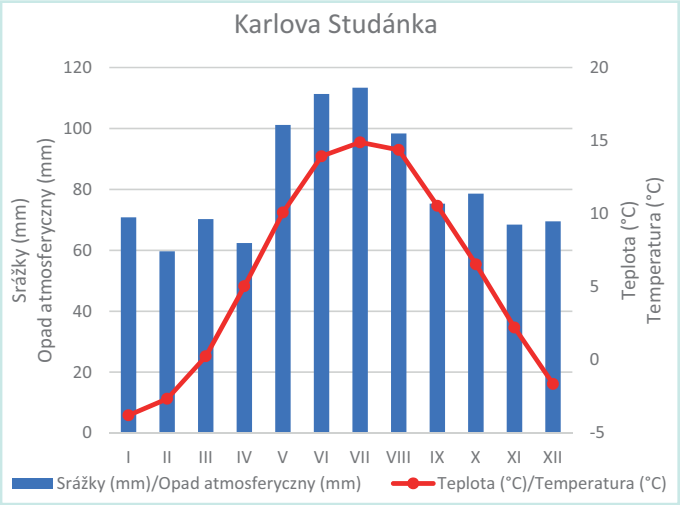
Bazén / Basen

Vnitřní – rehabilitační wellness termální bazén v budově
Letních lázní.

První bazén tohoto druhu v České republice s novým
prvkem balneologického vnitřního vybavení.
Parametry: šířka 8 m, hloubka 1,30 m a délka 13,8 m.

Kryty – rehabilitacyjny basen termalny wellness w budynku
Uzdrowiska Letniego.

Pierwszy tego typu basen w Republice Czeskiej z nowym
elementem balneologicznego wyposażenia wnętrza.
Parametry: Basen ma 8 m szerokości, 1,30 m głębokości
i 13,8 m długości.

Základní charakteristika /
Podstawowa charakterystyka

Lázně Karlova Studánka leží v horském celku Hrubý
Jeseník, jsou příkladem horských lázní. Poloha ve vý-
chodní části masivu Pradědu a zalesněné údolí Bílé
Opavy vytváří příznivé klimatické podmínky lázeňské-
ho místa. Polohou patří mezi nejvýše položené lázně
na česko-polském pomezí.

Uzdrowisko Karlova Studánka leży w paśmie górskim
Wysokiego Jesionika i jest przykładem uzdrowiska
górskiego. Położenie we wschodniej części masywu
Pradziada i zalesionej doliny Białej Opawy kształtuje
korzystne warunki klimatyczne tego uzdrowiska. Pod
względem lokalizacji to jedno z najwyżej położonych
uzdrowisk na pograniczu czesko-polskim.

Architektura lázní /
Architektura uzdrowiska

Dřevěné podhorské stavitelství a antikizující klasicismus
z období výstavby mezi lety 1780–1931.

Drewniane budownictwo podgórskie i nawiązujący
do antyku klasycyzm z okresu budowy uzdrowiska w
latach 1780–1931.

Historie / Historia

První zmínky o léčivých pramenech pochází z po-
čátku 18. století a počátky lázeňské léčby se datují
rokem 1875. Poprvé byla minerální voda prozkoumá-
na chemickými rozbory v r. 1780 na žádost velmistra
řádu německých rytířů Františka Maxmiliána, po kte-
rém byl také první pramen pojmenován. U tohoto
pramene byl v r. 1785 vybudován první lázeňský dům.
V r. 1803 bylo lázeňské místo pojmenováno podle
arcivévody Karla Ludvíka, vnuka Marie Terezie, Kar-
lova Studánka. Dnešní prameny Vladimír a Petr byly
vyhloubeny v 60. letech 20. století.

Pierwsze wzmianki o źródłach leczniczych pochodzą
z pierwszych dziesięcioleci XVIII wieku, a począt-
ki lecznictwa uzdrowiskowego sięgają 1875 roku.
Po raz pierwszy badania składu chemicznego wody
mineralnej przeprowadzono w 1780 roku na zlece-
nie Wielkiego Mistrza Zakonu Rycerzy Niemieckich
Franciszka Maksymiliana, którego imieniem nazwano
również pierwsze źródło. Przy źródle tym w 1785 roku
zbudowano pierwszy budynek sanatoryjny. W 1803
roku uzdrowisko nazwano od imienia arcyksięcia
Karola Ludvíka, wnuka Marii Teresy, Karlovą Studánką
(po polsku Źródło Karola). Dzisiejsze źródła Vladimír
i Petr zostały wydrążone w latach 60. XX wieku.

Lázně Darkov, a. s.

Čsl. armády 2954/2
733 01 Karviná-Hranice

**Získání statutu lázeňského místa /
Uzyskanie statusu uzdrowiska**
1997

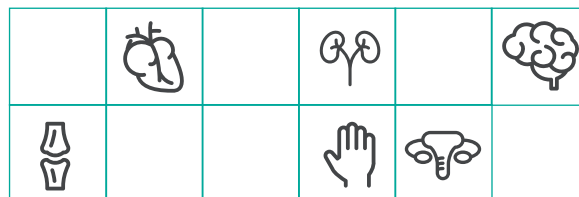
Právní forma / Forma prawna
Akciová společnost / Spółka akcyjna

Majitel, zřizovatel / Właściciel, założyciel
Lázně Darkov, a. s.

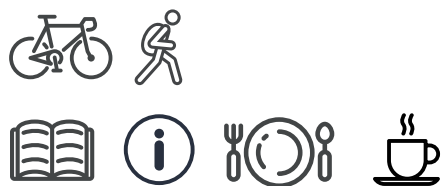
**Přírodní léčivý zdroj /
Naturalne lecznicze źródło**
Minerální voda / Woda mineralna

Kapacita lázní / Liczba miejsc w uzdrowisku
800 lůžek / 800 miejsc (liczba łózek)

**Bezbariérovost /
Dostęp dla osób niepełnosprawnych**
Částečně bezbariérové / Częściowo bez barier

Vybavenost obce / Infrastruktura gminy

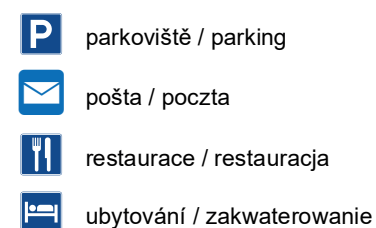
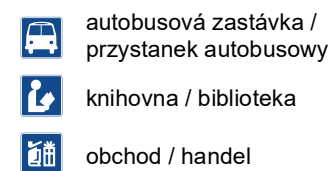
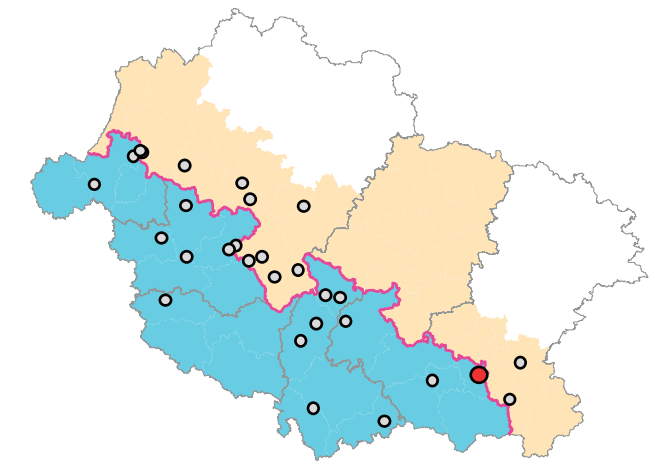
Dostupnost veřejnou dopravou / Dojazd transportem publicznym

Vzdálenost do krajského města / Odległość od miasta wojewódzkiego

Ostrava	26 km	🕒 0:35
Katowice	90 km	🕒 1:00

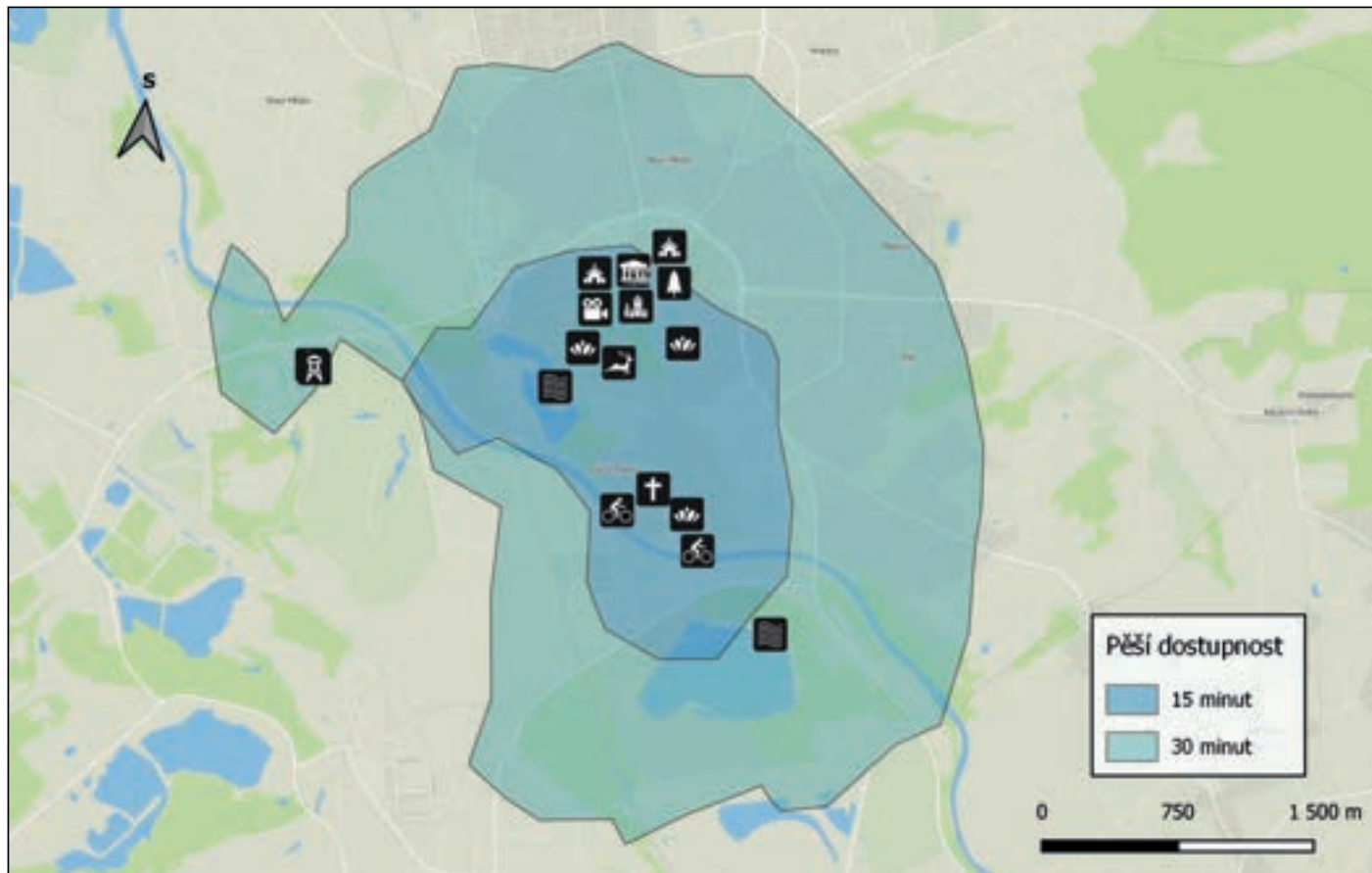
Darkov

0 75 150 m

Dostupnost atraktivit cestovního ruchu / Dostępność atrakcji turystycznych

Hydrogeologie, prameny / Hydrogeologia, źródła

Hydrogeologická jednotka / Jednostka hydrogeologiczna

Ostravská pánev (2262) / Kotlina Ostrawa (2262)

Typ pramenů / Typ źródeł

Jodobromová solanka typu Na-Cl o mineralizaci 54 g/l. Lázně Darkov čerpají jodobromovou solanku z vrtů hlubokých 220 m (vrtů z let 1921–1981). Voda se shromažďuje v podzemním zásobníku a před napouštěním do bazénu prochází přes ohřívač.

Solanka jodobromová typu Na-Cl o mineralizaci 54 g/l. Uzdrowisko Darkov czerpie solankę jodowo-bromową z odwiertów o głębokości 220 m (odwierty z lat 1921–1981). Woda zbierana jest w podziemnym zbiorniku i przed napełněním basenu jest podgrzewana.

Lázeňský park / Park zdrojowy

Lázeňský park se vzácnými dřevinami je součástí historického areálu lázní a byl založen v letech 1895 až 1902.

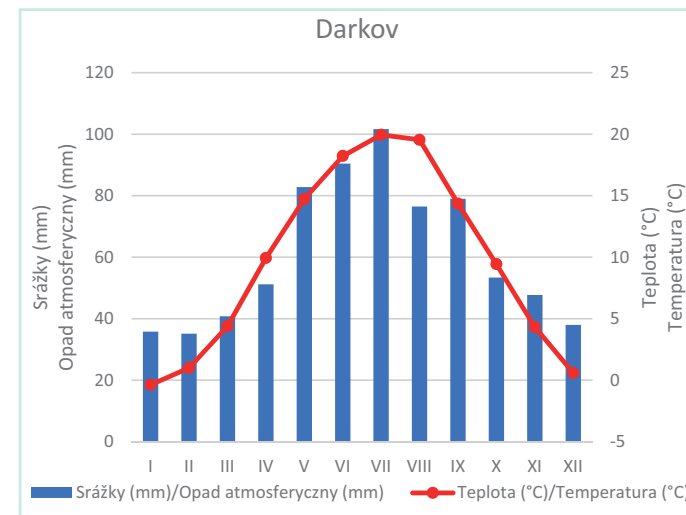
Park zdrojowy z cennými dřevinami jest częścią historycznego terenu uzdrowiska i został założony w latach 1895–1902.

Bazén / Basen

Nový bazénový areál je součástí nově zrekonstruovaného Světa vitality (wellness centrum s bazény a saunami), součástí je jodobromový bazén, rehabilitační bazén.

Plánovanou investicí je projekt Thermoparku, který zahrnuje novou bazénovou halu propojenou s Rehabilitačním sanatoriem v Karvině-Hranicích. Nové objekty budou mít 1 800 m² vodní plochy. Součástí projektu jsou i venkovní bazény s termální vodou a parkoviště. Rekonstruuje se stávající lázeňský rehabilitační bazén, se kterým bude Thermopark propojen. Některé bazény budou naplněny přímo jodobromovou vodou.

Nowy obiekt basenowy wchodzi w skład nowo wyremontowanego Świata Witalności (centrum odnowy biologicznej z basenami i saunami), częścią jest basen jodowo-bromowy, basen rehabilitacyjny. Planowaną inwestycją jest projekt parku termalnego (Thermopark), który obejmuje nową halę basenową połączoną z Sanatorium Rehabilitacyjnym w Karwinie – Hranicach. Nowe budynki będą miały 1 800 m² powierzchni wodnej. Częścią projektu są również baseny zewnętrzne z wodą termalną oraz parking. Trwa przebudowa istniejącego basenu rehabilitacyjnego uzdrowiska, z którym zostanie połączony Thermopark. Niektóre baseny będą napełnione bezpośrednio wodą jodowo-bromową.

Architektura lázní / Architektura uzdrowiska

První lázeňské budovy byly uvedeny do provozu v roce 1867, v letech 1895 až 1902 byly k původním budovám postaveny další budovy, např. Vila Henrietta (dnes Jiřina) – původně reprezentační sídlo a Vila Anna (dnes Vlasta), a založen byl i lázeňský park. Podle návrhu vídeňského architekta Korna byl uprostřed parku realizován nový Společenský dům, v lázeňském parku byl také vybudován Letohrádek. V roce 1931 započala ve stylu funkcionalismu výstavba Sanatoria dle architektonického návrhu Ing. Jaroše a Ing. Fňouka.

V roce 1980 byly lázně rozšířeny o Rehabilitační ústav v části města Karviná-Hranice, jedná se o komplex budov hotelového typu propojených koridorem. V areálu byl vystavěn rehabilitační bazén a pracoviště pro léčebnou rehabilitaci.

Pierwsze budynki uzdrowiskowe oddano do użytku w 1867 roku, w latach 1895–1902 dobudowano kolejne obiekty, takie jak Willa Henrietta (obecnie Jiřina) – pierwotnie siedziba reprezentacyjna i Willa Anna (dziś Vlasta) oraz założono park uzdrowiskowy. Według projektu wiedeńskiego architekta Korna w centralnym miejscu parku wybudowano nowy Dom Wspólny, w parku zdrojowym wybudowano też Pałacyk Letni. W 1931 roku rozpoczęto budowę Sanatorium, w stylu funkcjonalizmu, według projektu architektów inż. Jaroša i inż. Fňouka. W 1980 roku uzdrowisko zostało rozbudowane o Instytut Rehabilitacji w dzielnicy miasta Karviná-Hranice, jest to kompleks budynków typu hotelowego połączonych korytarzem. Na terenie zbudowano basen rehabilitacyjny oraz miejsce do rehabilitacji leczniczej.

Základní charakteristika / Podstawowa charakterystyka

Lázně Darkov leží na území města Karviná v těsném sousedství česko-polské hranice v severovýchodní části Ostravské pánve. Historický areál lázní v blízkosti řeky Olše s lázeňskými budovami a parkem je v současné době mimo provoz. Hlavním místem moderní lázeňské péče je od roku 1980 lázeňský komplex s Rehabilitačním ústavem v části města Karviná-Hranice.

Uzdrowisko Darkov znajduje się w miejscowości Karviná w bezpośrednim sąsiedztwie granicy czesko-polskiej w północno-wschodniej części Kotliny Ostrawskiej. Zabytkowy kompleks uzdrowiskowy w pobliżu rzeki Olzy wraz z budynkami zdrojowymi i parkiem jest obecnie nieczynny. Głównym miejscem nowoczesnej opieki uzdrowiskowej jest od 1980 roku kompleks uzdrowiskowy z Instytutem Rehabilitacji w części miasta Karviná-Hranice.

Historie / Historia

Historie lázeňství v Darkově sahá do 13. století, kdy se zde vyráběla sůl. V roce 1862 byl proveden první vrt, v němž byla nalezena jodobromová voda, která se stala základem pro vybudování lázní založených v roce 1867. Dosavadní lázně Darkov byly určeny k poddolování a zániku kvůli nově budovanému Dolu Darkov, a proto byl vytvořen projekt k vybudování náhradní lokality. Geologickými vrtů se zjišťovala vhodná lokalita se stejnými zásobami jodobromové solanky, jako jsou v Darkově. Ta byla nalezena v Klimkovicích a výstavba sanatoria započala v roce 1991. Darkov přijal režim dočasné ochrany, než by bylo možno celý provoz lázní přemístit. Provoz v Darkově měl skončit v roce 1993, ovšem útlum těžby změnil situaci. Lázně nabraly na větším významu a proběhla jejich rekonstrukce.

Historia lecznictwa uzdrowiskowego w Darkowie sięga XIII wieku, gdy wydobywano tu sól. W 1862 roku wykonano pierwszy odwiert, w którym znaleziono wodę jodowo-bromową, która dała początek uzdrowisku, założonemu w 1867 roku. Dotychczasowemu uzdrowisku groziło zamknięcie z powodu nowo utworzone kopalnie Darkov, w związku z czym powstał projekt przeniesienia uzdrowiska. Wykonywano odwierty geologiczne w poszukiwaniu miejsca z takimi samymi źródłami solanki jodowo-bromowej. Udało się je znaleźć w Klimkovicach, a budowę sanatorium rozpoczęto w 1991 roku. Darkov przyjął tymczasowy system ochrony, zanim cała działalność uzdrowiska zostanie przeniesiona w inne miejsce. Ograniczenie wydobywania zmieniło sytuację. Uzdrowisko zyskało na znaczeniu i zostało wyremontowane.

Sanatoria Klimkovice

Hýlov 24
742 84 Klimkovice

Získání statutu lázeňského místa / Uzyskanie statusu uzdrowiska

1997

Právní forma / Forma prawna

Společnost s ručením omezeným / Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

Majitel, zřizovatel / Właściciel, założyciel

AquaKlim, s. r. o.

Přírodní léčivý zdroj /

Naturalne lecznicze źródło

Minerální voda / Woda mineralna

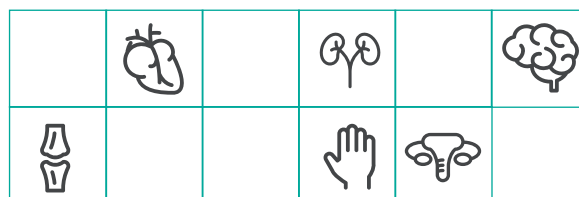
Kapacita lázní / Liczba miejsc w uzdrowisku

453 lůžek / 453 miejsca (liczba łózek)

Bezbariérovost /

Dostup dla osób niepełnosprawnych

Plně / Pełny

Vybavenost obce / Infrastruktura gminy

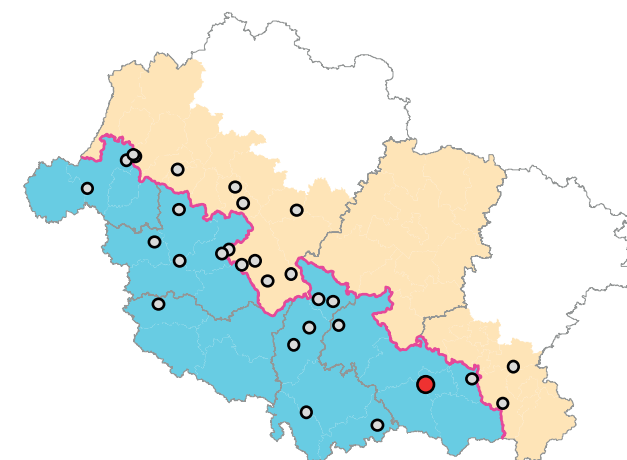
Dostupnost veřejnou dopravou / Dojazd transportem publicznym

Vzdálenost do krajského města / Odległość od miasta wojewódzkiego

Ostrava 5 km 0:15

Klimkovice

Dostupnost atraktivit cestovního ruchu / Dostępność atrakcji turystycznych

Hydrogeologie, prameny /
Hydrogeologia, źródła

Hydrogeologická jednotka /
Jednostka hydrogeologiczna

Oderská brána (2212) / Brama Odrzańska (2212)

Typ pramenů / Typ źródeł

Klimkovické lázně čerpají jodobromovou solanku ze čtyř vrtů o hloubce 400 až 500 m. Vrtů se nacházejí v Polance nad Odrou, odkud se voda čerpá 11 kilometrů dlouhým potrubím. Poté dozrává 2 až 3 týdny ve speciálních jímkách, načež se dále rozvádí na oddělení balneoterapie a léčebné rehabilitace. Aplikuje se formou individuálních celotělových koupelí a lokálních obkladů (teplý jodobromový obklad, balzámový jodobromový obklad, jodobromový Priessnitz).

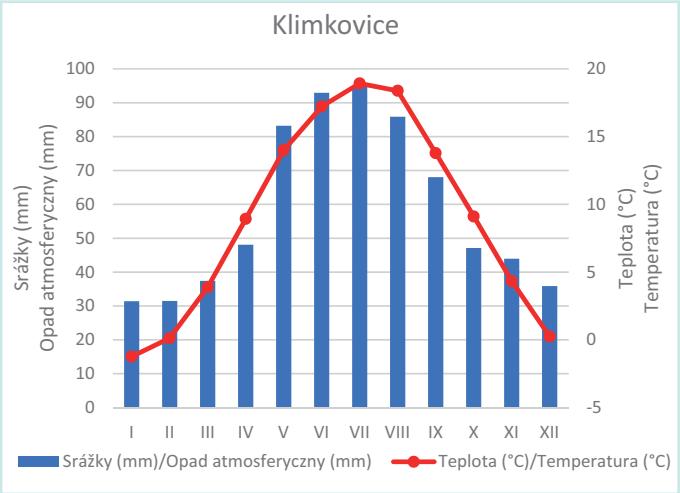
Uzdrowisko Klimkovice czerpie jodobromową solankę z czterech odwiertów na głębokości od 400 do 500 m. Odwierty znajdują się w Polance nad Odrou, skąd woda jest doprowadzana rurociągiem o długości 11 kilometrów. Następnie w okresie 2–3 tygodni dojrzewa w specjalnych studzienkach, skąd jest dalej rozprowadzana na oddział balneoterapii i rehabilitacji leczniczej. Jest stosowana w formie indywidualnych kąpieeli całego ciała i okładów miejscowych (ciepły okład jodobromowy, okład jodobromowy w postaci balsamu, okład Priessnitz jodobromowy).

Jednotlivé prameny / Poszczególne źródła

Název	Celková mineralizace	Hloubka vrtu	Chemické složení
Nazwa	Całkowita mineralizacja	Głębokość odwiertu	Skład chemiczny
Nový Jan, Petr, Eva	12 000 – 49 000 mg/l	400,0 – 500,0 m	NaCl, jód mg/l: 52 brom mg/l: 154
(vrtů Polanka nad Odrou / odwierty Polanka nad Odrou)			

Bazén / Basen

Vnitřní bazén (11,5 × 12,5 m, teplota vody 30 °C).
Basen kryty (11,5 × 12,5 m, temperatura wody 30 °C).

Architektura lázní / Architektura uzdrowiska

Klimkovické lázně jsou unikátním komplexem moderních budov s velkorysou kolonádou, netypicky umístěnou ve vnitřních prostorách hlavní budovy.

Uzdrowisko Klimkovice to wyjątkowy kompleks nowoczesnych budynków z imponującą kolumnadą, umiejscowioną nietypowo w przestrzeni wewnętrznej budynku głównego.

Historie / Historia

Na přelomu 50. a 60. let 20. století proběhl na celém území Ostravského černouhelného revíru rozsáhlý geologický průzkum, při němž se uskutečnilo také několik hlubinných vrtů v okolí Polanky, Staré Bělé a Jistebníku. Rozbor ukázal, že voda, která je pozůstatkem miocenního moře z období třetihor, obsahuje velké množství minerálů, především jódu a bromu, v množství až 52 mg na litr, což je největší koncentrace v Evropě. V roce 1990 se myšlenkou realizovat lázeňský areál v Klimkovicích – Hýlově začala zabývat Česká státní pojišťovna Praha. V druhé polovině roku 1991 proběhlo výběrové řízení na zastupujícího investora na ředitelství rehabilitačního ústavu v Karvině, který měl nově zajistit přípravu výstavby lázeňského areálu a opět oživit realnost této myšlenky.

Na przełomie lat 50. i 60. XX wieku na całym terenie Ostrawskiego Zagłębia Węglowego przeprowadzono rozległe badania geologiczne, w ramach których wykonano też kilka odwiertów głębinowych w okolicy Polanki, Starej Bělé i Jistebníka. Analiza wykazała, że woda, która jest pozostałością morza miocennskiego z okresu trzeciorzędu, zawiera ogromne ilości minerałów, przede wszystkim jodu i bromu, w stężeniu nawet 52 mg na litr, co oznacza najwyższy wskaźnik w Europie. W 1990 roku ideę zbudowania kompleksu uzdrowiskowego w Klimkovicach – Hýlovie podjęła Česká státní pojišťovna Praha. W drugiej połowie 1991 roku w dyrekcji Zakładu Rehabilitacji Karviná przeprowadzono przetarg na zastępczego inwestora, który miał przygotować od nowa budowę kompleksu uzdrowiskowego i ponownie podjąć próbę wcielenia tej idei w życie.

Základní charakteristika /
Podstawowa charakterystyka

Lázně Klimkovice leží 5 km jihozápadně od Ostravy a jejich vznik úzce souvisí s těžbou černého uhlí v Hornoslezské páňvi. Samotné lázně leží v okrajové části Nížkého Jeseníku v těsném sousedství přírodního parku Oderské vrchy. Využívané prameny jsou unikátní solanky čerpané z hlubokých vrtů v nedaleké Polance nad Odrou. Vrtů jsou lokalizovány v nivě Odry v Moravské bráně. Sanatoria Klimkovice patří mezi nejmladší lázně v České republice, statut lázní získaly v roce 1997.

Uzdrowisko Klimkovice leży 5 km na południowy zachód od Ostrawy, a jego powstanie jest ściśle związane z wydobywaniem węgla kamiennego w Zagłębiu Górnoszlaskim. Samo uzdrowisko leży na skraju Niskiego Jesionika w bliskim sąsiedztwie parku przyrodniczego Góry Odrzańskie. Wykorzystywane źródła to unikatowe solanki, czerpane z odwiertów głębinowych w pobliskiej Polance nad Odrou. Odwierty są zlokalizowane w dolinie Odry w rejonie Bramy Morawskiej. Sanatoria Klimkovice to jedno z najmłodszych uzdrowisk w Republice Czeskiej, status uzdrowiska uzyskały w 1997 roku.

Uzdrowisko Kudowa-Zdrój

ul. Moniuszki 2
57-350 Kudowa-Zdrój

Získání statutu lázeňského místa / Uzyskanie statusu uzdrowiska

1967

Právní forma / Forma prawna

Akciová společnost / Spółka akcyjna

Majitel, zřizovatel / Właściciel, założyciel

Uzdrowiska Kłodzkie S.A. – Grupa PGU

Přírodní léčivý zdroj /

Naturalne lecznicze źródło

Minerální voda / Woda mineralna

Kapacita lázní / Liczba miejsc w uzdrowisku

625 lůžek / 625 miejsc

Bezbariérovost /

Dostęp dla osób niepełnosprawnych

Částečně bezbariérové / Częściowo bez barier

Vybavenost obce / Infrastruktura gminy

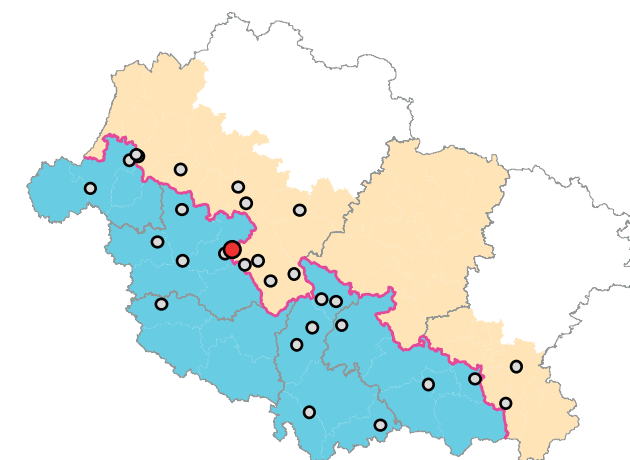
Dostupnost veřejnou dopravou / Dojazd transportem publicznym

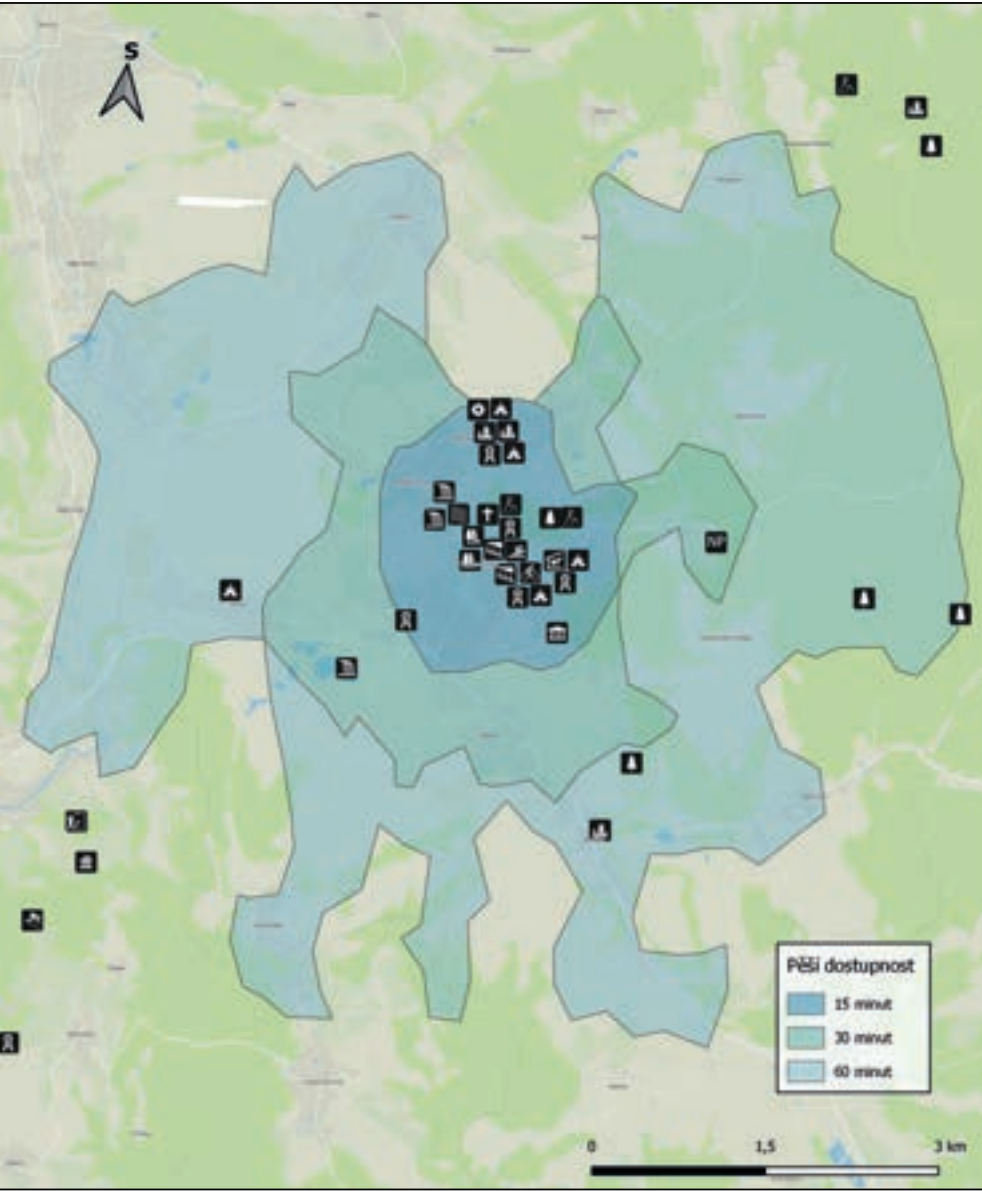
Vzdálenost do krajského města / Odległość od miasta wojewódzkiego

Wrocław 125 km ⌚ 2:00
Hradec Králové 50 km ⌚ 1:00

Kudowa-Zdrój

Dostupnost atrakтивit cestovního ruchu /
Dostępność atrakcji turystycznych

Hydrogeologie, prameny /
Hydrogeologia, źródła

Hydrogeologická jednotka / Jednostka hydrogeologiczna

Sudetský region (125) / Sudecki region (125)

Typ pramenů / Typ źródeł

Kyselky typu $\text{HCO}_3\text{--Ca--Na}$ i $\text{HCO}_3\text{--Na--Ca}$. Výskyt minerálních vod v lázních Kudowa-Zdrój je spojen s dislokacemi v útvech svrchní křidy. Tyto dislokace umožňují migraci CO_2 na povrch a tvorbu kyselek. Jedná se o minerální vody typu $\text{HCO}_3\text{--Ca--Na}$ a $\text{HCO}_3\text{--Na--Ca}$ s mineralizací od 1300 do 3500 mg/dm³. Většina těchto vod, kromě CO_2 , obsahuje specifické složky: Fe, H_2S , Rn a As.

Szczawy typu $\text{HCO}_3\text{--Ca--Na}$ i $\text{HCO}_3\text{--Na--Ca}$. Występowanie wód mineralnych w Kudowie-Zdroju związane jest z dyslokacjami w obrębie utworów kredy górnej. Dyslokacje te umożliwiają migrację CO_2 ku powierzchni i powstawanie szczaw. Są to szczawy $\text{HCO}_3\text{--Ca--Na}$ i $\text{HCO}_3\text{--Na--Ca}$ o mineralizacji od 1300 do 3500 mg/dm³. Większość z tych wód zawiera oprócz CO_2 składniki swoiste: Fe, H_2S , Rn i As.

Základní charakteristika /
Podstawowa charakterystyka

Lázně Kudowa-Zdrój se nachází v jihozápadním Polsku, v Dolnoslezském vojvodství, v kłodzkém okrese, v Orlickém podhůří. Lázně se nacházejí v údolí Kudowského potoka a severovýchodně od lázní se rozprostírá masiv Stolových hor. Za svůj vznik a rozvoj vděčí lázně pramenům minerálních vod známým minimálně od 17. století. V polovině 19. století bylo město uznáno jako první kardiologické lázně v Německu. Rychlý rozvoj lázní nastal po získání železničního spojení s Kladskem v roce 1905 a vybudování vlastní elektrárny. Luxusní lázeňská zařízení, restaurace a kluby, kavárny, vily, penziony, to vše dodalo lázním lesk a proslulost a přilákalo nové hosty. Lázně Kudowa-Zdrój jsou nejnižším členem společnosti Uzdrowiska Kłodzkie S.A. – Skupina PGU.

Uzdrowisko Kudowa Zdrój położone jest w południowo-zachodniej Polsce, w województwie dolnośląskim, w powiecie kłodzkim na terenie Pogórza Orlickiego. Uzdrowisko położone jest w dolinie Potoku Kudowskiego i na północny wschód od uzdrowiska rozciąga się masyw Gór Stołowych. Uzdrowisko, zawdzięczające swe powstanie i rozwój źródłom szczaw znanym przynajmniej od XVII w. W połowie XIX w. miejscowość została uznana za pierwsze uzdrowisko kardiologiczne w Niemczech. Szybki rozwój uzdrowiska nastąpił po uzyskaniu połączenia kolejowego z Kłodzkiem (1905 roku) i wybudowaniu własnej elektrowni. Luksusowe obiekty kuracyjne, restauracje i kluby, kawiarnie, wille, pensjonaty wszystko to dodawało uzdrowisku splendoru i przyciągało nowych gości. Uzdrowisko Kudowa-Zdrój jest najdalej na południe wysuniętym oddziałem Uzdrowisk Kłodzkich S.A. – Grupa PGU.

Architektura lázní /
Architektura uzdrowiska

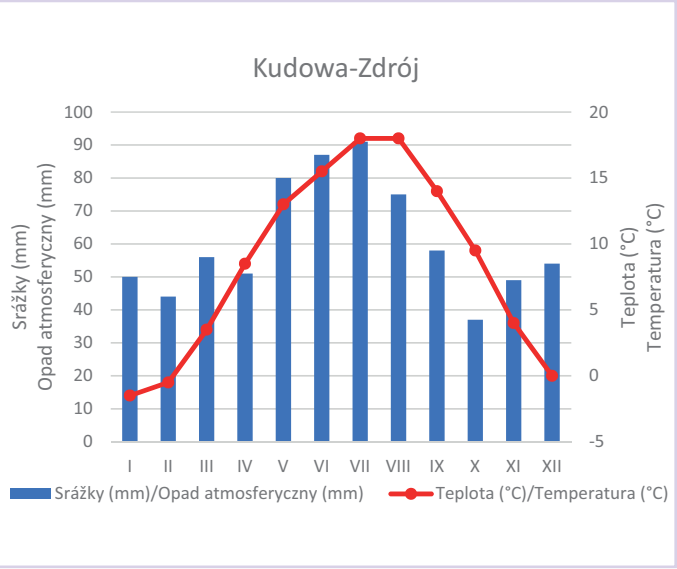
Pitný pavilon – monumentální zařízení z počátku 20. století, je považováno za nejhezčí a největší v Dolním Slezsku. Půlkruhová budova, odkazující na barokní a secesní styl. Prostor s jímáním minerální vody je propojen s velkou otevřenou litinovou kolonádou. Interiér je vyzdoben malbami maďarského malíře Arpada Molnara, zobrazující Dolní Slezsko z počátku 20. století.

Pijalnia wód mineralnych – monumentalny obiekt z początku XX w., uznawana jest za najładniejszą i największą na Dolnym Śląsku. Półkolisty budynek, nawiązujący do stylistyki barokowej i secesyjnej. Pijalnia jest połączona z dużą, otwartą, żeliwną halą spacerową. Wnętrze pijalni zdobią malowidła węgierskiego malarza Arpada Molnara, ukazujące Dolny Śląsk z początku XX wieku.

Historie / Historia

Datum objevení prvních minerálních pramenů není zcela známo, bylo to pravděpodobně na konci 16. století. Od 18. do 19. století se lázeňské místo nazývalo Cudowa a až ve druhé polovině 20. století se objevilo jméno Kudowa. V roce 1783 koupila lázně společnost lékařů, která započala s jejich rozvojem. V roce 1795 byly postaveny nové lázeňské objekty a penziony. Po získání železničního spojení s Kladskem (1905) a vybudování vlastní elektrárny se lázně rychle rozvíjely. V polovině 19. století bylo město uznáno jako první kardiologické lázně v Německu. V roce 1906 byl postaven dům Charlotte (dnes Institut přírodní medicíny) a hotel s divadlem, tzv. Książęcy Dwór – nyní sanatorium Polonia. Kudowa se postupně stala jedinečným a zároveň luxusním letoviskem, které přitahovalo mnoho hostů a pacientů z Polska i ze zahraničí.

Data odkrycia pierwszych źródeł nie jest do końca znana, prawdopodobnie miało to miejsce pod koniec XVI wieku. Od XVIII do XIX wieku Uzdrowisko nosiło nazwę Cudowa i w drugiej połowie ubiegłego stulecia pojawiła się nazwa Kudowa. W 1783 roku uzdrowisko zakupiła spółka lekarzy, która przystąpiła do jego rozbudowy. W 1795 roku wzniesiono nowe łazienki i dom gościnny. Szybki rozwój uzdrowiska nastąpił po uzyskaniu połączenia kolejowego z Kłodzkiem (1905 roku) i wybudowaniu własnej elektrowni. W połowie XIX w. miejscowość została uznana za pierwsze uzdrowisko kardiologiczne w Niemczech. W 1906 roku wybudowano Dom Charlotte (dzisiaj Zakład Przyrodolecznicy) oraz hotel z teatrem tak zwany Książęcy Dwór – obecnie Szpital Uzdrowiskowy Polonia. Kudowa stała się wyjątkowym, a jednocześnie luksusowym kurortem przyciągającym wielu gości i kuracjuszy z kraju i zagranicy.

Uzdrowisko Łądek-Zdrój

ul. Wolności 4

57-540 Łądek-Zdrój

Získání statutu lázeňského místa /

Uzyskanie statusu uzdrowiska

1967

Právní forma / Forma prawna

Akciová společnost / Spółka akcyjna

Majitel, zřizovatel / Właściciel, założyciel

Uzdrowisko Łądek – Długopole S. A.

Přírodní léčivý zdroj /

Naturalne lecznicze źródło

Minerální voda / Woda mineralna

Rašelina / Torf leczniczy (borowina)

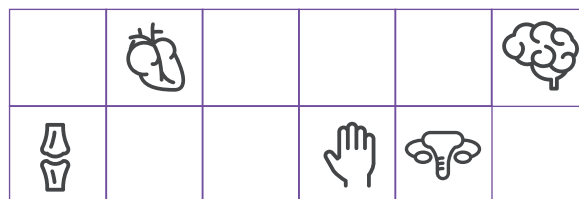
Kapacita lázní / Liczba miejsc w uzdrowisku

916 lůžek / 916 miejsc

Bezbariérovost /

Dostęp dla osób niepełnosprawnych

Částečně bezbariérové / Częściowo bez barier

Vybavenost obce / Infrastruktura gminy

Dostupnost veřejnou dopravou /

Dojazd transportem publicznym

Vzdálenost do krajského města /

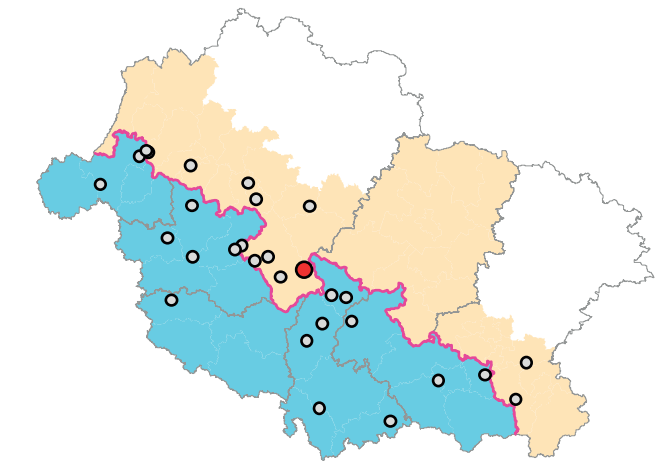
Odległość od miasta wojewódzkiego

Wrocław 110 km 2:00

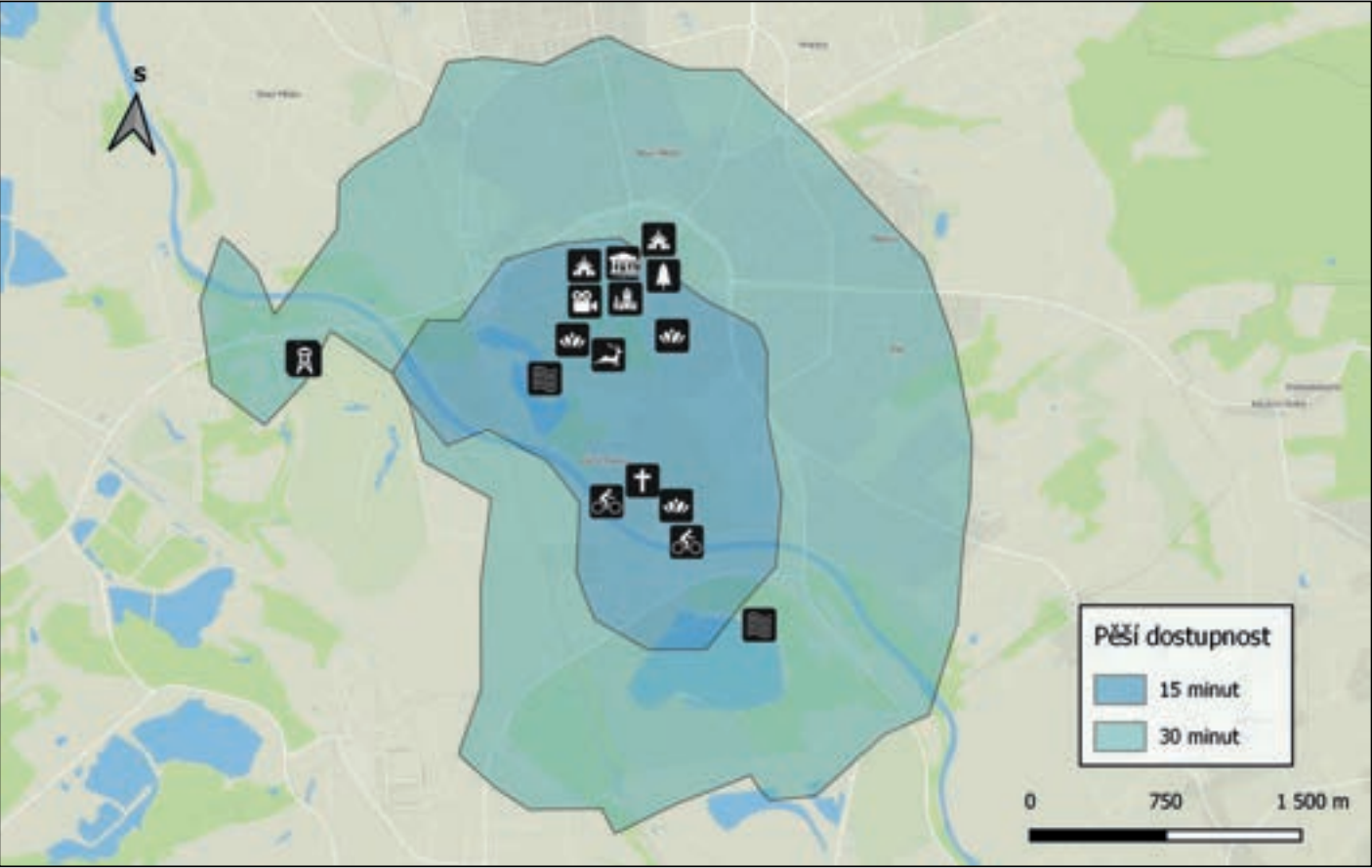
Olomouc 115 km 2:00

Ostrava 106 km 2:00

Łądek-Zdrój

Dostupnost atraktivit cestovního ruchu / Dostępność atrakcji turystycznych

Bazén / Basen

Bazén Wojciech (Vojtěch) – termální bazén – zrekonstruovaný bazén ze 17. století, postavený podle vzoru tureckých termálních lázní. Mramorový kulatý bazén pod kupolí novobaroční stavby je naplněn sulfidofluoridovou minerální vodou z přírodního zdzislavského termálního pramene s teplotou až 45 °C.

Basen Wojciech – kąpiel termalna – odrestaurowany basen z XVII wieku zbudowanym na wzór termy tureckiej. Marmurowy okrągły basen, pod kopułą neobarokowego budynku, wypełnia woda mineralna siarczkowo-fluorkowa, pochodząca z naturalnego termalnego źródła Zdzisław o temp. sięgającej do 45 °C.

Lázeňský park / Park zdrojowy

Lázeňský park (1,2 ha) – dominují mu listnaté druhy stromů. V parku je vidět několik mramorových soch, výsledek sochařství pod širým nebem, které se konalo v Łądku v létě roku 1980. **Park tisíciletí Millennium** (2,3 ha) – byl založen v letech 1861–1865 a má charakter anglického parku.

Park uzdrowskiowy (1,2 ha) – dominują w nim gatunki liściaste drzew. Na terenie parku widocznych jest kilka marmurowych rzeźb, efekt pleneru rzeźbiarskiego, który miał miejsce w Łądku latem 1980 r. **Park Millennium** 1000-lecia (2,3 ha) – powstał on latach 1861–65 i posiada charakter parku angielskiego.

Hydrogeologie, prameny / Hydrogeologia, źródła

Hydrogeologická jednotka / Jednostka hydrogeologiczna

Sudetský region (125) / Sudecki region (125)

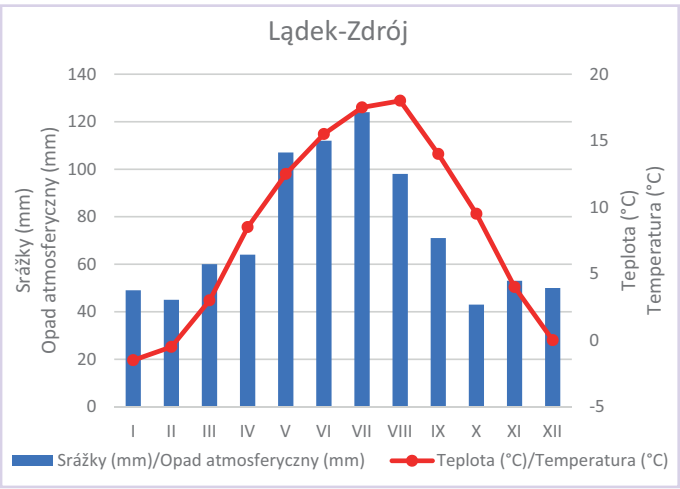
Typ pramenů / Typ źródeł

Minerální voda typu HCO₃–SO₄–Na, F, Rn, H₂S.

Wody HCO₃–SO₄–Na, F, Rn, H₂S.

Jednotlivé prameny / Poszczególne źródła

Název	Teplota vody (°C)	Hloubka vrtu
Nazwa	Temperatura wody (°C)	Głębokość odwiertu
Zdzisław (L2)	44,1–45,1	700,3 m
Maria Skłodowska	22,4–34,7	2,0 m
Jerzy	27,1–29,5	2,0 m
Dąbrówka (Marianna)	18,8–29,1	3,1 m
Chrobry	26,2–27,3	9,6 m
Wojciech	18,2–29,6	1,8 m

Historie / Historia

Lázně Łądek-Zdrój (Bad Landeck) jsou vedle lázní Cieplice Śląskie-Zdrój nejstaršími lázněmi ve Slezsku. Lázně existují již od 13. století, kdy bylo u pramenů založeno město Łądek. Nové období v historii lázní začalo v roce 1498, kdy bylo postaveno nové léčebné zařízení a byl obnoven pramen. Lékař Konrad z Bergu přizvaný do lázní z Vídně provedl první chemickou analýzu místních minerálních vod. V roce 1591 vydal Jan Crato z Vratislavi, dvorní lékař Habsburků a majitel Szczytny Śląské, první lékařský text o léčebném vlivu termálních vod v lázních na mnoho nemocí.

Uzdrowisko Łądek-Zdrój (Bad Landeck) obok uzdrowiska Cieplice Śląskie-Zdrój jest najstarszym uzdrowiskiem Śląska. Uzdrowisko istnieje od XIII w., kdy v pobliżu źródeł powstaje miasto Łądek. Nowy okres w historii uzdrowiska rozpoczął się w 1498 r., wybudowany został nowy zakład leczniczy i ujęto na nowo źródło. Sprowadzony z Wiednia lekarz Konrad z Bergu przeprowadził pierwszą analizę chemiczną miejscowych wód mineralnych. W 1591 roku Jan Crato z Wrocławia, nadworny lekarz Habsburgów i właściciel Szczytnej Śląskiej, publikuje pierwszy tekst medyczny o dobrym wpływie łądeckich term na wiele schorzeń.

Základní charakteristika / Podstawowa charakterystyka

Lázně Łądek-Zdrój se nacházejí ve Zlatých horách (Góry Złote), na české straně označovaných jako Rychlebské hory. Jsou položeny na úpatí hor Bialskich a pohoří Krowiarek v údolí řeky Biała Łądecka (přítok Klodské Nysy), 25 km jihovýchodně od města Kladsko. Lázně Łądek-Zdrój jsou vedle lázní Cieplice Śląskie-Zdrój nejstaršími lázněmi ve Slezsku. První zmínky o léčebných účincích vod se předávají po staletí v podobě legend a příběhů a záznamy o existujících léčebných koupelích se datují do roku 1241, což z Łądku-Zdróje činí nejstarší lázně v Polsku a jedny z prvních v Evropě. Termální vody jsou hlavním léčivým zdrojem lázní, jedná se o minerální vody výjimečného složení (vysoký obsah fluoridových iontů, síry a radonu). Pro terapeutické účely se také používají peloidy.

Uzdrowisko Łądek-Zdrój położone jest w Górach Złotych, u stóp malowniczych Gór Bialskich i Krowiarek, w dolinie rzeki Białej Łądeckiej (dopływ Nysy Kłodzkiej), 25 km na połud-niowy wschód od Kłodzka. Łądek-Zdroj obok Cieplic Slaskich-Zdroju jest najstarszym uzdrowiskiem Śląska. Pierwsze wzmianki o cuda czyniącej „cieplej” wodzie przekazywane były od wieków w formach legend i opowieści a zapiski o istniejących urządzeniach kąpie-lowych pochodzą już z 1241 roku, co czyni Ładek-Zdrój najstarszym uzdrowiskiem w Polsce i jednym z pierwszych w Europie. Podstawowym surowcem leczniczym uzdrowiska są wody termalne radoczynne siarczkowe fluorkowe. W celach terapeutycznych stosuje się również borowinę.

Architektura lázní / Architektura uzdrowiska

Lázeňský objekt Marienbad (později Wojciech) byl uveden do provozu v roce 1680. Majestátní osmiboký objekt (20 m vysoký a téměř 10 m v průměru), uprostřed s osmibokým bazénem s úhlopříčkou 6 m a hloubkou více než 1,5 m. V květnu 1878 byla budova zbourána a na jejím místě byla po dvou letech postavena nová neobarokní budova podle k architektonického návrhu Hermana Yölkela. Dodnes je symbolem a výkladní skříň Łądku-Zdróje.

Zakład kąpielowi Marienbad (Wojciech), został oddany do użytku w 1680 roku. Okazały ośmioboczny obiekt o wysokości ponad 20 metrów i średnicy prawie dziesięciu metrów. W środku znajdował się ośmiokątny basen o przekątnej około 6 m i głębokości ponad 1,5 m. V 1878 roku objekt został rozebrany i na jego miejscu po dwóch latach powstał nowy, neobarokowy obiekt według projektu Hermana Yölkela. Do dziś to symbol i wizytówka Łądku Zdroju.

Lázně Bělohrad, a. s. – Slatinné lázně

Lázeňská 165
507 81 Lázně Bělohrad

**Získání statutu lázeňského místa /
Uzyskanie statusu uzdrowiska**
1963

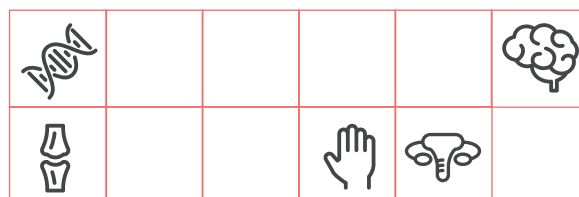
Právní forma / Forma prawna
Akciová společnost / Spółka akcyjna

Majitel, zřizovatel / Właściciel, założyciel
Lázně Bělohrad a. s.

**Přírodní léčivý zdroj /
Naturalne lecznicze źródło**
Minerální voda / Woda mineralna
Peloid / Peloid

Kapacita lázní / Liczba miejsc w uzdrowisku
354 lůžek / 354 łóżek

**Bezbariérovost /
Dostęp dla osób niepełnosprawnych**
Zcela bezbariérový / Całkowicie bez barier

Vybavenost obce / Infrastruktura gminy

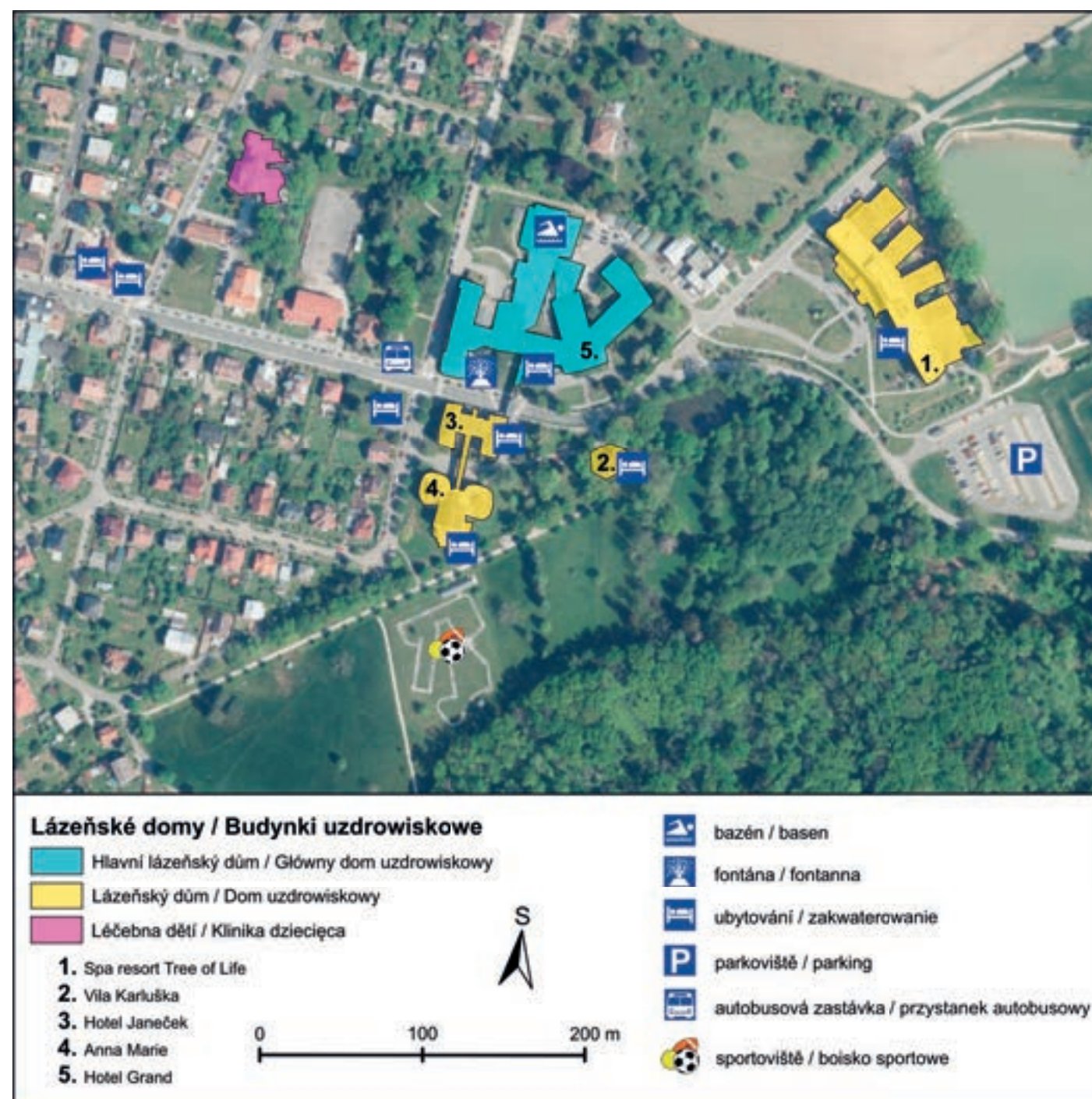
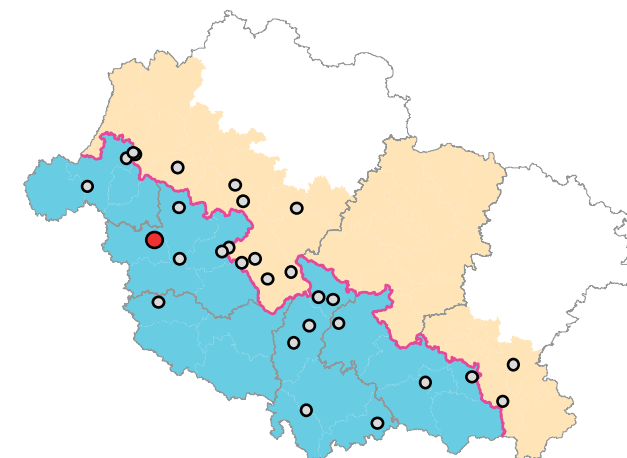
**Dostupnost veřejnou dopravou /
Dojazd transportem publicznym**

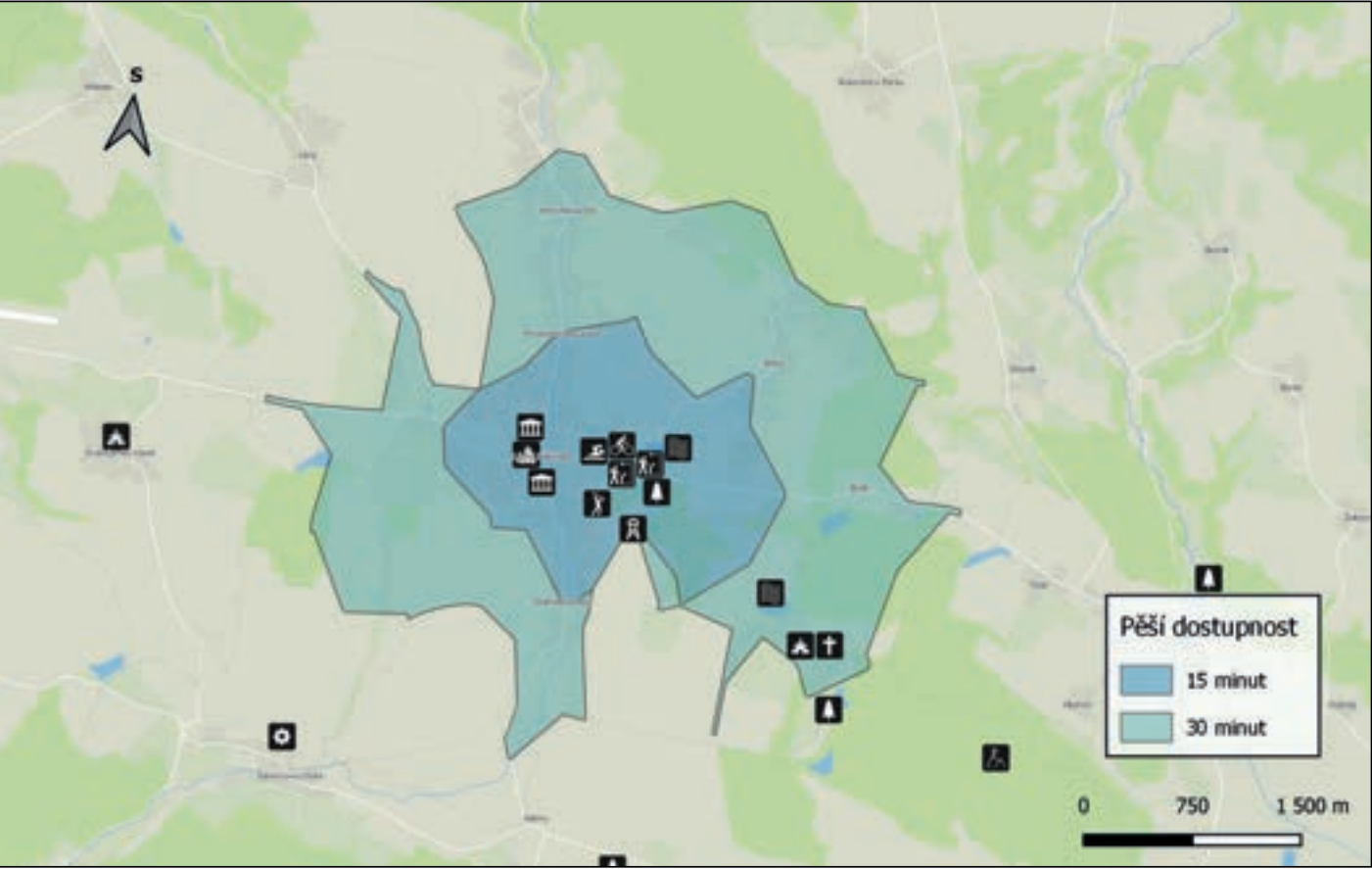
**Vzdálenost do krajského města /
Odległość od miasta wojewódzkiego**

Hradec Králové	40 km	0:50
Liberec	70 km	1:10

Lázně Bělohrad

Dostupnost atraktivit cestovního ruchu / Dostępność atrakcji turystycznych

Hydrogeologie, prameny / Hydrogeologia, źródła

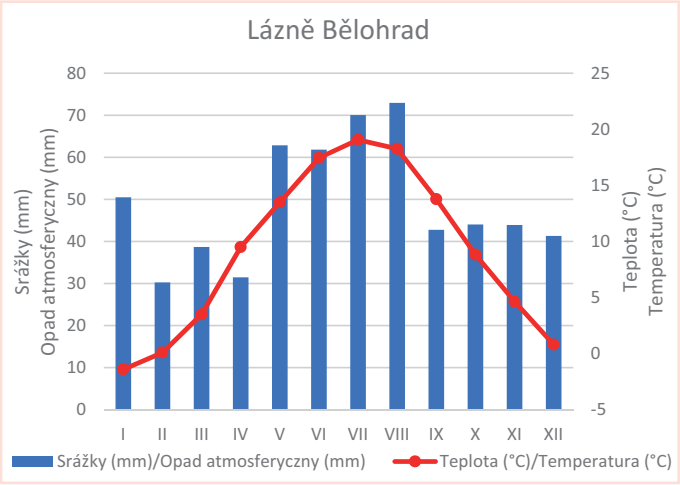
Hydrogeologická jednotka / Jednostka hydrologiczna
Hořícko-miletínská křída (4250) / Kreda Hořickomiletínská (4250)

Kyselky v křídových sedimentech, v současné době jsou k léčebným účelům využívána ložiska peloidu.
Kwaśne wody (szczawy) w osadach kredowych, obecnie do celów leczniczych są wykorzystywane złoża peloidów (borowiny).

Přírodní léčivý zdroj / Naturalne źródło lecznicze

Ložisko slatiny využívané v lázních leží 2 km západně od lázní, jedná se o ložisko v místě, kde je téměř pětimetrová vrstva sedimentů, pod níž leží mocná vrstva slínovců. Slínovce jsou rozpukány a byl v nich navrtán zdroj pitné vody. Voda pronikající puklinovými systémy se podílela na vzniku ložiska zemité slatiny. Vytěžená slatina je rozdrčena, přidá se voda a směs se ohřeje na doporučenou teplotu – u koupelí na 39 °C, u zábalů na 42 °C .
Złoże borowiny stosowanej w uzdrowisku leży 2 km na zachód od uzdrowiska, znajduje się w miejscu, gdzie występuje prawie pięciometrowa warstwa osadu, pod którą zalega gruba warstwa margli. Margle są popękane,

co umożliwiło wykonanie w nich odwiertu zapewniającego dostęp do źródła wody pitnej. Woda przenikająca przez systemy spękań przyczyniła się do powstania złoża ziemistej borowiny. Wydobyta borowina jest rozdrabniana, dodaje się do niej wodę i mieszaninę podgrzewa do zalecanej temperatury – do kąpielei 39°C, do okładów 42°C.

Bazén / Basen

Vnitřní rehabilitační bazén (20 × 10 × 1,25 m) je součástí hlavní budovy lázní.
Kryty basen rehabilitacyjny (20 × 10 × 1,25 m) jest częścią głównego budynku uzdrowiskowego.

Architektura lázní / Architektura uzdrowiska

První lázeňský dům byl postaven v roce 1891 ve švýcarském slohu. V obou jeho křídlech se podávaly koupele a toto původní uspořádání procedur zůstalo zachováno dodnes. Novorenesanční budova Lázeňského hotelu Grand byla postavena v letech 1893–94 a měla reprezentovat město i lázně a sloužila i jako radnice.
Pierwszy dom uzdrowiskowy powstał w 1891 roku w stylu szwajcarskim. W obu jego skrzydłach oferowano kąpiele i ten oryginalny układ zabiegów zachował się do dziś. Neorenesansowy budynek hotelu uzdrowiskowego Grand powstał w latach 1893–94 jako główny obiekt reprezentacyjny w mieście i uzdrowisku, pełniący jednocześnie funkcję ratusza.

Základní charakteristika / Podstawowa charakterystyka

Lázně Bělá Lhota v Královéhradeckém kraji leží v České tabuli v široké kotlině říčky Javorky v Miletínském úvalu mezi Zvičským a Hoříckým hřbetem. Lázně v krajině rybníků, zalesněných hřbetů a ložisek slatiny mají v areálu rozsáhlý park Bažantnice, jehož rašelinná jezírka stála u zrodu lázní. Součástí lázní je Rehabilitační ústav a od roku 2009 Spa Resort Tree of Life.
Uzdrowisko Bělá Lhota w kraju hradeckim leży na Płaskowyzu Czeskim w szerokiej kotlinie rzeki Javorki w Dolinie Miletin między grzbietami Zvičský i Hořice. Uzdrowisko położone w krainie stawów, zalesionych wzgórz i złóż borowiny ma rozległy park Bażantnice, którego torfowe jeziora przyczyniły się do powstania uzdrowiska. Na terenie uzdrowiska znajduje się Instytut Rehabilitacji, a od 2009 roku Spa Resort Tree of Life.

Historie / Historia

Historie léčebného využití slatiny sahá do 19. století, kdy koupil v roce 1872 Bělohradské panství pražský průmyslník Dormitzer a na levém břehu Javorky nechal postavit dřevěnou boudu se třemi koupelnami. O vznik slatinných lázní se zasloužila pruská hraběnka Anna z Asseburgu, která roku 1885 provedla první úspěšné pokusy s léčivostí místní rašeliny (proto v názvu Anenské lázně). Další rozvoj lázní souvisel s navrtáním sirno-železitého pramene Anna-Mariánský (v roce 1901). V roce 1936 byl přistavěn nový komfortní hotel, dnešní hotel Grand, a MUDr. Janeček upravil bývalý hotel U lázní na Vodoléčebný a vyšetřovací ústav. Ve vile Esplanade vznikla roku 1963 léčebna nemocí pohybového ústrojí pro děti a dorost se samostatným oddělením rehabilitace a učebnami základní školy.
Historia leczniczego wykorzystania borowiny sięga XIX wieku. W 1872 roku praski przemysłowiec Dormitzer kupił majątek Bělá Lhota i na lewym brzegu rzeki Javorki zbudował drewnianą chatę z trzema łaźniami. Do założenia uzdrowiska borowinowego przyczyniła się pruska hrabina Anna z Asseburga, która w 1885 roku przeprowadziła pierwsze udane doświadczenia, polegające na wykorzystaniu leczniczych właściwości miejscowego torfu, dlatego w nazwie uzdrowiska jest imię hrabiny – Anenské lázně (Uzdrowisko Anny). Dalszy rozwój uzdrowiska związany był z odwiertem prowadzącym do źródła siarkowo-żelaznego Anna-Mariánský (w 1901 roku). W 1936 roku zbudowano nowy komfortowy hotel, dzisiejszy hotel Grand a lekarz Janeček przebudował dawny hotel U lázní na Zakład Hydroterapii i Diagnostyki. W willi Esplanade w 1963 roku powstał ośrodek leczenia chorób układu ruchu dla dzieci i młodzieży z wydzielonym oddziałem rehabilitacji i klasami szkoły podstawowej.

Lázně Bohdaneč

Léčebné lázně Bohdaneč, a. s.

Masarykovo nám. 6

533 41 Lázně Bohdaneč

Získání statutu lázeňského místa /

Uzyskanie statusu uzdrowiska

1963

Právní forma / Forma prawna

Akciová společnost / Spółka akcyjna

Majitel, zřizovatel / Właściciel, założyciel

Léčebné lázně Bohdaneč a. s.

Přírodní léčivý zdroj /

Naturalne lecznicze źródło

Minerální vody / Woda mineralna

Peloid / Peloid

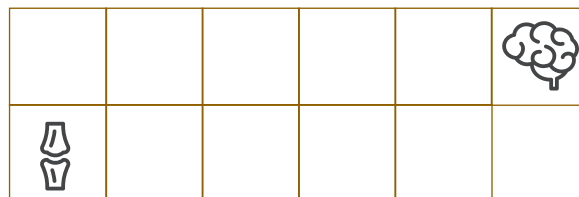
Kapacita lázní / Liczba miejsc w uzdrowisku

203 lůžek / 203 miejsc

Bezbariérovost /

Dostęp dla osób niepełnosprawnych

Plně / Pełny

Vybavenost obce / Infrastruktura gminy

Dostupnost veřejnou dopravou /

Dojazd transportem publicznym

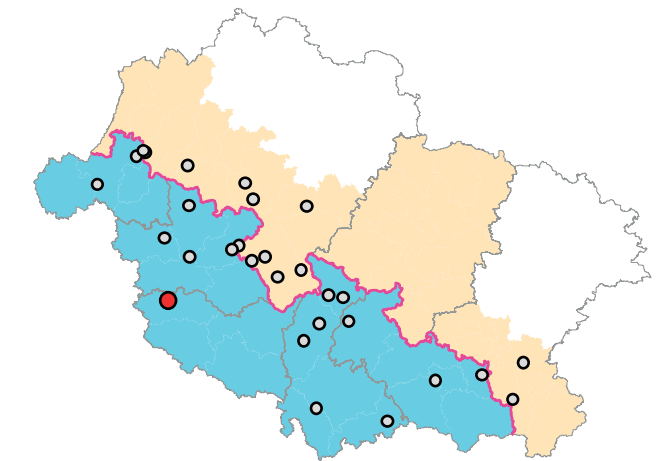
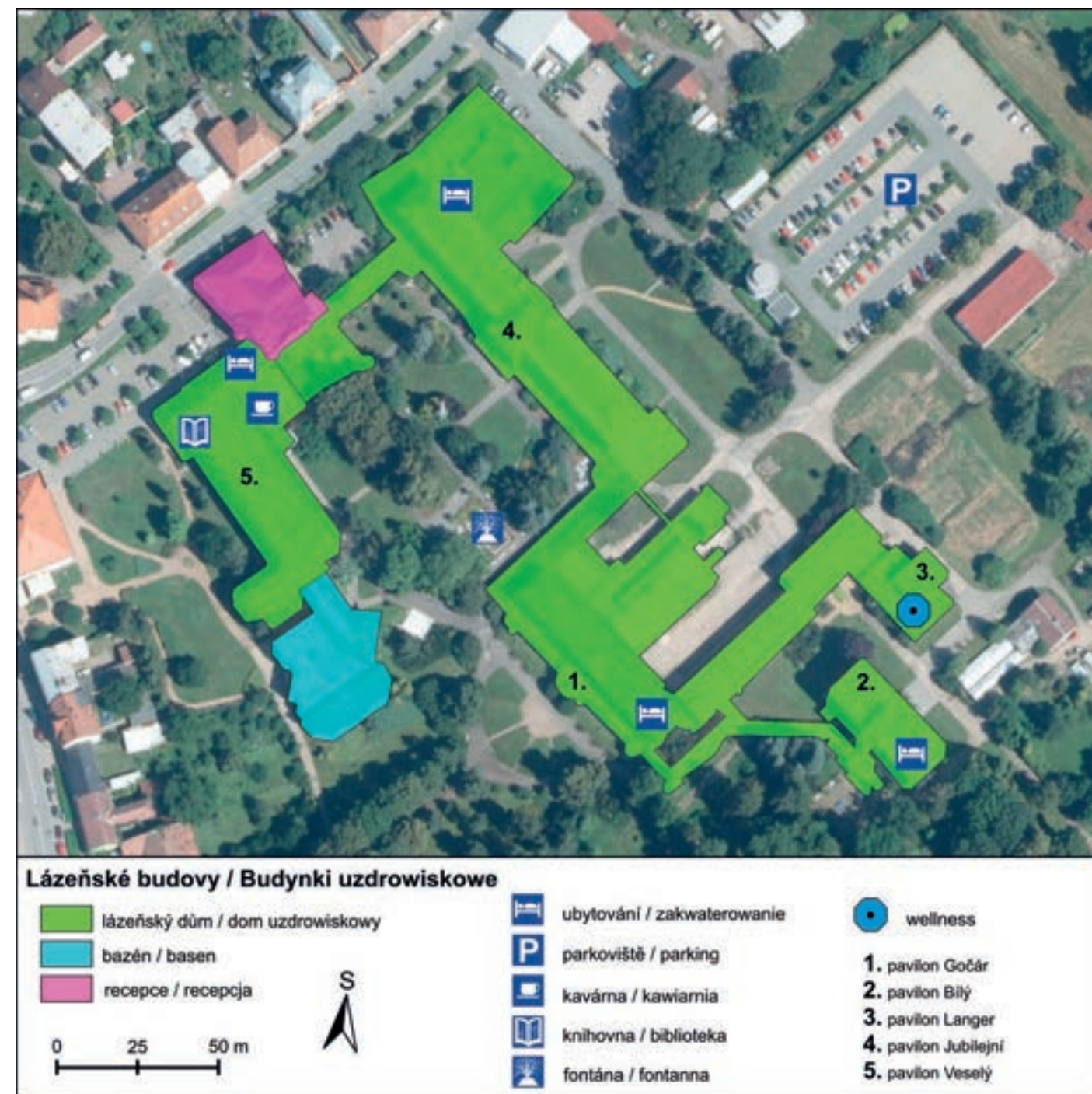

Vzdálenost do krajského města /

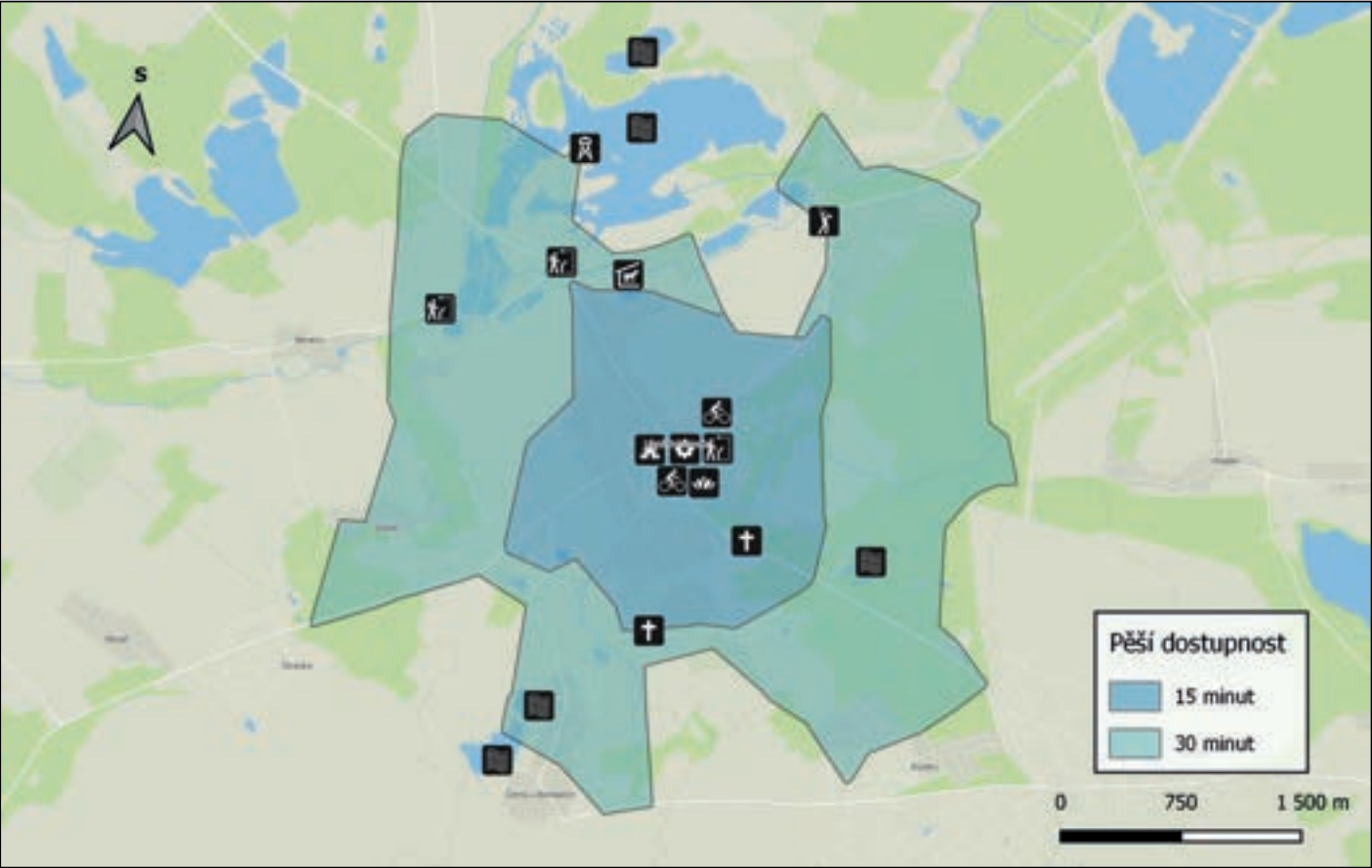
Odległość od miasta wojewódzkiego

Pardubice 10 km 0:10

Hradec Králové 6 km 0:25

Dostupnost atraktivit cestovního ruchu / Dostępność atrakcji turystycznych

Hydrogeologie, prameny /
Hydrogeologia, źródła

Hydrogeologická jednotka /
Jednostka hydrogeologiczna

Kvartér Labe po Pardubice (1122) / Czwartorzęd Łaby po Pardubice (1122)

Typ pramenů / Typ źródeł

Minerální vody typu hydrogenuhlíčan sodných kyselek se zvýšeným obsahem fluoridů.

Wody mineralne typu szczaw wodorowęglanowo-sodowych o podwyższonej zawartości fluorków.

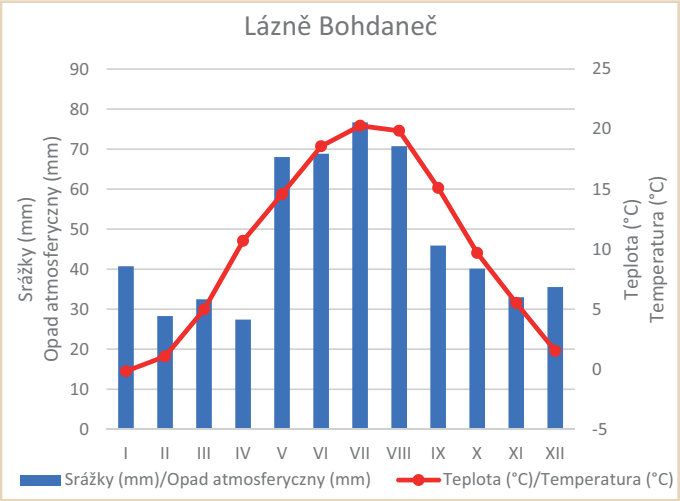
Jednotlivé prameny / Poszczególne źródła

Název Nazwa	Celková mineralizace Całkowita mineralizacja	Hĺoubka vrtu Głębokość odwiertu	Chemické složení Skład chemiczny
Nová Panenka	1 060–1 190 mg /l	300,0 m	Na–HCO ₃ CO ₃ obsah fluoridů / zawartość fluorków CO ₂ : 70 mg/l
Panenka	1 312 mg/l	347,5 m	Na–HCO ₃ CO ₃ obsah fluoridů / zawartość fluorków

Bazén / Basen

Vnitřní bazén je součástí lázeňského komplexu a je umístěn v pavilonu Veselý (rozměry: 9 × 20 m). Bazén je napouštěn minerální vodou z hlubokého artézského vrtu, ryzí alkalická kyselka chemického typu hydrogenuhlítanu sodného se zvýšeným obsahem fluoridů, která má blahodárné účinky na celé pohybové ústrojí a srdečněcévní aparát, teplota vody: 29 až 30 °C.

Basen kryty jest częścią kompleksu uzdrowiskowego i znajduje się w pawilonie Veselý (wymiały: 9 × 20 m). Basen jest wypełniony wodą mineralną z głębokiej studni artezyjskiej, czystą szczawą alkaiczną, pod względem chemicznym typu wodorowęglanowosodowego o zwiększonej zawartości fluorków, która ma pozytywne oddziaływanie na cały aparat ruchu i układ sercowo-naczyniowy, temperatura wody: 29–30 °C.

Slatina / Borowina

Rozsáhlá ložiska slatiny o rozloze více než 40 ha leží v těsné blízkosti lázní a jejich stáří se odhaduje na 12 000 let. Využití rašeliny k léčebným účelům navrhl Jan Veselý, zakladatel lázní, který nechal přezkoumat hodnotu rašeliny ve Vídni a nechal se inspirovat názorem Ing. Františka Šantrůčka z Prahy, který doporučil její využití k léčbě. Po usušení je totiž lehká, bez hliněných příměsů, běžných u jiných rašelin, schopná dlouho udržet stejnoměrnou teplotu.

Rozległe złoża borowiny o powierzchni ponad 40 ha znajdują się w bliskim sąsiedztwie uzdrowiska, a ich wiek szacuje się na 12 000 lat. Wykorzystanie borowiny (torfu) do celów leczniczych zaproponował Jan Veselý, założyciel uzdrowiska, który kazał zbadać wartość borowiny w Wiedniu i zainspirował się opinią inż. Františka Šantrůčka z Prahy, który zalecił wykorzystanie lecznicze tutejszej borowiny. Po wysuszeniu jest lekka, bez domieszek gliny, typowych dla innych borowin, potrafi długo utrzymywać jednolitą temperaturę.

Základní charakteristika /
Podstawowa charakterystyka

Lázně Bohdaneč leží ve Východolabské tabuli v široké nivě Labe v nadmořské výšce 220 m v těsném sousedství krajského města Pardubice. Byly založeny na konci 19. století jako slatinné lázně využívající nedaleké bohaté ložisko rašeliny. Lázně s cennou kubistickou architekturou se specializují na nemoci pohybového ústrojí.

Uzdrowisko Bohdaneč leży na Płycie Wschodnio-łabskiej w szerokiej dolinie zalewowej Łaby na wysokości 220 m n.p.m. w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Pardubice, będącego stolicą regionu. Zostało założone pod koniec XIX wieku jako uzdrowisko borowinowe, wykorzystujące pobliskie bogate złoża borowiny. Uzdrowisko z cenną kubistyczną architekturą specjalizuje się w leczeniu chorób układu ruchu.

Architektura lázní /
Architektura uzdrowiska

Všechny lázeňské domy jsou spojeny prosklenou kolonádou. Kubistický Pavilon Gočár je státem chráněnou kulturní památkou.

Wszystkie domy zdrojowe są połączone przeszkloną kolumnadą. Kubistyczny Pawilon Gočár jest objęty państwową opieką konserwatorską jako zabytek kultury.

Historie / Historia

Se vznikem lázní je spjato jméno bohdanečského rodáka Jana Veselého, který byl v 90. letech 19. století nájemcem rybníčního hospodářství pardubického velkostatku a předsedou Vodního družstva pro regulaci Rajského potoka. Účelem družstva bylo odvodnit luka a upravit povodí Rajského potoka tak, aby se snížila vlhkost v městečku Bohdaneč. Jan Veselý věděl, že Rajský potok protéká vesnicí Libišany, kde má jeho otec pronajatá rozsáhlá luka a odkud si zájemci za mírný poplatek odvážejí rašelinu na topení. A tak vznikla myšlenka použít rašelinu k léčebným účelům. První lázeňská sezóna byla zahájena v roce 1897.

Powstanie uzdrowiska wiąże się z nazwiskiem Jana Veselego, pochodzącego z miasta Bohdaneč, który w latach 90. XIX wieku był dzierżawcą stawów majątku pardubickiego i prezesem Spółdzielni Wodnej ds. Regulacji Potoku Rajskiego. Celem spółdzielni było osuszenie łąki i dostosowanie obszaru zlewni potoku Rajskiego tak, aby zmniejszyć wilgotność w miasteczku Bohdaneč. Jan Veselý wiedział, że Rajský potok przepływa przez wieś Libišany, gdzie jego ojciec wydzierżawił rozległą łąkę i skąd zainteresowani za niewielką opłatą wywozili torf. Tak powstał pomysł wykorzystania torfu do celów leczniczych. Pierwszy sezon uzdrowiskowy otwarto w 1897 roku.

Lázně Kundratice, a. s.

Lázně Kundratice 134
463 52 Osečná

**Získání statutu lázeňského místa /
Uzyskanie statusu uzdrowiska**
1989

Právní forma / Forma prawna
Akciová společnost / Spółka akcyjna

Majitel, zřizovatel / Właściciel, założyciel
Lázně Kundratice a. s.

**Přírodní léčivý zdroj /
Naturalne lecznicze źródło**
Peloid / Peloid

Kapacita lázní / Liczba miejsc w uzdrowisku
160 lůžek / 160 miejsc

**Bezbariérovost /
Dostęp dla osób niepełnosprawnych**
Částečně / Częściowo

Vybavenost obce / Infrastruktura gminy

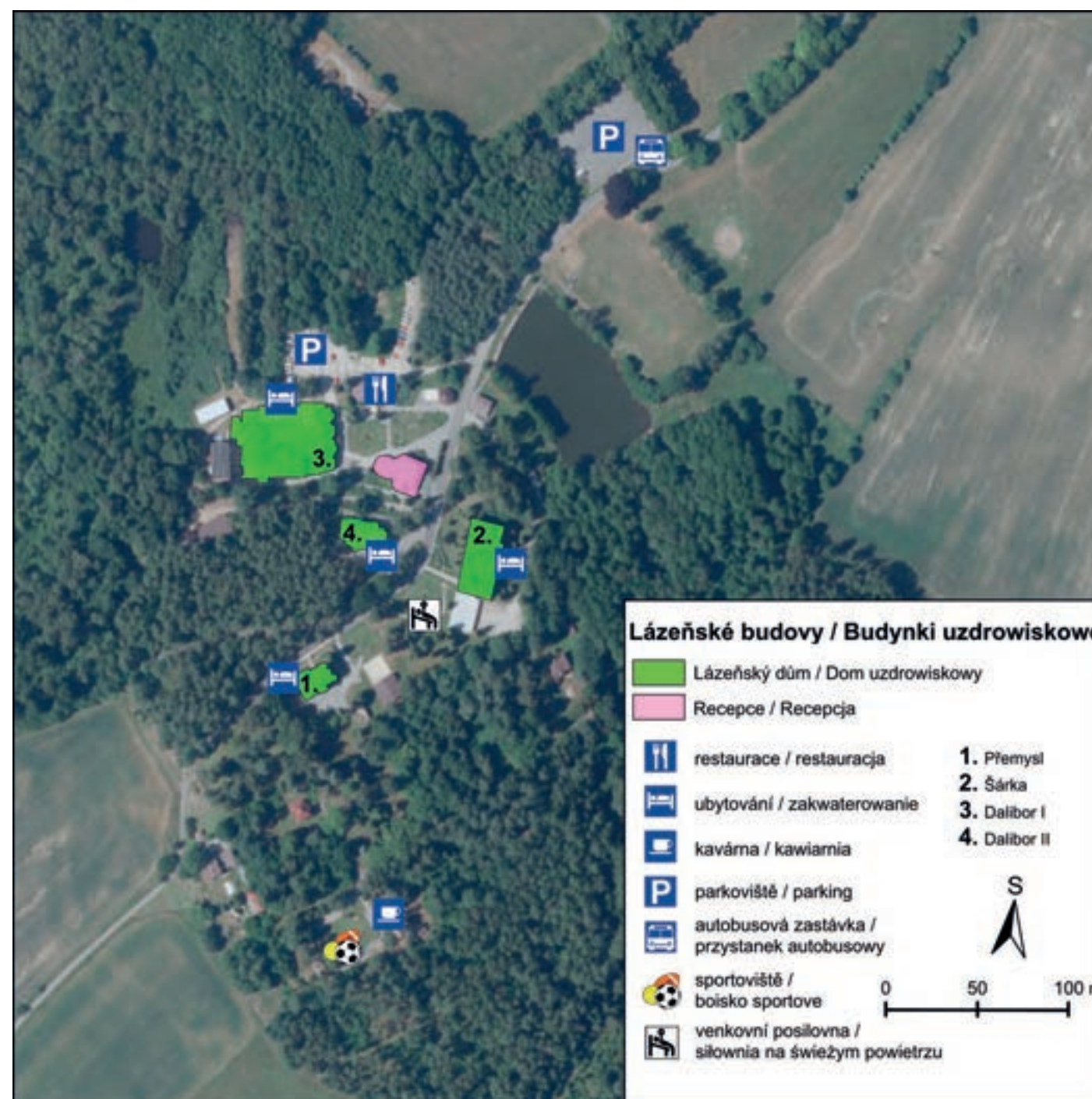
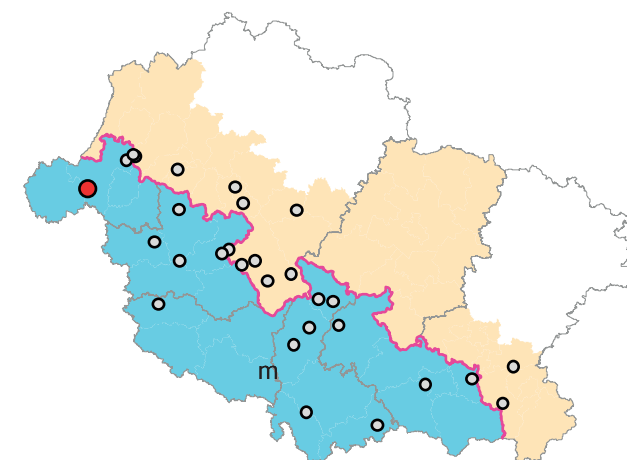
**Dostupnost veřejnou dopravou /
Dojazd transportem publicznym**

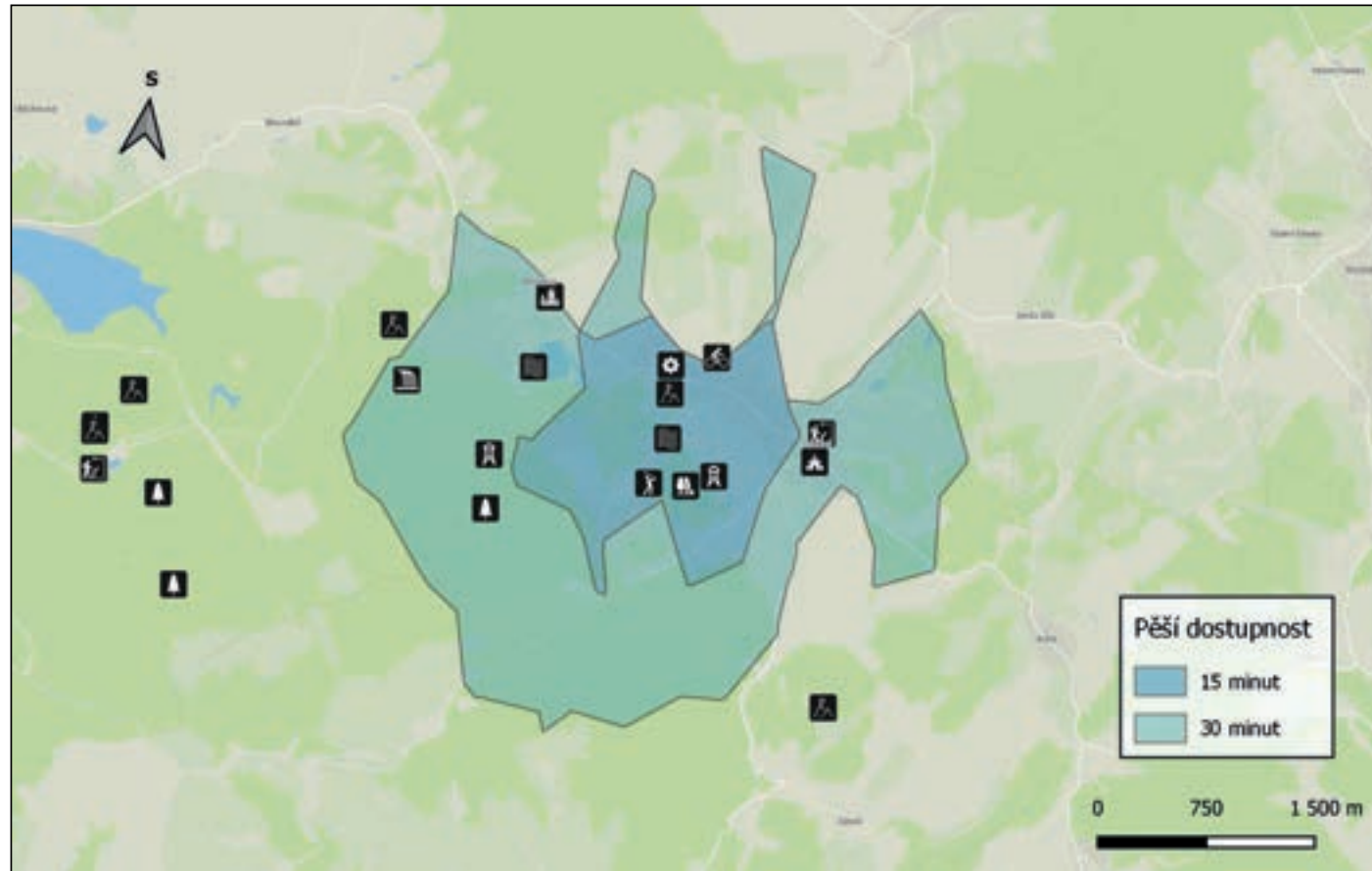
**Vzdálenost do krajského města /
Odległość od miasta wojewódzkiego**

Liberec 15 km 0:30

Lázně Kundratice

Dostupnost atraktivit cestovního ruchu / Dostępność atrakcji turystycznych

Hydrogeologie, prameny / Hydrogeologia, źródła

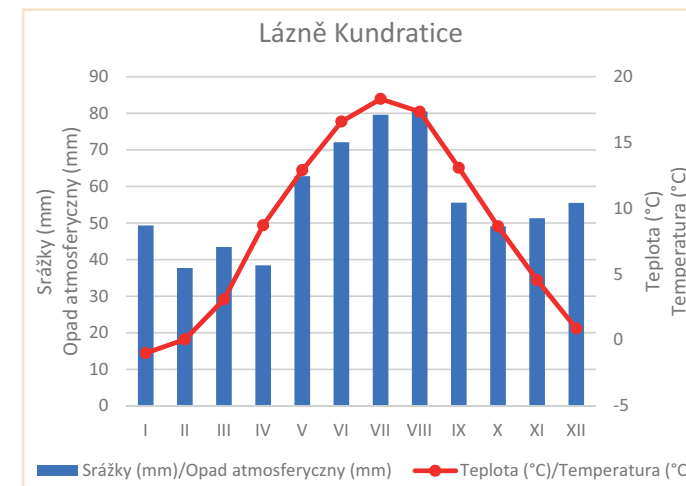
Hydrogeologická jednotka / Jednostka hydrogeologiczna

Bazální křídový kolektor východně od Hamru po Labe (4720) / Bazalny kolektor kredowy na wschód od Hamrów do Łaby (4720)

Architektura lázní / Architektura uzdrowiska

Lázně vznikly v roce 1881, modernizovány byly v roce 1913, kdy lázeňské budovy dostaly nový vzhled a v roce 1933 byly považovány za jedny z nejmodernějších v České republice. Dnes tvoří areál budovy Šárka, Dalibor a Přemysl. Na území města Osečná je památkově chráněným objektem Kočvarův mlýn z roku 1799.

Uzdrowisko powstało w 1881 roku, zostało zmodernizowane w 1913 roku, gdy obiekty uzdrowiskowe zyskały nowy wygląd. W 1933 r. było uznawane za jedno z najnowocześniejszych uzdrowisk w Czechach. Dziś kompleks uzdrowiska tworzą budynki Šárka, Dalibor i Přemysl. Na terenie miasta Osečná znajduje się zabytkowy budynek Kočvarův mlýn (młyn) z 1799 roku.

Lázeňský park / Park uzdrowiskowy

Lázně leží v atraktivní krajině s množstvím přírodních zajímavostí. Přímo na území města Osečná je pramen Ploučnice, několik rybníků, vodopád, vyhlídková místa, naučná stezka, geopark i poutní areál s křížovou cestou. Součástí lázní je lesopark Mannův les, má charakter příměstského parku. Parkem vede haťový chodník, který prochází nad mokřady, součástí parku jsou vyhlídková místa, informační panely, venkovní posilovna i odpočinkový altán.

Uzdrowisko położone jest w otoczeniu pięknego krajobrazu z licznymi atrakcjami przyrodniczymi. Bezpośrednio na terenie miasta Osečná znajduje się źródło rzeki Ploučnice, kilka stawów, wodospad, punkty widokowe, ścieżka dydaktyczna, geopark i miejsce pielgrzymkowe z drogą krzyżową. Częścią uzdrowiska jest park leśny Mannův les (Las Manna), który ma charakter parku podmiejskiego. Przez park prowadzi drewniany chodnik, która przebiega nad mokradłami, w parku znajdują się też punkty widokowe, tablice informacyjne, siłownia na świeżym powietrzu i altana.

Základní charakteristika / Podstawowa charakterystyka

Lázně Kundratice jsou součástí města Osečná a leží 5 km jihozápadně od Liberce. Leží v okrajové části České tabule, v povodí Ploučnice v Ralské pahorkatině. Od Liberce jsou odděleny Ještědským hřbetem, který lázně chrání před chladnými severovýchodními větry. Lázně vznikly roku 1881 v místech bohatých ložisek slatiny a patří mezi jedny z nejstarších lázní v Čechách, ve kterých se používá slatina jako přírodní léčivý zdroj.

Uzdrowisko Kundratice jest częścią miasta Osečná i znajduje się 5 km na południowy zachód od Liberca. Leży w krańcowej części Płyty Czeskiej, w dorzeczu rzeki Ploučnice na Wyżynie Ralskiej. Od Liberca oddziela je Grzbiet Jeszczedzki, który chroni uzdrowisko przed zimnymi północno-wschodnimi wiatrami. Uzdrowisko powstało w 1881 roku w miejscach bogatych złóż borowiny i jest jednym z najstarszych uzdrowisk w Czechach, w którym używa się borowiny jako naturalnego źródła leczniczego.

Historie / Historia

Zakladatelem Lázní Kundratice byl místní podnikatel Josef Schwan, který na konci 19. století začal místní slatinu využívat k léčebné péči. Lázeňskou léčebnu v roce 1908 koupila obec, která areál lázní začala modernizovat. Během válečných let léčebna sloužila potřebám armády. Po druhé světové válce se Lázně Kundratice staly součástí státního podniku Československé státní lázně, v roce 1992 byla lázeňská léčebna zprivatizována a vznikla akciová společnost Lázně Kundratice a. s.

Założycielem Uzdrowiska Kundratice był miejscowy przedsiębiorca Josef Schwan, który pod koniec XIX wieku zaczął wykorzystywać miejscową borowinę do celów leczniczych. Uzdrowisko w 1908 roku kupiła gmina, która rozpoczęła modernizację kompleksu uzdrowiskowego. W latach wojny uzdrowisko służyło na potrzeby wojska. Po II wojnie światowej Uzdrowisko Kundratice stało się częścią przedsiębiorstwa państwowego Czechosłowackie Uzdrowiska Państwowe, w 1992 roku uzdrowisko zostało sprywatyzowane i powstała spółka akcyjna Lázně Kundratice a. s.

Lázně Libverda, a. s.

Lázně Libverda 82
463 62

**Získání statutu lázeňského místa /
Uzyskanie statusu uzdrowiska**
1836/1982

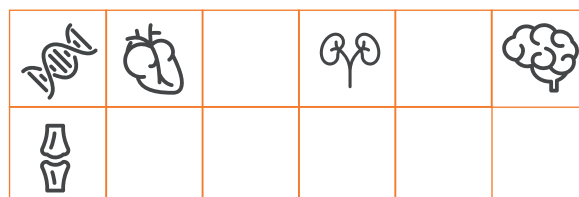
Právní forma / Forma prawna
Akciová společnost / Spółka akcyjna

Majitel, zřizovatel / Właściciel, założyciel
LÁZNĚ LIBVERDA, a. s.
(Le Cygne Sportif Groupe, a. s.)

**Přírodní léčivý zdroj /
Naturalne lecznicze źródło**
Klima / Klima

Kapacita lázní / Liczba miejsc w uzdrowisku
466 lůžek / 466 miejsc

**Bezbariérovost /
Dostęp dla osób niepełnosprawnych**
částečně / częściowa

Vybavenost obce / Infrastruktura gminy

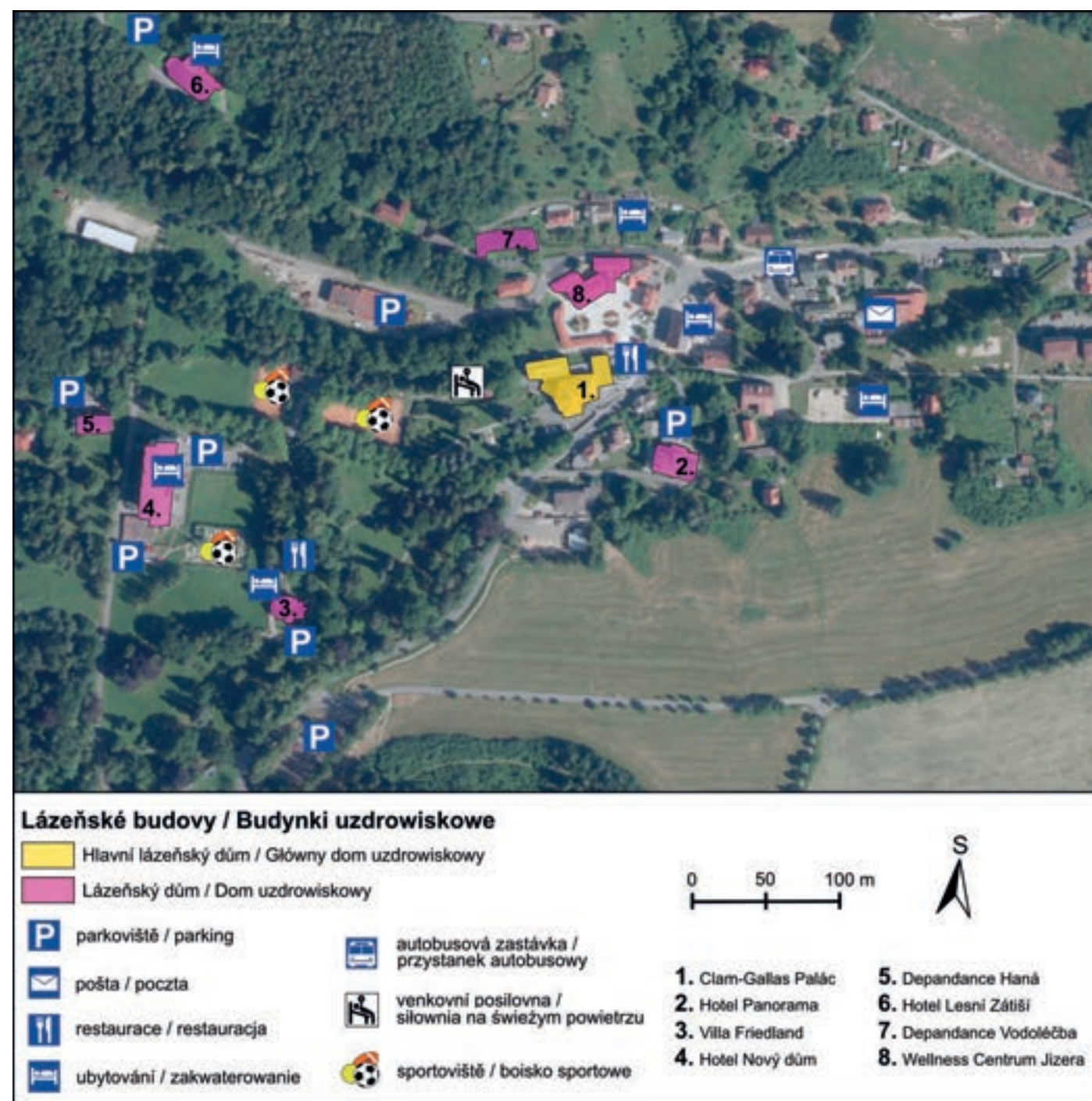
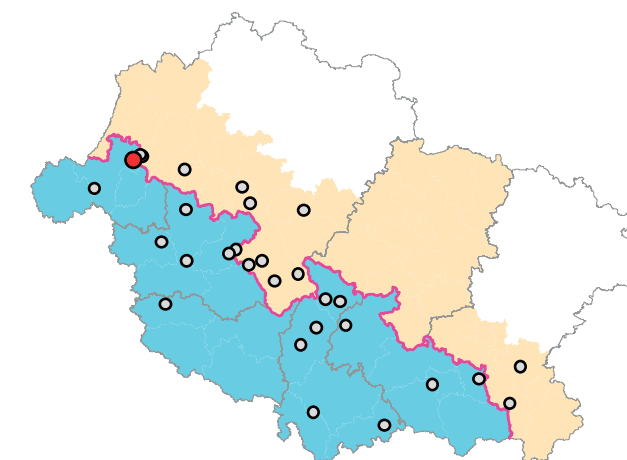
**Dostupnost veřejnou dopravou /
Dojazd transportem publicznym**

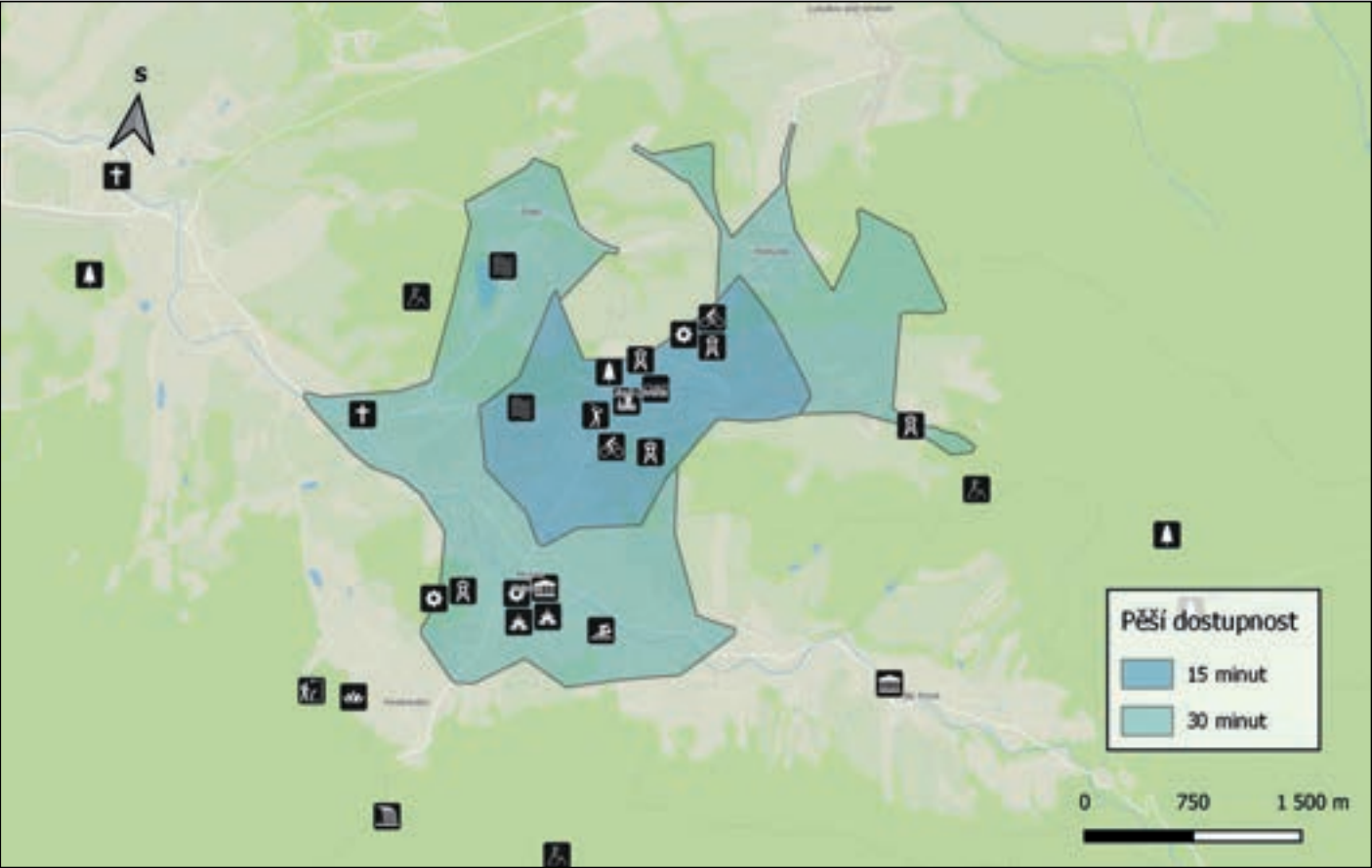
**Vzdálenost do krajského města /
Odległość od miasta wojewódzkiego**

Liberec 35 km 0:40

Lázně Libverda

Dostupnost atraktivit cestovního ruchu / Dostępność atrakcji turystycznych

Hydrogeologie, prameny /
Hydrogeologia, źródła

Hydrogeologická jednotka /
Jednostka hydrogeologiczna

Krystalinikum Jizerských hor v povodí Lužické Nisy (6431) /
Krystalinikum Gór Izerskich w dorzeczu Łużyckiej Nisy (6431)

Typ pramenů / Typ źródeł

Přírodní, studená, středně mineralizovaná, uhličitá, hypotonická voda chemického typu $Mg-Ca-HCO_3$ (hydrogen uhličitán hořečnato-vápenatý).

Naturalna, zimna voda, średnio zmineralizowana, węglanowa, hipotoniczna, typ chemiczny $Mg-Ca-HCO_3$ (wodorowęglan magnezowo-wapniowy).

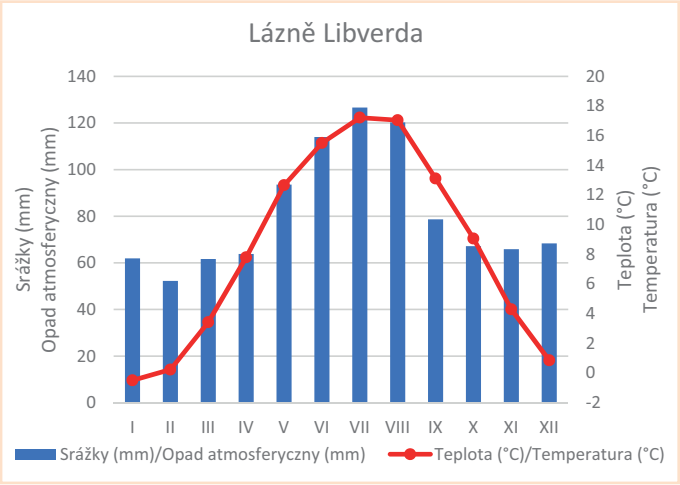
Jednotlivé prameny / Poszczególne źródła

Název	Celková mineralizace	Hloubka vrtu	Chemické složení
Nazwa	Całkowita mineralizacja	Głębokość odwiertu	Skład chemiczny
Nová Marie (S1A)	500 mg/l	113,0 m	$Mg-Ca-HCO_3$
Nový Kristián (S2A)	500 mg/l	131,0 m	$Mg-Ca-HCO_3$
Pramen Eduard (BJ5)	500 mg/l	121,0 m	$Mg-Ca-HCO_3$

Bazén / Basen

Wellnes, vnitřní rehabilitační malý bazén. Minerální voda z vrtů je čerpadly čerpána nepřetržitě do zásobníku na minerální vodu na 50 m³, tzv. bunkru. Z tohoto bunkru je dalšími čerpadly distribuována do dalších provozů. V místech, kde se poskytují vanové koupele, se voda pomocí teplovodních výměníků ohřívá.

Wellness, mały rehabilitacyjny kryty basen. Woda mineralna z odwiertów jest pompowana w sposób ciągły do zbiornika wody mineralnej o pojemności 50 m³, tzw. bunkra. Z tego bunkra za pomocą kolejnych pomp transportowana jest dalej. W miejscach, w których znajdują się wanny do kąpeli, woda jest podgrzewana.

Architektura lázní / Architektura uzdrowiska

Nejstarší historické lázeňské budovy vznikaly v letech 1760–1795 (jidelní dům – Trakteurhaus, budova minerálního pramene ad.), kolem roku 1800 byla postavena promenáda a empírový zámček, divadlo a pavilon nad Mariánským pramenem. Všechny budovy pocházející z té doby jsou vystavěny v klasicistním či empírovém slohu. Hlavní lázeňská budova byla otevřena v roce 1868 (Helm, následně Nový lázeňský dům), svou současnou podobu získala po požáru v roce 1911, kdy byla zbourána a na stejném místě postaven modernější objekt, dnešní Clam-Gallasův Palác.

Najstarsze zabytkowe obiekty uzdrowiskowe powstały w latach 1760–1795 (jadalnia – Trakteurhaus, budynek źródła mineralnego itp.), około 1800 roku zbudowano promenadę i empiryczny zameczek, teatr i pawilon nad Źródłem Mariánským. Wszystkie budynki pochodzące z tego okresu powstały w stylu klasycystycznym lub empirycznym. Główny budynek uzdrowiskowy został otwarty w 1868 roku (Helm, a następnie Nowy Dom Zdrojowy), który swój obecny wygląd zyskał po pożarze w 1911 roku, gdy został rozebrany, a na jego miejscu wzniesiono nowocześniejszy budynek, dzisiejszy Pałac Clam-Gallasa.

Lázeňský park / Park zdrojowy

Lázeňský park je součástí areálu lázní a byl založen na konci 18. století Kristiánem Filipem v anglickém stylu.

Park zdrojowy w stylu angielskim jest częścią kompleksu uzdrowiskowego i został założony pod koniec XVIII wieku przez Kristiána Filipa.

Využití minerálních vod /
Wykorzystanie wód mineralnych

Od poloviny 19. století byla minerální voda stáčena do lahví a prodávána pod názvem Libverdská kyselka. Stáčení bylo ukončeno v roce 1952.

Od połowy XIX wieku woda mineralna była butelkowana i sprzedawana pod nazwą „Libverdská kyselka” („kyselka” to kwaśna woda mineralna). Rozlewanie wody zakończono w 1952 roku.

Základní charakteristika /
Podstawowa charakterystyka

Lázně Libverda leží ve Frýdlantské pahorkatině na severním úbočí Jizerských hor v údolí Libverdského potoka a jsou součástí CHKO Jizerské hory. Svou polohou se již řadí mezi horské lázně s množstvím atraktivních přírodních lokalit, sítí turistických tras a moderně upravených cyklostezek.

Uzdrowisko Liberda znajduje się na obszarze zwanym Frýdlantská pahorkatina (czeska część Przedgórze Izerskiego) i jest częścią Parku Krajobrazowego Góry Izerskie. Ze względu na swoje położenie jest zaliczane do uzdrowisk górskich z licznymi atrakcjami przyrodniczymi, siecią szlaków turystycznych i nowoczesnymi ścieżkami rowerowymi.

Historie / Historia

Historie lázeňství Lázní Libverda spadá do konce 14. století, kdy se začaly šířit zprávy o léčivých účincích zdejšího pramene. Hlavními šířiteli byli poutníci, kteří se zde osvěžovali „Boží vodou“ cestou z Lužice do mariánského poutního kostela Navštívení Panny Marie v sousedních Hejnicích. Od konce 16. století zdejší minerální vody pomáhají pacientům ze všech koutů Evropy. Vznik lázní je spojen se šlechtickou rodinou Clam-Gallasů, která získala roku 1636 Frýdlantské panství od císaře Ferdinanda II. jako odměnu za věrnost císaři v tažení proti Albrechtu z Valdštejna. Statut lázní Libverda získala v roce 1836 (statut léčivých lázní). Během 20. století se Lázně Libverda zařadily mezi významné lázně České republiky a v roce 1936 byly povýšeny na státní lázně.

Historia uzdrowiska Libverda sięga końca XIV wieku, gdy zaczęły się rozchodzić się wieści o leczniczym działaniu tutejszego źródła. Informacje te przekazywali głównie pielgrzymi, którzy orzeźwiali się tutaj „Bożą wodą” w drodze z Łużyc do maryjnego kościoła pielgrzymkowego Nawiedzenia NMP w sąsiednich Hejnicach. Od końca XVI wieku tutejsze wody mineralne pomagają pacjentom ze wszystkich zakątków Europy. Powstanie uzdrowiska związane jest z arystokratycznym rodem Clam-Gallasów, który w 1636 roku otrzymał od cesarza Ferdynanda II dobra frydlańskie, jako nagrodę za wierność cesarzowi w kampanii przeciwko Albrechtowi z Wallensteina. Libverda uzyskała status uzdrowiska w 1836 roku (status uzdrowiska leczniczego). W XX wieku Uzdrowisko Libverda stało się jednym z najważniejszych w Republice Czeskiej, a w 1936 roku uzyskało tytuł uzdrowiska państwowego.

Schrothovy léčebné lázně, s. r. o.

Dolní Lipová 382
790 61 Lipová-lázně

**Získání statutu lázeňského místa /
Uzyskanie statusu uzdrowiska**
1973

Právní forma / Forma prawna

Společnost s ručením omezeným / Spółka
z ograniczoną odpowiedzialnością

Majitel, zřizovatel / Właściciel, założyciel
CLITIA, a. s.

Přírodní léčivý zdroj /

Naturalne lecznicze źródło

Klima / Klima
Peloid / Peloid

Kapacita lázní / Liczba miejsc w uzdrowisku
270 lůžek / 270 miejsca

Bezbariérovost /

Dostęp dla osób niepełnosprawnych

Částečně bezbariérové / Częściowo bez barier

Vybavenost obce / Infrastruktura gminy

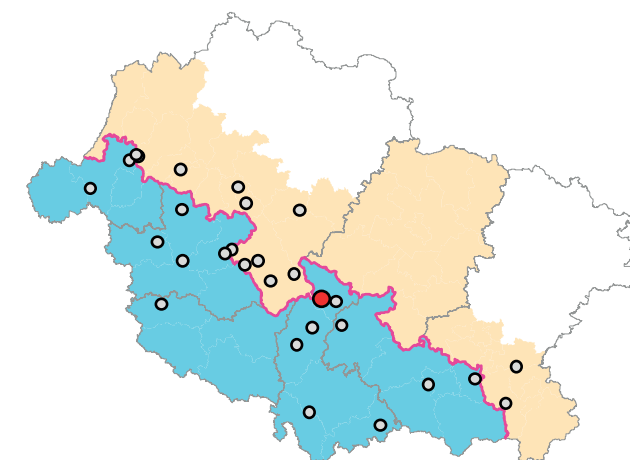
**Dostupnost veřejnou dopravou /
Dojazd transportem publicznym**

**Vzdálenost do krajského města /
Odległość od miasta wojewódzkiego**

Olomouc 100 km 1:40

Lipová-lázně

Lázeňské budovy / Budynki uzdrowiskowe

- Ředitelství lázní, recepce / Dyrekcja uzdrowiska, recepcja
- Hlavní lázeňský dům / Główny dom uzdrowiskowy
- Lázeňský dům / Dom uzdrowiskowy

- 1. Villa Grohmann
- 2. Villa Theresa
- 3. Villa Louise
- 4. Zakladatelský dům
- 5. Villa Heila
- 6. Villa Dr. Karla Schrotha
- 7. Villa Mader
- 8. Marta
- 9. Villa Johanna
- 10. Villa Hedvika

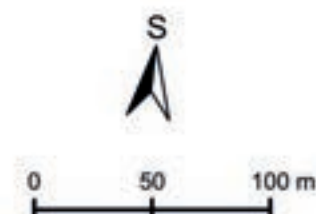
 obchod / handel

 parkoviště / parking

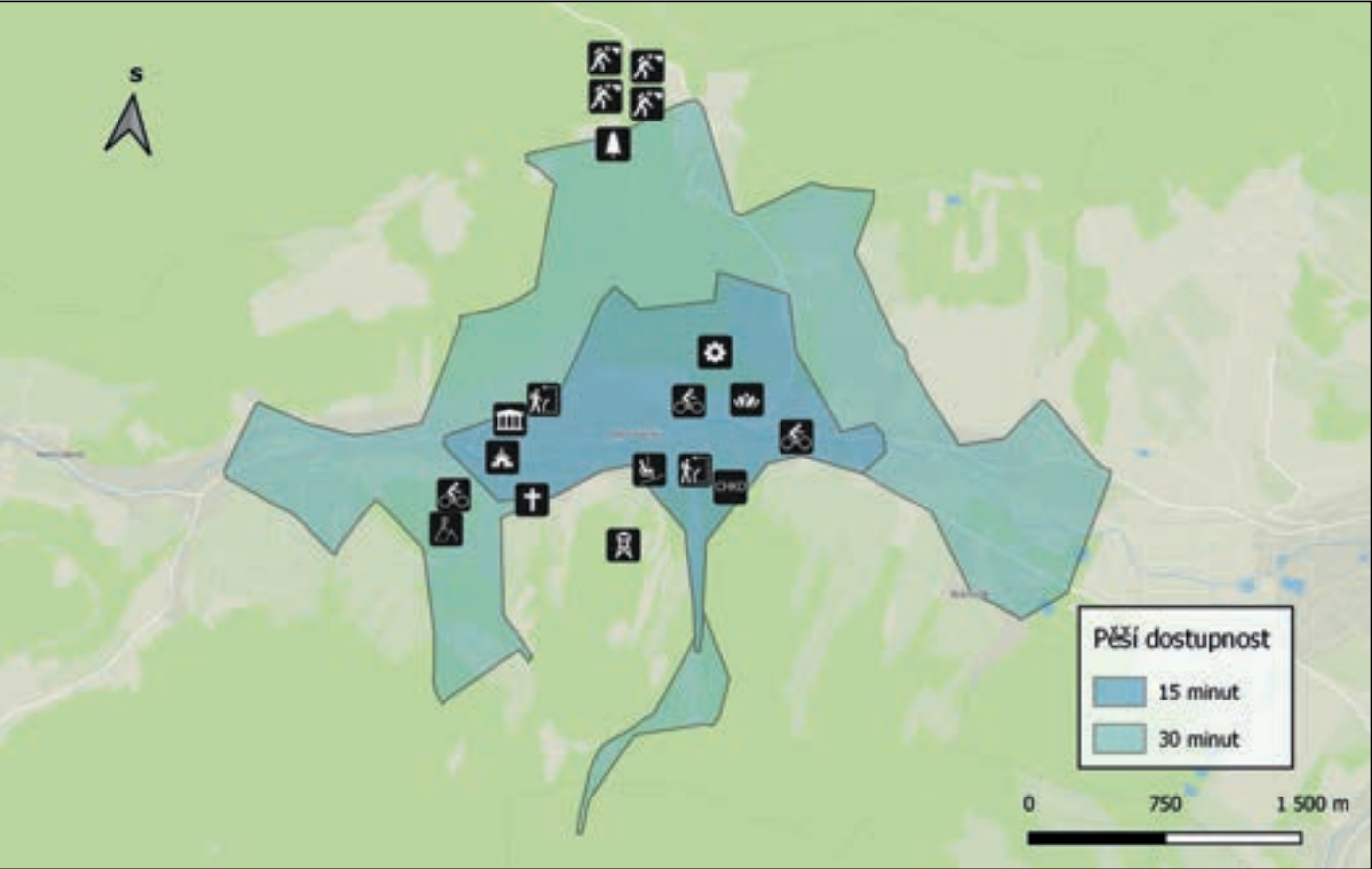
 pramen / źródło

 restaurace / restauracja

 autobusová zastávka / przystanek autobusowy

Dostupnost atraktivit cestovního ruchu / Dostępność atrakcji turystycznych

Hydrogeologie, prameny /
Hydrogeologia, źródła

Hydrogeologická jednotka /
Jednostka hydrogeologiczna

Krystalinikum severní části východních Sudet (6431)

Krystalinikum północnej części Sudetów Wschodnich (6431)

Lázeňský park / Park uzdrowiskowy

Areál lázní z jihu chrání svahy Hrubého Jeseníku a lesní porosty postupně přechází v krajinářský park, který obklopuje areál lázní. Park je povětšinou osázen místními druhy dřevin. Park Johanna Schrotha pod jihovýchodním svahem výběžku Smrčnicku byl obnoven v roce 2005 a jeho součástí je více než 200 stromů.

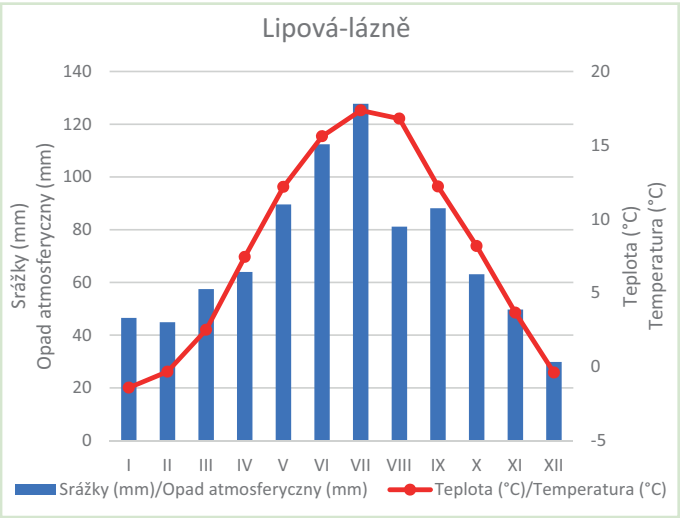
Komplex uzdrowiska od południa chronią zbocza Wysokiego Jesionika a drzewostan leśny stopniowo przechodzi w park krajobrazowy, który otacza teren uzdrowiska. Park jest w większości obsadzony lokalnymi gatunkami drzew. Park Johanna Schrotha pod południowowschodnim zboczem góry Smrčnik został odrestaurowany w 2005 roku i tworzy go ponad 200 drzew.

Významné osobnosti lázní /
Znane postacie uzdrowiska

Johann Schroth (1798–1856)

Zakladatel lázní, původně lidový léčitel se narodil 11. února 1798 v obci Česká Ves a navštěvoval stejnou základní školu jako Vinzenz Priessnitz.

Założyciel uzdrowiska, pierwotnie uzdrowiciel ludowy, urodził się 11 lutego 1798 roku we wsi Česká Ves i uczęszczał w tej samej szkole podstawowej jak Vinzenz Priessnitz.

Architektura lázní /
Architektura uzdrowiska

Secesní pavilonová podoba lázní, umístěných v centru obce Lipová-lázně, vznikla na přelomu 19. a 20. století. Lázeňské budovy v centru lázní jsou vystavěny v tehdy módních historizujících slozích (neorenesance, klasicismus). Až u budov s datem po roce 1900 můžeme rozeznat prvky nastupující secese. Areál prochází od roku 2017 citlivou rekonstrukcí, která zachovává ráz objektů.

Secesyjny pawilon uzdrowiskowy, znajdujący się w centrum miejscowości Lipová-lázně, powstał na przełomie XIX i XX wieku. Budynki uzdrowiskowe w centrum uzdrowiska zostały zbudowane we wówczas modnych stylach historycznych (neorenesans, klasycyzm). Dopiero w budynkach datowanych po 1900 roku możemy rozpoznać elementy rodzącej się secesji. Komplex od 2017 roku przechodzi staranną rewitalizację, z dbałością o zachowanie charakteru obiektów.

Základní charakteristika /
Podstawowa charakterystyka

Schrothovy léčebné lázně leží na rozhraní Hrubého Jeseníku a Rychlebských hor. Konkrétně leží v údolí Staříče v Jesenické kotlině Zlatohorské vrchoviny. Areál lázní je součástí CHKO Jeseníky a poskytuje příznivé prostředí pro letní i zimní sporty. V těsném sousedství areálu lázní je lyžařský areál Lázeňský vrch. Lázeňská péče je spjata s originální léčbou poruch metabolismu a obezity označenou jako Schrothova kúra, která proslavila lázně v první polovině 20. století po celé Evropě. Mezi hlavní pilíře kúry patřily speciální zábaly, přísná dieta a pitný režim.

Uzdrowisko Schrotha znajduje się na pograniczu Wysokiego Jesionika i Gór Rychlebskich. Dokładnie leży w dolinie rzeki Staříč w Kotlinie Jesenickiej Gór Opawskich. Uzdrowisko jest częścią Parku Krajobrazowego Jesioniki i zapewnia odpowiednie warunki do uprawiania sportów letnich i zimowych. W bezpośrednim sąsiedztwie kompleksu uzdrowiska znajduje się stok narciarski Lázeňský vrch (Szczyt uzdrowiskowy). Opieka uzdrowiskowa związana jest z oryginalnym leczeniem zaburzeń metabolicznych i otyłości, znanym pod nazwą kuracji Schrotha, która rozstało uzdrowisko w pierwszej połowie XX w. w całej Europie. Głównymi elementami kuracji były specjalne okłady, ścisła dieta i režim przyjmowania płynów.

Historie / Historia

Historie lázní v Lipové je neodmyslitelně spjata se jménem jejich zakladatele, přírodního léčitele Johanna Schrotha. Lázně byly založeny v první polovině 19. století a léčebné metody byly založeny zejména na vodoléčbě. Po druhé světové válce byly lázně zestátněny a v roce 1957 byly organizačně přičleněny k lázním v Jeseníku. Historicky se lázně specializovaly na léčbu obezity dětí a následně i diabetu. V současnosti jsou lázně ve vlastnictví soukromé společnosti Schrothovy léčebné lázně, spol. s r. o. Léčí se zde především obezita, kožní choroby a poruchy látkové výměny.

Historia uzdrowiska w Lipowej jest nierozdzielnie związana z nazwiskiem jego założyciela, uzdrowiciela Johanna Schrotha. Uzdrowisko powstało w pierwszej połowie XIX w., a metody leczenia opierały się głównie na hydroterapii. Po II wojnie światowej uzdrowisko zostało upaństwowione i w 1957 r. zostało organizacyjnie przyłączone do uzdrowiska w Jeseníku. Historycznie uzdrowisko specjalizowało się w leczeniu dziecięcej otyłości a następnie cukrzycy. Obecnie właścicielem uzdrowiska jest prywatna firma Schrothovy léčebné lázně, spol. s r. o. Leczy się tu głównie otyłość, choroby skóry i zaburzenia metaboliczne.

Uzdrowisko Polanica-Zdrój

ul. Parkowa 4
57-320 Polanica-Zdrój

Získání statutu lázeňského místa / Uzyskanie statusu uzdrowiska

1967

Právní forma / Forma prawna

Akciová společnost / Spółka akcyjna

Majitel, zřizovatel / Właściciel, założyciel

Uzdrowiska Kłodzkie S.A. – Grupa PGU

Přírodní léčivý zdroj /

Naturalne lecznicze źródło

Minerální voda / Woda mineralna

Kapacita lázní / Liczba miejsc w uzdrowisku

722 lůžek / 722 miejsca

Bezbariérovost /

Dostęp dla osób niepełnosprawnych

Částečně bezbariérové / Częściowo bez barier

Vybavenost obce / Infrastruktura gminy

Dostupnost veřejnou dopravou / Dojazd transportem publicznym

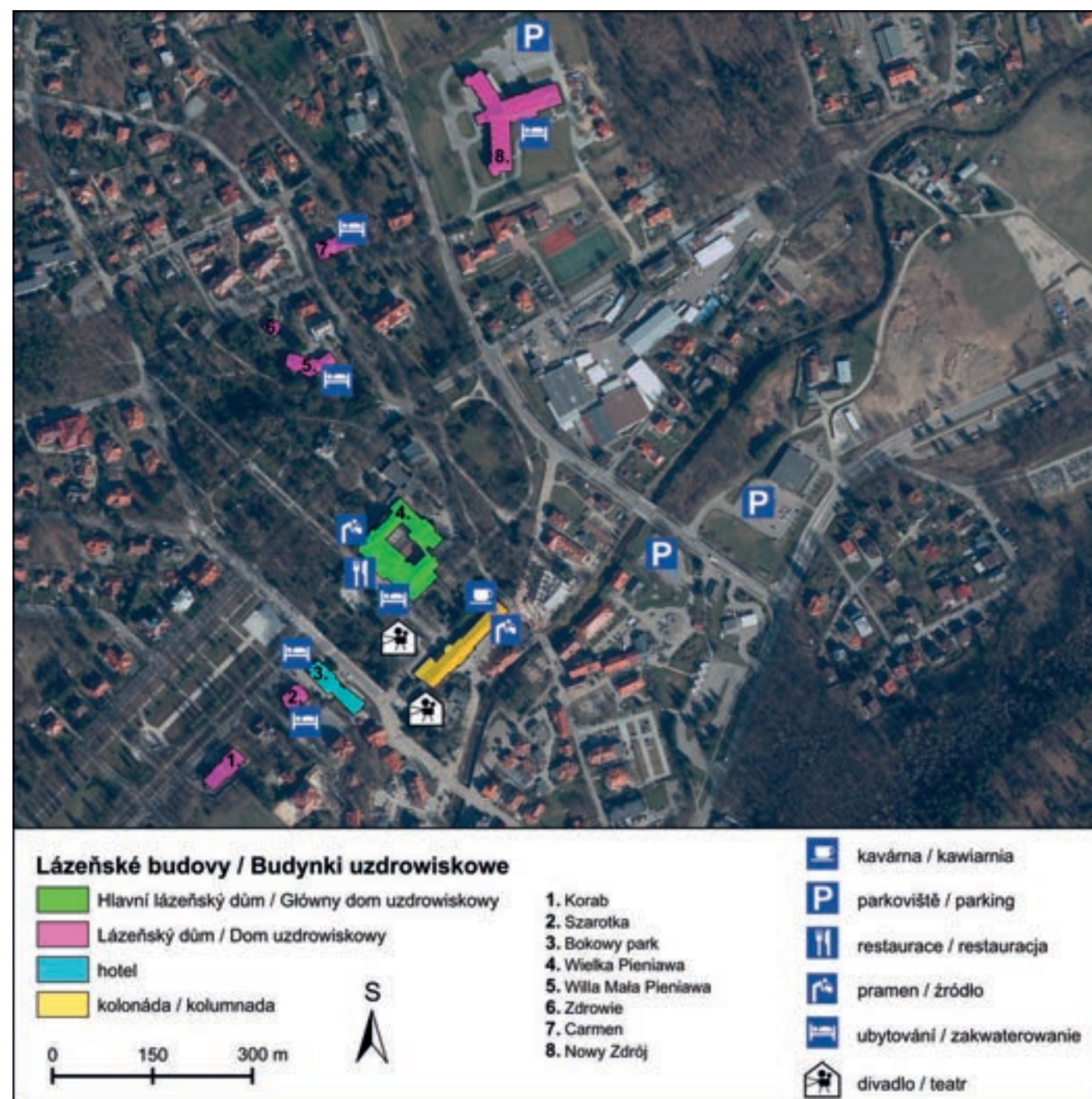
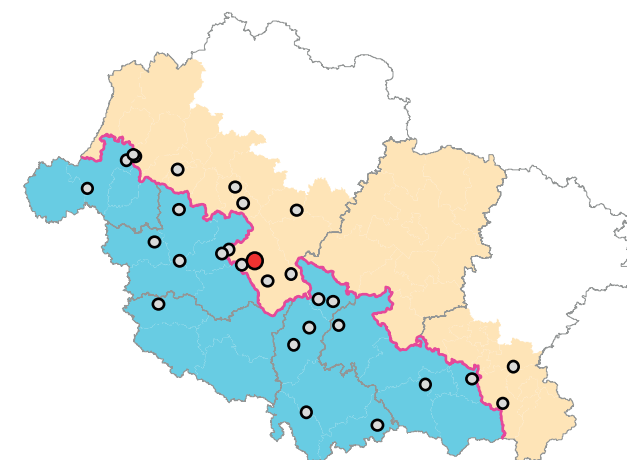
Vzdálenost do krajského města /

Odległość od miasta wojewódzkiego

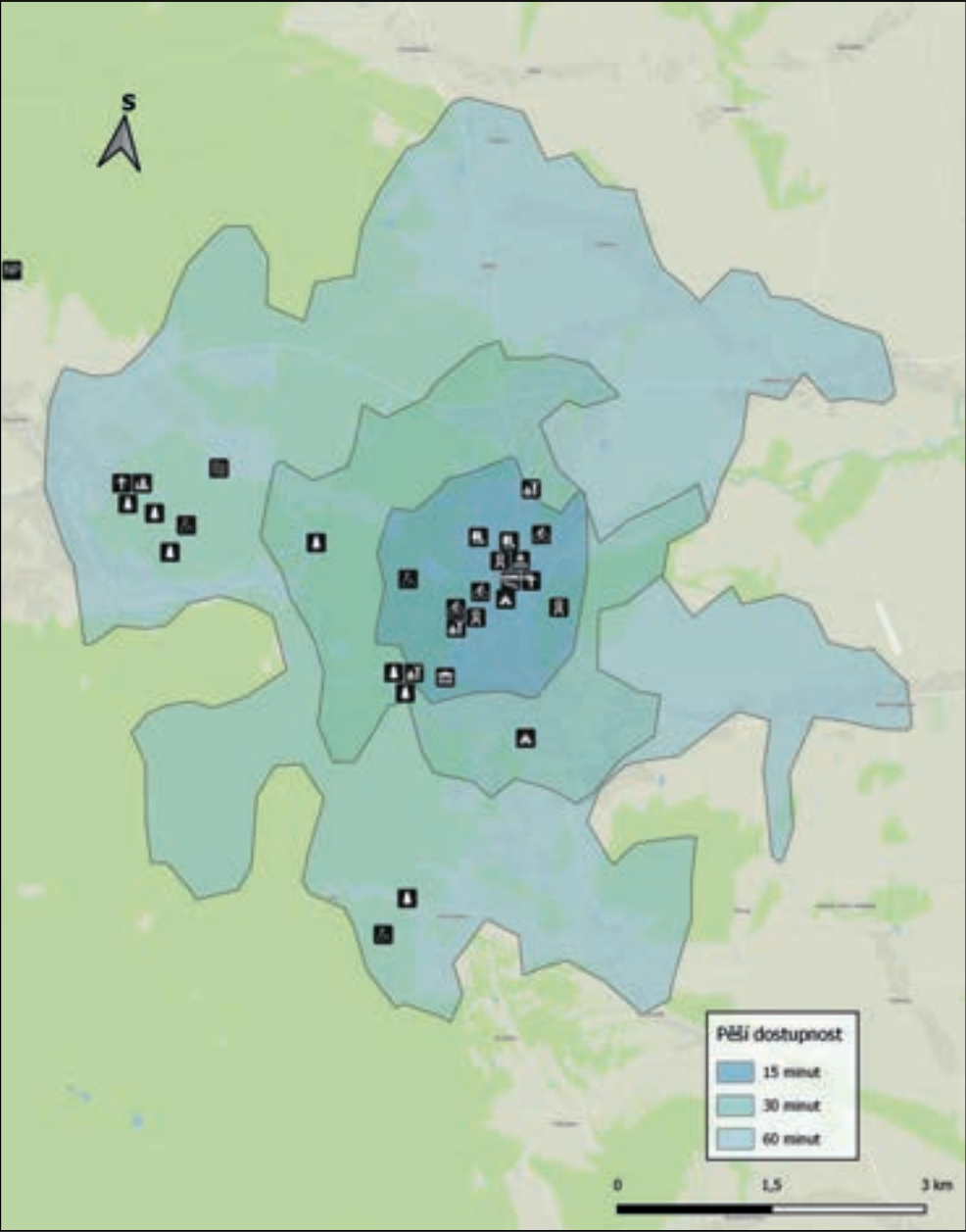
Wrocław 102 km ⌚ 1:40

Hradec Králové 73 km ⌚ 1:20

Polanica-Zdrój

Dostupnost atraktivit cestovního ruchu /
Dostępność atrakcji turystycznych

Hydrogeologie, prameny / Hydrogeologia, źródła

Hydrogeologická jednotka / Jednostka hydrogeologiczna

Region sudetski (125)

Typ pramenů / Typ źródeł

Hlavním přírodním léčivým zdrojem v lázních Polanica-Zdrój jsou minerální a léčivé vody z hydrogenuhličitanu vápenatého, kyselky hydrogenuhličitanu vápenaté. Hlavními oblastmi zdrojů vod svrchnokřídových zvodní v Polanica-Zdrój jsou pravděpodobně výchozy středoturonských pískovců ve Stolových horách (Góry Stołowe) a horách Bystřických (Góry Bystrzyckie).

Głównym czynnikiem leczniczym w uzdrowisku Polonica-Zdrój wody mineralne i lecznicze wodorowęglanowo-wapniowe, szczawy, kwasowęglowe. Głównymi obszarami zasilania gór-nokredowych poziomów wodonośnych w Polanicy-Zdroju s zapewne wychodnie piaskow-ców turonu środkowego w Górach Stołowych w Górach Bystrzyckich.

Jednotlivé prameny / Poszczególne źródła

Název	Celková mineralizace (mg/l)	Hĺoubka vrtu (m)	Chemické složení
Nazwa	Całkowita mineralizacja (mg/l)	Głębokość (m)	Skład chemiczny
W. Pieniawa	1660 mg/l	34,0 m	minerální voda, kyselka $\text{HCO}_3\text{--Ca}$ / szczawa $\text{HCO}_3\text{--Ca}$ /
Jozéf	1500–1900 mg/l	89,0 m	minerální voda, kyselka $\text{HCO}_3\text{--Ca}$ / szczawa $\text{HCO}_3\text{--Ca}$ /
P-300	2000–2500 mg/l	269,0 m	minerální voda, kyselka $\text{HCO}_3\text{--Ca}$ / szczawa $\text{HCO}_3\text{--Ca}$ /

Lázeňský park / Park zdrojowy

Lázeňský park (12,97 ha) se nachází v centrální části města. Nejreprezentativnější a nejstarší částí je Centrální park (Park Centralny). Hlavní osou parku je hlavní promenáda, která směřuje od Pitného pavilonu minerálních vod k obelisku Adama Mickiewicze.

Park Zdrojowy (12,97 ha) położony jest w centralnej części miasta. Najbardziej reprezentacyjną i najstarszą częścią jest Park Centralny. Główną osią parku jest główna promenada, biegnąca od pijalni ku obeliskowi Adama Mickiewicza.

Základní charakteristika /
Podstawowa charakterystyka

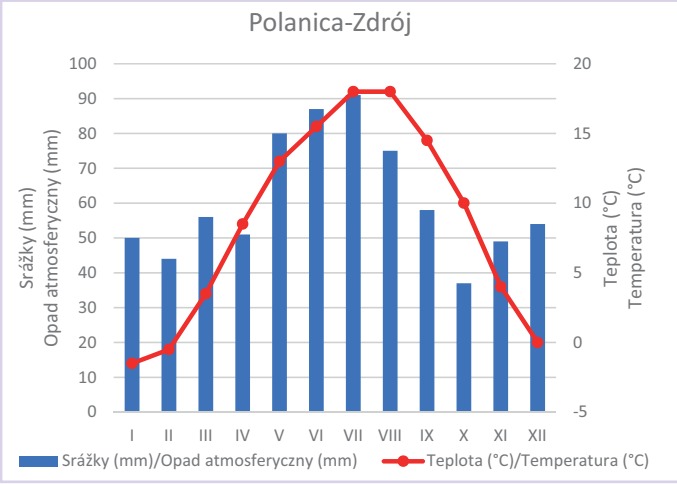
Lázně Polanica-Zdrój se nachází v Dolnoslezském vojvodství (Dolnośląskie wojvodství), v kłodzkém okrese. Leží v Kłodzské kotlině, v širokém údolí Dušnické Bystřice (Bystrzyca Dusznicka), v blízkosti Stolových hor (Góry Stołowych) a hor Bystřických (Góry Bystrzyckich). Lázně bývají označovány jako perla polských lázní. Historie lázní (do roku 1946 pod názvem Puszczków-Zdrój) sahá do počátku 18. století a rychlý rozvoj lázní nastal v roce 1873. Základ lázeňské péče tvoří minerální vody, hydrogenuhličitanu vápenaté kyselky a slatina. Součástí lázní je 6 lázeňských objektů. Hlavním je sanatorium Wielka Pieniawa – více než 115 let staré sanatorium se nachází v centru lázeňského parku, projektantem objektu byl kłodzký architekt Andreas Ernst. Historie Velké Pieniawy sahá do roku 1905–1906, v té době to byl moderní Lázeňský dům – Dom Zdrojowy se 130 pokoji, vlastním lázeňským léčebným sanatoriem a elektrickým osvětlením. Současně patřil k nejkrásnějším lázeňským domům.

Uzdrowisko Polanica Zdrój położone w województwie dolnośląskim, w powiecie kłodzkim w Kotlinie Kłodzkiej. Uzdrowisko położone w szerokiej dolinie Bystrzycy Dusznickiej w sąsiedztwie Gór Stołowych i Bystrzyckich. Uzdrowisko zwane jest również perłą polskich uzdrowisk. Historia uzdrowiska (do 1946 r. nazwę Puszczków-Zdrój) sięga pierwszych lat XVIII w., a w pełni planowa działalność uzdrowskowa rozpoczęła się w 1873 r. W lecznictwie uzdrowiska największe znaczenie odgrywają wody – szczawy wodorowęglowodanowo-wapniowe oraz borowina. Uzdrowisko obejmuje 6 obiektów uzdrowskowych. Głównym obiektem jest Wielka Pieniawa, ponad 115-letnie sanatorium, położone w centrum Parku Zdrojowego. Projektantem obiektu był kłodzki architekt Andreas Ernst. Historia Wielkiej Pieniawy sięga roku 1905-1906, to powstał nowoczesny Dom Zdrojowy ze 130 pokojami, własnym zakładem przyrodolecznictwem oraz oświetleniem elektrycznym. Należał on do najpiękniejszych zdrojowych owych czasów.

Historie / Historia

Historie lázní Polanica-Zdrój (do poloviny roku 1946 pod názvem Puszczków-Zdrój) se datuje do prvních let 18. století a lázeňský rozvoj plně nastal v roce 1873. Proslulost a sláva lázní Polanica-Zdrój výrazně vzrostla po roce 1950 díky novým metodám léčby geriatrických onemocnění zejména včelím mlékem (apiterapie), zavedeným humanistickým lékařem dr. Józefem Matuszewskim, a rozvojem plastické chirurgie právě zde používané Dr. Stanisławem Michałką-Grodzkim.

Historia uzdrowiska Polanica-Zdrój (do połowy 1946 r. nazwę Puszczków-Zdrój) sięga pierwszych lat XVIII w., a w pełni planowa działalność uzdrowskowa rozpoczęła się w 1873 r. Lecznicza sława Polanicy-Zdroju znacznie wzrosła po 1950 r. dzięki nowym metodom leczenia chorób geriatrycznych mleczkiem pszczelim (apiterapia), wprowadzonym przez lekarza humanistę dr. Józefa Matuszewskiego oraz chirurgii plastycznej zastosowanej po raz pierwszy w Polsce przez dr. Stanisława Michałką-Grodzkiego.

Uzdrowisko Przerzeczyn-Zdrój

ul. Zdrojowa 32
58-231 Przerzeczyn-Zdrój

Získání statutu lázeňského místa / Uzyskanie statusu uzdrowiska

2009

Právní forma / Forma prawna

Mimo provoz / Nieczynne

Majitel, zřizovatel / Właściciel, założyciel

Mimo provoz / Nieczynne

Přírodní léčivý zdroj / Naturalne lecznicze źródło

Klima / Klimat

Minerální voda / Woda mineralna

Kapacita lázní / Liczba miejsc w uzdrowisku

Mimo provoz / Nieczynne

Bezbariérovost /

Dostęp dla osób niepełnosprawnych

Částečně bezbariérové / Częściowo bez barier

Vybavenost obce / Infrastruktura gminy

Dostupnost veřejnou dopravou / Dojazd transportem publicznym

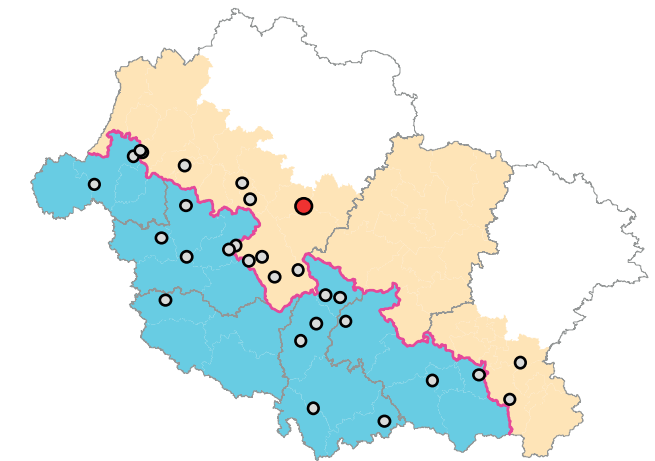
Vzdálenost do krajského města / Odległość od miasta wojewódzkiego

Wrocław	60 km	1:00
Opole	110 km	1:30
Hradec Králové	115 km	2:00

Przerzeczyn-Zdrój*

* od roku 2017 jsou lázně mimo provoz

* od 2017 r. uzdrowisko jest nieczynne

Lázeňské budovy / Budynki uzdrowiskowe

- lázeňský dům / dom uzdrowiskowy
- lázeňská nemocnice / szpital uzdrowiskowy

1. Platan I
2. Akacja
3. Forsycja
4. Eukaliptus

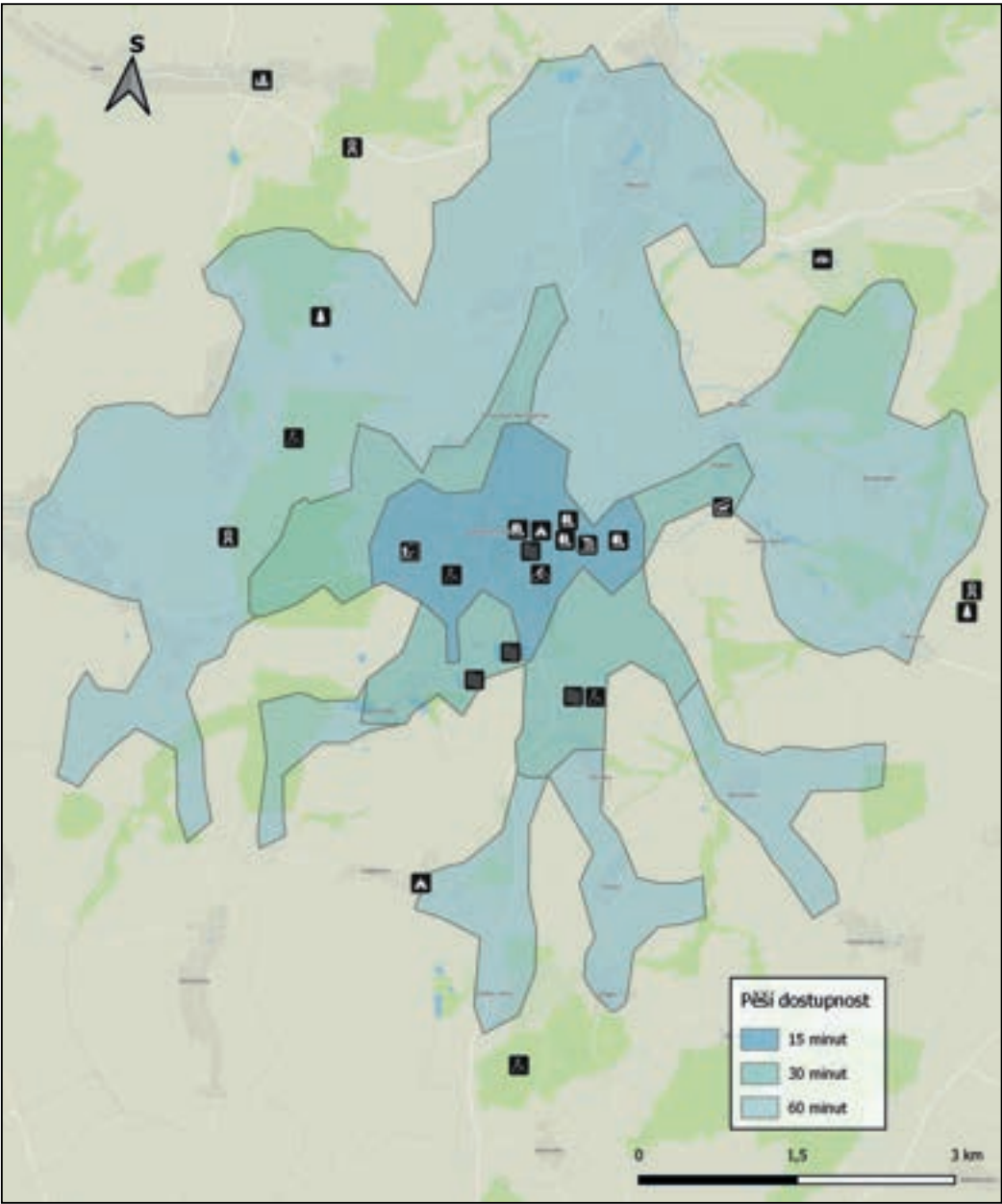
pramen / źródło
 parkoviště / parking
 restaurace / restauracja

balneo
 vodopád / wodospad
 sportoviště / boisko sportowe

S
0 50 100 m

Dostupnost atraktivit cestovního ruchu /
Dostępność atrakcji turystycznych

Architektura lázní / Architektura uzdrowiska

Do roku 2017 fungovaly v lázních Przerzecznym-Zdrój sanatoria: Akacja, Buk, Cis a Forsycja.

W uzdrowisku Przerzecznym-Zdrój do 2017 r. funkcjonowały zakłady lecznictwa uzdrowiskowego: Sanatorium Uzdrowskie Akacja, Buk, Cis oraz Forsycja.

Lázeňský park / Park zdrojowy

Lázeňský park (3 ha) – bohatý na exotické druhy rostlin.

Park Zdrojowy (3 ha) – z drzewostanem bogatym w egzotyczne gatunki. /

Hydrogeologie, prameny / Hydrogeologia, źródła

Hydrogeologická jednotka / Jednostka hydrogeologiczna

Region Sudecki (125), blok przedsudecki / Sudetský region (125), blok předsudetský

Typ pramenů / Typ źródeł

Radonovo-sirnaté vody, obsahující sulfidy vápenaté a hořečnaté, jsou jedinečné přírodní minerální vody nejen v Polsku, ale i v Evropě. Podloží převážně jílovitých sedimentů pliocenu, jejichž mocnost dosahuje okolo 50 m, tvoří proterozoické anebo spodně paleozoické metamorfní útvary (ruly a serpentinity), vulkanické útvary a karbonské intruze granitoidů. Jsou součástí tektonické linie Niemcza, která omezuje východní část komplexu Sovích hor (Góry Sowie) předsudetského bloku. Prameny slabě mineralizované sulfidové vody jsou známy již od středověku, vyvěrají z terasových útvarů Šléže (sirné prameny), byly zachyceny mělkou studnou již v roce 1825. Obsah sirovodíku ve vodě je asi 1 mg/l, pro špatný technický stav a přetrvávající bakteriologické znečištění nejsou prameny využívány.

Wody radoczynno-siarczkowe, zawierające siarczki wapnia i magnezu są unikalnymi naturalnymi wodami leczniczymi nie tylko w skali Polski, ale także Europy. Podłoże przeważnie ilastych osadów pliocenu, których miąższość wynosi około 50 m, stanowią proterozoiczne i/lub dolnopaleozoiczne utwory metamorficzne (gnejsy i serpentynity), zasadowe utwory vulkaniczne oraz karbońskie intruzje granitoidów. Należą one do dyslokacyjnej strefy Niemczy, ograniczającej od wschodu znajdującą się na obszarze bloku przedsudeckiego część kompleksu sowiogórskiego. Znane od średniowiecza Źródło słabo zmineralizowanej wody siarczkowej, wypływającej z utworów tarasowych Šléży (Źródło Siarczkowe), zostało ujęte płytka studnią w 1825 r. (F. Pax, 1939). Zawartość siarkowodoru w wodzie wynosi tu około 1 mg/dm³, wydajność ujęcia 1 m³/h (samowypływ). Ze względu na zły stan techniczny i trwałe zakażenie bakteriologiczne Źródło nie jest eksploatowane.

Název pramene / Nazwa źródła: Odwiert nr II, Odwiert nr VIII, Odwiert nr IX

Celková mineralizace / Całkowita mineralizacja: 430–550 mg/l

Hĺoubka vrtu / Głębokość odwiertu: 10–11 m

Chemické složení / Skład chemiczny: prostá voda (slabě mineralizovaná), Rn+S
woda swoista (słabo zmineralizowana), Rn+S

Základní charakteristika /
Podstawowa charakterystyka

Lázně Przerzecznym Zdrój se nachází v Dolnosleszkém vojvodství, v dzierzżonovském okrese, v obci Niemcza (obec nemá statut města). Lázně se nachází v nadmořské výšce 240 m, poblíž pramenů řeky Šléže v Sudetském předhoří (Sudeckie Przedgórze), v sousedství Niemczańsko-Strzelińskich vrchů (Wzgórze Niemczańsko-Strzelińskich). Historie lázní sahá až do roku 1802. Tehdy zde byly objeveny zdroje minerální vody – sulfidové a železité vody a o 20 let později zde byl postaven první lázeňský dům. Obec získala statut lázní v roce 2009. Od roku 2017 jsou lázně mimo provoz.

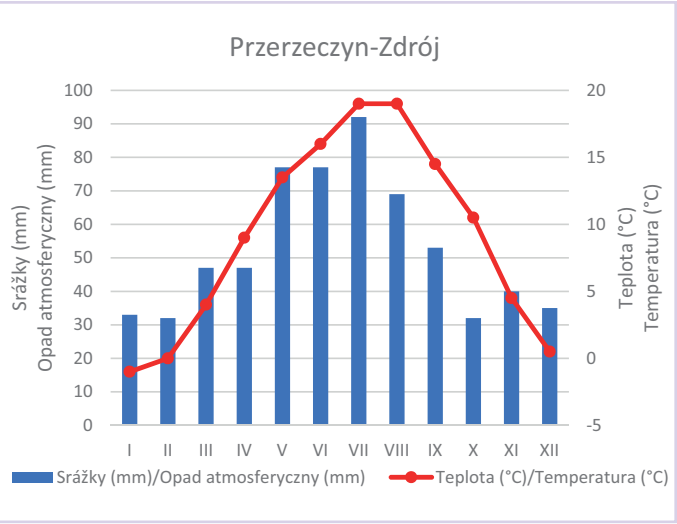
Uzdrowisko Przerzecznym Zdrój leży w województwie dolnośląskim, w powiecie dzierzżonowskim, w gminie Niemcza (miejscowość nie posiada praw miejskich, jest wsią). Uzdrowisko położone na wysokości około 240 metrów n. p. m. w pobliżu źródeł Šléży na Przedgórze Sudeckim, w sąsiedztwie Wzgórz Niemczańsko-Strzelińskich. Historia uzdrowiska sięga 1802 roku. Wtedy odkryto tutaj źródła wody mineralnej – siarczkowej i żelazistej i 20 lat później stanął tutaj pierwszy dom zdrojowy. Gmina uzyskała status uzdrowiska w 2009 r. Od 2017 r. uzdrowisko jest nieczynne.

Historie / Historia

První zmínka o místě Przerzecznym-Zdrój pochází z roku 1264. V období německé kolonizace se používal název Bad Dirsdorf, název Diersdorf se používal až do konce 19. století a později, až do roku 1945.

Pierwsza wzmianka o miejscowości Przerzecznym-Zdrój pochodzi z 1264 r. W okresie kolonizacji niemieckiej zaczęto używać nazwy Bad Dirsdorf, nazwę Diersdorf stosowano do końca XIX w. oraz później, aż do roku 1945.

Lázně Slatinice, a. s.

Slatinice 29
783 42

**Získání statutu lázeňského místa /
Uzyskanie statusu uzdrowiska**
1974

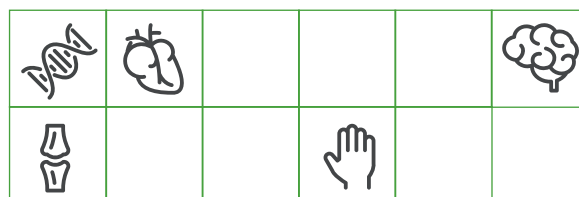
Právní forma / Forma prawna
Akciová společnost / Spółka akcyjna

Majitel, zřizovatel / Właściciel, założyciel
Lázně Slatinice, a. s.

**Přírodní léčivý zdroj /
Naturalne lecznicze źródło**
Minerální voda / Woda mineralna

Kapacita lázní / Liczba miejsc w uzdrowisku
150 lůžek / 150 miejsc

**Bezbariérovost /
Dostęp dla osób niepełnosprawnych**
Částečně bezbariérové / Częściowo bez barier

Vybavenost obce / Infrastruktura gminy

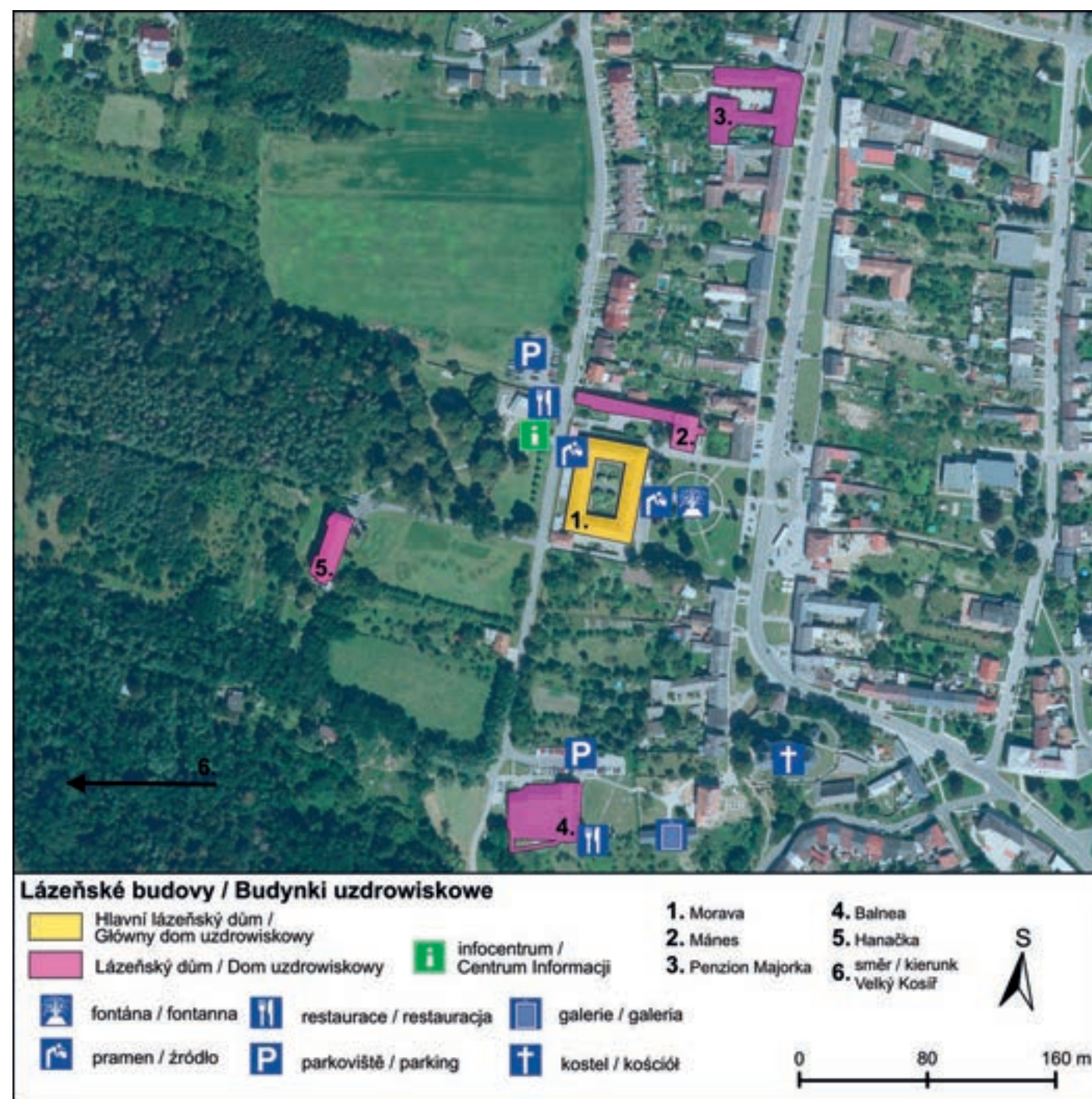
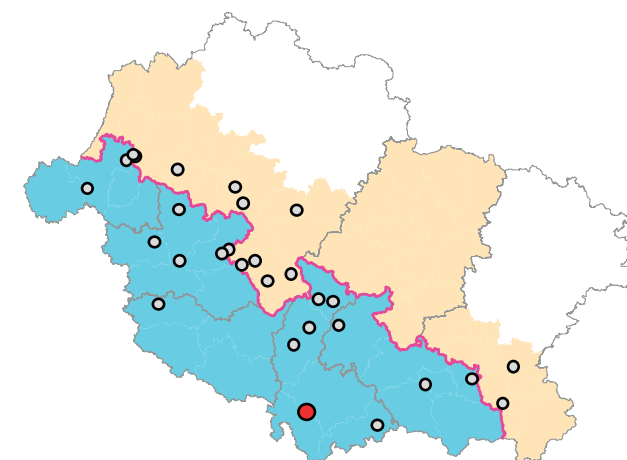
**Dostupnost veřejnou dopravou /
Dojazd transportem publicznym**

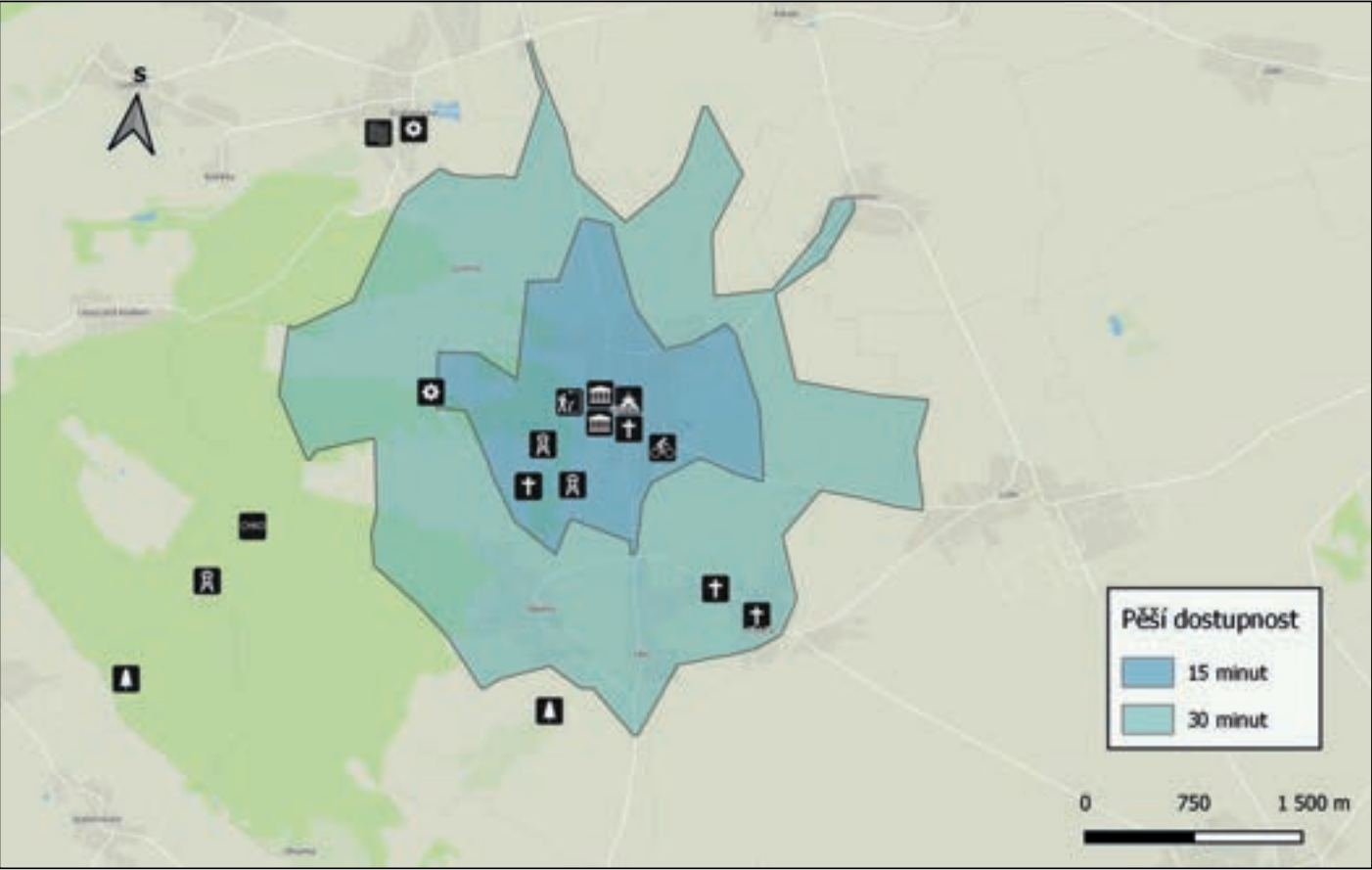
**Vzdálenost do krajského města /
Odległość od miasta wojewódzkiego**

Olomouc 15 km 0:20

Lázně Slatinice

Dostupnost atraktivit cestovního ruchu / Dostępność atrakcji turystycznych

Hydrogeologie, prameny /
Hydrogeologia, źródła

Hydrogeologická jednotka /
Jednostka hydrogeologiczna

Hornomoravský úval – severní část (2220), Kulm
Drahanské vrchoviny (6620)

Kotlina Górnomořawská – část polnocna (2220), Kulm
Wyżyny Drahąńskie (6620)

Typ pramenů / Typ źródeł

Minerální voda Slatinické žídelní struktury je voda přírodní, středně mineralizovaná, se zvýšeným obsahem sulfidové síry (obsah titrovatelné síry H₂S-1,32 mg/l), s mírně zvýšenou teplotou, hypotonická, typu HCO₃-Cl-Ca-Na-Mg. Kvalita dnešních lázeňských zdrojů je zabezpečena čerpáním přítoků sírné minerální vody z napjaté akumulace podzemní vody o teplotě 35–38 °C.

Woda mineralna ze źródeł Slatinice jest wodą naturalną, średnio zmineralizowaną, o zwiększonej zawartości siarczków (zawartość siarki miareczkowej H₂S-1,32 mg/l), o lekko podwyższonej temperaturze, hipotoniczna, typu HCO₃-Cl-Ca-Na-Mg. Jakość dzisiejszych źródeł uzdrowiskowych zapewnia pompowanie siarkowej wody mineralnej z wymuszonej akumulacji wód podziemnych o temperaturze 35–38 °C.

Bazén / Basen

Krytý bazén jako součást Lázeňského domu Balnea (teplota vody: 28 °C).

Rehabilitační vyhříváný sírný minerální bazén – součást Lázeňského domu Morava (teplota vody: 32 °C)

Basen kryty będący częścią Domu Zdrojowego Balnea (temperatura wody: 28 °C).

Rehabilitacyjny podgrzewany basen z siarczkową wodą mineralną – część Domu Zdrojowego Morava (temperatura wody: 32 °C)

Architektura lázní /
Architektura uzdrowiska

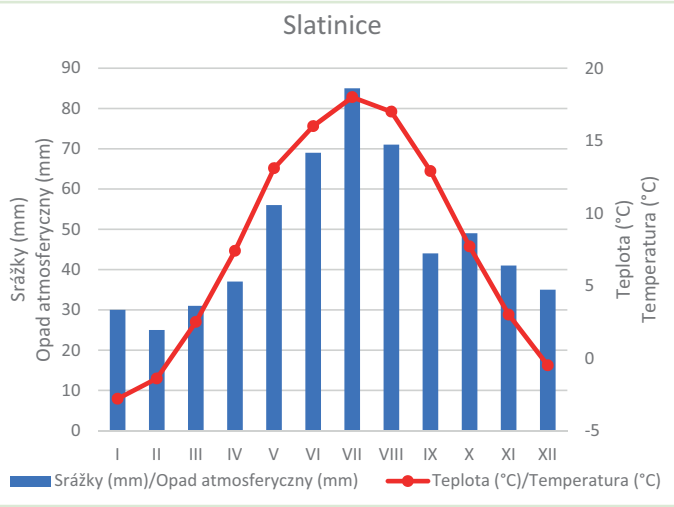
Lázně nemají jednotný architektonický styl, kombinují se historické stavby a moderní budovy. Původní historická budova, která je zároveň hlavní budovou lázní (lázeňský dům Morava), má základy z první poloviny 18. století a lze ji přiřadit ke stylu klasicismus.

Uzdrowisko nie ma jednolitego stylu architektonicznego, łączy budynki zabytkowe z nowoczesnymi. Oryginalny zabytkowy budynek, będący jednocześnie głównym obiektem uzdrowiska (Dom Zdrojowy Morava), stoi na fundamentach z pierwszej połowy XVIII wieku i można go uznać z budowlę w stylu klasycystycznym.

Historie / Historia

Historie Lázní Slatínice sahá až do 16. století a patří tak mezi nejstarší lázně na Moravě. První lázeňská sezóna byla zahájena v roce 1694. Samotná stavba prvních lázeňských budov byla zahájena v první polovině 18. století, první lázeňský dům byl postaven v roce 1733 na jeho současném místě. V jednotlivých historických obdobích se prolínala období rozvoje a stagnace lázní, v roce 1947 byly lázně znárodněny a v roce 1964 byly lázně předány Československým státním lázním Teplice nad Bečvou. Pod názvem Léčebna Slatínice byly provozovány až do roku 1993 a postupně docházelo k navyšování kapacit lázní. V roce 1994 lázně změnilo svého majitele a v roce 1996 vznikla akciová společnost Lázně Slatínice a. s. K poslední změně majitele lázní dochází v roce 2000.

Historia Uzdrowiska Slatínice rozpoczyna się w XVI wieku i jest to jedno z najstarszych uzdrowisk na Morawach. Pierwszy sezon uzdrowiskowy otwarto w 1694 roku. Budowę pierwszych obiektów uzdrowiskowych rozpoczęto w pierwszej połowie XVIII wieku, pierwsze sanatorium powstało w 1733 roku w miejscu, w którym stoi do dziś. W poszczególnych epokach historycznych uzdrowisko przeżywało okresy rozwoju i stagnacji, w 1947 roku zostało upaństwowione, a w 1964 r. przekazano je czechosłowackiemu państwowemu uzdrowisku Teplice nad Bečvou. Pod nazwą Léčebna (Lecznica) Slatínice działało do 1993 roku i stopniowo wzrastała liczba miejsc dla kuracjuszy. W 1994 roku uzdrowisko zmieniło właściciela, a w 1996 roku powstała spółka akcyjna Lázně Slatínice a. s. Ostatnia zmiana właściciela uzdrowiska nastąpiła w 2000 roku.

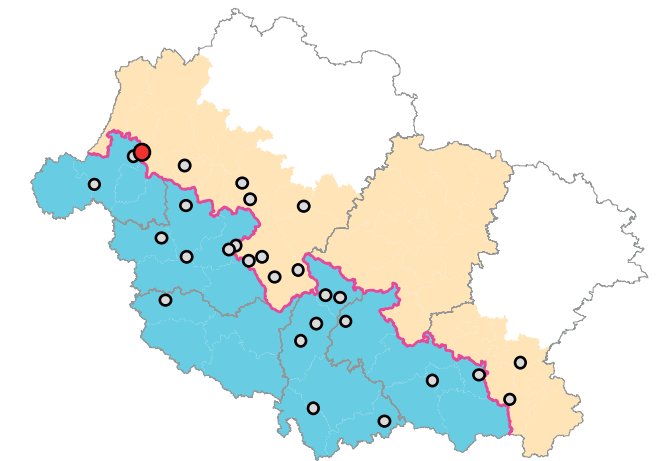
Základní charakteristika /
Podstawowa charakterystyka

Lázně Slatínice patří mezi nejstarší lázně na Moravě a jsou situovány 15 km jihozápadně od města Olomouc, na rozhraní dvou velkých přírodních jednotek – provincií Česká vysočina a Západní Karpaty. Poloha na severním úpatí zlomového svahu vrchu Velký Kosíř (442 m n. m.) vytváří vhodné podmínky pro četné vývěry minerálních vod, které jsou základem lázeňské péče. Složitá geologická stavba a tektonické porušení přináší pestrost složení minerálních vod, kde v jejich složení převažují sirovodíkové vody s mírně zvýšenou teplotou.

Uzdrowisko Slatínice to jedno z najstarszych uzdrowisk na Morawach, położone 15 km na południowy zachód od miasta Olmuniec, na granicy dwóch dużych jednostek przyrodniczych – prowincji Masywu Czeskiego i Karpat Zachodnich. Położone u północnego podnóża wzgórza uskokowego Velký Kosíř (442 m n.p.m.) stwarza dogodne warunki dla licznych źródeł wód mineralnych, które stanowią fundament lecznictwa uzdrowiskowego. Złożona budowa geologiczna i uskoki tektoniczne powodują, że skład chemiczny wód mineralnych jest bardzo różnorodny, przeważają wody siarkowodorowe o lekko podwyższonej temperaturze.

Świeradów-Zdrój

Uzdrowisko Świeradów-Zdrój

ul. Zdrojowa 2
59-850 Świeradów-Zdrój

Získání statutu lázeňského místa / Uzyskanie statusu uzdrowiska

1967

Právní forma / Forma prawna

Společnost s ručním omezeným / Spółka z ograniczo-
ną odpowiedzialnością

Majitel, zřizovatel / Właściciel, założyciel

Uzdrowisko Świeradów-Czerniawa Sp. z o.o.
(Grupa PGU)

Přírodní léčivý zdroj /

Naturalne lecznicze źródło

Minerální voda / Woda mineralna
Rašelina/ Torf leczniczy (borowina)

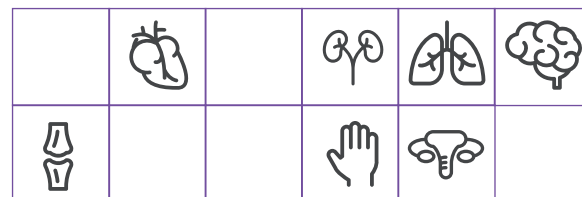
Kapacita lůžní / Liczba miejsc w uzdrowisku

799 lůžek / 799 miejsc

Bezbariérovost /

Dostęp dla osób niepełnosprawnych

Částečně bezbariérové / Częściowo bez barier

Vybavenost obce / Infrastruktura gminy

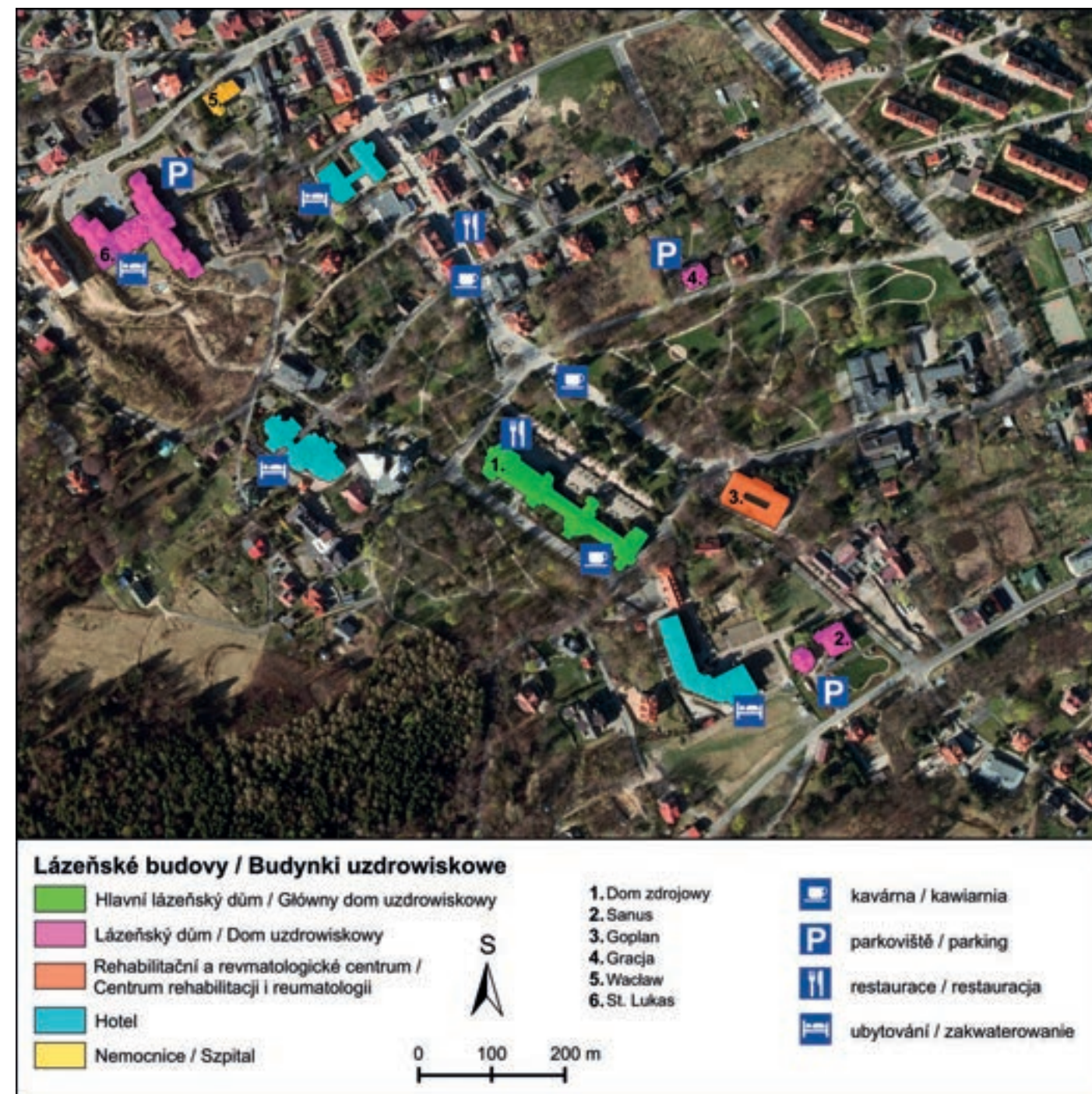

Dostupnost veřejnou dopravou / Dojazd transportem publicznym

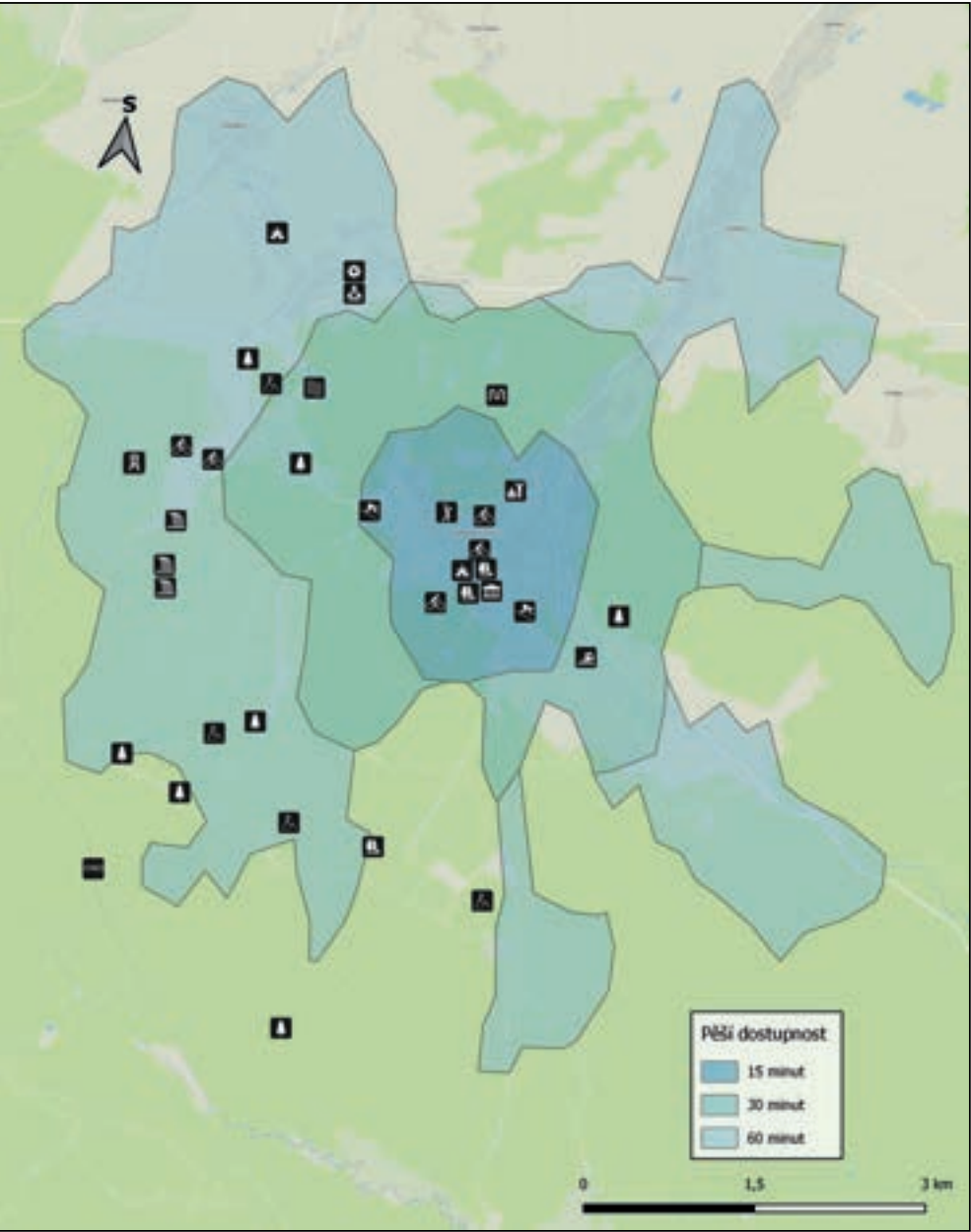

Vzdálenost do krajského města / Odległość od miasta wojewódzkiego

Wrocław	150 km	🕒 2:30
Liberec	45 km	🕒 1:00
Hradec Králové	120 km	🕒 2:30

Dostupnost atrakтивit cestovního ruchu /
Dostępność atrakcji turystycznych

Historie / Historia

První informace o výskytu minerální vody ve Świeradowě pocházejí z počátku 16. století (podle K. Schwanckfelda). V roce 1572 je doložen v knihách slezského lékaře Leonarda Thunnessera popis pramenů zdejší minerální vody. V roce 1739 odborná komise hraběte Schaffgotsche vědecky potvrdila léčivý účinek vody z blízkých pramenů a brzy poté byl postaven první lázeňský dům (v roce 1795). V roce 1811 byl objeven nový pramen s názvem Dolny Zdrój. V roce 1895 požár zničil některé budovy lázní, ale v roce 1899 byl postaven nový rozšířený lázeňský komplex.

Pierwsze wiadomości o występowaniu wody mineralnej w Świeradowie pochodzą z początku XVI w. Według K. Schwanckfelda (1600). W 1572 roku w księgach śląskiego lekarza Leonarda Thunnessera znalazł się opis źródeł wód mineralnych. W 1739 roku specjalistyczna komisja hrabiego Schaffgotscha naukowo stwierdziła lecznicze działanie wód z okolicznych źródeł a wkrótce powstał pierwszy dom zdrojowy (w 1795 r.). W 1811 roku odkryto nowe źródło i nadano mu nazwę Dolny Zdrój. W 1895 roku pożar zniszczył część budynków Uzdrowiska, jednak już w 1899 roku powstał nowy, rozbudowany kompleks zdrojowy.

Hydrogeologie, prameny / Hydrogeologia, źródła

Hydrogeologická jednotka / Jednostka hydrogeologiczna

Typ pramenů / Typ źródeł

Hlavním přírodním léčivým zdrojem v lázních Świeradów-Zdrój jsou minerální vody, bohaté na železo, radon, jedná se o hydrogenuhličitanovo-hořčikovo-vápenaté kyselky vhodné pro pitné kúry, minerální koupele, inhalace a vodoléčbu.

Głównym czynnikiem leczniczym w Świeradowie- Zdroju są źródła szczaw ziemnych, żelazistych, radonowych, wodorowęglanowo-magnezowo-wapniowych do kuracji pitnej, kąpeli mineralnych, inhalacji, hydroterapii.

Jednotlivé prameny / Poszczególne źródła

Název	Celková mineralizace	Hloubka vrtu (m)	Chemické složení
Nazwa	Całkowita mineralizacja	Głębokość (m) odwiertu	Skład chemiczny
Górne A, B	1000–1200 mg/l	120,0–530,0 m	woda radonowa/ radonová minerální voda $\text{HCO}_3 - \text{Ca} - \text{Mg} + \text{Fe} + \text{Rn}$
Górne zbiorcze	1000–1200 mg/l	490,0–870,0 m	
MSC 1-7	1000–1200 mg/l	25,0–2000,0 m	
Sancta Maria	1000–1200 mg/l	643,0–1223,0 m	

Architektura lázní / Architektura uzdrowiska

Lázeňský dům – nejzajímavější architektonický objekt ve Świeradowě-Zdróji byl postaven v roce 1899 podle projektu slavného architekta Karla Grossera. Lázeňský dům byl postaven na základech lázeňského domu postaveného v roce 1781, který byl zničen požárem v roce 1895. Lázeňský dům je rozdělen do dvou budov spojených lázeňskou halou (Hala Spacerowa), délkou 80 m nejdelší v Dolním Slezsku. Vedle teras (160 metrů) se zde nachází tzv. Umělá jeskyně, která byla původně prostorem pro čerpání minerální vody.

Dom zdrojowy – najciekawszy obiekt architektoniczny w Świeradowie-Zdroju został wybudowany w 1899 roku według projektu znanego architekta Karla Grossera. Dom Zdrojowy powstał na fundamentach Domu Źródlanego, wybudowanego w 1781 r., który uległ zniszczeniu podczas pożaru w 1895 r. Obiekt podzielony jest na dwa budynki, które łączy najdłuższa na Dolnym Śląsku Hala Spacerowa (80 metrów). Obok na tarasach (160 metrów) znajduje się tzw. „Sztuczna Grota”, gdzie niegdyś była pijalnia wód mineralnych.

Základní charakteristika /
Podstawowa charakterystyka

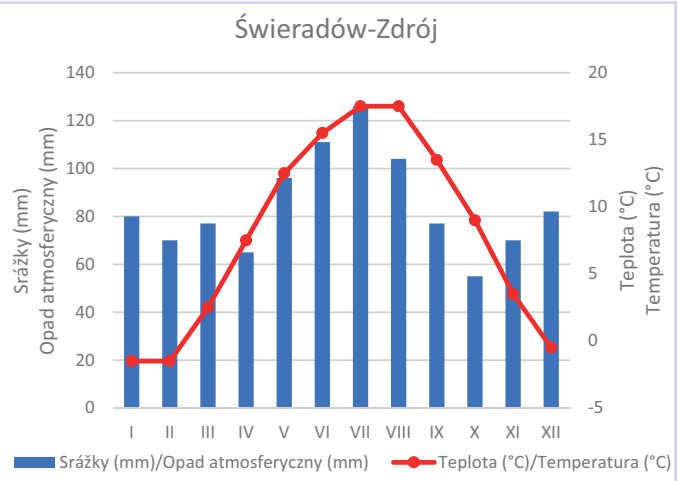
Lázně Świeradów-Zdrój se nachází v jihozápadní části Dolnoslezského vojvodství, v jižní části lubańskiego okresu, v Sudetech, poblíž Jelení Hory (Jeleniej Góry). Nachází se v Jizerských horách, v údolí řeky Kwis ve Świeradówské sníženině oddělující Wysoki hřbet na jihu od Kamienického hřbetu na severu. Nejcennějšími zdroji lázní jsou peloidy a minerální vody bohaté na radon, železo, fluor a hořčík. Lázně Świeradów-Zdrój Czerniawa Sp. z o.o. jsou jednou z dvaceti lokalit radonových lázní v Evropě a jednou ze dvou lokalit radonových lázní v Polsku. Świeradów-Zdrój je významným dynamicky se rozvíjícím sportovněrekreačním střediskem.

Uzdrowisko Świeradów-Zdrój jest położone w południowo-zachodniej części województwa dolnośląskiego, w południowej części powiatu lubańskiego, w Sudetach, niedaleko Jeleniej Góry. Położony w Górach Izerskich, w dolinie rzeki Kwisy (w tzw. Obniżeniu Świeradowskim), oddzielającym Wysoki Grzbiet na południu od Kamienickiego Grzbietu na północy. Najcenniejszym skarbem uzdrowiska jest borowina a wody mineralne, bogate w radon, żelazo, fluor i magnez. Uzdrowisko Świeradów Zdrój- Czerniawa Sp. z o.o. jest jednym z dwudziestu uzdrowisk radonowych w Europie oraz jednym z dwóch w Polsce. Świeradów-Zdrój to ważny, prężnie rozwijający się ośrodek sportowo-rekreacyjny.

Lázeňský park / Park zdrojowy

Lázeňský park je lokalizován v centrální části lázní, před Lázeňským domem jsou lázeňské terasy s délkou více než 160 m. Park podle návrhu Karla Grossera byl založen v roce 1898. Spolu s terasami, zdi na svazích, rampami, schodišti a umělou jeskyní tvoří architektonický celek, což je velmi úspěšná kompozice, a to jak z estetického, tak z praktického hlediska.

Park zdrojowy rozciąga się w centru uzdrowiska, przed Domem Zdrojowym położone są tarasy zdrojowe o długości przekraczającej 160 m. Park, zaprojektowany przez Karla Grossera, powstał w 1898r. Wraz z tarasami, murami na skarpach, rampami, schodami i sztuczną grota stanowi architektoniczną całość, będącą bardzo udaną kompozycją, zarówno z estetycznego, jak i praktycznego punktu widzenia.

Uzdrowisko Szczawno-Zdrój

ul. Wojska Polskiego 6
58-310 Szczawno-Zdrój

**Získání statutu lázeňského místa /
Uzyskanie statusu uzdrowiska**
1967

Právní forma / Forma prawna
Akciová společnost / Spółka akcyjna

Majitel, zřizovatel / Właściciel, założyciel
Uzdrowisko Szczawno-Jedlina S.A.

**Přírodní léčivý zdroj /
Naturalne lecznicze źródło**
Minerální voda / Woda mineralna

Kapacita lázní / Liczba miejsc w uzdrowisku
825 lůžek / 825 miejsc

**Bezbariérovost /
Dostęp dla osób niepełnosprawnych**
Částečně bezbariérové / Częściowo bez barier

Vybavenost obce / Infrastruktura gminy

**Dostupnost veřejnou dopravou /
Dojazd transportem publicznym**

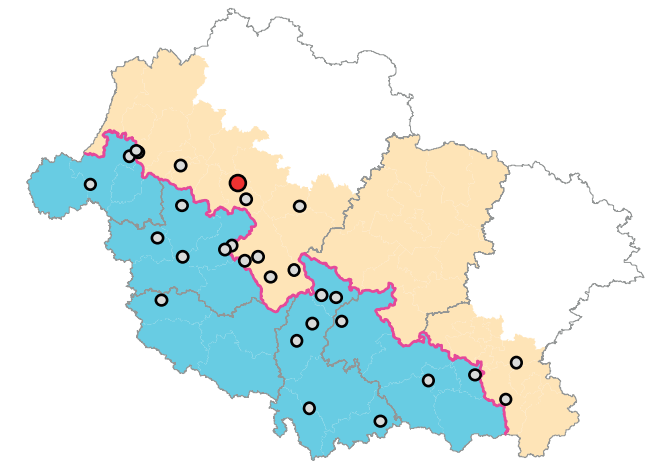

**Vzdálenost do krajského města /
Odległość od miasta wojewódzkiego**

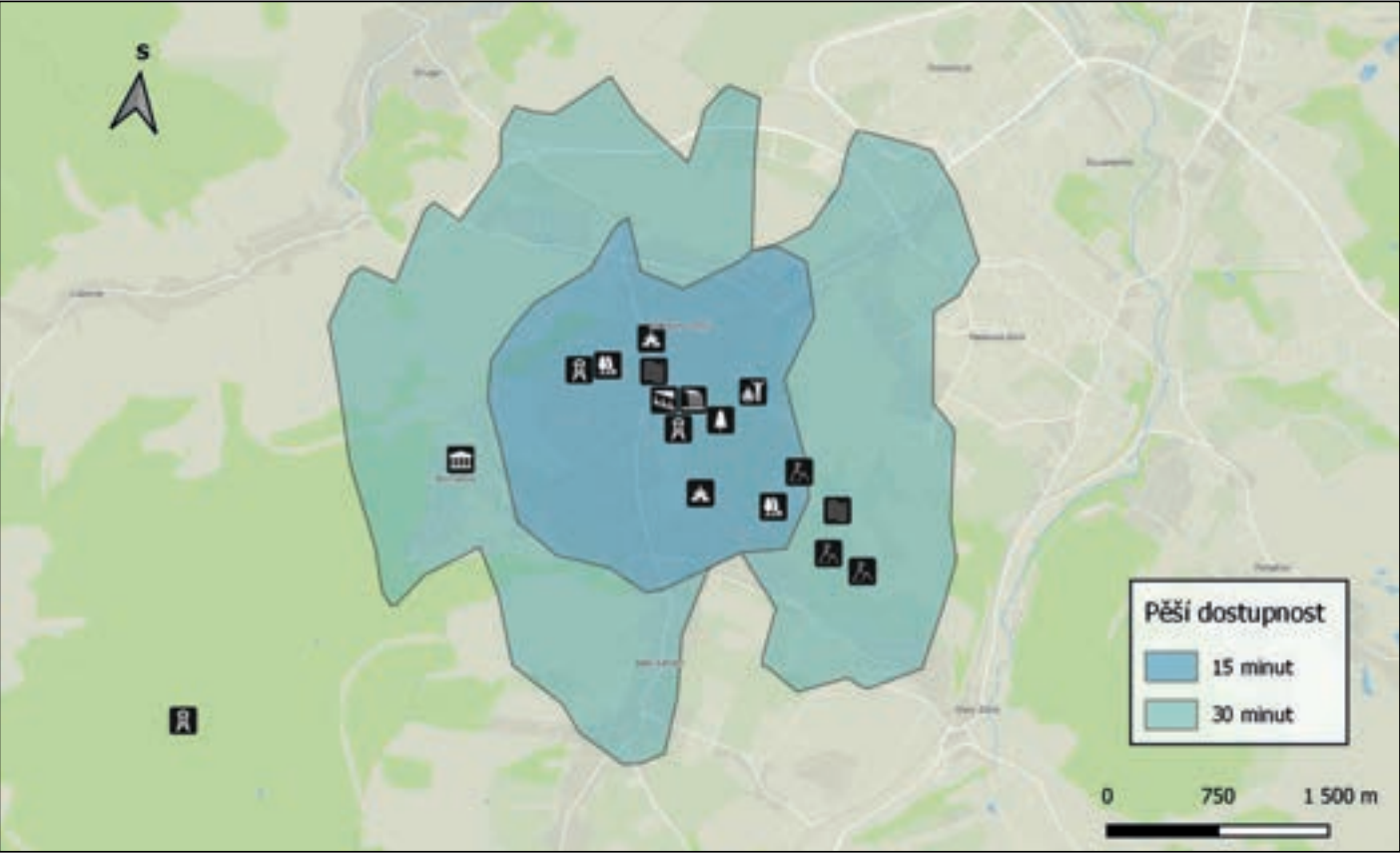
Wrocław 85 km 1:20

Hradec Králové 100 km 2:00

Szczawno-Zdrój

Dostupnost atraktivit cestovního ruchu / Dostępność atrakcji turystycznych

Hydrogeologie, prameny /
Hydrogeologia, źródła

Hydrogeologická jednotka /
Jednostka hydrogeologiczna

Region Sudecki (125) / Sudetský region (125)

Typ pramenů / Typ źródeł

V lázních Szczawno-Zdrój vystupují minerální vody typu $\text{HCO}_3\text{--Na+Rn}$ kyselek, s mineralizací od 0,8 do 4,2 g/l, obsahují od 0,3 do 2 g/l volného CO_2 .

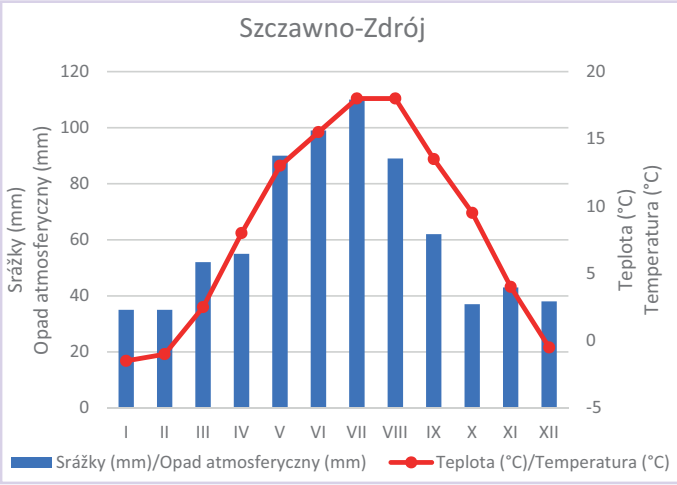
W uzdrowisku Szczawno-Zdrój występują szczawy typu $\text{HCO}_3\text{--Na+ Rn}$, o mineralizacji od 0,8 do 4,2 g/l, zawierają od 0,3 do 2 g/l wolnego CO_2 .

Architektura lázní / Architektura uzdrowiska

Sanatorium Dom Zdrojowy dr. J. Górskiego, bývalý Grand Hotel – budova byla založena na přelomu let 1909 a 1910. Jednalo se o jeden z největších investičních projektů v regionu a největší lázeňskou budovu v historii lázní. Výstavba samotného hotelu i obklopujícího lázeňského parku vznikla díky podpoře majitele prince Jana Henryka XV Hochberga, kníže von Pless. V době uvedení do provozu to byl největší a nejmodernější hotel ve Slezsku. Jeho monumentální kopule tvoří dominantu celého lázeňského urbanistického celku. Nachází se v centru lázní, mezi historickými parky s bohatou a různorodou vegetací, s vlastní zahradou, v blízkosti lázeňských komplexů a promenádního korsa.

Sanatorium Dom Zdrojowy im. dr J. Górskiego, dawny hotel zdrojowy Grand – budynek powstał na przełomie 1909 i 1910 roku. Była to jedna z największych inwestycji w regionie i największa w dziejach uzdrowiska. Jej budowę oraz założenie okalającego ją ogrodu zawdzięczamy właścicielowi Księża Janowi Henrykowi XV Hochbergowi, księciu von Pless. W momencie oddania do użytku był to największy i najnowocześniejszy hotel na Śląsku, o wyniosłej monumentalnej bryle, stanowiącej dominantę całego uzdrowiskowego zespołu urbanistycznego. Położony w centrum uzdrowiska, pomiędzy zabytkowymi parkami o bogatej i różnorodnej roślinności, z własnym ogrodem, w pobliżu Zakładu Przyrodoleczniczego i uroczej promenady Corso.

Historie / Historia

Název města Salzbron (solná studna), odvozený od dosud existujícího, ale zcela odlišně chápaného pramene Mieszko (původně Salzbrunn, později Oberbrunn), se poprvé objevuje v roce 1221 v privilegii Jindřicha Vousatého, slezského knížete. Léčivé vlastnosti vod byly poprvé zkoumány a potvrzeny v roce 1598. První sanatorium bylo založeno v roce 1815 a kolem roku 1820 byla postavena jímací stanice minerálních vod. Zdejší minerální vody byly tak slavné, že v roce 1825 přišla objednávka na jejich lahvovanou verzi dokonce z Číny. V roce 1931 se lázně staly majetkem stavební spořitelny z Berlína a o tři roky později je koupila německá vláda. Szczawno pak získalo statut státních lázní, což výrazně zvýšilo jejich hodnotu. Pro svoji specifčnost zde bylo zřízeno velké železniční sanatorium a léčili se zde také horníci trpící pneumokoniózou.

Nazwa miejscowości Salzbron (słona studnia) pochodząca od istniejącego do dzisiaj, choć całkowicie inaczej ujętego źródła Mieszko (pierwotnie Salzbrunn, później Oberbrunn), pojawia się po raz pierwszy w 1221 r. w przywileju Henryka Brodatego, księcia śląskiego. Po raz pierwszy właściwości lecznicze wód zbadano i potwierdzono w 1598 r. Pierwsze sanatorium powstało w 1815 r., a około 1820 r. wybudowano Pijalnię Wód Mineralnych. Szczawieńskie wody cieszyły się tak ogromną sławą, że w 1825 r. zamówienie na ich butelkowaną wersję dotarło nawet z Chin. W 1931 r. uzdrowisko stało się własnością towarzystwa budowlanego z Berlina, a po trzech latach odkupione zostało przez rząd niemiecki. Szczawno uzyskało wówczas statut uzdrowiska państwowego, co znacznie podniosło jego rangę. Ze względu na jego specyfikę utworzono w nim duże sanatorium kolejowe i leczeniu poddawani byli również górnicy chorujący na pylicę.

Základní charakteristika / Podstawowa charakterystyka

Lázně Szczawno-Zdrój se nachází v jižní části Dolnoslezského vojvodství v Sudetském podhůří mezi horským pásmem Gór Wałbrzyskich i Gór Sowich. Místo je položeno severně od Wałbrzychu a výskyt pramenů je vázán na tektonickou linii. Prameny náleží k typu kyselek typu $\text{HCO}_3\text{--Na-Ca + Rn}$ (uhlíčan-sodno-vápenatý), alkalické a alkalické zemité, obsahující především sodík, draslík, vápník, hořčík a železo. Vykazují malou mineralizaci, ale výrazně různorodé složení, což ovlivňuje jejich široké léčebné využití. Jako v jediné lokalitě v Dolním Slezsku zde funguje těžební věž – přírodní jodové inhalatorium.

Uzdrowisko Szczawno-Zdrój położone jest w południowej części województwa dolnośląskiego na pogórzu sudeckim pomiędzy pasmami Gór Wałbrzyskich i Gór Sowich. Miejsce położone jest na północ od Wałbrzychu, a wystąpienie pasm jest związane z linią tektoniczną. Źródła należą do typu szczaw $\text{HCO}_3\text{--Na-Ca+Rn}$ (węglanowo-sodowo-wapniowo-magnezowe) – alkaliczne i alkaliczno-ziemne, zawierające przede wszystkim sód, potas, wapń, magnez i żelazo. Wykazują one niedużą mineralizację, ale posiadają znaczne zróżnicowanie składu, mające wpływ na szerokie właściwości leczniczo-zdrowotne. Dodatkowym walorem uzdrowiska jest działająca jako jedyna na Dolnym Śląsku tężnia – naturalne inhalatorium jodowe.

Lázeňský park / Park zdrojowy

Ve druhé polovině 19. století byly založeny dva parky v anglickém stylu: Lázeňský a Švédský. V roce 1996 byly zahájeny práce související s revitalizací lázeňského parku. Díky tomu byla znovu obnovena původní podoba parku z konce 19. století, kdy se těšil největší oblibě.

W drugiej połowie XIX w. powstały dwa parki w stylu angielskim: Zdrojowy i Szwedzki. W 1996 r. rozpoczęte zostały prace związane z rewaloryzacją Parku Zdrojowego. Dzięki temu odtworzono charakter parku z końca XIX wieku, kiedy to cieszył się największą popularnością.

Lázně Teplice nad Bečvou, a. s.

Teplice nad Bečvou 47
753 01

**Získání statutu lázeňského místa /
Uzyskanie statusu uzdrowiska**

1987

Právní forma / Forma prawna

Akciová společnost / Spółka akcyjna

Majitel, zřizovatel / Właściciel, założyciel

Lázně Teplice nad Bečvou a. s.

Přírodní léčivý zdroj /

Naturalne lecznicze źródło

Minerální voda / Woda mineralna
Plyn CO₂ / Gaz CO₂

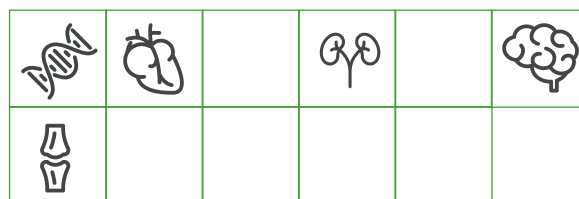
Kapacita lázní / Liczba miejsc w uzdrowisku

625 lůžek / 625 miejsc

Bezbariérovost /

Dostęp dla osób niepełnosprawnych

Částečně bezbariérové / Częściowo bez barier

Vybavenost obce / Infrastruktura gminy

Dostupnost veřejnou dopravou /

Dojazd transportem publicznym

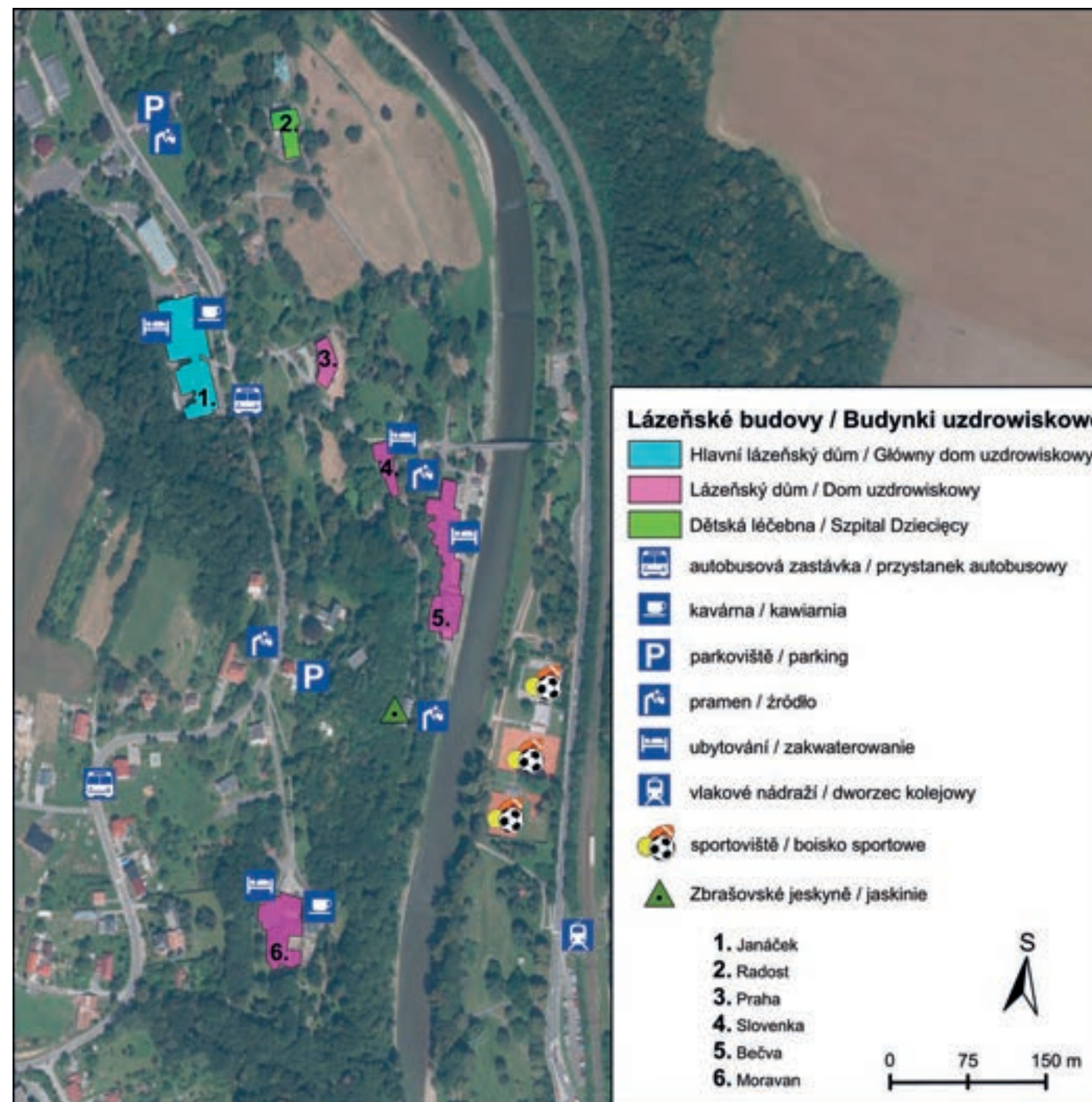
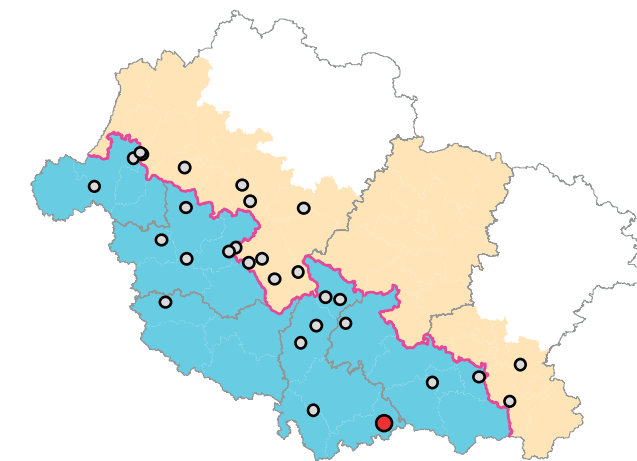
Vzdálenost do krajského města /

Odległość od miasta wojewódzkiego

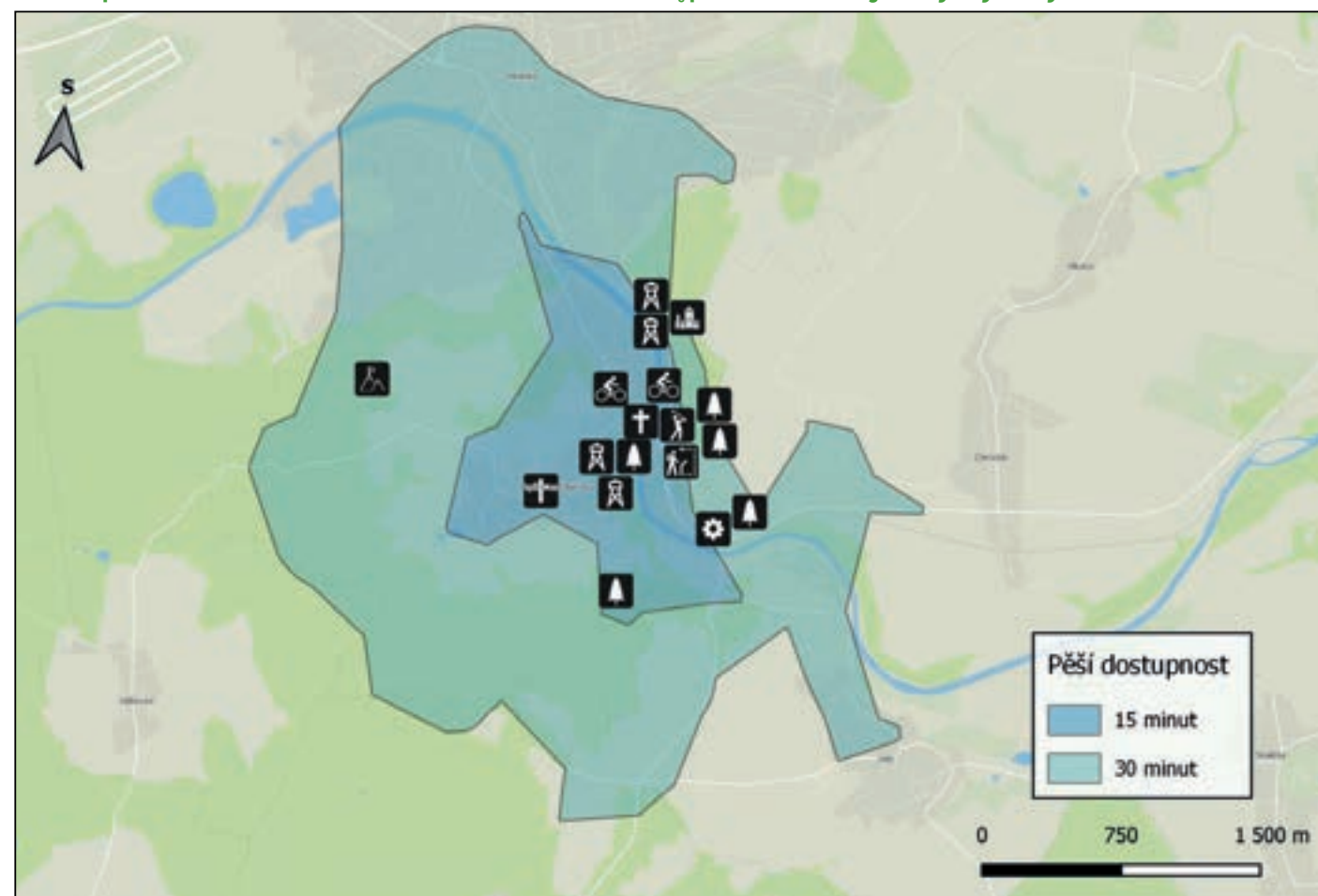
Olomouc 45 km 0:45

Ostrava 64 km 0:45

Teplice nad Bečvou

Dostupnost atraktivit cestovního ruchu / Dostępność atrakcji turystycznych

Hydrogeologie, prameny / Hydrogeologia, źródła

Hydrogeologická jednotka / Jednostka hydrogeologiczna

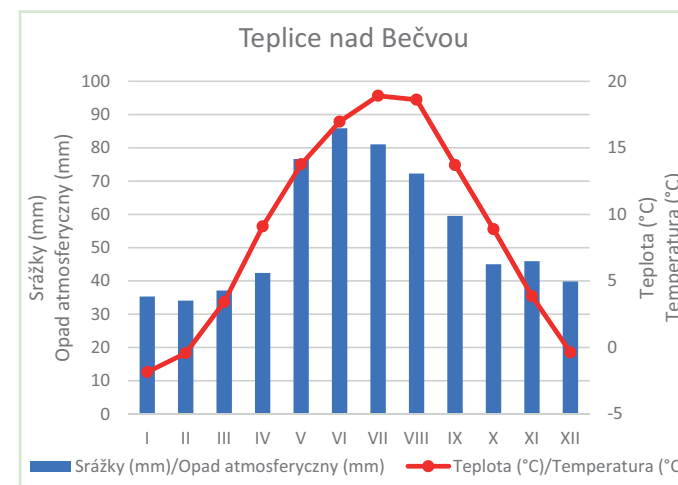
Teplá kyselka (teplota 22 °C) typu Ca-HCO_3 . Minerální prameny mají původ v hloubkách 1500 až 2000 metrů, kde se nachází devonské vápence, odkud z podzemních tektonických zlomů a puklin vystupuje směrem k povrchu minerální voda obohacená o CO_2 . Srážková voda se vsakuje puklinami až do hloubky 700 metrů a na povrch se dostává v údolí Bečvy.

Ciepła szczawa (temperatura 22 °C) typu Ca-HCO_3 . Źródła mineralne powstają na głębokości od 1500 do 2000 metrów, gdzie znajdują się wapienie dewońskie, skąd woda mineralna, wzbogacona w CO_2 , wypływa na powierzchnię z podziemnych uskoków i szczelin tektonicznych. Woda deszczowa przesącza się przez szczeliny aż do głębokości 700 metrów a na powierzchnię wydostaje się w dolinie rzeki Bečvy.

Architektura lázní / Architektura uzdrowiska

Funkcionalismus a dekorativismus 1. poloviny 20. let 20. století. Areál lázní tvoří několik architektonicky cenných budov. Mezi nejceněnější patří funkcionalistické stavby, které navrhovali přední čeští architekti. Dominantou lázní je funkcionalistický lázeňský dům Bečva od architekta Karla Kotase, chráněný jako kulturní památka. Cennou stavbou je lázeňský dům Praha, který byl realizován v letech 1931 až 1932 podle projektu Aloise Jambora.

Funkcjonalizm i dekoratywizm pierwszej połowy lat 20. XX wieku. Uzdrowisko tworzy kilka cennych pod względem architektonicznym budynków. Do najcenniejszych należą budynki w stylu funkcjonalistycznym zaprojektowane przez czołowych czeskich architektów. Charakterystyczną dla uzdrowiska budowlą jest funkcjonalistyczny dom zdrojowy Bečva autorstwa architekta Karela Kotasa, będący chronionym zabytkiem kultury. Cennym budynkiem jest też dom zdrojowy Praha, który został zbudowany w latach 1931–1932 według projektu Aloisa Jambora.

Základní charakteristika / Podstawowa charakterystyka

Lázně Teplice nad Bečvou leží na levém údolním svahu řeky Bečvy v okrajové části Maleníku v Podbeskydské pahorkatině. Počátky lázeňské léčby spadají až do 16. století a patří mezi nejstarší na Moravě. Léčebná lázeňská péče je založena na využití minerální teplé kyselky, vody s vysokým obsahem CO_2 , která velmi příznivě působí na krevní oběh, srdce a cévy, i proto je srdce symbolem lázní.

Uzdrowisko Teplice nad Bečvou leży na lewym zboczu doliny rzeki Bečvy na skraju wzgórza Malenik na Pogórzu Beskidzkim. Początki lecznictwa uzdrowiskowego sięgają XVI wieku, jest to najstarsze uzdrowisko na Morawach. Uzdrowiskowe zabiegi lecznicze opierają się na wykorzystaniu ciepłej szczawy mineralnej o dużej zawartości CO_2 , która bardzo korzystnie wpływa na układ krążenia, serce i naczynia krwionośne, dlatego właśnie serce jest symbolem uzdrowiska.

Historie / Historia

První zmínky o lázních pocházejí z roku 1520, kdy se zde léčil majitel panství Vilém z Pernštejna, který byl sužován dnou. Základy zdejšího lázeňství položil v roce 1553 majitel hranického panství Jan Kropáč z Nevědomí, který při hledání ložisek železné rudy objevil minerální prameny. Další rozvoj lázní pak zastavila třicetiletá válka. Opětovně byly lázně zprovozněny v roce 1815 díky Františku Josefu z Dietrichsteina. Novodobý rozvoj lázní nastal za první republiky, kdy začala vznikat nová sanatoria, v roce 1922 Ozdravovna pro muže a ženy – dnes lázeňský dům Moravan, v roce 1925 nynější dům Slovenka, v roce 1929 budova grandhotelu Klíč, dnes lázeňský dům Janáček. Válečné období proměnilo lázně na vojenský lazaret a byly zabrány německou vojenskou správou a vyhrazeny výlučně Němcům. Areál lázní se začal znovu rozvíjet po roce 1957. V současné době provozuje areál lázní společnost Lázně Teplice nad Bečvou, a. s., která vznikla v roce 1992.

Pierwsza wzmianka o uzdrowisku pochodzi z 1520 roku, gdy leczył się tu właściciel miejscowego majątku Vilém z Pernštejna, który cierpiał na podagrę. Fundamenty pod miejscowe lecznictwo uzdrowiskowe położył w 1553 roku właściciel Ziem Hranickich Jan Kropáč z Nevědomí, który w trakcie poszukiwania złóż rudy żelaza odkrył źródła mineralne. Dalszy rozwój uzdrowiska przerwała wojna trzydziestoletnia. Uzdrowisko zostało ponownie otwarte w 1815 roku dzięki Franciszkowi Józefowi z Dietrichsteinu. Nowożytny rozwój uzdrowiska nastąpił w okresie międzywojennym, gdy zaczęto budować nowe sanatoria, w 1922 roku Sanatorium dla kobiet i mężczyzn – dziś dom zdrojowy Moravan, w 1925 roku ówczesny dom Slovenka, w 1929 roku budynek Grandhotelu Klíč, dziś dom zdrojowy Janáček. W czasie wojny uzdrowisko zostało przekształcone w szpital wojskowy, zostało przejęte przez niemiecką administrację wojskową i było przeznaczone wyłącznie dla Niemców. Kompleks uzdrowiskowy zaczął się ponownie rozwijać po 1957 roku. Obecnie kompleksem uzdrowiskowym zarządza spółka Lázně Teplice nad Bečvou, a. s., która powstała w 1992 roku.

Uzdrowisko Ustroń

ul. Sanatoryjna 1
43-450 Ustroń

Získání statutu lázeňského místa / Uzyskanie statusu uzdrowiska

1882/1967

Právní forma / Forma prawna

Akciová společnost / Spółka akcyjna

Majitel, zřizovatel / Właściciel, założyciel

Przedsiębiorstwo Uzdrowiskowe „Ustroń“ S.A.
(Grupa American Heart of Poland)

Přírodní léčivý zdroj /

Naturalne lecznicze źródło

Klima / Klimat

Minerální voda – solanka / Woda mineralna – solanka

Rašelina / Torf leczniczy (borowina)

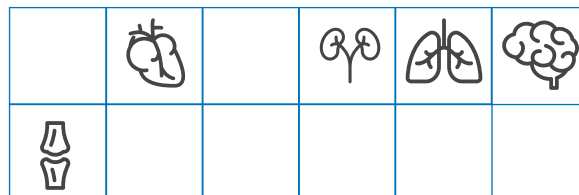
Kapacita lázní / Liczba miejsc w uzdrowisku

1 852 lůžek / 1 852 miejsca

Bezbariérovost /

Dostęp dla osób niepełnosprawnych

Částečně bezbariérové / Częściowo bez barier

Vybavenost obce / Infrastruktura gminy

Dostupnost veřejnou dopravou / Dojazd transportem publicznym

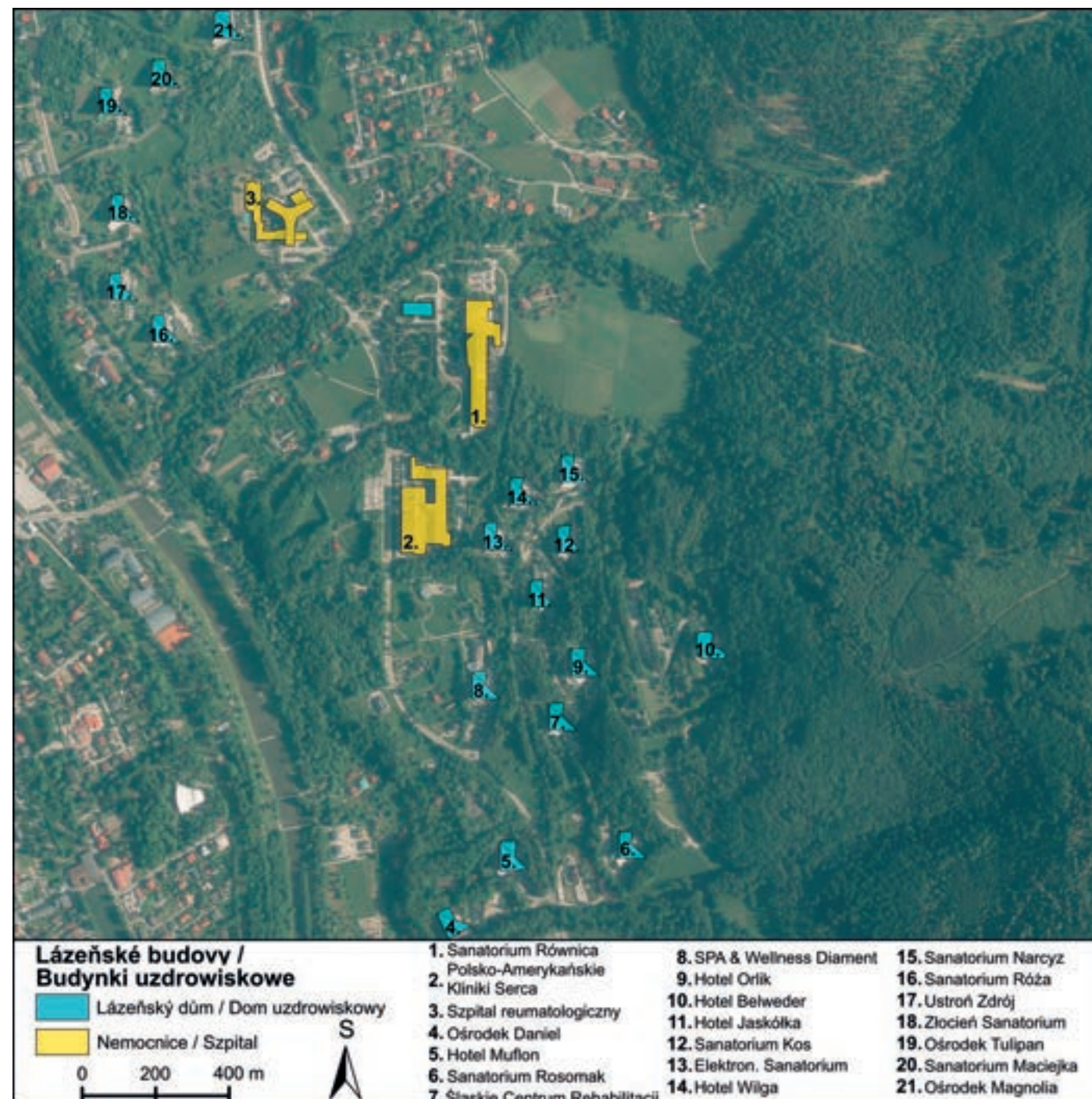
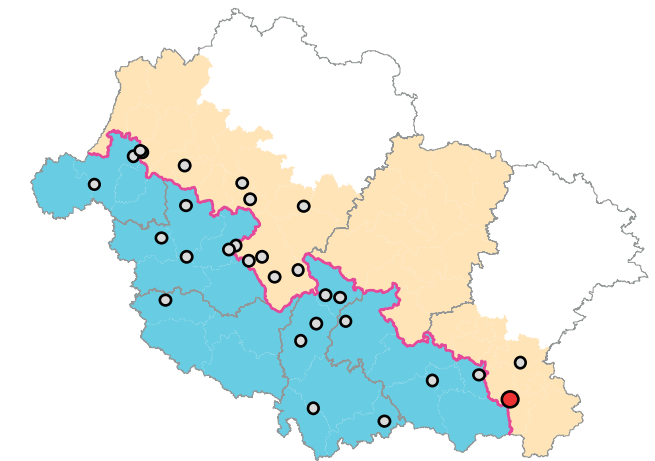

Vzdálenost do krajského města / Odległość od miasta wojewódzkiego

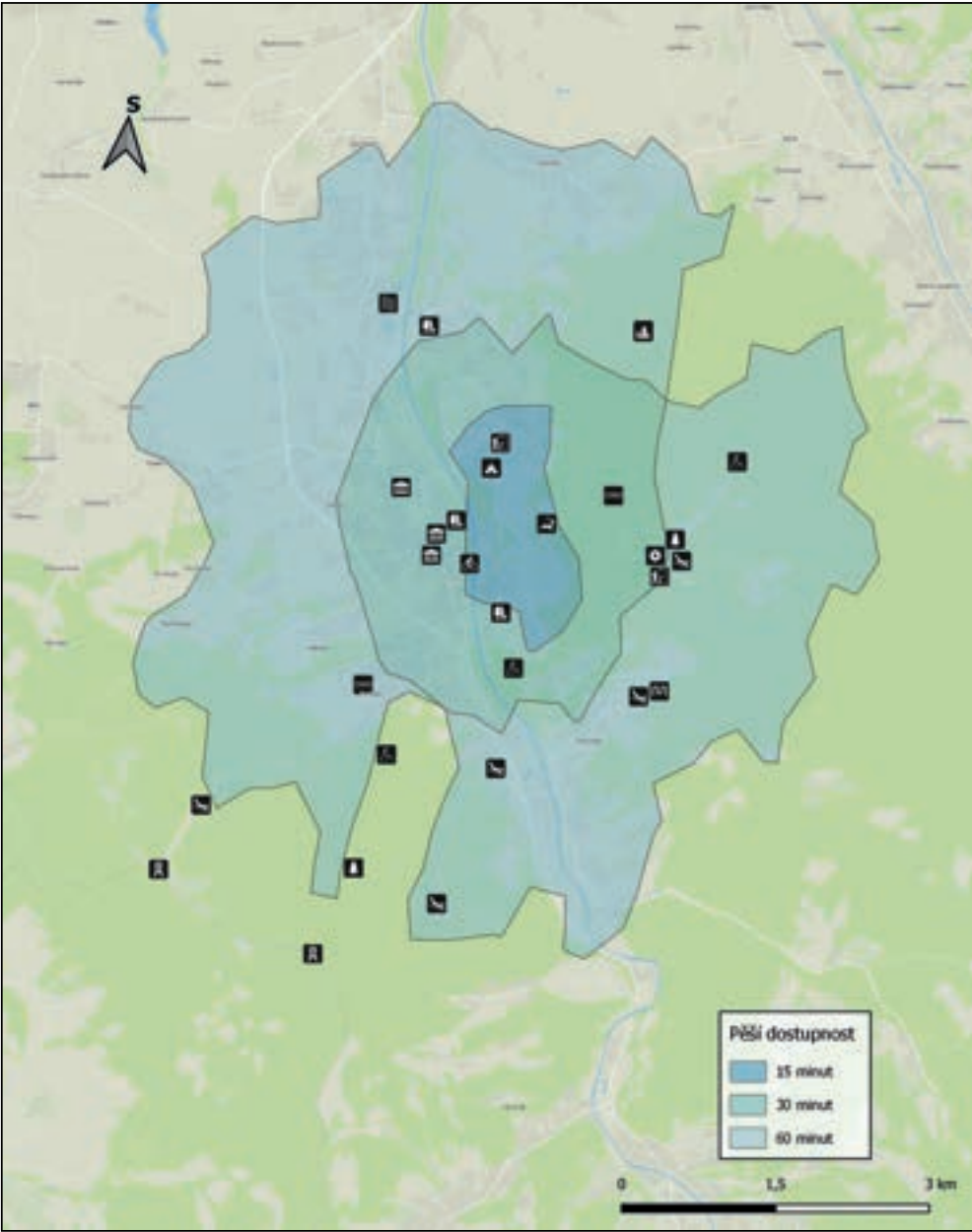
Katowice 87 km 1:10

Ostrava 70 km 1:00

Ustroń

Dostupnost atraktivit cestovního ruchu /
Dostępność atrakcji turystycznych

Historie / Historia

Historie Ustrońe jako lázní začala v 18. století objevením příznivých klimatických podmínek a léčivých zdrojů, které pomohly při léčbě respiračních chorob a urychlily rekonvalescenci po úrazech. Rozvoj lázní nastal v meziválečném období, ve 30. letech byl v lázních vybudován bazén a byla vybudována silnice na horu Równica. K největšímu oživení lázeňského areálu došlo až v roce 1953, kdy v důsledku hornické činnosti v dolech rybnicko-jastrzębského revíru došlo k ukončení lázeňské činnosti v lázních Jastrzębie Zdrój.

Historia Ustronia jako uzdrowiska rozpoczęła się już w XVIII wieku, wraz z odkryciem sprzyjających warunków klimatycznych oraz zasobów leczniczych, pomagających w leczeniu chorób układu oddechowego i przyspieszających rekonwalescencje po przebytych urazach. W latach 30. XX wieku w uzdrowisku wybudowano basen kąpielowy oraz drogę na górę Równicę. Największe odrodzenie uzdrowiska Ustroń miało miejsce dopiero w 1953 roku przez wybudowanie kopalni Rybnicko-Jastrzębskich, co spowodowało likwidację lecznictwa uzdrowiskowego w Jastrzębiu Zdroju.

Hydrogeologie, prameny / Hydrogeologia, źródła

Hydrogeologická jednotka / Jednostka hydrogeologiczna

Region karpacki (162), fliszowy Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 348 Godula – Beskid Śląski / Karpatská oblast (162), flyšový hlavný podzemný kolektor č. 348 Godula – Beskid Śląski

Nazwa źródła / Název pramene	Całkowita mineralizacja (mg/l) Celková mineralizace (mg/l)	Hĺoubka vrtu (v m)/ Głębokość odwiertu	Skład chemiczny / Chemické složení (mg/l)
U-3A Ustroń	123 940 mg/l	850,0 m	Cl–Na–Ca, Mg
U-3 Ustroń	97 598 mg/l	1350,0 m	Cl–Na–Ca, Mg

Bazén / Basen

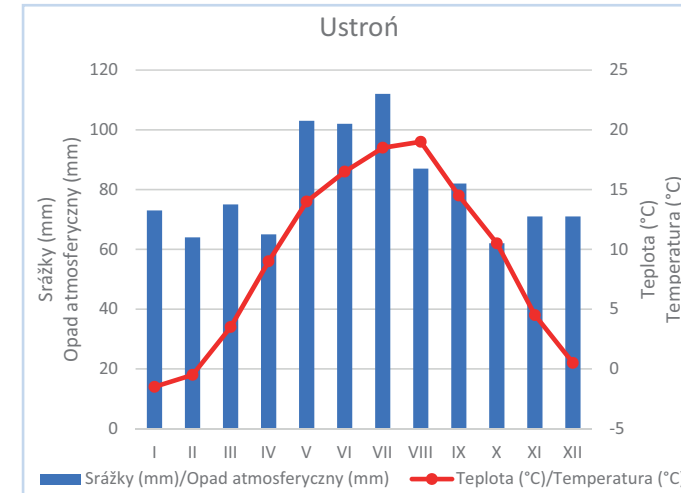
Solankové bazény se nacházejí v Institutu přírodní medicíny Health Resort v Sanatoriu Równica. Po komplexní modernizaci, dokončené na začátku roku 2017, se jedná o největší zařízení tohoto typu v Evropě. Návštěvníci mají k dispozici čtyři bazény, malou promoční věž, kde si můžete užívat inhalace, hydromasáže, vířivky a perličkové koupele. S koncentrací solanky 4 % je voda v bazénech považována za terapeutickou. V místnostech s bazény se navíc vytváří specifické mikroklima, které má pozitivní vliv na léčbu nemocí a onemocnění dýchacích cest. Použitá ložiska solanky a bahna pocházejí z vlastních ložisek lázní, které se specializují na kardiologickou, neurologickou, onkologickou a muskuloskeletální rehabilitaci.

Baseny solankowe znajdują się w Uzdrowskim Zakładzie Przyrodoleczniczym przy Sanatorium Równica. Po kompleksowej modernizacji, ukończonej na początku 2017 roku, jest największym tego typu obiektem w Europie. Odwiedzający mają do dyspozycji cztery baseny, mini wieżę solankową, gdzie można zażyć inhalacji, hydromasaży oraz kąpiele wirowe i perełkowe. Dzięki stężeniu solanki na poziomie 4%, uznaje się, że woda w basenach ma działanie terapeutyczne. Ponadto w salach z basenami wytwarza się specyficzny mikroklimat, mający pozytywny wpływ na leczenie chorób i dolegliwości dróg oddechowych. Wykorzystywane złoża solanki i borowiny pochodzą z własnych złóż uzdrowiska, które specjalizuje się w rehabilitacji kardiologicznej, neurologicznej, onkologicznej oraz narządów ruchu.

Základní charakteristika /
Podstawowa charakterystyka

Lázně Ustroń jsou jedním z největších lázeňských komplexů v Evropě. Pyšní se dlouholetou tradicí, využíváním přírodních zdrojů a komplexním a moderním přístupem k rehabilitaci. Lázně Ustroń se nachází v srdci Slezských Beskyd, na úpatí Równice, v údolí řeky Visly. Dynamický rozvoj lázní nastal po roce 1960, kdy bylo rozhodnuto, že se malé lázeňské městečko stane lázeňským centrem a výkladní skříní Slezska. Architekti dostali zadání: v Zawodzie (část Ustroń), na svahu Równice, na ploše 200 hektarů, navrhnout lázeňský komplex pro 7000 lidí, včetně revmatologické nemocnice pro 370 pacientů, sanatoria s 800 lůžky, firemních prázdninových center s ubytováním pro 5600 osob a několika dalších zařízení. Architekti navrhli 28 budov ve tvaru kužele, které měly být rozptýleny na svahu vrcholu Równica. Celý komplex nebyl nikdy dokončen. Poslední zařízení byla uvedena do provozu po roce 1990. Dokončeno bylo pouze 17 z plánovaných 28 tzv. slezských pyramid.

Uzdrowisko Ustroń to jeden z największych kompleksów uzdrowskowych w Europie. Szczyci się wieloletnimi tradycjami, wykorzystaniem surowców naturalnych oraz kompleksowym i nowoczesnym podejściem do rehabilitacji. Uzdrowisko Ustroń położonego w samym sercu Beskidu Śląskiego, u stóp Równicy, w dolinie rzeki Wisły. Dynamiczny rozwój uzdrowiska nastąpił po 1960 roku, kiedy to zdecydowano, że małe uzdrowisko stanie się ośrodkiem uzdrowskowym i wizytówką Śląska. Architekci otrzymali zadanie: w Zawodziu (część Ustronia), na stoku Równicy, na powierzchni 200 hektarów ma powstać kompleks uzdrowskowy dla 7000 osób. Trzeba zaprojektować szpital reumatologiczny na 370 łózek, sanatoria na 800 łózek, zakładowe ośrodki wczasowe z miejscami noclegowymi dla 5600 osób i kilka innych obiektów. Architekci zaprojektowali 28 budynków wczasowych w stożkowatym kształcie, które miały być rozrzucone na zboczu Równicy. Nigdy nie ukończono budowy całego kompleksu. Ostatnie obiekty oddano do użytku po 1990 roku. Z zaplanowanych 28 śląskich piramid zrealizowano tylko 17.

Lázně Velichovky

Lázně 100
552 11 Velichovky

**Získání statutu lázeňského místa /
Uzyskanie statusu uzdrowiska**
1962

Právní forma / Forma prawna

Společnost s ručením omezeným / Spółka
z ograniczoną odpowiedzialnością

Majitel, zřizovatel / Właściciel, założyciel

Lázně 1897, s. r. o.

Přírodní léčivý zdroj /

Naturalne lecznicze źródło

Peloid / Peloid

Kapacita lázní / Liczba miejsc w uzdrowisku

413 lůžek / 413 miejsc

Bezbariérovost /

Dostęp dla osób niepełnosprawnych

Částečně bezbariérové / Częściowo bez barier

Vybavenost obce / Infrastruktura gminy

Dostupnost veřejnou dopravou /

Dojazd transportem publicznym

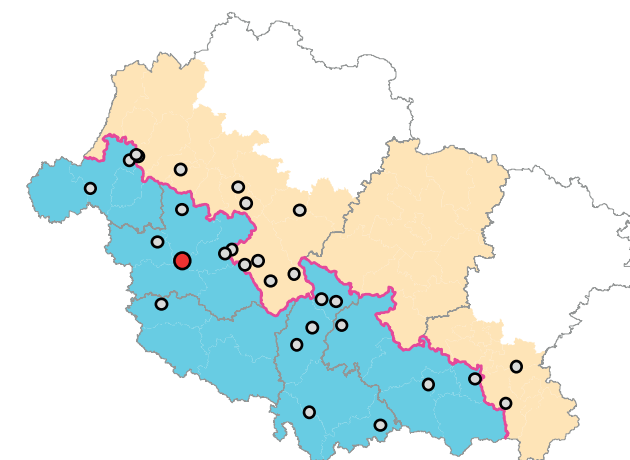

Vzdálenost do krajského města /

Odległość od miasta wojewódzkiego

Hradec Králové 22 km 0:30

Lázně Velichovky

Lázeňské budovy / Budynki uzdrowiskowe

 Hlavní lázeňský dům / Główny dom uzdrowiskowy

 Lázeňský dům / Dom uzdrowiskowy

 Ředitelství lázní / Dyrekcja uzdrowiska

 čerpací stanice / stacja paliw

 pošta / poczta

 autobusová zastávka / przystanek autobusowy

 parkoviště / parking

 fontána / fontanna

 restaurace / restauracja

 sportoviště / boisko sportowe

1. Masarykův dům

2. Společenský dům

3. Morava

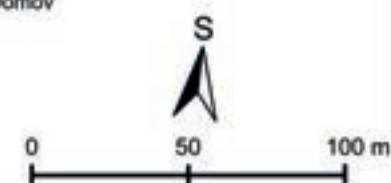
4. Čechie

5. Zátíší

6. Slovenka

7. Zimní lázně

8. Domov

Dostupnost atraktivit cestovního ruchu / Dostępność atrakcji turystycznych

Hydrogeologie, prameny /
Hydrogeologia, źródła

Hydrogeologická jednotka /
Jednostka hydrogeologiczna

Hořicko-miletínská křída (4250) /
Hořicko-miletínská kreda (4250)

Přírodní léčivý zdroj / Naturalne źródło lecznicze

Peloidní ložisko Habřínky (ochranné pásmo bylo stanoveno v roce 2015) se nachází na katastrálním území obce Rožnov. Léčebná rašelina je zde těžena z místního rybníka nazývaného Rašelina, z něhož vytéká potok Jordán.

Zlože peloidu Habřínky (strefa ochronna została ustanowiona w 2015 roku) znajduje się na obszarze katastralnym gminy Rožnov. Leczniczy torf jest tu wydobywany z lokalnego stawu nazywanego Rašelina (Torf), z którego wypływa strumień Jordan.

	Ložisko / Zlože
Peloid	Habřínky (obec/gmina Rožnov)
Peloid	Hustířany
Peloid	Velký Vřeštov

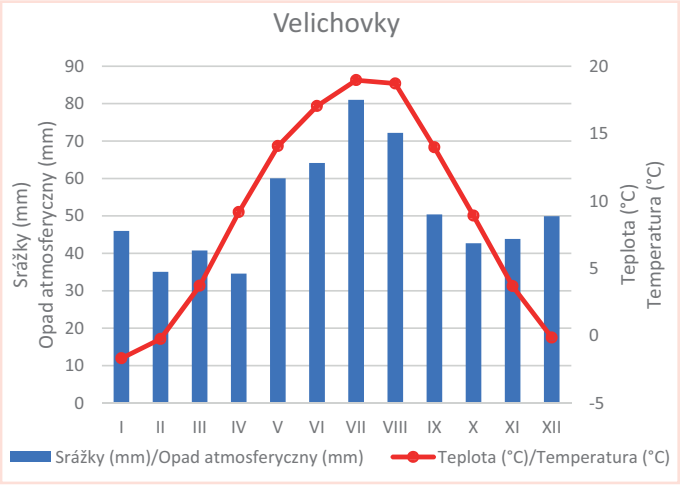
Bazén / Basen

Vnitřní bazén je součástí lázeňského domu. V roce 1936 bylo v lázeňském parku vybudováno koupaliště (38 m dlouhé, 18 m široké a u hráze 4 m hluboké).

Venkovní bazén je od roku 2019 součástí resortu K-Triumf (vzdálený 2 km od areálu lázní).

Kryty basen jest częścią domu uzdrowiskowego. W 1936 roku w parku zdrojowym wybudowano basen (38 m długości, 18 m szerokości i 4 m głębokości przy brzegu).

Odkryty basen od 2019 roku jest częścią ośrodka K-Triumf Resort (2 km od terenu uzdrowiska).

Lázeňský park / Park uzdrowiskowy

Základ rozsáhlého lázeňského parku byl položen již v době zrodu lázní na konci 19. století. Stávající podoba parku souvisí se stavbou hlavní lázeňské budovy Masarykova domu, kdy součástí architektonického návrhu byl návrh parku s ornamentální výsadbou před hlavní budovou. Součástí areálu lázní jsou i malé parčíky před lázeňskými vilami, aleje (lipová, javorová, kaštanová) a rozsáhlý krajinářský park volně propojený s nedalekým lesem.

Rozleglý park zdrojowy został założony wraz z narodzinami uzdrowiska pod koniec XIX wieku. Obecny wygląd parku związany jest ze wzniesieniem głównego budynku uzdrowiskowego Domu Masaryka, którego projekt architektoniczny obejmował też projekt parku z roślinnością ozdobną przed głównym budynkiem. Częścią uzdrowiska są również niewielkie parki przed willami uzdrowiskowymi, aleje (lipowa, klonowa, kasztanowa) oraz rozległy park krajobrazowy swobodnie łączący się z pobliskim lasem.

Základní charakteristika /
Podstawowa charakterystyka

Lázně Velichovky leží západně od Jaroměře ve Východočeské tabuli. Léčba je založena na přírodním léčivém zdroji slatiny s unikátním složením, které kombinuje křídovou slatinou zeminou s místními minerálními prameny bohatými na uhličitán vápenatý a železo.

Uzdrowisko Velichovky znajduje się na zachód od miasta Jaroměř na Płycie Wschodnioczeskiej. Leczenie opiera się na wykorzystaniu naturalnego źródła leczniczego – torfu o wyjątkowym składzie, który łączy kredową glebę torfową z lokalnymi źródłami mineralnymi, bogatymi w węglan wapnia i żelazo.

Architektura lázní /
Architektura uzdrowiska

Nejstarší lázeňské budovy byly postaveny v roce 1898, postupně pak přibývaly další stavby, včetně lázeňské restaurace. Projekt nových lázní vypracoval architekt dr. Milan Babuška a podle jeho projektu byla v roce 1923 zahájena stavba nového léčebného pavilonu.

Najstarsze budynki uzdrowiskowe zostały zbudowane w 1898 roku, Stopniowo dobudowano kolejne obiekty, w tym restaurację uzdrowiskową. Projekt nowego uzdrowiska opracował architekt dr Milan Babuška i na podstawie jego projektu w 1923 roku rozpoczęto budowę nowego pawilonu leczniczego.

Historie / Historia

Historie lázní začíná v roce 1897, kdy dr. Kutík z Hoříček zjistil, že zdejší křídová slatina má léčivé účinky. Dr. Kutík se svým přítelem hrabětem Harrachem přesvědčili majitelky panství, baronky Bertu Bess-Chrostin a Gabrielu Spens-Boden, a založili akciovou společnost provozující lázně. První lázeňská sezóna byla zahájena v roce 1898. V roce 1918 koupilo lázně Československé ústředí nemocenských pojišťoven v Praze, které zdejší areál zmodernizovalo a byla postavena i hlavní budova Masarykův dům. V poválečném období areál pokračoval v lázeňské tradici.

Historia uzdrowiska rozpoczyna się w 1897 roku, gdy dr Kutík z Hoříček stwierdził, że tutejszy torf kredowy ma działanie lecznicze. Dr Kutík ze swoim przyjacielem hrabią Harrachem przekonali właścicielki majątku, baronową Bertę Bess-Chrostin i baronową Gabrielę Spens-Boden, by założyć spółkę akcyjną prowadzącą uzdrowisko. Pierwszy sezon uzdrowiskowy rozpoczął się w 1898 roku. W 1918 roku uzdrowisko kupiła Czechośłowacka Centrala Towarzystwa Ubezpieczeń Zdrowotnych w Pradze, która zmodernizowała kompleks i wybudowała główny budynek Dom Masaryka. W okresie powojennym kontynuowano tradycje uzdrowiskowe.

Lázně Velké Losiny, s. r. o.

Lázeňská 323
788 15 Velké Losiny

Získání statutu lázeňského místa / Uzyskanie statusu uzdrowiska

1973

Právní forma / Forma prawna

Společnost s ručením omezeným / Spółka
z ograniczoną odpowiedzialnością

Majitel, zřizovatel / Właściciel, założyciel

Lázně Velké Losiny, s. r. o. (skupina / grupa ROYAL SPA)

Přírodní léčivý zdroj /

Naturalne lecznicze źródło

Minerální vody / Woda mineralna

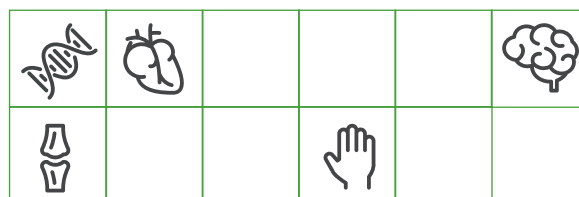
Kapacita lázní / Liczba miejsc w uzdrowisku

335 lůžek / 335 miejsc

Bezbariérovost /

Dostęp dla osób niepełnosprawnych

Částečně bezbariérové / Częściowo bez barier

Vybavenost obce / Infrastruktura gminy

Dostupnost veřejnou dopravou / Dojazd transportem publicznym

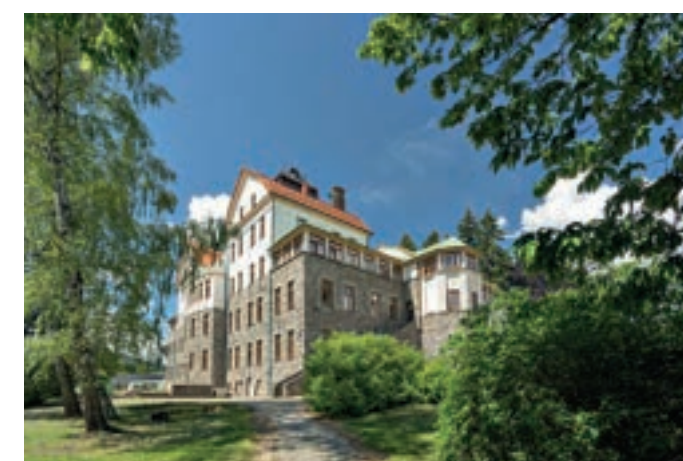
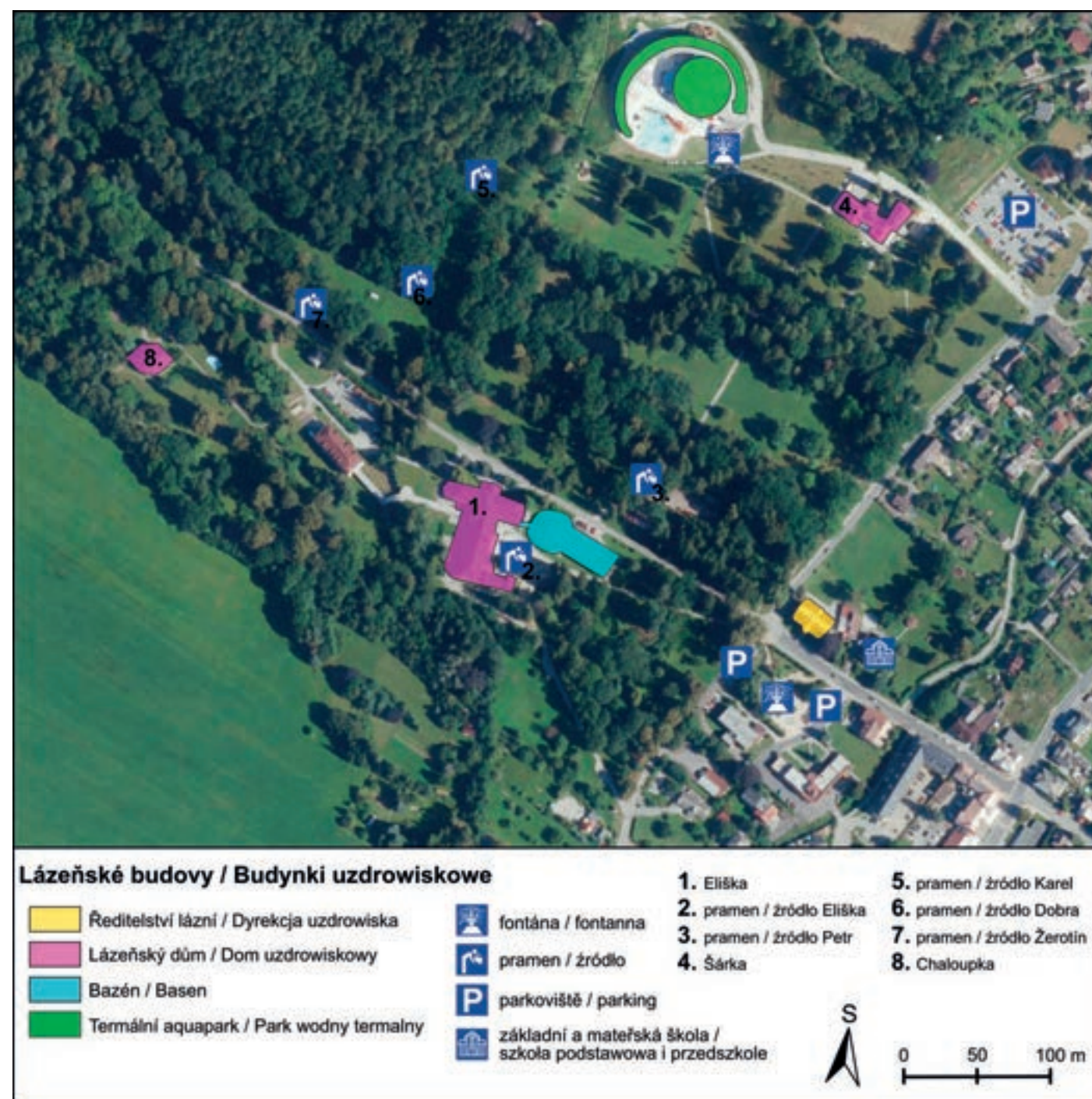
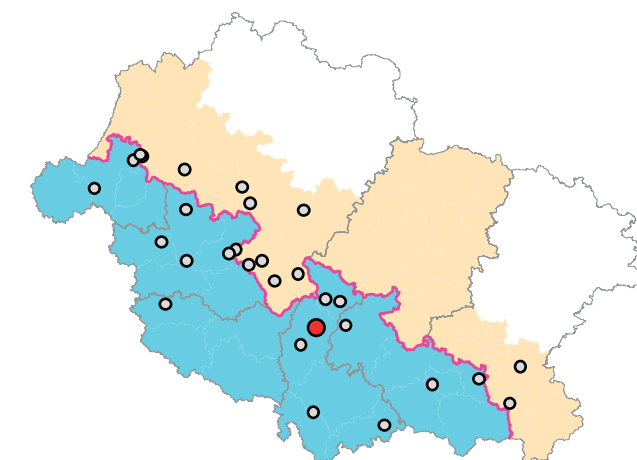

Vzdálenost do krajského města /

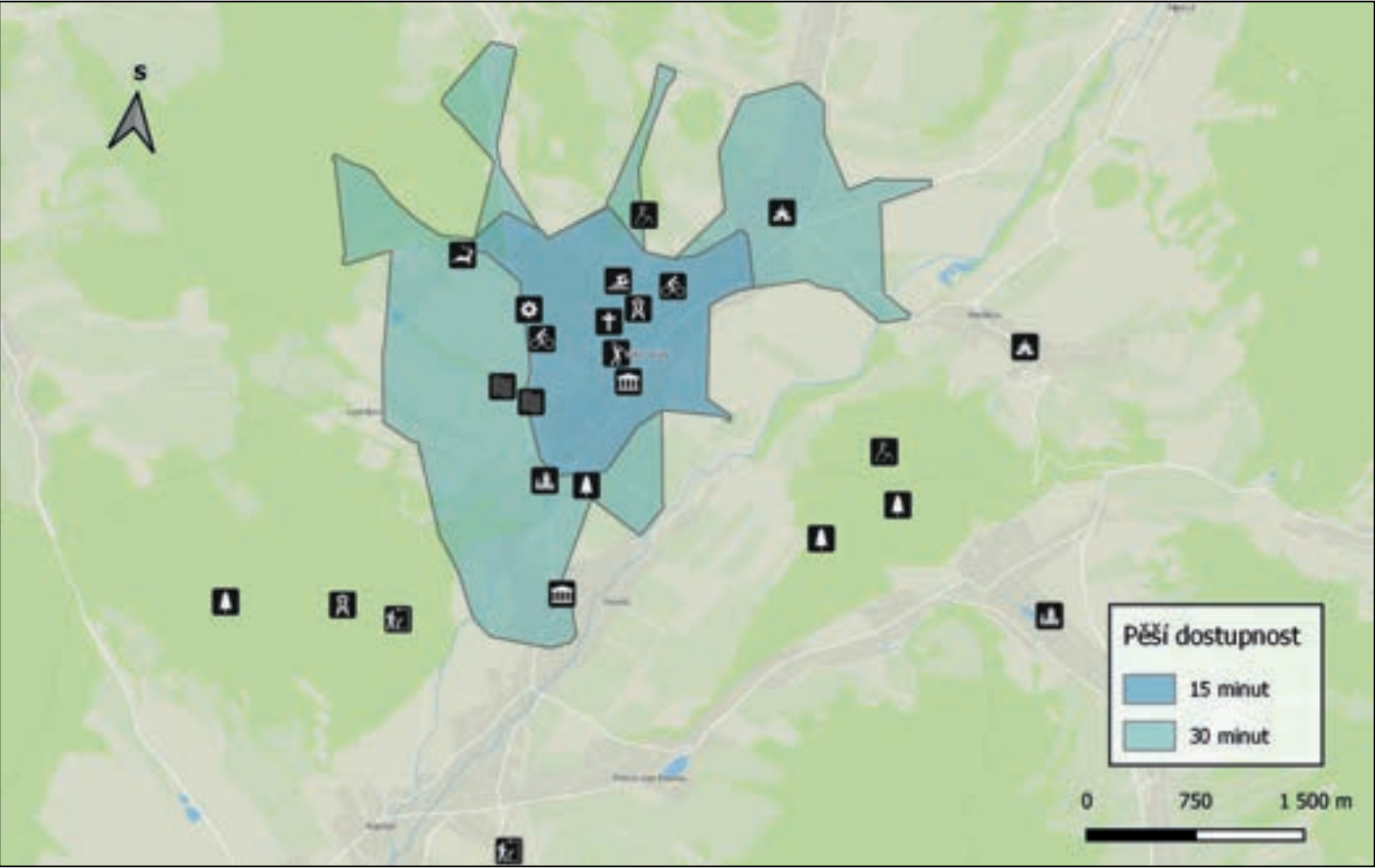
Odległość od miasta wojewódzkiego

Olomouc 69 km 1:00

Velké Losiny

Dostupnost atraktivit cestovního ruchu / Dostępność atrakcji turystycznych

Hydrogeologie, prameny /
Hydrogeologia, źródła

Přírodní, prostá, sirná léčivá minerální voda uhličitano-sodného typu se zvýšeným obsahem fluoridů a kyseliny křemičité. Je alkalická, termální (teplá), hypotonická.

Naturalna, prosta, lecznicza siarczkowa woda mineralna typu sodowo-węglanowego o podwyższonej zawartości fluorków i kwasu krzemowego. Jest alkaliczna, termalna (ciepła), hipotoniczna.

Hydrogeologická jednotka /
Jednostka hydrogeologiczna

Kvartér Horní Moravy (1610) / Czwartorzęd Horní Moravy (1610)

Krystalinikum jižní části Východních Sudet (6432) / Krystalinikum (skała macierzysta) południowej części Sudetów Wschodnich (6432)

Typ pramenů / Typ źródeł

Sirná terma typu Na-SO₄-Cl / Terma siarczkowa typu Na-SO₄-Cl

Původní zdroj termální vody v lázních je pramen Eliška, do roku 1970 byl nejvydatnějším zdrojem v celé vřidelní struktuře. Po vyhloubení vrtů Petr a zejména Žerotín klesla jeho vydatnost.

Pierwotnym źródłem wody termalnej w uzdrowisku jest źródło Eliška, do 1970 roku było to najobfi tsze źródło w całej strukturze ujęcia. Po wykonaniu odwiertów Petr, a przede wszystkim Žerotín, jego wydajność spadła.

Bazén / Basen

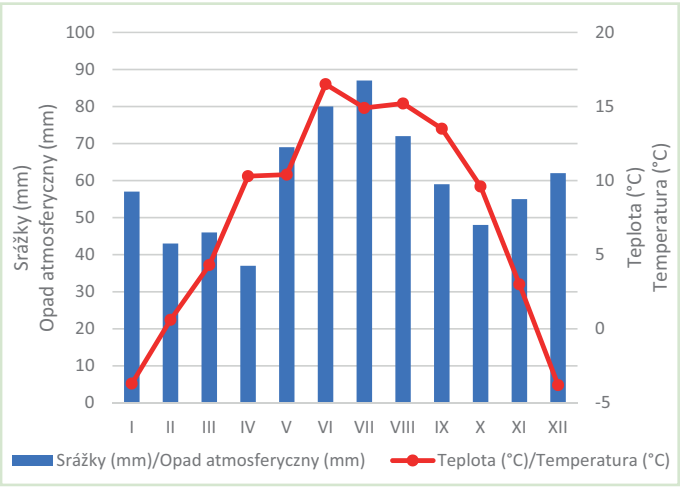
Vnitřní termální bazén ve tvaru osmiúhelníku se nachází v hlavním lázeňském hotelu Eliška (plocha: 80 m², hloubka: 1,5 m, teplota vody: nad 35 °C, kapacita 25 osob).

Termální park Termály Losiny je situován v místě, kde bylo v 50. a 60. letech 20. století vybudováno termální koupaliště napuštěné termální sirnou vodou. Na místě původního termálního koupaliště vznikl v roce 2015 termální park. Součástí jsou: 4 venkovní bazény (30–34 °C), 5 vnitřních bazénů (30–36 °C).

Wewnętrzny basen termalny w kształcie ośmiokąta znajduje się w głównym hotelu uzdrowskowym Eliška (powierzchnia: 80 m², głębokość: 1,5 m, temperatura wody: powyżej 35 °C, mieści 25 osób).

Park Therme Losiny znajduje się w miejscu, gdzie w latach 50. i 60. XX wieku zbudowano kąpielisko termalne napełnione termalną wodą siarkową. W miejscu pierwotnego kąpieliska termalnego w 2015 roku powstał park termalny.

Obejmuje on: 4 baseny odkryte (30–34 °C), 5 basenów krytych (30–36 °C).

Architektura lázní / Architektura uzdrowiska

Historické budovy mají prvky historismu, vliv vídeňské a německé architektury a celkově masivní zastoupení dřevěných prvků.

Ve 30. letech 20. století vznikl nový plán rekonstrukce lázní, který vypracoval architekt Alfred Castelliz, který přestavbě vtiskl osobitou klasicistní podobu s prvky rakouského lidového slohu. Lázně byly znovu vystavěny během jednoho roku.

Zabytkowe budynki mają elementy historyzmu, widoczne są wpływy architektury wiedeńskiej i niemieckiej oraz liczne drewniane elementy.

W latach 30. XX wieku nowy plan przebudowy uzdrowiska opracował architekt Alfred Castelliz, który nadał mu charakterystyczną klasycystyczną formę z elementami austriackiego stylu ludowego. W ciągu jednego roku uzdrowisko zostało przebudowane.

Lázeňský park / Park zdrojowy

Termální lázně obklopuje 40 ha lázeňského lesoparku se vzrostlými stoletými stromy a vzácnými dřevinami. V jarním období zde kvetou azalky a rododendrony.

Uzdrowisko termalne otoczone jest 40-hektarowym leśnym parkiem uzdrowskowym z wyrosniętymi stuletnimi drzewami i rzadkimi gatunkami roślin. Wiosną kwitną tu azalie i rododendrony.

Základní charakteristika /
Podstawowa charakterystyka

Lázně Velké Losiny leží v zalesněném údolí Desné v severním výběžku Šumperské kotliny na hranici CHKO Jeseníky. Velké Losiny jsou nejstaršími a největšími termálními lázněmi na Moravě. V současnosti je tvoří komplex 4 lázeňských domů, 1 wellness hotel a nově vybudovaný termální aquapark.

Uzdrowisko Velké Losiny leży w zalesionej dolinie rzeki Desná w północnej części Kotliny Szumperskiej na granicy Parku Krajobrazowego Jesioniki. Velké Losiny to najstarsze i największe uzdrowisko termalne na Morawach. Obecnie składa się z kompleksu 4 domów zdrojowych, 1 hotelu wellness oraz nowo wybudowanego termalnego aquaparku.

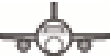
Historie / Historia

První zmínky o lázních Velké Losiny se objevují v roce 1562 a řadí se k nejstarším moravským lázním. V polovině 16. století dal Jan ze Žerotína vystavět vedle vývěrů vody dřevěnou lázeňskou budovu. Žerotínové věnovali lázním velkou pozornost. Roku 1802 přešly lázně do rukou Lichtensteinů a ti dále lázně rozvíjeli. Koncem 19. století bylo možné v lázních a jejich okolí ubytovat až tisíc návštěvníků. Počátkem 20. století vzniklo nové moderní sanatorium (dnešní pavilon Šárka). Největšího významu nabyly lázně od roku 1950, kdy se zde začala léčit dětská obrna. Původně státní podnik byl počátkem roku 1991 prodán České státní pojišťovně Praha. Od roku 2008 jsou lázně součástí sítě lázeňských hotelů Royal Spa.

Uzdrowisko Velké Losiny jest jednym z najstarszych uzdrowisk na Morawach, pierwsze wzmianki uzdrowisku pochodzą z 1562 roku. W połowie XVI wieku Jan z Žerotína kazał obok źródła wybudować drewniany budynek uzdrowskowy. Rodzina Žerotínůw poświęcała wiele uwagi uzdrowisku. W 1802 roku uzdrowisko przeszło w ręce rodu Lichtensteinów, którzy dalej rozbudowywali uzdrowisko. Pod koniec XIX wieku uzdrowisko i jego okolice mogły zakwaterować nawet tysiąc gości. Na początku XX wieku wybudowano tu nowoczesne sanatorium (dzisiejszy pawilon Šárka). Uzdrowisko cieszyło się największą popularnością od 1950 roku, gdy zaczęto tu leczyć polio. Na początku 1991 roku ówczesne przedsiębiorstwo państwowe zostało sprzedane Czeskiemu Państwowemu Zakładowi Ubezpieczeń w Pradze. Od 2008 roku uzdrowisko należy do sieci hoteli uzdrowskowych Royal Spa.

Legenda k mapám / Legendy map

Dostupnost

	autobus / autobus
	vlak / pociąg
	letišťe / lotnisko

Vybavenost obce

	divadlo / teatr
	muzeum / muzeum
	knihovna / biblioteka
	restaurace / restauracja
	cukrárna / cukiernia
	kavárna / kawiarnia
	sportovišťe, hřišťe / boisko sportowe
	cyklostezka / ścieżka rowerowa
	naučná stezka / ścieżka przyrodnicza
	informační centrum / centrum informacji
	vyhlídkové místo / punkt widokowy

bobová dráha		tor bobslejowy
bike park		bike park
cyklostezka		ścieżka rowerowa
golfový areál		pole golfowe
koupališťe		park wodny
lyžařský areál		teren narciarski
sjezdovka		trasa zjazdowa
sportovní areál		boisko sportowe

arboretum, botanická zahrada		arboretum, ogród botaniczny
chráněná krajinná oblast		park krajobrazowy
jeskyně		jaskinia
národní park		park narodowy
naučná stezka		ścieżka przyrodnicza
obora		obora
park		park
vodní plocha		obszar wodny
vodopád		wodospad
vyhlídkové místo		punkt widokowy
významná lokalita		znacząca miejscowość
ZOO		ZOO
divadlo		teatr
informační centrum		centrum informacyjne
jízdárna (koně)		ujeżdźalnia (konie)
kaple		kaplica
naučná stezka		kościół
letní kino		letni teatr
muzeum		muzeum
památko UNESCO		zabytek UNESCO
rozhledna		wieża widokowa
srub		bunkier
technická památka (větrný mlýn, bunkr)		zabytek techniki (wiatrak, kopalnia)
zámek, hrad		zamek

Literatura a zdroje dat / Literatura i źródła danych

ABT, Lukáš. *Atlas jesenických pramenů a jiných drobných památek*. Druhé rozšířené vydání. Jeseník: Lukáš Abt, 2017. 441 stran. ISBN 978-80-270-1228-2.

BRUTHANS, Jiří et al. *Ústecká synklinála v povodí Orlice: hydrogeologický rajon 4231*. Praha: Česká geologická služba, 2020. 172 stran (některé složené). Geologie a hydrogeologie: stanovení zásob podzemních vod; svazek 5. ISBN 978-80-7075-990-5.

BŘEZINA, Vladimír. Lázně Bludov. *Medicína, farmacie a veterinární lékařství: kapitoly k dějinám a vybraným tématům*, 2017, 2017, s. 237-246. ISBN 978-80-87896-43-3.

BURACHOVIČ, Stanislav a WIESER, Stanislav. *Encyklopedie lázní a léčivých pramenů v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. 1. vyd. Praha: Libri, 2001. 456 s. ISBN 80-7277-048-9.

CZAJA, Stanisław, TUTAJ, Jerzy, BECLA, Agnieszka a Nina ANDRE. *Uzdrowiska w zrównoważonym rozwoju regionu dolnośląskiego*. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, 2018. 192 s. ISBN: 978-83-7695-712-8.

DEMEK, Jaromír, ed. a MACKOVČIN, Peter, ed. *Zeměpisný lexikon ČR. Hory a nížiny*. Vydání 3. přepracované. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2014. 2 svazky (607 stran). ISBN 978-80-7509-113-0.

DRYGLAS, Diana, GOLBA, Jan. *Determinanty funkcjonowania i rozwoju uzdrowisk w Europie*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2017. 240 s. ISBN 9788301197131.

DUSZYŃSKI, Filip, MIGOŃ, Piotr a Marek KASPRZAK. *Góry Stołowe – kraina zrodzona z morza. Przewodnik geomorfologiczno-turystyczny*. Bielsko-Biała: PNGS, Compal, 2018. 132 s. ISBN 978-83-938085-8-8

ENGELN, Nancy a MARTINEK, Karel. *Lázně u Mariánské studně pod Zvičinou: historie a současnost*. Hořice: Podkrkonoší žije, o.s., 2015, 215 stran. ISBN 978-80-260-7448-9.

GROWKA, Květoslav. *Priessnitzovy léčebné lázně Jeseník v proměnách staletí*. I. vydání. Štíty: Veduta, 2017. 145 stran. ISBN 978-80-86438-67-2.

GURWIN, Jacek. *Model hydrogeodynamiczny systemu wodonośnego pradoliny Odry w rejonie Głogowa*. Wrocław: Uniwersytet Wrocławski, 2000. 90 s. Acta Universitatis Wratislaviensis; No. 2215. Prace Geologiczno-Mineralogiczne; 70. ISBN 83-229-2041-5.

HERČÍK, Ferdinand, HERRMANN, Zdeněk a VALEČKA, Jaroslav, st. *Hydrogeologie České křídové pánve. Hydrogeology of the Bohemian Cretaceous Basin*. 1. vyd. Praha: Český geologický ústav, 1999. 115 s. ISBN 80-7075-309-9.

JAŠŠ, Richard. Lázně ve Velkých Losinách na počátku 20. století. *KROK: kulturní revue Olomouckého kraje*, 2017, 14(2), s. 39-42. ISSN 1214-6420.

JETEL, Ján a RYBÁŘOVÁ, Lýdia, ed. *Minerální vody Východočeského kraje*. Vyd. 1. Praha: Ústřední ústav geologický, 1979. 228 s., 12 obr. na příl. ISBN 509-21-826.

KITA, Jarosław. *Zapomniane polskie uzdrowiska*. **Łódź**: Dom Wydawniczy Księży Młyn, 2016. 320 s. ISBN 9788377292457.

KOWALSKA, Agnieszka. (2012): *Uzdrowiska polskie (reprint z roku 1936)*. Łódź: Dom Wydawniczy Księży Młyn, 360 s.

KRÁSNÝ, Jiří et al. *Podzemní vody České republiky: regionální hydrogeologie prostých a minerálních vod*. Vyd. 1. Praha: Česká geologická služba, 2012. 1143 s. ISBN 978-80-7075-797-0.

KŘIVÁNEK, Rostislav. *České lázně a lázeňské resorty*. 1. vydání. Praha: Česká centrála cestovního ruchu - CzechTourism, 2017. 44 stran. Česko - země příběhů. ISBN 978-80-7513-165-2.

KUBÍK, Alois. *Lázně Jeseník včera i dnes*. Jeseník: Společnost Vincenze Priessnitz, 2016. 135 stran. ISBN 978-80-260-9434-0.

KUNOVSKÁ, Radka a ŠIMEČKOVÁ, Barbora. *Příběh zázračné teplické kyselky: čtení o lázních, jeskyních a propasti*. Hranice: Městská kulturní zařízení Hranice, p. o., 2017. 51 stran. ISBN 978-80-270-1787-4.

KVĚT, Radan. *Minerální vody Severomoravského kraje*. Vyd. 1. Praha, 1978. 173 s. ISBN 509-21-826.

ŁUCZYŃSKI, Romuald, M. *Uzdrowiska Sudetów Środkowych i Przedgórze Sudeckiego w latach 1951-1966*. Wrocław: Eko-Graf, 2017. 208 s. ISBN: 978-83-65828-22-4.

ŁUCZYŃSKI, Romuald, M. *Uzdrowiska sudeckie w latach 1945-1950*. Wrocław: Eko-Graf, 2015. 192 s. ISBN 978-83-611-5777-9.

ŁUCZYŃSKI, Romuald, M. *Uzdrowiska w Sudetach Zachodnich w latach 1951-1966*. Wrocław: Eko-Graf, 2016. 176 s. ISBN 978-83-61157-79-3.

MIERZEJEWSKI, Michał. *Karkonosze. Proroda nieożywiona i czowiek*. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2005. 512 s. ISBN 978-83-229-2675-8.

OCH, František et al. *Budoucnost lázeňství: poznámky k budoucnosti lázeňství = notes on the future of the balneology*. II. rozšířené vydání. Mšené-lázně: Výzkumný ústav balneologický, veřejná výzkumná instituce, 2018. 77 stran. ISBN 978-80-906398-1-2.

PACZYŃSKI, Bronisław, Andrzej SADURSKI and Kazimierz BURZYŃSKI. *Hydrogeologia regionalna Polski. T. 1, Wody słodkie*. Warszawa: Państwowy Instytut Geologiczny, 2007. 542 s. ISBN 978-83-7538-168-9.

PACZYŃSKI, Bronisław, Andrzej SADURSKI and Józef CHOWANIEC. *Hydrogeologia regionalna Polski. T. 2, Wody mineralne, lecznicze i termalne oraz kopalniane*. Warszawa: Państwowy Instytut Geologiczny, 2007. 204 s. ISBN 978-83-7538-169-6.

PACZYŃSKI, Bronisław and Zenobiusz PŁOCHNIEWSKI. *Wody mineralne i lecznicze Polski*. Warszawa: Państwowy Instytut Geologiczny, 1996. 108 s. ISBN 978-83-8698-6149.

PILOUS, Vlastimil. *Skály krkonošské tundry*. Vrchlabí: Správa Krkonošského národního parku, 2016. 48 stran. ISBN 978-80-7535-041-1.

POPRAWSKI, Lech. *Hydrogeologia doliny Odry między Krapkowicami i ujściem Nysy Kłodzkiej*. Wrocław: Uniwersytet Wrocławski, 1995. 81 s. Acta Universitatis Wratislaviensis; No. 1585. Prace Geologiczno-Mineralogiczne; 42. ISBN 83-229-1258-7.

Rocznik Statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej 2020. Warszawa: Główny Urząd Statystyczny, 2020. 789 s. ISSN 1506-0632.

ŘEZNÍČEK, Vladimír. Nové poznatky o minerálních vodách Jesenicka. *VI. svatováclavské Česko-Polsko-Německé setkání v Jeseníku: sborník referátů*, 2006, 6, s. 123-125. ISBN 80-903430-9-0.

SELINGER, Engelbert Maximilian. *Životní příběh Vincence Priessnitze*. Druhé vydání. Jeseník: Priessnitzovy léčebné lázně a.s., 2020. 125 stran. ISBN 978-80-270-8637-5.

SCHEUFLER, Pavel. *Lázně za císaře pána: staré fotografie vyprávějí*. Vydání první. Praha: Slovart, 2019. 158 stran. ISBN 978-80-7529-781-5.

Statistická ročenka České republiky 2020: Praha: Český statistický úřad, 2020. 807 s. SBN ISBN 978-80-250-3050-9.

ŠREK, Robert. Architektura lázní Teplice nad Bečvou v 1. polovině 19. století. *Sborník Národního památkového ústavu - územního odborného pracoviště v Olomouci 2018*, 2019, 2018, s. 52-73. ISBN 978-80-86570-32-7.

ŠTURSA, Jan. *Krkonoše a lidé*. Vrchlabí: Správa Krkonošského národního parku, 2020. 46 stran. ISBN 978-80-7535-117-3.

URBAN, Michal. *Slavné lázně Evropy = Great spas of Europe*. Druhé vydání. Karlovy Vary: DSO České lázně - Salony Evropy, 2020. 38 stran. ISBN 978-80-270-8859-1.

WEISS, Josef. *Vodoléčba Vincenze Priessnitze, aneb, Historická příručka vodoléčby pro profesionální i domácí použití*. Vydání první. Říčany: nákladem vlastním Jaroslav a Petra Zahajští, 2018. 259 stran. ISBN 978-80-270-4132-9.

ZATLOUKAL, Pavel. Moderní architektura lázní Velké Losiny. *KROK: kulturní revue Olomouckého kraje*, 2017, 14(2), s. 25-28. ISSN 1214-6420.

ZELEŇÁKOVÁ, Martina, KUBIAK-WÓJCICKA, Katarzyna and Abdelazim M. NEGM. *Management of Water Resources in Poland*. Springer Water, 429 s. ISBN 978-3-030-61964-0.

doc. RNDr. Irena Smolová, Ph.D. (zodpovědná řešitelka / odpowiedzialny badacz), doc. RNDr. Zdeněk Szczyrba, Ph.D.,
Mgr. Pavel Roubínek, Ph.D., RNDr. Pavel Ptáček, Ph.D., Mgr. Kristýna Křištofová

Atlas lázeňství na česko-polském pohraničí Atlas uzdrowisk na pograniczu czesko-polskim

Odpovědný redaktor / Redaktor odpowiedzialny: Mgr. Jiří Slavík, Ph.D.

Překlady / Tłumaczenia: Zdeněk Szczyrba (část I / cześć I), Jaroslav Radimersky (profile lázní / profile uzdrowisk)

Grafická úprava / Opracowanie graficzne: Dušan Gavenda, Mgr. Kristýna Křištofová, Mgr. Petr Jančík, Mgr. Lenka Wünschová

Vydala / Wydała

Univerzita Palackého v Olomouci,
Křížkovského 8, 771 47 Olomouc
vydavatelstvi.upol.cz

Tisk / Druk:

Tiskárna Helbich, a. s.
Valchařská 36, 614 00 Brno
IČ 255 92 505

1. vydání

Olomouc, 2021

VUP 2021/0146

DOI 10.5507/prf.21.24459943

ISBN 978-80-244-5994-3